

THÔN NỮ

Tiểu thuyết

PHẦN I

CON BÉ CHẶN TRÊU HÓM HÌNH

Chương 1

Làng Chiện có hai bãi chẵn trâu. Tùy theo từng mùa, trẻ làng Chiện đưa trâu đến đây. Mùa hè ở Cửa Trẹm; đó là một bãi đất rộng gồm những thửa ruộng từ lâu bỏ hóa, nối liền với một đồi trồng toàn bạch đàn thí nghiệm của Trương Trung cấp Nông Lâm, đồi bạch đàn kéo dài đổ xuôi xuống con sông đào nước đỏ quạch như gạch cua vì ăn thông với sông Cái đặc quánh phù sa. Ở cửa Trẹm con trai chẵn trâu có thể thả diều, tắm, đá bóng và đánh trận giả, con gái có thể chơi đi núp đi tìm, hát véo von, chơi trò đám cưới, đánh chắt hay rải ranh dưới bóng cây đầy gió mà mùi thơm thoang thoảng. Còn mùa đông chúng kéo nhau ra Phân Nha. Nơi ấy có một bãi cỏ nhấp nhô toàn những ngôi mộ đã xây từ lâu, cây trên mộ đã rậm rì, tương của mộ đã ngả màu, nắp sau dương viền của hai lũy tre chùa làng Vệ và nhà ông bếp Tư. Bãi chẵn trâu ở Phân Nha không có một bóng cây nào, nhưng bù vào đó là những bụi găng, bụi tầm sọng, bụi móc điều và dứa dại. Cứ chớm mùa đông là các bụi cây này trở nên xơ xác và khô nỏ, lá cành đổi

màu vàng nhạt, như sẵn sàng chờ mỗi lửa của bọn trẻ chần trâu quang vào, để rồi bốc cháy rần rật, tỏa ra những chiếc lưỡi lửa vàng rực, chói chang và đám khói xanh xám sười ảm cho lũ trẻ chần trâu con trai đang hò hét, cãi vã nhau, tay vung vẩy những con chim, con cá, con rắn còn sống, hay đã chín tới ngào ngạt mùi thơm quyến rũ và đám con gái co ro, yên lặng thì thào những chuyện có vẻ bí mật. Ở phía bắc bãi chần trâu, ngay sát lũy tre nhà ông bếp Tư, nằm khuất trong bụi mọc điều to nhất có chiếc miếu cổ, không biết xây từ bao giờ, ngay người già nhất của làng Chiện là cụ Lý Bồi cũng không nhớ ra. Nhưng cả làng đều biết miếu đó dựng lên để thờ cô Liêm. Cô không phải là người làng Chiện, mà là một kẻ ăn mày, theo những ngả đường rải đá trôi giạt đến cánh đồng làng Chiện, rồi bị gần chục thằng giặc nghe nói là giặc Cờ đen hãm hiếp trong lúc chúng đang say. Mảnh linh hồn đau khổ đó hình như không tan nên chỉ đợi đêm mưa phùn lại hiện ra, trắng xóa, mỏng manh, chập chững với tiếng thở dài xa xôi. Nghe nói từ khi dân làng Chiện xây cho cô cái miếu, cô Liêm chẳng hiểu sao tên cô lại như vậy - ít hiện về nữa. Nhưng cô rất thù bọn đàn ông và nương nhẹ bọn con gái. Thời này thì chưa thấy gã đàn ông, con trai làng Chiện nào bị cô hành, nhưng ngày trước, nghe đâu nhà đội Khá, trưởng bạ Hoán đã có người bị. Thuộc nào, mọ nào chữa cũng không khỏi sau sinh ra thiên trụ, sa đi, đi đâu cũng lù lù như giấu giở âm trước quần trông rất chướng.

Sáng hôm nay, trời hanh lạnh, bầu trời xám xịt, gió bắc từ sông Cái thổi vào hun hút, may có lũy tre cản hết; chỉ có cái lạnh lọt vào, tỏa rộng, bao phủ khắp nơi. Bãi Phân Nha hôm nay khá đông trẻ chần trâu, vì gần một tuần nay chúng được trương cho nghỉ học để đỡ dần gia đình gặt hái. Một vài bụi

dứa dại đã bốc cháy. Thằng Lâm - con nhà Tư Đạt - ngồi trầm ngâm trên bệ ngôi mộ nhà Đồng Ly. Mặt nó cau có, chiếc áo đông xuân màu xanh bạc phếch căng nút để che thân hình đang bước vào tuổi 16 của nó. Mới đầu năm nay thôi, hầu như đầu óc nó như trống rỗng, không tư vương bận bịu gì, muốn làm gì thì làm, chẳng sợ ai để ý, dòm ngó, không ngại ngùng, e ngại gì cả... Thế mà chỉ vài tháng nay thôi, cuộc đời đôi với nó như có cái gì là lạ. Bọn con gái dạo trước nó có coi ra cái gì; con La, con Nghĩa, con Thùy, thằng Lâm có thể thắng tay bóp tai, đá đít, hoặc lấy nón của chúng để tát nước. Thế mà bây giờ, chân tay nó vướng víu thừa thãi làm sao. Hình như quanh nó bao nhiêu ánh mắt nhìn, toàn mắt con gái. Còn bọn con trai, sao chúng nó lại thoải mái thế. Trông thằng Đảo kia, quần thụng cả đít thế mà cứ nháy chồm chồm trước mặt bọn con gái. Bọn con gái thì vừa chửi rửa, vừa cười như nắc nẻ. Con bé Thùy trông mới buồn chứ. Còn con bé La - thằng Lâm đỏ mặt nghĩ đến đêm qua; nó mơ thấy con La làm cô dâu, còn nó lại là... Nó lắc đầu. Con ranh con, mười ba tuổi đã là cái quái gì. Thằng Lâm rùng mình khi thấy con La bỗng ngoảnh lại, đôi mắt con bé óng ánh như biết hết những gì thằng Lâm nghĩ trong đầu. Mối con La chồm lại, tay nó kéo mớ tóc lòi ra khỏi chiếc khăn len thụng lổ chỗ, mớ tóc đen nhánh chảy xuống vai, rồi... Thằng Lâm đứng phắt dậy, ngoảnh mặt đi, nhưng nó đã kịp thấy bộ ngực nhu nhú của con La. Thằng Lâm cúi kính nháy khỏi ngôi mộ lao đi về phía con bò. Vừa lúc đó, từ đầu dốc Cầu Bình một chiếc ô tô con đen ình ịch đi tới, rồi một cái đầu con gái nhô ra. cả bọn chần trầu nhìn về phía chiếc ô tô. Con Nghĩa reo lên:

- A chị Cẩm, chị cầm nhà bà Đỡ.
- Thật không? - Đám đông hỏi lại.

Chị Cẩm thật, vì chị mở cửa ô tô, rồi bước chân xuống. Bây giờ bọn trẻ chần trầu chạy ùa lại, bọn con trai thì xem chiếc ô tô, bọn con gái thì xem chị cầm. Chị ấy béo thật, béo hữn nhiều so với dạo ở nhà, núc ních, mượt mà và óng ánh. Hai đứa trẻ chắc con chị, mắt thô lỗ nhìn ra, ra chồng chị - một ông béo ị, cầm nhãn thín lừ lừ nhìn chúng nó. Người tài xế quái to:

- Khéo bản xe.

Chị Cẩm tiếp luôn:

- Đứng dịch ra chúng mày. À , lối này có vào được nhà tao không?

- Được đấy, được đấy.
- Men theo bờ ao sen ấy.
- Hôm nọ ô tô nhà ông Lĩnh đi được.
- Em nhớ ra rồi. - Chị cầm quay vào nói với ông chồng cầm nhãn. Đoạn chị quát to: - "Lào" chúng mày tránh ra không xe kẹp chết bây giờ.

Chiếc xe rồ máy rồi ình ịch phóng đi. Lũ trẻ chần trầu tủa ra, trở về với đông lửa đang lụi. Con La ngồi ôm gối trên chiếc mả nhỏ, mồm nhếch ra:

- Xì, lớn lên tao sẽ lấy chồng đi ô tô về làng, xe chồng tao phải đẹp hữn xe chồng chị cầm.

Bọn con gái nghe con La nói, rú lên:

- Tởm tởm, bé tí mà dâm thế. Kinh kinh...

Còn Thùy đang duỗi chân chơi chắt quay sang bảo lũ bạn đang như rồ lên:

- Kệ nó, kệ nó. Chúng mày buồn cười thật, đứa nào thích gì kệ người ta. Mà nó bảo lớn lên kia mà.

Mặt con Nghĩa đỏ ửng lên làm những nốt rồ trên má thâm lại, giọng nó bốp chát:

- Tưởng báu lắm đấy, úi giờ. Rồi chả ế ợt cho mà xem.

Cái La không nhìn đứa nào, lầu bầu:

- Đàn bà con gái muôn gì là được, sợ chó gì. Do mình hết, tự mình hết.

Chương 2

“Đàn bà con gái muốn gì là được”. Điều này cái La không tự dung nghĩ ra, không tự nhiên thoát khẩu được. Duyên do là nó lấy từ bà Đỡ mẹ chị cầm, rồi đến chính đời chị. Nhất là từ khi nó thấy chiếc ô tô chở chị và ông chồng cầm nhẫn, ở làng Chiện bà Đỡ dạo trẻ nổi tiếng là dĩ tính, chàng dĩ tính mà hai ông chồng liên tiếp theo nhau chết; một ông thì chết ngay trên bụng vợ, một ông thì bị cảm sau khi đi cày về. Hôm ấy trời nóng nực, chập tối là Cữn giông kéo đến. Làng thì ai cũng biết cô Đỡ phiêu chợ Chiện hôm ấy mua tới sáu lạng giá. Ở làng Chiện dạo đó, không mấy ai ăn giá sống, duy chỉ có cô Đỡ. Tên thật của cô là cái Hĩm, học hành một chữ bẻ đôi không biết, dạo đồn Tây còn đóng trên cầu sông, một hôm cô đi cắt cỏ, tình cờ nhìn thấy thằng Tây tiêm mông cho con đằm. Rồi vài năm sau có bà lang Mán biết đỡ đẻ và rịt thuốc lá về làng Chiện ở nhờ nhà Hĩm. Bà lang cũng chả dạy dỗ gì Hĩm,

nhưng nó sáng dạ thành ra, cả làng Chiện sau này, ai để đái ốms đầu đều trông vào Hים. Khi Hים có tuổi, để tò sự nhớ và biết ữn, nên người làng quên dần tên Hים, thế vào đó lấy nghề của Hים để gọi thay tên. Hai người chồng của bà Đỡ vào loại lực điền cao to nhưng có thể vì chết nhanh quá nên không để cho bà mụn con nào. Sau này bà Đỡ có ba người con gái thì mang ba khuôn mặt hoàn toàn khác nhau. Sinh con một bề, bà Đỡ buồn lắm, bà cũng muôn có chút con trai để trông cậy cửa nhà nhưng cái bận sau bà nhằng lằng với ông thả bề, bụng đã lùm lùm thì bà bị trượt chân khi bước xuống bề gỗ ông mang về cho bà. Tuy bà có thể chữa chạy cho người, nhưng riêng bà thì từ đó đương con cái tịt hẳn. Bà thôi để khi bà mới 36 tuổi. Đó là cỡ tuổi người đàn bà đang kỳ nhuận sắc, nó giông như xáo chó hay rựa mạn qua lửa lần thứ hai, mặn muội và nồng nàn. Bà Đỡ người cao, mình chắc, nhỏ xương hóp nên trẻ dai. Bà biết pha rượu bổ thận, nên tuy nhà có bốn mẹ con đàn bà con gái cả, nhưng nhà cửa cứ bề thế dần, thịnh vượng mãi lên. Nhà ngói ba gian hai chái, tương xây 20 có đủ hồi hậu, bể nước ngàn rưởi gánh. Tuy không theo nghề nông nhưng sân gạch Bát rộng ngàn ngạt đủ sức cho hai rạp đám cưới. Hai dãy cau liên phòng ríu rít tiếng chim sẻ. Sáng nào bà cũng uống trà móc cau, và tối thì dùng rượu hạ thổ. Đã vào tuổi năm mươi, nhưng do biết thuốc tẩm bổ, lại nhàn, nên bà Đỡ vẫn óng ả lắm. Chẳng thế mà có một ông nghe đâu làm tới thứ trưởng, tình cờ hôm đi ô-tô về Nông Lâm, trên xe ông mang theo cả con gái út, cô này tự nhiên bị đau bụng dữ dội, may có người mau miệng mách đến bà Đỡ. Bà Đỡ sẵn sẵn chữa ngay. Cô con gái khỏi bệnh, còn ông bô" lấy chỗ đi lại. Nghe chừng bà thứ trưởng ghen lắm, đã có bận sai lái xe đưa lên, nhưng chưa nói câu gì, chỉ mới giáp mặt bà Đỡ, đã

tấm tắc “chao ôi! Đàn bà đâu mà đẹp thế, trách gì?...”. Bà bùi ngùi tự nhủ, rồi không dám đứng cạnh bà Đỡ lâu, bà e có người độc mồm so sánh hàm răng hơi thô của bà với cái miệng xinh xắn của bà Đỡ. Ba đứa con gái bà Đỡ tên cũng hay: Oanh, Liên, Cầm. Hai cô chị có vẻ biết lo nghĩ, nên dạo bé cũng theo học đến hết cấp 2, đến năm mười bảy, mười tám thì Oanh lấy được anh bác sĩ ở bệnh viện huyện, còn Liên lấy được anh kỹ sư ở trại chăn nuôi. Riêng Cầm là út ít trong nhà nên từ mẹ, hai chị đến bề bạn đều chiều. Trông nó thế ai chả thích, da giông mẹ trắng bong, môi đỏ, tóc đen, mắt đen láy, mũi cao dọc dừa thẳng tuột, hiềm một nỗi là chỉ mới học được nửa chương trình vỡ lòng, ai dỗ thế nào cũng không đi. Đánh mắng chán nó cũng ì ra. Thành ra, Cầm chỉ biết rõ nhất là chữ a, rồi đến chữ 0. “Mà biết chữ để làm gì, chỉ tổ nặng đầu, “dư là” mẹ, cả đời có cầm cuốn sách nào đâu, mà làm gì cũng biết, thuốc loại gì cũng hiểu, mưa không đến đầu, nắng không đến mặt”. Nghe con út nói, bà Đỡ cười, chửi yêu “cha mớ đời cô, thời tôi nó khác”. Năm Cầm 13 tuổi đã nổi tiếng ba làng, đến tận cầu Giấy còn lời đồn về vẻ đẹp của nó. Nó đứng cạnh bạn bè cùng lứa, nổi bật như cái xoong nhôm phân phối mới toanh đặt giữa chạn bát nhà nghèo. Chả thế mà chó hàng xóm nhà bà Đỡ suốt đêm sủa hết đợt này đến đợt khác. Đến năm 14, Cầm có thai với một ông bạn của mẹ, may bà Đỡ biết thuốc, chứ không thì... Cho cái thai ra, khi hồi sức Cầm lớn bật dậy, phỏng phao và núng nính hẳn. Nó thêm lấy chồng lắm rồi, nhưng mẹ nó cứ ghìm mãi, cho đến 15 tuổi, ông bạn thứ trưởng của mẹ giới thiệu cho cháu ông, một anh phó tiến sĩ quá 30 tuổi. Ông hứa, sau ba năm nữa ông sẽ cất nhắc anh cháu lên làm vụ trưởng, vụ phó gì đấy. Đám cưới Cầm to nhất làng, cô dâu mặc áo dài trắng, cài hoa trắng, đội đặngten, đi

giày cao gót đỏ; nom y như con nộm treo quần áo ở cửa hàng may nhà phó Nhuế. cầm cô đi rón rén bên cạnh ông chồng râu cạo nhẵn thín, mặt và môi có bôi kem trông như da bạch tạng. Trông anh ta ngây ngô như người vừa khỏi đau bụng. Hai bà chị cầm bê con đến nhìn đám cưới cô em thì thào với nhau:

- Đây, cứ bảo nó khổ mãi đi. Không chữ không nghĩa gì mà sướng gấp vạn mình.

Cái La hôm đó nghe được câu này khi nó chen vào xem chị Cầm đánh phân... Nó hừ một cái, tai vểnh lên chờ tiếng động từ xa vọng đến. Bỗng nó giật mình thây thẳng Lâm quần xắn cao, tay vung vẩy xâu cá, vẩy tay gọi:

- La, La, lại đây, tôi bảo cái này.

Chương 3

Thoạt đầu sau khi nhảy khỏi mộ tổ họ Đồng Ly, thằng Lâm định chạy về phía con bò nhà mình đang mon men đến gần con đống nhà thằng Đảo. Thằng Lâm cau mày, chạy sầm sầm lại, nó chột trông thây đoạn mương đục ngẫu nước. A, phải rồi. Nó vén tay áo, cái áo đông xuân chật ních làm nó cáu kỉnh. Kỳ này phiên chợ Chiện nó phải bảo bà xuống mua một chiếc áo mới, nếu bà không đi, nó sẽ tự mua lấy. Từ nay đến phiên chợ còn bốn ngày nữa. Mỗi ngày nó sẽ cố bắt được một xâu cá, bán đi, ít ra cũng được hai đồng rưỡi; nếu thiếu, nó xin bà, bà không có nó sẽ lên mẹ. Chẳng nhẽ mẹ nghèo đến nỗi không cho nổi nó một đồng bạc hay sao? Phải mua thôi, con La mấy lần nhìn áo nó, trông mắt con bé như giễu. Mà kệ cha nó, nó là cái gì nhỉ. Cứ thử mở mồm chê bai ông xem, ông sẽ

tát vỡ họng. Không được, ai lại... Thằng Lâm tưởng như nhìn thấy đôi mắt đỏ hoe ướt sũng của con La, đôi má bầu bĩnh của nó hiện lên năm ngón tay của mình. Ôi, cái La có tội gì, ai lại đi đánh con bé, bộ ngực nhu nhú của nó phập phồng làm cổ thằng Lâm như nghẹn lại. Chân thằng Lâm vừa xọc xuống bùn, bùn giá lạnh làm nó rùng mình, và dường như Cữn nóng hầm hập do nó suy tính mất đầu hết. May quá nước chỉ lung lung đầu gối. Nước này chỉ có Lâm này bắt được cá thôi! Không cần tát, chỉ cần khoắng tay vài lần thì đến con xin xít nhép hay con rô hạt bươi mới nở cũng không thoát được. Thằng Lâm cố gắng đi một cách thận trọng để nước bắn khỏi bắn vào người. Nó khóa tay xuống nước cho sạch bùn, rồi thò tay vào túi quần lôi ra đoạn dây thép buộc thanh nửa ngang đoạn dây mà lúc nào thằng Lâm cũng dắt trong người để xâu cá. Nó ngậm đoạn dây ở mồm, rồi cúi người xuống tay thọc vào nước quạng, cá lộng luôn qua chân nó. Thằng Lâm luôn rít lên. Chỗ này không ngờ cá còn nhiều như thế. Nó ngẩng đầu lên, chợt nó bị bõm đi về phía đầu bờ mương. Thằng Lâm quờ tay xuống đoạn trổ, và đứng như nó đoán, một cái lỗ ngầm thông liền với đoạn mương chính, đoạn mương chính lại nối với rẻo nhánh của ao Sen. Nó chọc hai tay xuống chỗ bùn vừa cạn nước, vốc lên một tảng bùn rồi dúi tảng bùn vào cái lỗ ngầm, cảm thấy cái lỗ được bịt kín, nó cười tủm tỉm. “Hôm nay, bét ra cũng được một xâu dài, chắc chắn toàn chuôi, rô, và trê cho mà xem”. Thằng Lâm thích chí khi đứng thẳng người, nhìn con cá chuôi đầu tiên oằn oài trong tay nó. Nó banh mang con cá ra, chọc sợi dây thép vào, con cá gãy nẫy đau đớn tuột xuôi vào sợi dây, một vết máu cá loang trên tay thằng Lâm. Nó không để ý và khua tay xuống nước. Lại một chú trê béo tròn, vàng ệch, kêu lên kền kệt khi bị hai ngón tay

thằng Lâm kẹp vào ngang cổ. Chỉ có cách túm trê như vậy mới giữ được nó. Rồi một chú rô náng, da đen sạm gương hết cỡ vây lưng ra kháng cự. Giơ con cá ngang mặt, nhìn vào con mắt tròn xoe nhợt nhạt của con cá, nó lăm bằm một cách thích thú:

- Gương vây dọa à, dọa thì cũng vào xâu.

Chỉ một loáng, sợi dây dài của thằng Lâm đã lúc lỉu cá, rằng nó đã thấy nặng nặng, nó lên bờ tháo bớt dây. Gió từ đâu đưa tới tiếng nói ồn ào, rồi tiếng ô tô gầm lên che lấp tất cả; tiếng ô tô loãng đi, xa gần, tiếng nói lao xao to dần gần lại, toàn tiếng con gái. Chúng bàn bạc gì đây nhỉ, à tiếng con Nghĩa:

- Con La cứ làm như nó tài ba lắm ấy. Có mà khối.

À, chứng nó nói gì con La ấy nhỉ?

- Tởm, tởm. Có chó nó lấy, chó nó lấy. ở ngoài tỉnh ấy à con gái họ đẹp như tiên sa ấy cơ.

- Tiên như thế nào? - Giọng con Thùy mềm nhũn.

- À, như công chúa trong vở "Chử Đồng Tử" diễn ở sân kho ấy: má hồng, da trắng, đội mũ kim cương.

- Đấy là kịch.

- Mà chả hiểu gì cả.

- Tao chả biết, chỉ biết là con La nói phét, tao ghét kiểu nói phét của nhà nó lắm.

- ừ, tao cũng thế, đòi lấy chồng đi ô tô. Có mà khối.

- ừ, có mà khối.

Bọn con gái phá lên cười, rồi chạy ào về phía bụi míc điều.

Thằng Lâm ngó người ra một lúc, rồi nó lờ mờ hiểu rõ câu chuyện. Nó cảm thấy chính nó là con cá rô, con cá trê, cá chuối, đang bị sợi dây thép đâm vào ngực, đau đến lộng óc. Con La bảo nó sẽ lấy chồng đi ôô... Ranh con mà đã có vẻ quá nhỉ. Ừ kệ nó, hệ trọng gì đến mình mà mình lo nghĩ. Nhưng sao thấy bực thế nhỉ. Gái làng thì phải lấy trai làng chứ sao lại đi lấy người thiên hạ. Ra bọn con trai thiên hạ hữn bọn con trai làng à. Ra bọn con gái làng chê bọn trai làng hèn kém hay sao. Nó chê trai làng, nghĩa là nó chê cả mình, mẹ khi. Bĩ mặt ông à, ông tuy thế này, nhưng chả kém thằng nào đâu, mà có nhiều cái ông hơi khôi. Như việc bắt cá này, nước đến ngực, ông đã có thể tóm được rồi việc chó gì phải tức. Như việc hun chuột, tìm ra hang nào, ông hun cho kỳ sạch. Như chuyện kiếm củi, bóc vỏ cây, thằng con trai nào bằng được ông. Còn việc đi cày, vài hôm nữa ông sẽ đi vục, chục hôm là thạo chứ mây. Hay là nó chê ông học mới hết lớp 5; đúng rồi, có thể thê lắm. Lâm bước chân lên bờ, một Cữn gió ập đến làm đôi chân sưng nước chạt bùn ghê lạnh, đôi tay run rẩy. Lũ cá cong người để quẫy. Có phải con La nghĩ thế không? Nếu thế thật thì ông sẽ cho nó biết tay. Học hành cao làm chó gì, cũng để kiếm cái ăn, chứ ông cũng chang đói đâu. Nó nhìn mặt nước đang đục ngầu. “Mai bắt tiếp, còn bây giờ phải hỏi cho ra nhẽ đã, bực thật”. Thằng Lâm co giò chạy. Lũ bạn chặn trâu vừa đến tro mắt nhìn theo dáng người cao kều nhấp nhểnh của nó. Thằng Vinh cầm roi chặn bò quát mạnh vào bụi ké dại vừa cười ngặt nghẽo vừa nói “thằng điên, thằng điên”.

Chương 4

Khi thằng Lâm vung vẩy xâu cá đến gọi cái La thì trời đã trưa. Mặc dù trên không trung, mây đen xám bị những làn gió bắc đặc quánh từ đâu dồn về ngày càng dày, làm trời đất mang một màu khó ai đoán nội thời gian. Lũ trẻ chần trầu thì trông chừng vào bụng trầu, bụng bò và chính bụng chúng nó. Bụng con vật đã chồm phồng căng, bụng con người thì kiến đã bò, vài đứa nhà ở gần đã nhong nhong trên lưng trầu, lưng bò về, vài đứa khác tụ nhau lại nướng chim, nướng cá. Mùi thơm của thịt cá chát, chập chững bên những tiếng reo của trẻ. Con La lúc đó đang chuẩn bị về. Đối với nó ở lại hay về cũng chẳng can hệ gì. Ở nhà lúc này giới lắm có lưng nồi cơm nguội, lũ em nó chắc đã vét sạch. Nếu hôm nó về gặp hôm mới lái được con trầu, con bò nào thì trong chạn biết đâu chẳng có vài cái bánh nếp, hay bánh gai. Và thích nhất là mẹ nó hôm nay đã lấy được phần lãi tháng hoặc ra bà vừa cho ai cầm một thứ đồ gì với lãi cao cao một ít. Nếu đúng thế, thì thấy các con về, thế nào bà cũng gọi nó vào bảo nó cầm năm chục, hay một trăm xuống nhà Vượng chó, mua một gói thịt, hay bát xáo, hay ra nhà Sáu vầu, mua đĩa nem, miếng chả cho hôm nó uống rượu; tất nhiên nó sẽ ăn ké vào. Một miếng thịt hay một dẻo chả. Nghĩ đến đó nó đã ứa nước dãi ra rồi. Con La ngửa mặt nhìn mây trôi. Nó cau mặt lại: "Làm gì có chuyện đó, vì hôm nay mới mười tám chang ma nào trả lãi cả". Nó tép miệng nuốt khô một cái. Có mùi thịt chín thơm phức từ đâu đưa tới, nổ ngoảnh lại. À của bọn thằng Nha, thằng Lễ, cả con Nghĩa rồi nữa. Thịt chim sẻ nướng thơm châm muôi ớt, lá chanh thì

khỏi phải nói. Thằng Nha là anh con già con dì với con Nghĩa, thảo nào con Nghĩa cái gì cũng được ăn. Chả bù mình, không cổ dây mơ rễ má gì cả, chán thật. Con Nghĩa ghét mình làm thằng Nha, thằng Lễ cũng không chơi với mình. Mà mình có làm gì nó đâu, mình không chê bai, giấu cọt hát hò gì về những nốt rỗ của nó, thế mà cái La đã mấy lần nghe thấy con Nghĩa bảo chúng nó đừng chơi với con La, con mắt nó dĩ lắm. Con La thở dài, cầm que chần bò đứng lên định đi vào miếu cô Liêm tìm chỗ khuất gió, trùm áo tơ ngủ một giấc cho quên cái đói đi. Đang lúc đó thì thằng Lâm hốt hải đi lại, nhìn cái mặt thằng Lâm căng căng, hôm nay hơi xị xuống, trông vào râu cá nặng trĩu của nó, và nhất là nghe thằng Lâm gọi nó là La xưng "tôi", con La thấy lạ lắm. Mắt con La bừng lên. Mình có làm gì cái thằng trời đánh này đâu mà sợ nó? O nhưng biết đâu đây, có đứa nào xúc xiểm nó, nên nó mới chặn đường mình thế này. Thằng này có sợ ai, đứt dây từ trên trời rơi xuống kia mà. Bà nó thì già, mẹ đi lây chồng, bô chết và anh nó đi bộ đội lâu lắm rồi. cả lũ trẻ chần trâu sợ nó, chả nhẽ.

- Cái gì thế?

- La, La này...

Thằng Lâm lúng túng không biết nói thế nào, trong đầu nó tất cả đều mù mịt, rối loạn. Nó à khẽ một cái rồi đưa mắt nhìn quanh, chả có gì để nhìn cả, cánh đồng ban trưa vắng lặng, vài con trâu, con bò uể oải gặm cỏ, một, hai đứa trẻ khoác áo tơ ngồi quanh những bụi dứa đang cháy.

- Tácón La định xưng "tao" với thằng Lâm như bình thường,

nhưng môi nó chột mím lại, thằng Lâm đã gọi thế, chả nhẽ mình... May nó kìm lại được, đôi môi mọng hơi se của con La

cong lên. Sao thế nhỉ, hai bàn chân của thằng Lâm mố trắng xát mãi vào nhau y như chân đứa trẻ không thuộc bài đứng trước cô giáo. Con La hơi ngớ ra trước cử chỉ của thằng Lâm. Rồi trong chiều sâu thẳm của phản xạ giới tính, nó lờ mờ nhận ra điều gì. Nó biết thằng Lâm bây giờ có thể như một con bò cho dù hung tợn đến đâu, nhưng khi xò se được thì... Thằng Lâm nhìn chán lên trời và xung quanh để tránh nhìn con La. Cái ngực của con La làm nó nao nao. Nó muốn nổi cáu vì chính thái độ của nó, nhưng có cái gì giữ nó lại.

- Sao thế Lâm?

Con La buông câu hỏi nhẹ để thử những điều nó vừa chợt nghĩ ra. Thằng Lâm nghe con La hỏi, đầu gối nó như nhũn ra vì cảm giác vô lý hiện ra trong đầu.

- La này. - Thằng Lâm nuốt nước bọt rồi hít mạnh hơi, lập bập nói - La có thích ăn cá nướng không?

- Tôi thích lắm, nhất là cá chuối nướng.

- Thế à! - Lâm giơ râu cá lên. - Có ba con chuối, hai con trê.

- Trê rúc mả phải không?

- Không, không! - Lâm lắc đầu.

- Rô nướng cũng ngon lắm.

- ừ, thì đi ra chỗ bụi dứa, tôi sẽ nướng cho.

Hai đứa đi đến một bụi dứa vừa tắt lửa, gốc dứa đã thành than chóc chóc lại ửng đỏ vì những trận gió thổi qua. Thằng Lâm xăm xắn đặt râu cá xuống, rồi cong người vơ mây chiếc lá dứa và mấy mô rơm lũ bạn dùng để ngồi dúi vào đông than. Mồm nó phồng lên. Con La muôn cười lắm, nhưng cô nhin. Nhưng cá nướng ăn với gì nhỉ, muối có đâu. Nghĩ đến đây, con

La buột miệng:

- Chả ăn ngon hữn cá nướng.

Thằng Lâm ngoảnh lại:

- ừ, dĩ nhiên rồi. La thích chả à?

Thằng Lâm đang quỳ, nhồm dậy, nhìn vào mái tóc đen ánh của con La. Mái tóc gật khể. Thằng Lâm bật dậy:

- Thê thì chờ nhé.

Thằng Lâm vơ râu cá chạy vụt đi, con La ngó người nhìn theo cái dáng nhấp nhồm của thằng Lâm vùn vụt xa dần.

5

Con La ngồi thừ trước bụi dứa cháy dở. Nó không hiểu thằng Lâm đi đâu. Thằng Lâm buồn cười thật. Tính tình như dở, như điên. Chạy đi đâu thì cũng phải để lại vài con cá chứ. Thế mà cũng đòi. Con La ngáp, nó thấy buồn ngủ, mặc dù đói. Hay là đói nên buồn ngủ. Nó kéo áo tơi lên định nằm xuống, nhưng nhớ lúc ngủ, lửa bùng lên, cháy áo, mình bị bỏng thì làm thế nào. Nó đứng dậy nhìn quanh. Buồn ngủ quá, phải làm một giấc thôi. Con La khật khưỡng đi vào. Nó nghĩ ra rồi, vào miếu cô Liêm ngủ cho thích vậy. Kệ thằng Lâm, đứng là thằng vớ vẩn chả đâu vào đâu cả. Lật đật vào đến miếu, con La thấy mừng vì không có đũa nào, nhưng nó hơi chồn chợn. Trong miếu ấm thật, nó ngồi bệt xuống, tiếng lá áo sột soạt tự nhiên nghe rõ mồn một. cả tiếng gió quẩn thổi từ lũy tre chùa Vệ vát qua lũy tre nhà ông bếp Tư, thốc vào mái miếu reo lên như tiếng đàn, tiếng sáo. Tiếng đàn sáo ngày càng rộn ràng, gian miếu sáng bừng lên, óng ánh. Sàn miếu đầy rơm cũng rực

lên, lổ chỗ như ánh nắng rọi qua tán lá đổ xuống mặt ao. Con La rợn người, nó muôn đứng dậy, nhưng đầu gối nhũn ra, lưỡi nó cứng đờ, mắt mở to. Từ đằng sau bệ thờ sút seọ đầy những vết đáo đập vào cửa bọn con trai, và ngay trên bình hương xây xi măng, một bóng trắng toát rập rcm như lá, đu đưa như khói thoảng, mây trôi hiện ra. Một khuôn mặt con gái hiền hậu và đau đớn lộ dần. Con La sợ hãi, úp hai tay vào mắt, miệng ú ớ.

- Đừng sợ, đừng sợ cô bé kia. Ta chẳng làm gì cô đâu, ta cũng từng là người con gái đau khổ. Ta không muôn một người con gái nào lại đau đớn giông ta, ta chỉ muôn nói với cô, là cô giỏi lắm, giỏi lắm. Tuy mới là bé con, cô đã lờ mờ phát hiện được sức mạnh tiềm ẩn trong mỗi người đàn bà. Sức mạnh ấy như lưỡi câu, như cạm bẫy. Nửa thế giới này được đặt ra thoát đầu tiên cho sự hòa hợp với nửa thế giới còn lại nhằm duy trì nòi giông con người. Công việc nặng nề, khó nhọc và vinh quang nhất trong tất cả những công việc con người có thể làm được. Để có niềm vui và bù đắp nỗi cực nhọc cho công việc ấy, trời đất đã cài vào quá trình làm công việc này một nỗi hoan lạc man rợ và kỳ ảo nhất trong tất cả niềm hoan lạc mà con người được hưởng. Điều đáng tiếc là hoan lạc có thể tách rời công việc cao cả kia. Nỗi ham muốn để tiện lại trùng khớp và là khởi đầu cho hoan lạc. Ơ đó người đàn bà là cội nguồn, một nửa nhưng cũng tất cả sự ham muốn, vì thế nên họ là nạn nhân. Tuy trong niềm vui ân ái chúng ta cũng được chung hưởng, nhưng trời bắt chúng ta và cho chúng ta cái áo của sự hiền dịu và kín đáo. Sau cái áo đó, đàn bà trở nên thần bí và quyến rũ hữn. Không có gã đàn ông chân thật nào khát khao một đứa đàn bà trơ trẽn, họ muôn chinh phục

sự thùy mị và đoan trang, giống như con khỉ ham muôn đập vỡ vỏ cứng của trái cây để ăn hạt nhân bụi trong đó. Đàn bà là nạn nhân, nhưng cũng là chúa tể, đàn ông là kẻ chinh phục nhưng cũng là nô lệ. Không ít kẻ trong đàn bà đã hiểu được lẽ đời này, cô bé cũng trong số" đó, đáng khâm phục thay và cũng đáng buồn thay.

Con La đờ người ra. Nó chẳng hiểu cô Liêm nói gì, y như nghe sấm nổ trên trời, nhưng nó lại lờ mờ nhận ra những điều mà chính nó biết một cách chập chững. Ánh mắt cô Liêm ngời sáng, thân hình trắng toát bỗng bênh của cô lượn đi lượn lại. Một lúc sau, từ sau bệ gạch, bốn gã đàn ông cao lớn mà xơ xác khuôn mặt một chiếc kiệu sơn đỏ ra. Bốn gã quỳ xuống, hô to:

- Chúng tôi là nô lệ của bà, bà là niềm vui và nỗi khổ của chúng tôi.

Cô Liêm ngửa cổ lên, mặt nhăn lại đau đớn.

- Suốt đời ta đau đớn vì nỗi nhục này, sự trong trắng, sạch trong của ta đâu, hỡi bốn con quỷ dữ tợn kia.

- Chúng tôi đây, nô lệ của bà đây. Cho chúng tôi niềm vui đi. <

Cô Liêm vắn người, tà xiêm trắng toát bay đi để lộ ra thân hình hồng hào, mịn màng trong suốt, bốn gã đàn ông đứng chôn chân một lúc rồi nhảy vào cấu xé nhau; tiếng gào rú lộng óc vút lên, lan tỏa khắp không gian. Con La bịt chặt hai tai, nhắm nghiền hai mắt, mồm ngáp ngáp như miệng con cá vừa bị vớt lên bờ. Vừa lúc đó, nó rúm người lại khi thấy có tay ai đó chạm vào người mình. Nó thều thào:

- Đừng giết con, đừng giết con cô ơi!

- Kìa La, La sao thế?

Con La mở mắt, và khi nhận ra thằng Lâm, con bé không hề xấu hổ chút nào, túm chặt cánh tay của thằng Lâm đang nắm chặt gói lá chuối tươi có thò ra miếng chả vàng rộm, miệng lảm nhảm:

- Anh đi đâu mà lâu thế, lâu thế?

Thằng Lâm luông cuông không hiểu sự tình gì, nó gỡ tay con La ra, con bé càng hoảng hốt, khóc òa lên.

KỶ THỨ 2

Chương 6

Thấy con La khóc nức nở thằng Lâm ngẩn người ra ngạc nhiên. Trong nỗi ngạc nhiên nó hiểu ra rằng mình có lỗi. Ngượng nghịu nó cúi xuống thấp hơn để gỡ cánh tay con La. Không ngờ con La giữ chặt thế, nồng âm và mịn màng, nhất là khi bàn tay thằng Lâm tóm vào bắp tay con bé. Khuôn mặt con La giàn giụa nước mắt, cặp mắt mở to như hạt nhãn ngâm trong nước.

- La ăn đi này, ăn đi đã.

Thằng Lâm dõ dằn, tay dúi gói chả vào tay con La. Con La cầm gói chả như vô tình, tiếng khóc thưa dần, đôi môi nó hồng lên lấp lấp.

- ở đâu thế này?

Thằng Lâm nhoẻn môi cười, tay đưa lên đầu gãi gãi.

- Tại lão Sáu vầu đi vắng, con Thanh không dám bán. Tôi

phải chạy lên tận chợ Chiện, bán được cá mới có tiền mua chả.

- Bán hết à?
- ừ, bán hết, à, còn cả muôi ớt nữa này.

Thằng Lâm thò tay vào cặp quần lòi ra một gói lá chuối khô nhỏ đưa cho con La.

- Đi ra ngoài kia đi. - Con La bỏ tay thằng Lâm ra.
- Ngoài lạnh lắm, lại có mưa đấy.
- La sợ bò đi mất.
- Ăn đi đã, chốc nữa tôi sẽ lùa về cho.
- ừ nhỉ. Mà có Lâm tôi cũng không sợ nữa.

Thằng Lâm ngồi phệt trên đồng rạ.

- Lâm không ăn à?
- Tôi ăn rồi.
- Thật không?
- Thật mà.

Con bé không để ý câu trả lời của thằng bé, nó gỡ cái lạt ra. Miếng chả to thật, ở nhà bình thường có bao giờ mẹ nó mua từng này, trừ khi giỗ tết. Ăn dễ, phải được đến bốn bữa cơm. Còn ăn vã... Có bao giờ con La nghĩ đến chuyện được ăn vã miếng chả lớn thế này.

- Bao nhiêu tiền đây?
- Bốn đồng đây.
- Mua gì mà lắm thế?
- Chỗ cá bán được bốn đồng rưỡi. Tôi ăn một bát cháo xe.

- Cháo xe cũng ngon đây chứ.
- Tôi định mua cho La, nhưng bà Vinh toét không cho mang bát đi. La thích, mai tôi sẽ mang bát ở nhà ra.
 - Tiền đâu mà lắm thế?
 - Chỗ đĩa ấy còn cá.
 - Thê những ngày sau?
 - La không phải lo.

Thằng Lâm quả quyết, cái trán dô của nó nổi lên. Hình như nó bực. Không lẽ con La không biết gì về nó thật. Chỉ cần La thích thì ngày nào nó cũng sẽ mang cho La một xâu cá.

- Hay là ra ngoài kia đi.
- Để làm gì?
- ở trong này nhờ đứa nào biết nó sẽ chế cho.
- Đứa nào chế, tôi sẽ đâm vỡ mồm nó ra.
- Nghe mà khiếp.

Hai đứa lại im lặng. Tiếng nhai của con La nhỏ dần, rồi tắt hẳn. Sự im lặng làm thằng Lâm lúng túng. Sao nó lại ngồi đây? Mà lại ngồi với đứa con gái ranh con này? Sao nó lại cất công đi bán xâu cá, rồi lại mua chả cho con ranh? Nó là cái gì kia chứ? Mình không hiểu nổi. Thằng Lâm mấy bận định đứng dậy bỏ ra ngoài, nhưng không hiểu có cái gì giữ nó lại. Nó đưa mắt nhìn sang con La đang gói miến chả ăn dở lại, cặp môi mọng của con bé bóng lên.

- Bận sau đừng mua nhiều thê này nhé.
- Sao bảo thích?
- Ăn nhiều quá phí.
- Việc gì mà phí.

Nói đến đây, câu chuyện lại đứt đoạn. Thằng Lâm lại thấy bức bối. Chân tay nó kềnh càng và thừa thãi quá. À, nó nhớ ra rồi và bật ra câu hỏi:

- Này, làm sao lúc nãy lại khóc?
- Sợ quá.
- Sợ cái gì?

Thằng Lâm thấy mắt con La ngược lên. Nó bồn chồn quá. Lông mi con bé cong vút, buồn cười thật. Cái áo len cộc tay rách phập phồng ở lồng ngực hơi nhú lên, cái tai nhỏ bé thò ra ngoài mớ tóc đen mịn...

- Mai đi đội khăn vào nhé!
- Làm gì có mà đội.
- Cái khăn bây giờ bao nhiêu tiền?
- Thầy chị Lý hôm nọ mua những tám đồng rưỡi.
- Tưởng nhiều nhận gì.
- Lại còn không nhiều.
- Ba xâu cá chứ mấy.
- Ừ.

Thằng Lâm nói xong, bạo dạn hẳn. Nó đứng dậy rồi nghĩ thế nào lại ngồi thụp xuống ngay cạnh con La. Con bé hốt hoảng định đứng lên thì thằng Lâm đã cầm lấy tay nó.

- Cái gì thế?
 - Phiên chợ Vệ này, tôi sẽ mua cho La cái khăn len, còn ba hôm nữa, nhất định tôi mua được.
- Thật nhé.
- Ừ.

- Kìa, thế bỏ tay ra đã.

Bây giờ thì thằng Lâm không muốn bỏ tay ra nữa, dường như việc nắm tay con La là điều tất nhiên rồi. Nó cúi gần mặt con La và ngửi thấy mùi tóc nhàn nhạt, hăng hắc như cái mùi hàng rào có cây bưởi hoang. Con La chột kêu lên:

- Như có đứa nào ý.

Thằng Lâm ngoảnh ra ngoài. Thừa lúc đó, con La giật tay ra, đứng phắt dậy. Nhưng thằng Lâm nhanh hữn, cũng đứng dậy cùng con La. Vô tình hai đứa sát vào nhau. Thằng Lâm thở hổn hển, hai tay ôm choàng lấy con La:

- Tôi sẽ mua, sẽ mua cho La.
- Kìa, kìa.
- Không đánh lừa được tôi nữa đâu.
- Sao lại thế này, kìa bỏ ra đi, không có... kìa...

Con La mới nói đến đấy, thì từ đâu xa vọng vào tiếng gọi thất thanh:

- La ơi, bò nhà mà phá vườn chùa bị bắt đấy.
- Chết rồi, chết rồi. Bỏ ra đi.
- Kệ nó, để tôi đi tìm cho, không sợ gì cả.
- Có biết nó không đã?
- Con lang chứ gì?
- Con lang bán rồi. Con này đen, sừng chĩa phía trước.
- Đực hay thiến?
- Thiến.
- Biết rồi, cứ ngồi đấy nhớ. Tôi đi dắt về cho.

Chương 7

Tiếng gọi thất thanh ấy là của con Thùy. Trưa đến theo lệ thương con Thùy ít về nhà, dù nhà nó không xa xôi gì. Nhưng để làm gì, cơm nguội thì chắc chắn đã bị vét đến cạn hông, nồi đã ngâm ngoài chậu nước rác từ lâu rồi. Tối hữn hết là buổi sáng cố nhồi cho chặt bụng, trưa kiếm được cái gì cho vào mồm cái đó. Thế nhưng trưa nay không về, nó không đành lòng. Mẹ nó đang ôm, bô và anh nó lên trên Kê gặt đỡ dì Lại ruộng năm phân trăm, lũ em thì nó không tin. Y như rằng, về đến nhà mẹ ôm nằm rên hừ hừ, con Thái, thằng Thịnh nhót đi đâu, nhà cửa vắng lặng, dưới bếp gà bới tanh bành. Con Thùy vào buồng lay gọi mẹ, thấy mẹ mở mắt rồi, nó mới yên tâm. Nói với mẹ vài câu, ngay sau đó, nó xăm xăm đong ba lẻ gạo, nhúm đỗ xanh bắc bếp nấu cháo. Cháo vừa chín Thùy lại ra Ổ gà lấy trứng, ra vườn ngắt vài nhánh hành. Nó thái hành, đập trứng cho vào cháo rồi bung lên cho mẹ. Nó giục đến ba bốn lần, rồi lại dỗ dành mãi, mẹ nó mới gượng dậy, ăn được lung lửng bát. Mẹ nó vừa ăn, vừa rơm rớm nước mắt. Mẹ khen “con gái mẹ biết làm ăn lắm. Mồm mẹ đắng mà ăn cháo con gái mẹ nấu ngon quá, cháo dừ mà không đặc. Người ốm mà ăn cháo đặc thì sợ lắm”. Thùy ép mẹ cố ăn cho kỳ hết bát cháo, nhưng mẹ lắc đầu. Nó biết mẹ cần mệt, ăn thế là được rồi. Lấy khăn mặt lau mồm, lau tay cho mẹ, rót nước đưa mẹ xong, Thùy vét cháo thừa trong nồi ra hai bát để lên chạn dành cho hai đứa em. Còn nó húp nốt chỗ cháo của mẹ. Vừa húp, nó vừa áy náy nếu chỗ cháo trứng này để nguội không tanh, hay ít ra hai đứa em về lúc này thì nó không bao giờ... nó sẽ dành cho hai đứa. Vị cháo trứng hành làm nó hiểu rằng, nó đang đói, chút cháo thừa trong bát của mẹ cùng chỗ cháo sót

lại trong nồi, sau khi đơm đầy hai bát cho em, chang còn lại bao nhiêu. Nhưng nó vui lắm, vì mẹ đã ăn được rồi, và xem ra, việc gì nó cũng đã biết làm. Con gái mười ba tuổi, mẹ bảo là phải biết ý tứ rồi. Ngày xưa, tuổi ấy đã về nhà chồng, làm con dâu cả thì đã phải biết đủ điều. Đây là ngày xưa, Thùy đỏ mặt khi nghĩ đến đấy rồi đi quày quả trên nhà dưới bếp, xếp lại cái thúng, gác lại cái sàng, cho gà ăn, đổ thêm cám cho lợn. Thùy vào nói với mẹ chiều nay đi thả bò về nó sẽ hái lá đun nước xông cho mẹ.

- Mẹ xông được sẽ nhẹ thôi mẹ ạ.

- ừ, con có biết hái những lá gì không?

- Con biết mẹ ạ. Năm ngoái con đã hái cho dì Lợi: lá chuối, lá tre, lá bưởi, giá thêm được củ sả, con sợ không nhà ai có sả. A - con Thùy ngược mắt lên ra chiều nghĩ ngợi - nhà ông Quý Liên, con nhớ rồi, con sẽ vào nhà ông ấy, con nói khó, vì ông ấy cũng chặt tính lắm, chả nhẽ con xin một rễ nhỏ ông lại...

- Thôi đi cô. - Mẹ nó phì cười nghe con gái nói năng ra chiều người lớn. - Việc gì phải cầu kỳ thế.

- Mẹ không biết, có sả chóng nhẹ đầu, xông xong mẹ húp một bát nước, con sẽ hái một nắm hương nhu để mẹ chườm trên đầu. Mẹ ăn thêm bát cháo à uông một viên cảm, xong mẹ đắp chăn, ra mồ hôi, sáng mai mẹ khỏi thôi.

-ừ.

Mẹ cố gạt đầu, đưa bàn tay lên sờ vào vai con gái, bà nhận ra những bắp thịt đã chớm nổi ở đứa con gái ngoan ngoãn. Con bé thấy mẹ vuốt ve, nó có vẻ ngượng:

- Thôi con ra trông bò không có nhỡ...

- Ừ, con đi đi. Mặc thê có lạnh không?
- Con âm lắm rồi mẹ ạ.

Con Thùy lò cò ra ngõ, chợt nhớ ra điều gì nó quay lại.

- Nếu cái Thịnh, thằng Thái về, mẹ đừng cho hai đứa đi nữa. Trời này là dễ bị ho lắm. Hai đứa về, mẹ bảo cháo con để trong chạn.

- Con ăn chưa?
- Rồi mẹ ạ.

Nói xong nó chạy vù ra cổng. Nghe mẹ hỏi nó lại thấy đói, mà hai bát cháo thì quá hấp dẫn. Cho một ít muối, ngoáy lên, mỗi bát húp một ít đã mát ruột lắm rồi, gạo mùa béo ngậy, đồ nhò vừa bùi vừa thơm, nhưng mình là chị. Con Thùy chạy ào ra, tắt qua lũy tre nhà ông bếp Tư, vòng qua lũy tre chùa Vệ. Đang chạy, nó thấy ai chộp vào tay nó kéo lại, con Thùy cúi đầu suýt ngã, nó nhận ra chú tiểu Đan. Tiếng là chú tiểu, nhưng Đan có đôi lông mày rõ rậm, cái miệng rõ to và đôi môi dày, thâm nhợt. Đôi môi ấy lúc này đang mấp máy:

- Bò của mày kia phải không?
- Đâu?
- Nó ăn hết rau lang của chùa, tao đã cột nó vào rồi. Kìa kìa chứ đâu.
- A, không phải, đó là bò, bò... đúng là bò nhà cái La.
- Mày gọi nó đến đây, để tao bắt đền nó.
- Thế thì tiểu bỏ tay tôi ra.
- Nhanh lên.

Vừa rời tay chú tiểu Đan, con Thùy đã cất tiếng ới ới gọi con La vánh cả đồng.

Chương 8

Vừa chạy vọt qua những cái mả, thằng Lâm vừa nghĩ cách đánh tháo con bò một cách nhanh nhất để có thể quay trở lại với con La. Vốn là đứa gần như đứng đầu đám trẻ chăn trâu làng Chiện, đã không ít lần va chạm với tiểu Đàn, thằng Lâm không lạ gì con người này. Tiểu Đàn tuy là người nhà chùa, nhưng gã thật dữ không chỉ với trẻ chăn trâu mà còn với tất cả những ai xâm phạm đến nhà chùa, từ kẻ ăn mày đến người cúng bái. Có người đã nói đến tai sư bác, sư bác gọi tiểu Đàn đến trách, tiểu cúi đầu nghe lời quở, nhưng gã lại nghĩ thầm, sao ở chùa lại phải đáp tượng ông Ác, ông Thiện. Các sư cứ làm người thiện, còn tiểu này làm người ác. Có thế mới giữ được chùa. Sư bác bảo: “Đừng làm quá, người tu hành có thể ác mặt, ác khẩu nhưng không thể ác tâm, không được bạo hành”. Tiểu Đàn vâng dạ cho qua chuyện. Lý nhà Phật là như thế, nhưng của nhà Phật thì ai cũng muốn, gã sinh ra để bù trừ bảo vệ cho của cải nhà chùa. Ay thế nhưng tiểu Đàn lại là người ưa ngọt và thích được tán tụng. Tiểu thích nghe những lời nói hay về đồng dãi nhà mình, về đức độ của mình như người đói ăn oản rằm. Dù cả hai làng Chiện, làng Vê đều chẳng ai hay tiểu Đàn là người ở tổng nào, làng nào. Tiểu dạt đến chùa Vê từ dạo tiểu còn là đứa trẻ lên bốn, lên năm, xơ xác, gầy gù, cáu bẳn. Vì ngủ quên dưới gốc cây sung nên gã bị đám trẻ ăn mày bỏ lại. Sư bác thương một chúng sinh đau khổ, lưu lạc dưới gầm trời nên cho gã ở lại ăn mày cửa Phật, quét tước trông nom vườn chùa, chuông đồng, lau dọn tượng Phật, bát hương.

Thằng Lâm dừng lại sau cổng hậu của chùa để lấy lại hơi và tính toán. Nếu con bò bị buộc một chỗ mà không có ai trông

thì nó sẽ rón rén bò đến đánh tháo; nếu có tiểu Đản, thì nó sẽ liều cách nói ngọt. Ôi, sao nói ngọt lại khó thế? Chuyện với cái La từ lúc nãy làm nó thấy cái La cũng dễ chịu, không như nó nghĩ, ấy là chưa kể La có vẻ thích nó. Nghĩ lại nó thấy tai và mặt đỏ dần lên. Đứa nào biết được chuyện này thì... À, con bò đen có hai sừng chĩa ra đằng trước kia rồi. Cha, lão tiểu này buộc bò mới ác làm sao, lão quán hết dây chạc vào chiếc cột, làm con bò không thể cúi xuống sát mặt đất được. “Mả mẹ nó, tiểu gì mà độc địa thế”, thằng Lâm chửi thảm. Nó chợt nhận ra chiếc liềm ai để liềm trên luông rau lang. A, nếu cởi ra thì lâu lắm. Được rồi, cứ giải thoát cho con bò đã, dây chạc tính sau. Thằng Lâm nín thở, khom khom trườn người qua những chỗ gốc cây tiến lại. Đến gần cái cọc buộc bò, nó nằm bẹp xuống đưa mắt nhìn quanh. Không thấy ai, nó bắt đầu bò lại gần chiếc liềm. A à, chiếc liềm còn sắc lắm. Thằng Lâm nắm lấy cán liềm tiếp tục lết lại gần con bò. Con vật lắc lắc cái đầu, vươn cặp môi đen ướt đầm nước dãi của nó liếm vào đầu thằng bé nhưng không được. Thằng Lâm cô đưa chiếc liềm tới chiếc chạc, nhưng không tới. Dây chạc hơi cao, mãi sau phải liều đứng thẳng lên, nó đặt lưỡi liềm vào dây chạc, siết mạnh, đầu con vật chúi xuống thì cũng là lúc chiếc chạc đứt đôi. Thằng Lâm thích thú nhìn con vật vẫn đứng im lưỡng lự đưa cặp mắt to tướng dò xét. Thằng Lâm vừa định cúi xuống lùi lại thì một sợi dây thừng từ đâu quăng ra ôm chặt lấy người. Thằng Lâm hoảng sợ quay lại, nó thấy tiểu Đản mồm nhếch ra vì cáu giận. Gã hét văng lên:

- À, mày dám đánh tháo bò hả?

Vừa nổi tiểu Đản vừa tiến lại. Gã thít đầu sợi dây, kéo giật thằng Lâm lại. Thằng bé cố cưỡng lại, nó vươn chân đạp vào

bọng đái con bò, con vật bị đau nhảy cẫng lên chạy vọt qua những luông lang, luống cải, tể qua hàng rào vừa xếp lại, vọt ra đồng. Nhìn vết chân bò đẽ nát loang lổ trên luông rau xanh rờn, tiểu Đản co tay lại, mồm rít lên:

- Nó làm hỏng hết rau nhà chùa, thế thì ông sẽ cho mà y bị muỗi đốt cả đêm nay.

Thằng Lâm cô cưỡng lại nhưng không thoát nổi lực kéo của gã tiểu to lớn, lực lưỡng, thành ra nó như vừa nhảy vừa oai lết theo tiểu Đản. Cảnh ấy cái Thùy nhìn thấy hết vì nó đang đi vật lá tre để chiều nay về xông cho mẹ.

Chương 9

Buổi chiều hôm ấy khi dong bò về, con La rất lo vì chạc bò ngắn quá. Nó thậm oán trách thằng Lâm sao không chịu khó cỡi, mà lại cắt thế này. Nó cầu Trời khấn Phật là về đến nhà người phát hiện ra chạc bò bị cắt đầu tiên không phải là bei. Con La thở dài. Bô" nó dữ ðòn lắm. Mà cũng chang hiểu tại sao, mỗi con bồ bô nó bán ði, con nào lã ít nhất cũng ðược trăm hơn trăm ngót, trong khi ðó, mua cái chạc dài nhất, mới nhất có ðồng rưỡi bạc. Thế mà... bô nó có lấy roi nghiêm chỉnh, có bắt nằm ngay ngắn ðể nhắm vào mông mà ðánh ðâu. Ông ấy cẩu lên thì bạ cái gì vớ ðược, bạ chỗ nào ông ấy cũng nện. Mẹ nó lại hùn vào nữa chứ. Chao ôi! Nhìn sợi chạc ngắn ngắn lắc lư trước mũi con bò mà sốt cả ruột. Hay là bán miếng chả này ði. Có ma nào nó mua chả ăn ðở. Con La bấm tay vào gói lá chuối giấu trong túi ngao ngán. Vừa lúc ấy thằng Vinh bột nhong nhong cưỡi bồ qua. Con La thoáng trong óc một ý nghĩ là lạ như khi nó nghĩ về thằng Lâm lúc cầm râu

cá:

- Vinh này, Vinh này, tôi bảo.

- Gì? - Thằng Vinh bộp kéo cái chạc trâu, hãm con vật lại. Đang đà chạy, con vật bị đau, ngửa cổ lên cố cưỡng, đôi mắt long sòng sọc.

- Vinh xuống đi đã .

Con La nhìn trước nhìn sau, thấy chỉ có nó và thằng Vinh. Thằng Vinh nhảy bổ xuống đất, tay vung vẩy chiếc roi chần bô.

- Nào, nói nhanh lên.

- Đây, tôi nay đánh tam cúc đi, tôi mới mua được bộ mới đấy, tam cúc thật.

Lời mời chào của con bé La làm thằng Vinh thích mê đi. Vì chơi tam cúc là niềm mê say của thằng Vinh, nhất là chơi tam cúc ăn tiền. Nhưng nó thấy hơi là lạ khi con La rủ. Chơi với con bé này có thể thắng nhiều vì nó có thể xoáy trộm tiền của bô hay mẹ, nhà nó có tiếng là lắm tiền. Thằng Vinh ghìem sự vui vẻ hỏi:

- Chơi ở đâu?

- Bên nhà bếp đằng ấy.

- Được, được. Có hai đũa thôi à?

- Tôi sẽ rủ đũa nữa, nếu không có, hai chơi cũng chẳng sao. À, đằng ấy có chạc không?

- Để nôi cho bò chứ gì.

- Ờ, bô" tôi mà nhìn thấy bò không có chạc, tức lên tới tôi lại không được đi.

- Thì đi chậm thôi nhé. Để về tìm xem đã. - Thằng Vinh hình dung trên gác bếp nhà nó, may ra còn một cái chạc để

dành.

- Có chắc không?
- Thê nào cũng có, chờ nhé.

Thằng Vinh nhảy tót lên lưng bò, quất roi thật mạnh, con bò lồng đi. Chỉ bằng thời gian ăn được ba lưng cơm, cái La đã thấy thằng Vinh chạy ào ra, mặt càng càng vẻ đắc thắng, tay hoa sợi dây thừng lên. Thằng Vinh lại gần con bò và chỉ một thoáng sau, chiếc chạc đứt đã được nối lại. Thằng Vinh hỷ hả nhìn con La:

- Được chưa?
- Rồi, bây giờ về trước đi. Ăn Cữm xong tôi sẽ sang.
- Nhớ đấy nhé, không có là tớ sang gọi đấy.
- Đừng, đừng, tôi sẽ sang thật mà. À, nhà còn chuối chín không?
- Khối... vừa dấm hai buồng. Tớ về trước nấn xem, chắc là ăn được rồi.

Con La thích thú, hát véo von nhìn con điều hâu xám đang lượn trên nền trời xám nặng mây. Đầu óc nó nhẹ nhàng chang chút bận bịu nào... Ăn cơm, rửa bát xong, nó len lén đi ra ngõ, chân vừa chạm đường nó gặp ngay con Thùy. Nét mặt Thùy vừa lo âu vừa bí mật. Nó kéo tay con La thì thầm:

- Này, đi cứu thằng Lâm đi. Nó đang bị giam ở nhà ngang chùa Vê.
- Kệ nó.
- Vì nó cứu bò cho mày nên bị tiểu Đản bắt cơ mà.
- Tại nó ngốc nên mới thế. Nó còn cắt cả chạc của tao, suýt nữa tao bị đánh đấy!
- Mày tệ quá. - Con Thùy muốn mắng vào mặt con La mấy

câu, nhưng nổ ghìim được. - Chả nhẽ để nó bị muỗi đốt đêm nay ư?

- Tao biết đâu đấy.
- Kìa, mà chỉ cần đi với tao cho đỡ sợ, tao biết chỗ mà, tao sẽ vào cắt dây cho nó, dao đây rồi.
- Vớ vẩn. Mà thích thì đi mà cứu nó. Tao bận lắm.
- Bận gì?
- Mẹ tao sai đi đòi nợ.
- Đi một tí thôi.
- Chịu.

Con Thùy đứng sững nhìn con La qua bóng tối.

- Thôi được rồi, tao không ngờ thằng Lâm lại ngốc thế.
- Biết thế nào được. - Con La buông thõng câu nói rồi bỏ con Thùy đi thẳng.

Chương 10

Tính Thùy hay lo xa, bao giờ cũng vậy, có cái gì làm nó cảm thấy chưa yên là y như rằng áy náy mãi. Chả thế mà sau khi đun nước xông, bung lên, sửa soạn chu đáo, nó dẫn đi dẫn lại con Thịnh là mẹ gọi gì thì đỡ cho mẹ, mẹ thay quần áo xong cứ để đấy, nó đi một chốc sẽ về giặt hết. Thực ra nó không tin con Thịnh, con bé còn mãi chơi quá, không biết có để ý đến nồi cháo không, rồi lại đặc quánh lại cho mà xem. Thôi đi ù lên rồi về, đằng nào cũng phải đi, hình ảnh thằng Lâm bị trói, bị lạnh, bị muỗi đốt cả đêm nay cứ trở đi trở lại trong đầu óc nó. Thế có khổ không, tự nhiên mua dây buộc mình, ừ, nhưng

bạn bè thì phải đỡ nhau thôi, mình rủ con La đi cho khỏi sợ. Ban ngày thì đâu chả được. Còn tối đến, nhìn cái gì cũng ghê, nhất là trông vào vườn chùa, bóng đêm đen kịt, lại thêm tán lá nhả um tùm xen vào xào xạc và hai trụ đứng trbên nhô lên chọc vào đêm. Gió bắc rít lên và tiếng con gì sột soạt. Con La sẽ đi, chỉ cần có hai đứa là đỡ sợ ngay. Thế mà bây giờ... Chả nhẽ bỏ về, thật không đành tí nào. Con La tặc tặc. Ai ngờ nó có thể võ tuốt, đành lòng như vậy. Thùy cô nghĩ đến con La để quên đi những tưởng tượng sợ hãi. Nó cô bước đi thật nhanh, thật nhẹ. Đêm hôm nay sao lạnh thế, có tiếng đứa nào học bài mà véo von thế. Ngày kia mới phải đến trường kia mà. À, nó đọc truyện cổ tích “Dã Tràng xe cát biển Đông”. Ôi. Con Thùy giật mình dùm người lại rồi phì cười khi nghe thầy tiếng chuột lách rích. Ước gì có hòn ngọc của Dã Tràng, nó sẽ biết ngay hai con chuột nói gì với nhau. Thùy thở dài, nhà nó tiếng là người làng Chiện, ở trên đất Chiện nhưng vì giáp ranh, nên rất gần chùa Vệ, vì thế ngay trong đêm, nó vẫn có thể tìm ra lối đi tiện nhất mà không ai biết để đến nhà ngang. Nào nhanh lên, một chút thôi, xong một cái là về ngay cho mẹ đỡ mong, nhỡ cái mẹ cần gì mà con Thịnh không làm được lại hỏng hết. Nhà ngang đây rồi! Nó lần theo chân tường ngược lên, tường sần sùi đầy rêu lạnh ngắt càng làm con Thùy ghê sợ, nhưng chỉ một tí nữa thôi, chỗ ngoặt vào cửa đây rồi. Một ngọn đèn dầu lơ mờ để trên tràng kỷ đầu nhà. Con Thùy đưa mắt nhìn khắp năm gian nhà ban ngày rộng thênh thang, vậy mà đêm xuống như co lại tiếng gõ mõ khoan nhạt từ trên chùa đưa xuống, mùi hương chọt bay đến, bay đi. Trên chiếc chõng tre, thằng Lâm đang nằm còng queo, trên mình đắp cái màn rách, trắng nhờ nhờ. Thôi, nhanh lên. Con Thùy nhìn lại một lần nữa rồi men theo bờ tường lần đi. Gần đến chỗ chõng tre, nó thấy thằng Lâm hình như vẫn thức. Con Thùy bỗng gọi khẽ:

- Lâm, Lâm ơi!

Thằng Lâm đúng là đang thức, nó ngóc đầu lên hỏi khẽ.

- Ai đấy? Kìa...

- Thùy đây.

- Thùy.

- Im im. - Con Thùy quỳ gối tiến thêm mấy bước nữa. - Để tôi cắt dây trói cho.

- ừ. Nút trói đây.

Thằng Lâm đưa hai tay ra. Chỉ một thoáng sau, hai đứa đã chạy ra ngoài. Đang đi, thằng Lâm dừng lại.

- Chờ một tí, tí thôi.

Thùy chưa hiểu thằng Lâm định làm gì thì nó đã ào đi. Thùy đứng run cầm cập vì sợ, vì rét. Bây giờ mà tiểu Đản bắt được cả hai đứa thì... Thùy chả ngại gì, nó chỉ ngại ngày mai, bọn trẻ cả làng sẽ biết rõ chuyện này, chúng chế cho phải biết. Con gái con đứa ai lại đi với con giai trong bóng tối thế này... Chưa kịp nghĩ hết, thằng Lâm đã hiện ra. "Vào làm gì đấy?" Thùy hỏi, nhưng thằng Lâm vẫn im lặng kéo Thùy đi.

- La đâu?

- Nó ở nhà.

- Sao nó không đi?

- Nó bận.

Ra đến con đường chẽ đôi. Thằng Lâm hỏi về La đồn dập. Thùy cảm thấy hơi tủi, nó bảo:

- Thôi, tôi về đây.

- Có cần đưa không? - Thằng Lâm có vẻ áy náy.

- Không cần.

Con Thù nói xong, chạy ào đi. Nó muôn khóc, nhưng chả có giọt nước mắt nào. Thằng Lâm lưỡng lự một chốc, rồi nó co giò, chạy ào về nhà. Bà nó vẫn đang thức.

- Thằng Lâm hả, cơm ủ ở chần đây này.

Thằng Lâm “vâng” to một tiếng rồi đi đến chuồng trâu. Con trâu vừa thấy tay nó chạm tới mặt đã hua mõm lên. Thằng Lâm rút một nắm rơm nếp mới quang vào.

- Mày khá lắm. Biết ngay là về một mình được. - Nó vượt ve cổ con trâu. - Giá lúc nãy mày ở đây, mày ỉa cho tao một bãi vào cái màn thì sướng thật, cút tao bé quá mai tiểu Đản tha hồ giặt.

Đang nói với con trâu, thằng Lâm chợt nhớ điều gì. Nó đứng dậy phốc ra cổng, chạy một mạch đến nhà La. Hai chiếc cổng gỗ nhà nó rõ ràng chưa đóng nhưng trong nhà lại tối om. Thằng Lâm dỏng tai nghe ngóng, tiếng cười từ đâu phá lên, hình như có cả tiếng con La. Đứng rồi. Nó lần theo và nhận ra chỗ ấy là nhà thằng Vinh bột. Mẹ khỉ, con ranh sang đây làm gì, có lý gì vào đây được nhỉ. Con La... Nó định thở dài nhưng dừng được ngay. A, chúng nó chơi tam cúc. Được. Mai ông sẽ mua một bộ tam cúc thật, đừng tưởng ông không có đâu. Còn thằng Vinh, sẽ có lúc, nhưng nó làm gì mình cơ chứ. Thằng Lâm đứng nghĩ ngợi một lúc rồi phóng về nhà, lòng như cái gì đang chộn rộn. A, hình như mình đang đói, thằng Lâm tự nhiên thấy nhẹ nhõm hẳn.

Chương 11

Tuy thế phải một tuần sau thằng Lâm mới gặp được con La vì một lý do rất đỗi giản. Ngay sáng hôm sau, lão Nghệ bô" La đã gặp khách mua con bò thiến đen, đập tay đập chân thề thốt vài chục lần thì ngã giá đâu nghìn rưởi thì phải. Không có bò thì đứa trẻ không còn là trẻ chăn bò nữa. Buổi chiều hôm đó, mẹ nó định đưa nó lên Kê giúp dì Cải - em cách mẹ hai đốt - mới đẻ. Nhưng bô nó hằm hừ, bảo sáng mai hãy đi. Lão Nghệ

nói ra miệng là trời lạnh, lại chóng tôi, chưa đến nơi trời đã sập xuống, hai mẹ con đàn bà, con gái qua chỗ đồng không mông quạnh là chuyện không nên. Nhưng trong bụng lão thì sợ mẹ nó giấu giếm tiền mang về cho đảng ngoại. Trên ấy mấy năm nay các cậu các dì làm ăn sa sút, chỉ có thóc, khoai, ngô chứ tiền nông không nảy ra là mấy. Đạo trước chưa vào hợp tác thì vục Mạc tha hồ đánh cá, bãi đấy ai trồng thì trồng... Hợp tác ra đời, cái gì cũng quản lý, thành thử... mà con mẹ nhà này đã bảo mãi rồi. Đi lây chồng thì lo gánh vác bù trừ cho nhà chồng. Đảng này, đôi với con nợ thì chì chiết từng xu, đôi với các em thì cở gan cở ruột. Lão muôn tợp một tí rượu để nói mây câu, nghĩ thế nào lại thôi. Im lặng là hữn, tôi đợi con mẹ nó ngủ, lần ruột tượng xem sao. Bà Nghệ nghe chồng gàn, hiểu ngay tâm địa của lão, bà giận chồng lắm. Đàn ông đâu cái thứ đàn ông xển xo và bần tiện quá mức. Đôi với khách buôn khách bán, khách vay nợ như thế còn được, đảng này, em út trong nhà. Chả cứ em vợ, mà ngay chứ thím Ngan em ruột ông ấy, đợi ông ta cho ống gạo, bơ vừng còn khó. Ngay giỗ tết, có hai anh em, mà ông ấy còn chia đôi các khoản

chi tiêu. Giỗ nào cũng vậy, cứ đợi họ hàng về hết là ông ấy lại bảo chú Ngan ở lại, giọng ề à chần chạt:

- Bô mẹ là bô mẹ chung, nam nữ bây giờ còn bình đẳng nữa là anh em trai. Vậy thì đây, cái giỗ này hết tất cả là, tôi tính phân minh, không sai một chình. Dư thê là gạo nếp thổi xôi mất nửa xó, gà sáu con, không kể con trống hoa thấp hương...

Bà Nghệ càng nghĩ càng giận, bà cởi bung thắt lưng bao ra, rũ ngay trước mặt ông ấy rồi quày quả đi ra ao.

- Sao bà không lấy nước bể mà giặt cho nhanh? Ngoài ấy lạnh lắm. - Lão Nghệ đang nhắm nước bọt đếm lại tiền lẻ, không ngừng lên nhìn, nhưng lão biết hết. Giọng lão thật thà không chút bỡn cợt.

- Tôi không dám. - Bà Nghệ lạnh nhạt.

- Bà rõ thật. Tôi nói ngay, bà lại bẻ ra cong.

Bà Nghệ cắn chặt môi cô nhịn. Để cho ông ấy biết rõ khỏi cắn rút cho yên cửa yên nhà, chứ thật ra bà đã trừ tính hết rồi. Sáng mai đi, qua nhà Hai Sốt lấy tiền lãi tháng, vòng đến nhà phó Duy cũng được. Còn chỗ tiền bả lặn cặp quần nữa đây. Đêm nay bà nhất quyết gọi con La vào ngủ cùng. Con La chả lạ gì những câu đối đáp kiểu ấy của bố mẹ nó, lại chỉ vì tiền thôi. Nó đã quen với cách xem bô mẹ nó kiếm tiền trăm tiền nghìn nhưng tính toán với nhau từng xu một. Chả sao cả. Mai sau nó có chồng ý à, thì chỉ có nó được cầm tiền thôi. "Tay ấy" không cho cầm, đàn ông con trai có lẽ chỉ trừ bố nó thôi - chứ còn tất cả đoảng lấm chả biết lo liệu gì đâu. Ngay như thằng Lâm, tiền bán xâu cá không phải ít, thế mà dám mua cả chỗ chả ấy cho mình. Phải tay nó, nó sẽ chia làm ba bốn bận. Mà việc gì phải chia, cứ làm một nút buộc chặt, ai cần cho

vay, tính lãi phân cẩn thận. Từ nay đến tết ba bốn tháng, ít ra cũng được cái áo mới. Nó xuýt xoa. Thằng mớ đơi đại quá làm sao bán được râu cá nào, nó đưa hết đây cho mình giữ. Con La trở mình, nghĩ ngợi, ừ, tối nay mẹ giận bố, nên nó mới được nằm đây. Cái giường này êm thật, trong buồng có khác, mùi rơm nếp mới rải giường thữm nồng, ấm sực. Nó bỗng thấy cửa kẹt mở, tiếng mẹ nó:

- Đừng có cái kiểu ấy, con La vẫn thức phải không?
- Vâng, gì hả mẹ.

Lại tiếng kẹt cửa nữa. Nó chột hiểu và tòm tòm cười trong đêm. Bô đây, bô rét à? Không, giường ngoài kia cũng trải ổ kia mà. A, có tiếng hầm hừ, rồi tiếng rít thuốc Lào, rồi tiếng hỏi khàn khàn vọng vào:

- Bà định lên trên ây mây hôm?

Mẹ nó không trả lời. Rồi lại tiếng bô nó.

- Mẹ tiên sư khi, vợ với con.

Mẹ nó vẫn im. Con La định lay mẹ nhưng nó chột hiểu, mẹ đang giận bô, còn bô đang muôn mẹ không giận nữa. A, thê ra đàn bà con gái, yếu thì yếu thật, nhưng có lúc cũng ra trò lắm. Được rồi, sẽ tìm ra cách bảo thằng Lâm phải để mình giữ tiền bán cá. Con La thấy nhẹ nhàng hẳn và nó thiếp đi trong một nụ cười hả hê.

Chương 12

Thằng Lâm mấy hôm không gặp con La nên có ý định đi tìm. Khi biết La lên Kê, nó không lay làm lạ vì chuyện con La,

mà nó lạ vì chính mình. Sao thế nhỉ? Không có con ranh ấy, mỗi bữa đưa trâu ra Phen Nha chả thấy một chút hứng thú nào, cá bắt cũng chả để làm gì, đoạn mương vẫn còn cá. Ngay buổi sáng hôm sau, nó ra khuá nốt, bắt vôi vàng được xâu nữa, rồi bán tống bán táng cho bà Tài Xôm, lấy hai đồng, xuống chợ Vệ mua hẳn bộ tam cúc thật những bảy hào. Còn tiền, nó mua ba cái bánh giò, một đồng chả. Chờ mãi, chờ mãi. Mãi sau biết con La không ra, nó ngao ngán hẳn, ăn tất hai cái bánh, nửa miếng chả, mà nhạt như khoai sượng. Nhớ đến bà, thằng Lâm gói miếng chả vào lá chuối treo lên sừng trâu. Cả buổi chăn trâu đó nó ể oải quá, mọi thú chơi bởi như đốt sưỡi, hun chuột cứ như thế nào ấy. Bộ tam cúc mới để trong túi áo nâu đập vào bụng luôn luôn nhắc nó về sự vắng mặt của con La. Mẹ khỉ, chả biết bao giờ con La về. Thằng bé tức mình, chạy ào ra chỗ ruộng nhà bà Hội Bí đang để đất ải, nó vơ đất ném lia lịa ra bên phía. Đang ném sức nhớ điều gì, nó nhạt mấy hòn chắc nhất, vừa tay nhất liệng mạnh vào lũy tre chùa Vệ. Vừa liệng nó vừa gào lên:

- Giặt có sạch không, giặt có sạch không?

Ném một lúc không thấy ai trả lời, nó ngao ngán dừng tay. Giá tiểu Đàn chương mặt ra hôm nay, dứt, khoát nó sẽ rình ném vào cái đầu trọc của tiểu một cái thật đích đáng. Thế mà tiểu không ra, chắc vì sợ sư bác biết được việc hôm trước. Sư bác hiền lành lắm. Thằng Lâm đứng chôn chân giữa ruộng, chân tay bút rút khó chịu. Bao giờ con ranh mới về, bao giờ lão Nghệ mới mua bò mới để con La lại ra chăn bò? Sư bô" cái lão buôn bán, việc gì phải thế. Nó bật cười khi thấy mình vô lý. Sao thế nhỉ? Con ranh La, cái áo len thủng của nó, chỗ ngực áo hơi nhô lên, và cái mùi tóc hăng hắc, ngan ngát như mùi

bờ rào có cây bưởi hoang, cả cái quần đen bạc phếch của nó. Tiếng lũ con gái đang cười vì chuyện gì đấy, giọng con Thùy trong vắt đang phân bua với bạn. Thấy thằng Lâm đang đi lủ khủ, Thùy đứng dậy, tiến lại gần, hỏi nhẹ nhàng:

T A ỵỵ" ! A / V o

- Lâm ôm đây à

- Kệ tao. - Thằng Lâm gắt, rồi dương như thấy vô lý nó ân hận chạy vọt đi, đến chỗ con trâu, tháo gói lá chuối xuống, cầm lại chỗ con Thùy.

- Gì đấy?

- Ăn đi. Bánh giò với chả. cầm lấy nhanh lên. - Lâm dúm vào tay con Thùy xong bỏ đi...

Mấy ngày sau nữa thằng Lâm tìm mọi cách cho qua ngày cũng không được. Mặt trcri như ngủ quên vì lạnh sau tầng mây xám. Ngày như bị đông lại bởi những làn gió lạnh. Có ngày thằng Lâm để trâu ở nhà ăn rơm, nó vác cuốc ra ruộng năm phần trăm, làm đất huỳnh huých gần hết buổi, cuốc chán, rồi đập, rồi làm luông, nó nghiến răng làm cho kỳ đến mệt, đến đói thì thôi. Bà khen nó chăm, nó gắt om lên. Tối đến, nó trùm khăn vuông của bà đi vật vờ trong đường làng vắng, lạnh. Thằng Lâm thấy mình buồn quá, buồn đến phát bực lên mà không hiểu vì lẽ gì. Gần chục lần đến ngõ nhà con La, dừng lại một lúc, nó lại về. Tiếng lão Nghệ lẩm bầm gì đấy. Nó dỏng tai nghe, rồi phóng vọt ra bờ sông Nhuệ. Chạm tới bờ đê, nó rùng mình: lạnh quá, gió réo rần rật, kêu vi vút, cái lạnh làm thằng Lâm như tỉnh hẳn. Nó xì nước mũi ra rồi lững thững đi về. Nó lại cúi và chửi thảm: "Sư bô" con ranh nó là gì mà mình cứ phải nghĩ đến nó"... Vừa tròn một tuần thì con ranh về. Đứng ra nó còn ở thêm trên di cải vài hôm nữa,

nhưng lão Nghê vừa mua được con bồ mới. Chập tối tới nhà, thì sáng hôm sau, mặc dù mưa lâm thâm nó vẫn phải khoác áo tơ cho bồ ra ngoài bãi, vì bố nó bảo: “Con này bị chủ trước neo người, nhốt lâu quá rồi”. Mưa ngày một nặng hạt, mưa nên trcri càng thêm lạnh. Chẳng có đứa nào cho bồ ra cả. Con La đưa mắt nhìn bãi cò rộng giờ đây không có bóng bồ, bóng bạn bè, trở nên hoang vắng, buồn thảm dưới làn mưa. Nó chợt thấy hơi ran rợn, nó nhớ đến cái bóng trắng của cô Liêm. Nó đi chầm chậm, uể oải sau đuôi con bồ vàng. Con vật cũng như nó, ủ rũ vì phải xa nơi quen thuộc. Đôi mắt to tướng của nó lạ lẫm nhìn cảnh lạ, chợt con bò quay lại, nó nhận ra đồng loại, chắc là quanh ở đây. Con trâu màu lông đen mượt, óng ánh vì nước mưa, đang tê lông lên, đằng sau nó là thằng người cũng đang chạy gấp gấp. Con trâu đen chạy đến gần con bồ mới thì chậm lại. Con người lồm chồm trong chiếc áo tơ cũng đứng sững lại, giọng khàn hản như ngổ ngang:

- La đấy à?

- May quá, tôi cứ tưởng có mình tôi.

Chương 13

Khi thằng Lâm bảo con La vào miếu mà ngồi thì con La bảo sợ bò lạ, bị lạc mất. Thằng Lâm nói, nó trông cho, có gì, nó sẽ xua về. Nghe thằng Lâm nói thế, con La mới vững dạ đi vào miếu, nhất là khi nó biết thằng Lâm cùng vào đó. Không ngờ, vào miếu một lúc, thằng Lâm lúng túng, ấp úng đưa cho con La cỗ tam cúc, rồi định chạy ra bắt nốt chỗ cá. Con La thấy thế hốt hoảng gàn:

- Thôi, thôi.

- Thế trưa ăn bằng gì?

- Nhưng ở một mình sợ lắm, lại chẳng có ai chơi tam cúc.

- Hay là ra cùng với tôi, bắt nhanh thôi mà.

Con La gật đầu. Hai đứa trùm áo tơi đi ra phía đoạn mương. Khoảng thời gian bằng bữa cơm nhà đông con, thằng Lâm đã bắt được xâu cá.

- ít hữn hôm nọ nhi? - Con La đưa mắt ước lượng.
- ừ. Mai tôi sẽ tìm chỗ nhiều. Đồng này còn khô chỗ.

Thằng Lâm vừa rửa chân tay vừa hứa.

- Hôm nay nướng chú?
- ừ nướng, nhưng muối đâu?
- Để tôi vào nhà bếp Tư xin.

Chỉ một loáng sau, gian miếu cô Liêm bùng lên ánh lửa ấm áp. Thằng Lâm và con La lom khom cho những con cá còn giãy đành đạch vào đông lửa.

- Chờ một tí. - Thằng Lâm nói xong, chạy ào ra phía trước miếu, nó móc lên một nắm đất sét dẻo trắng phau, vào đến nơi, thằng Lâm tháo con cá chuôi ra, trát đất kín mít.

- Khiếp, để làm gì thế?
- Nướng cá kiểu này ngon lắm.

Thằng Lâm nhìn nghiêng con La, mặt con bé có hơi lửa hồng rục lên, mái tóc đen xòa xuống bên má, đôi mắt mở to, đen nhánh lóng lánh. Thằng Lâm thấy cổ nó nghèn nghẹn, người nó bùng lên, trong đầu nó lướt qua tất cả những gì nghe lờm được của đám thanh niên làng về chuyện đàn bà, con gái... Mặt nó trơ ra, mắt đăm đăm nhìn con La. Thằng Lâm đứng dậy, đến ngồi bên con La, con La đẩy vào vai thằng Lâm.

- Khéo cháy cá kìa.
- Không, còn lâu.

Giọng thằng Lâm dứt quãng một cách lạ lùng. Chân nó duỗi ra chạm vào hòn than mà không thấy nóng. Con cá bọc đất sét như đã chết, nhẹ nhẹ vươn dài, thẳng đờ, cái đầu trôi ra khỏi bụi tro lấp lánh ánh lửa. Con La định cười, nhưng nó lại thôi. Đầu nó cúi xuống, nó thấy lo lo, sợ sợ. Mắt thằng Lâm đang nhìn nó y như mắt con mèo nhìn đĩa cá rán trong mâm cỗ đang cứng trên bàn thờ, như mắt con chó trông cái xương đang gặm dở trên mồm người. Cá bắt đầu chín, mùi thơm ngào ngạt tỏa khắp gian miếu, mùi thơm làm không khí như ấm hữn, quánh quện, ngọt ngào, ngầy ngậy.

- Kìa cá cháy mất kìa.

Con La kêu khẽ. Mắt thằng Lâm vẫn dai đi, thoảng thốt.

- Để tôi cời ra nhé.

Con La nghe rõ hơi thở của thằng Lâm, nặng nề, dứt quãng. Nó định đứng dậy nhưng chợt thấy tay thằng Lâm ôm chặt lấy vai. Định vùng dậy nhưng không kịp nữa rồi, cả thân người thằng Lâm để sập lên người nó. Rồi bụng nó thây bàn tay ram ráp của thằng Lâm. Chết rồi, đúng như việc bô nó mẹ nó rồi.

- Sao, sao? Ai lại... - Con La hỗn hển cố vùng dậy...

Thằng Lâm vẫn im lặng. Con La bỗng rùng mình khi bàn tay thằng Lâm chạy đến chỗ ấy.

- Không được đâu, tôi còn bé.

Con La ngóc đầu lên, kinh hãi nghe thấy nút dải rút của nó bật ra, cạp quần lỏng hẫ. Nó vẫn cố nghênh lên, mắt hoa lên khi thấy cái quần xanh công nhân bạc phếch bết bùn của thằng Lâm bật tung khuy, một mảng da thịt tai tái lợt ra.

- Lâm, Lâm thì tôi chết mất.

Thằng Lâm vẫn thờ hỏn hển, tiếng nước bọt trong miệng nó

lép nép. Ngoài kia, tiếng gió vùn vào cây kêu rảng rấc và tiếng mưa ầm ầm. Con La cô oản người để thoát ra nhưng thằng Lâm vẫn ghì chặt nó. Con La hy hóp.

- Bảo đấy, tôi đã lớn đâu. Đừng, đừng, tôi sợ lắm.

Thằng Lâm quờ tay xuống, giọng nó sệt sệt:

- La, La, không đau đâu, một tí thôi, một tí thôi mà.

Thằng Lâm vừa nói vừa rùng mình, hai chân con La tự nhiên bị đẩy ra xa. Nó chưa kịp hiểu gì, thì cảm thấy thân mình như bị xé ra làm đôi, tất cả đều rất bỏng, nóng rẫy rập rcm. Mắt con La nẩy đom đóm, rồi ướt đẫm nước mắt. Có tiếng ai đó gọi bò.

- Kìa, bò, khéo lạc đấy.

Con La thều thào trong Cữn đau dữ dội, hai tay nó chơi vơi, nghều ngào trong không gian, rồi yếu ớt, run rẩy hạ trên lưng thằng Lâm. Mùi cá cháy khét mù... Một lúc sau hai đứa ngồi dậy. Mặt thằng đồ Lâm bừng lên, nó không dám nhìn La đang cúi xuống lúi húi buộc dải rút, đôi vai con bé vẫn rung lên từng đợt.

- Đừng khóc nữa, chẳng sao đâu.

Thằng Lâm vừa lầu bầu, vừa lôi con cá bọc đất sét ra. Cục đất bỏng rẫy. Thằng Lâm gõ gõ xuống sàn miếu. Lốp vỡ đất rạn ra, rồi vỡ vụn. Con La đứng dậy, khi co chân lên, mặt nó nhẵn lại, giọng ướt đẫm.

- Kìa kìa!

- Gì? - Thằng Lâm quay lại, nó thấy trên những sợi rơm rồi mù, xướp, vài giọt máu đỏ đậm. - Bao giờ chả thế, mới đầu... - Thằng Lâm nhớ đến cái câu nói của anh Kháng thọt thọt may.

Nó đưa con cá chuối trắng đục đang bốc hơi nghi ngút cho con La: - An đi.

- Cứ để đây. Kệ người ta, ra xem bò đi.

- ừ, tôi đi đây.

Thằng Lâm nhanh nhẹn đứng dậy, vừa ra đến cửa miếu, con La gọi giật lại:

- Này.

- Gì đấy?

- Từ sau bán được cá hay củi, hay bất cứ cái gì có tiền phải đưa tôi cầm.

- ừ, đưa hết, đưa hết.

Thằng Lâm lao ra ngoài trời đang mưa lâm thâm, lòng hân hoan, và đầu nó chung chiêng hình ảnh con La, bàn tay trắng đưa lên quệt đồng nước mắt còn sót trên khuôn mặt bầu bĩnh, hồng rục.

Chương 14

Sau cái ngày mưa kỳ quặc đó, trời hửng lên, tạnh ráo dần. Trẻ chăn trâu làng Chiện lại dong trâu, dong bò ra bãi. Phân Nha trở lại bình thường. Thằng Lâm, con La không cố dịp gặp nhau riêng nữa. Con La vừa mừng, vừa lo. Nó mừng vì không bị thằng Lâm ép làm cái việc ghê gớm kia nữa. Mấy hôm liền sau đó, nó thấy râm rắm đau, một cái đau mơ hồ lan tỏa khắp vùng bụng dưới. Nó bắt đầu thấy hơi sờ sờ thì Cữn đau dịu dần, rồi biến mất. Nghe nói như thế là cổ thể có mang lắm. Có mang! Con La đỏ mặt khi nghĩ đến tiếng đó. Ô, nhưng mình đã lớn đâu, kệ. Nó lại lo nhớ thằng Lâm không làm theo điều nó dặn thì... cả sáng hôm nay chỉ thấy thằng Lâm cho trâu ra một

lúc rồi biến đâu mất, rồi gần hết buổi chiều cũng vậy... Cho đến khi con La chuẩn bị dắt bò về thì thằng Lâm từ đâu đi tới. Nó nhìn trước nhìn sau, may chẳng có đứa nào quanh đấy. Thằng Lâm dúi nhanh vào tay con La cuộn tiền buộc dây chuỗi:

- Cầm lấy, tất cả tiền bán cá đấy.
- Sao lâu thế?
- Mấy đoạn mương quanh đây ít lắm, phải sang tận đồng

Vệ.

Con La dắt cuộn tiền vào cặp quần nhìn xéo thằng con trai đang cúi đầu, mồm lí nhí:

- Hôm nào tôi cũng đưa.

Nói xong thằng Lâm bỏ đi, lòng hỷ hả, mặt rạng rỡ. Từ sau cái vụ buồn cười ấy, thằng Lâm cứ nghĩ mãi. Nó chẳng ra thích, chẳng ra không, chỉ có điều rõ lên môn một trong đầu nó là con La đã là của nó, nó phải bảo vệ và đùm bọc con La đừng để con La đói hay rách, và mỗi ngày phải gặp con La một lần, dù chỉ nhìn thấy nó thôi cũng được. Thằng Lâm cau mặt. Năm nay nó mười sáu tuổi, tuổi mẹ là mười bảy rồi, hai năm nữa có thể lấy vợ, còn con La mới mười ba, ít ra phải năm năm nữa. Năm năm nữa kia à, lúc ấy bà nó vẫn còn sống thì tốt quá. Hai vợ chồng nó với bà nó ở thế này là vừa, bà ở ngoài nhà, còn trong buồng... Cái mái đầu hồi phải dọi lại, mái bếp cũng vậy. Nó sẽ xây một cái chuồng lợn ở góc vườn, một năm lây một lứa thôi. À vợ chồng nó sẽ nuôi nái, món ấy mới lãi. Bán được lứa nào bỏ ống hết, trời cho, dăm năm sẽ xây nhà ngói, kém chó thằng nào. Thằng Lâm cười mồm mím. Chợt nụ cười co lại tắt dần - chỉ sợ lão Nghệ không gả con La cho mình, chê nhà mình nghèo không có tiền. Xì, bây giờ cười đời sông mới đáng bao nhiêu, như hôm chú Tuệ cưới cô Thắm, cơ bản là đoàn thanh niên sẽ giúp. Đếch sợ,

lão ngăn cản quá thì... Thằng Lâm nghĩ đến những sợi rơm vương như giọt máu hồng. Chết rồi không biết con La có biết mua mấy quả trứng mà ăn không, trứng trộn với ngải cứu, thằng Lâm vẫn thấy bà nó hay thứ đó cho người đẻ đẻ co dạ con. Ơ, nhưng con La có đẻ đâu.

Chỉ có là... con La chẳng mua trứng, chẳng mua chả, nó cất tiền vào một cái ông con giâu kín góc gậm giường trong buồng. Mỗi lần thằng Lâm đưa tiền, nó đếm thật kỹ, rồi giở giấy ra ghi ghi, chép chép. Khi nhìn những con số vừa cộng con La thấy sồn gai ốc vì sung sướng, kém hai đồng nữa đầy sáu chục. Trời, sáu chục bạc có ít đâu, có thể mua được mấy bộ quần áo. Nhưng mua để làm gì. Ờ, giá cho ai vay như mẹ nhỉ, cứ lây mười phân đi, một tháng được đứng sáu đồng. Ái chà, khá đấy, chỉ có điều là ai vay, mà mình thì bé thế này, nhờ họ lại gạt mát thì... Thôi, để thử khéo thằng Lâm xem, nổi cho nó phải kín nếu không nó ngộp của đòi lại thì hỏng, cứ bảo ngày nào mình ăn hết quà ngày ấy, còn thừa không đáng kể. Phải thê thôi, đúng rồi. Mà cũng không cần phải nổi hết cho thằng Lâm thật, vì còn cổ chỗ tiền mình góp vào. Như là chiều hôm kia thằng Vinh giâu mẹ nỏ cho mình nải chuối con, mình không ăn, bán cho bà Xã Hoán. Bận sau không bán cho bà Xã nữa, cứ phải gặng hỏi “chuôi của ai thế? Sao chỉ cổ một nải”. Đúng là có thừa của. Nải chuối mười hai, mười ba quả, giá được bảy hào bạc.

Con La đi qua nhà thằng Vinh, nhà nó vắng quá không biết hôm nay nó đi chăn trâu hay em nó đi. Đánh tam cúc với nó cũng thích, vì bộ tam cúc thật của mình, đã đánh dấu hết những quân to rồi, chả đứa nào biết cả, vì thế mấy hôm nay, con La được ăn lia lịa, nhất là khi đánh với thằng Vinh. Nó chả khác gì thằng Lâm cả, cứ giả vờ giả vịt để chạm tay vào đùi mình. Kê, để nó chạm được một cái thì cu cậu quên hết. Cứ thê nên thua là phải thôi. Con La khúc khích cười một mình. Sáng tươi tỉnh là thế, chiều về con La thây đầu nặng trĩu, người ngây ngấy. Ăn cơm xong, nó lên giường nằm ngay, mặc dù thằng

Vinh hẹn tối nay sang đánh tam cúc. Con La nằm lì bì hai đêm, hai ngày liền chang ăn được gì. Mẹ nó lo cuống lên mời cô Cứu y tế lại. Cô bắt nó há mồm, vành mắt nó, rồi cho nó thuốc. Mẹ dỗ nó, nựng nó như hồi còn nhỏ, mua bánh mì, bánh dầy, nó cũng không ăn được. Đến chiều ngày thứ ba, nó đang nằm yên vì thầy người đã nhẹ nhõm, dễ chịu hẳn. Chợt nó gọi mẹ rối rít. Bà Nghệ vừa ngồi xuống giường thì con La ôm chặt lấy mẹ, bà Nghệ sợ hãi hốt hoảng hỏi con, giọng lắp bắp. Gặng mãi, đến lần thứ mười, con La mới nhồm dậy, ghé sát tai mẹ nó thì thầm. Khi nghe thủng câu nói, mặt bà Nghệ giãn ra, bà vỗ vai con La:

- Không lo, không lo. Thê là con lớn rồi đây. Cứ lỳ tạm xô của mẹ, mẹ dạy con cách đống, không sao đâu, không sao đâu.

Bà Nghệ vừa ra thì con Thùy chạy vào, giọng nó hốt hoảng:

- Mà chưa khỏi à?
- Chưa. - Con La khó chịu vì cảm giác nhớp nháp ngày càng tăng.
 - Thằng Lâm đánh nhau với thằng Vinh to lắm.
 - Mặc kệ chúng nó.
 - Vì mà đấy.
 - Sao lại vì tao? - Con La gắt.
 - Có đúng thằng Vinh cho mà nải chuối không? Bà Xã Hoán kể cho thằng Lâm lúc nó đến mua thuốc lá, vì thế...
 - ừ, tao bán đấy, nhưng việc gì đến chúng nó, vợ vẫn, cả mà nửa kệ xác chúng nó, mà rõ thật...
 - Dư mà tao cứ thấy thế nào ấy La ạ, vì là...
 - Tao bảo mà thôi mà.

- ừ. Thôi, tao về đây.

Con Thùì buồn bã đứng dậy thì con La gọi khẽ:

- Thùì này.

- Gì đấy?

Con La ghé tai con Thùì lầm rầm. Con Thùì nghe xong ngẩn người ra, nó ngheo đầu:

- Khiếp, thế rồi kia à. Còn tao, tao chả có gì cả, tao vẫn bé. Eo ôi mà ghê nhỉ.

PHẦN II

CÔ HỌC TRÒ KHÔN KHÉO

Chương I

Ba mùa hè nữa trôi qua. Làng Chiện không có mấy đổi thay, ngoại trừ vài ba đám cưới, dăm ba đám tang, vài ba căn nhà đảo lại mái, mấy cái giếng được đào. Người ta lấy nhau, đẻ con, trong khi người khác lại chết đi. Âu đó cũng là lẽ đời. Sự thay đổi có nước mắt, tiếng khóc và nụ cười làm chứng đó mấy ai để ý, như con bão qua, như ngày nắng chang tới. Kêu la đấy rồi lại bình thản trở lại. Những người thân nhớ thương buồn bã, vui mừng vài ngày, mấy tháng rồi vì lo ăn, lo làm, lo sống cũng quay lại sự thương. Trong ba năm đó, cái La lớn bổng lên. Lứa tuổi như nó, con gái trong làng không thiếu, có đến ngót chục đứa, chúng như lứa chuôi đến kỳ trở hoa. Song bởi cái La vào tuổi đẹp rực lên cả xứ trai làng, mà cả trai mấy xã xung quanh, trai thiên hạ đều nhận thấy sắc đẹp bừng nở của nó. Cái La như bông hoa hồng nhung ở vườn cụ Bông - vườn cụ Bông kề ngay bên đường nên ai cũng thấy. Cái La là con ông lái trâu, con bà bán hàng và cho vay nặng lãi, nên người ngoài dễ biết. Cái La lại là cô học sinh lớp 10 trường Xuân Định đi tắt thì cách làng Chiện ba cánh đồng, đi thẳng thì già hàng giờ đồng hồ xe đạp. Nếu đặt cái La ba năm trước cạnh cái La bây giờ thì nhiều người ngỡ ngàng: y như đặt nụ cạnh hoa, như gà con cạnh gà trống hoa đang trở mã, như đồng năm xưa cũ cạnh tờ một đồng mới cứng. Ngay cái tên của nó, bây giờ không còn là La, cái La, chị La nữa, mà là Lan, cô

Lan, Bích Lan. Ơ làng, tên tuổi đổi mồm cồn khó, hướng hồ đổi trong giấy tờ ủy ban. Ay thê mà khi biết mình thật ngô nghê nếu còn đeo cái tên dở dở ương ương ấy, con La tự ra ủy ban. Anh Uyên thương trực, cầm dấu má, giấy tờ sổ sách, mắt hơi lé, một vợ hai con, thấy nó ra, căng hết cả cặp mắt không đều nhau nhìn con La bước qua bậc cửa. Người thương trực ủy ban thấy ngợp trước vầng ngực nhỏ cao rung rinh và đôi mắt lóng lánh như hai quả nhãn nước vừa bóc trần.

- Đổi tên hả em? - Anh Uyên cũng lầy làm lạ khi thấy mình nói được nhẹ nhàng ngọt ngào thế. Đã là thương trực, tay hòm chìa khóa, sổ sách giấy tờ, nhũn nhặn chỉ tổ dân bắt nạt, phải nghiêm khắc, phải hầm hừ dân mới sợ.

- Ý em là... thầy mẹ em bảo như chủ tịch Bội ngày trước...

- Con La tỏ ra ý nhị ngập ngừng.

- Anh Uyên thành thạo xử lý.

- Bô Bội trước nguyên tên là Bôi. Ông ấy lên huyện rồi.

- Khiếp tên với tuổi. Em thì...

- ừ, để xem đã. - Anh Uyên nhanh nhẹn mở khóa lòi ra cuốn sổ cái, đặt lên bàn, giở loạt xoạt.

- Đây rồi, nhà ông Nghệ, Trần Văn Nghệ, ừ hư Trần Thị La.

Con La nghiêng mắt nhìn sát vào. Nó muốn hắt hơi quá vì cái mùi thuốc lào nồng xệt từ miệng anh Uyên thoảng ra, nhưng cô nhin, còn anh thương trực ủy ban thì bàng hoàng. Từ bé đến giờ anh mới ngửi thấy mùi tóc và mùi da thịt con gái thơm ngát, ngày ngày đến vậy.

- Em đổi tên là Lan, Bích Lan.

- Hơi khó.

- Kìa anh, chả nhẽ anh lại không giúp em. Đi học chúng nó cứ cười em suốt, em ngượng lắm. À này.

Con La đặt tay nó lên tay anh Uyên. Anh này nhũn người vì cảm thấy cái nũng nịu, mượt mà của bàn tay con gái. Anh cố gắng lên, rút khế tay ra.

- ừ, tôi sẽ cố.

- ừ ừ, anh phải làm cho em kia, mai em ra nhé.

Con La cười khanh khách rồi bước nhanh ra cửa. Anh thương trực ủy ban ngăn tờ te nhìn theo. Cúi xuống vớ cái miếng cày, nhồi vào nõ miếng một viên thuốc khá to, anh Uyên bật lửa châm đóm, cái đóm cháy gần sát tay anh mới biết. Châm lửa nữa, anh kêu khế:

- Sao quái thế nhỉ. Rõ ràng nó là con La nhà lão Nghệ lái trâu, thê mà mình...

Từ khi mang tên là Lan, Bích Lan, cô học trò Bích Lan lại càng đẹp hơn. Chỉ có điều, cái gì cũng có tỷ lệ nghịch của nó. Sắc đẹp, sự khôn khéo của Bích Lan càng thuần điệu bao nhiêu thì sự học của cô lại đáng chán bấy nhiêu. Mặc kệ, Bích Lan biết hết, nhưng chả đúp đầu mà lo, kỳ này phải thi đỗ, đỗ phải được điểm cao, để vào một trường đại học nào chứ. Chả lẽ ở nhà ngồi bán hàng cho mẹ sao? Hay là đi cấy, đi thả bò cho bố? Không được, không thể được.

Chương 2

Chủ nhiệm lớp 10A là thầy Lang, dạy lý là thầy Phan. Tuy thầy Lang quá tuổi ba mươi, đã dạy được gần chục năm, và nghe đâu có đạo nổi tiếng vì hồi học trong trường sư phạm thầy đã tham gia vào nhóm “đất mới”,

nhóm này dính dáng một tí nhân văn, nhân viếc gì đấy. Còn thầy Phan 24 tuổi, ra trường mới được 3 năm. Hai thầy giông nhau là chưa vợ, khác nhau là thầy Lang thì khôn ngoan, biết lựa lời, chữ viết trên bảng và trong sổ sách đẹp như vẽ, còn thầy Phan thì sôi nổi, nhiệt tình với lời nguyện ghi rõ trang đầu của sổ công tác: "Vì sự tiến lên của dân tộc, của nhân dân mà dạy thật tốt, thật hết lòng". Mấy hôm nay, thầy Phan bận túi bụi, bao nhiêu việc dồn dập thầy phải giải quyết trong thời gian ngắn, nếu không lỡ hết. Cho thi nốt học kỳ, chấm điểm, rồi lên điểm tổng kết; ôn lại một cách hệ thống các bài trọng tâm, rồi dạy hát. Nhà trường giao gì thầy cũng nhận với sự hăng say hiếm có. Thế mà tôi nay thầy đi đi lại lại ở văn phòng nhà trường, đợi cô học sinh Lan. Thầy lấy ấm pha trà, uống và nghĩ ngợi, vị trà thấm vào lưỡi làm thầy tỉnh táo. Lạ nhỉ? Một cô gái đẹp như thế, trông thông minh và khôn ngoan như thế mà học hành thì... Một cái bình đẹp chẳng nhẽ chỉ để đựng đất. Thầy nhìn đồng hồ, đã 7 giờ 15 rồi. Đẹp thật. Cô học trò ấy. Ồ, hay là cô ấy không vào được. Nhà cô ở tận Chiện cơ mà, trời lại tối thế này, thầy ghen cổ nhìn ra. Trăng mười sáu đã lên, gió từ ngoài cánh đồng thi thoảng lướt tới làm trời đêm hê như khoáng đạt, mênh mông ra.

- Chào thầy ạ.

Cô học trò cúi đầu bước vào, một tay cuộn tròn cuốn sách.

- Em đi với ai đấy?

- Anh em, anh ấy vào thăm người bạn ở trong này, may quá em nhờ được. Anh em bảo độ 9 rưỡi sẽ ra đón. Thầy ạ...

- Gì nào? - Giọng thầy Phan dịu dàng, tay thầy đặt chén nước vừa rót xuống.

- Em hứa với thầy là sẽ vào để thầy phụ đạo, thế mà về đến nhà em mới nhớ. Nhà em xa trường quá, em đi một mình làm sao được, anh em mà không đi cùng thì em chịu đấy.

- Ngày kia thi kiểm tra rồi.

- Vâng. Đấy, em lo lắng. Em không uống nước chè đâu. Em sợ mất ngủ.

- Hay uống nước, à thầy có chanh.

- Thế thì hay quá.

Bích Lan reo lên, giọng cô lạnh lạnh như đứa trẻ vô tư vừa thấy mẹ về. Thầy Phan mỉm cười đi vào, một lúc sau thầy đi ra với một cốc nước chanh trên tay.

- Phòng thầy ở thích nhỉ.

- Ở tạm thôi mà, chứ phòng của thầy ở Hà Nội có đủ thứ.

Thầy Phan bắt đầu nói thao thao những điều mà chính thầy nghĩ cũng lạ. Hồi còn là sinh viên và sau này ra trường bao giờ thầy cũng cho rằng sự khoe khoang là đặc tính của kém cỏi, sự hợm mình là bản chất của bọn rỗng tuếch. Thầy muốn mình là người có trí tuệ, vì vậy của cải, đồ dùng vật chất chỉ là phương tiện chứ không phải mục đích. Thế mà bây giờ, lười thầy không tuân theo óc thầy. Thầy Phan kể nhà thầy có hai chị em, cô" thầy là giám đốc nhà máy gỗ.

- Ôi thích nhỉ.

Bích Lan lại reo lên một lần nữa, mắt cô nheo nheo nhìn thầy giáo trẻ đang gật gù kể chuyện mình, tai cô chỉ mơ màng tượng những tiếng ào ào, còn đầu cô thì vọt qua những điều tính toán rất nhanh. "Phải thế này, phải thế nọ, nói chung là phải khéo". Đang nói thầy Phan chợt nghĩ đến việc học.

- Bây giờ ta bắt đầu nhé.

- Bắt đầu gì cơ? - Bích Lan ngây thơ.
- Học ấy mà.
- À, vâng ạ, dung mà thầy gảy đàn hay lắm kia mà.
- Ừ, cây đàn này thầy mượn của thầy Biện. Chứ đàn của thầy ở nhà đẹp lắm.
- Em thích nghe bài “Những ánh sao đêm” hay “Tình trong lá thiếp”^[1].
- Chơi ghita tuyệt nhất là “Bài ca hy vọng”^{<2)}.
- Vâng, em cũng thích bài ấy.
- Nghe một bài rồi phải học ngay nhé.
- Vâng.

Thầy Phan vào phòng lấy đàn ra. Rõ là đàn của người khác, vì mới vang lên tiếng đầu tiên, thầy đã nhăn mặt, kêu lên khe khẽ “sai quá”.

- Sai ạ?
- Dây chùng.

Cô học trò đến sát bên thầy, cúi xuống, làn tóc cô vương lên má thầy. Mùi hoa nhài cài trên đầu cô bay ra nhẹ nhẹ. Một tay thầy Phan ghì thùng đàn, tay kia thầy rút mạnh sợi dây mí vừa đứt.

- May là thầy mua dự trữ, không thì...

Sợi dây đàn thế mà chắc quá, thầy cố giằng một lần nữa. Sợi dây đứt, và tay thầy đập vào ngực cô học trò. Cô gái giật mình kêu lên.

-Ái.

Thầy Phan đỏ mặt.

- Có sao không?

- Em đau quá, thế nào cũng sưng mắt. - Cô học trò thở dài.

- Thầy có dầu xoa không?

- Có đây, có đây. - Thầy giáo cuống quýt, bỏ đàn đứng dậy.

- Gương của thầy đâu?

- Trong này cơ mà.

Cô học trò theo chân thầy vào. Mắt cô hơi rơm rớm, má cô ửng đỏ.

- Dầu đây, dầu đây.

Cô học sinh cầm hộp dầu mở nắp.

- Em tức ngực quá. - Bích Lan kêu khe khẽ.

- Khó chịu lắm à, hay là thầy gọi...

- Không cần. Em đau chỗ này cơ.

Bích Lan cầm tay thầy giáo lên, đặt vào phía trên ngực mình. Thầy giáo trẻ rùng mình:

- Xoa dầu vào may ra...

Dưới tay thầy là trái tim non trẻ đang rung rinh và một bầu ngực rắn chắc. Thầy rùng mình xoa tiếp lượt thứ hai, và thầy định rút tay ra, nhưng chắc vì đau quá nên cô gái quên hết mọi sự ngưỡng ngấp, e thẹn... 9 giờ 20. Cô gái hốt hoảng xin phép thầy ra về:

- Đỡ chưa?

- Đỡ rồi ạ.

- Chỉ mình em biết thôi đây.

- Vâng. Em sẽ chép trước thật sạch sẽ, cả đầu đề và bài giảng.

Nhìn cô học sinh bước xuống thêm, khuất dần sau quảng sáng, thầy Phan khẽ thở dài...

Chương 3

Ngồi chán ở quán nước trước cổng trường (nghe người khách quen vào gọi là quán của ông Trí mù) Lâm dắt xe ra vệ cỏ ngay dưới gốc cây đại cổ thụ để chơi. Chả nhẽ uống nước vặt mãi và ngồi ỳ ở hàng người ta. Có lẽ bây giờ phải 9 giờ rồi. Trời có vẻ đã khuya, đường làng trước cổng trường người đã thưa thớt, những vì sao trên cao chìm dần vào trời đêm mênh mông. Gió từng đợt chập chững dạo qua, và tiếng đế chốc chốc lại vang lên càng làm cho đêm thêm hoang vắng. Lòng dạ Lâm bồn chồn và Cữn bực bội vô cớ lấp đầy khi Bích Lan bảo anh đưa cô ta vào trong trường. Lâm nửa thích thú, nửa lo ngại. Lâu lắm, Bích Lan mới tìm gặp gã, lại cấu vào mạng sườn và nói với gã những lời dịu dàng. Tuổi trẻ con dù sao cũng đã đi qua. Bích Lan không còn là cô bé chăn trâu để bảo, ngày ngày chờ lấy của Lâm vài ba hào tiền bán cá, hay bán củi nữa. Ngay cả vì những đồng tiền này, Lâm cũng đã vất vả như thế nào rồi. Không ít bận - Lâm nghĩ lại mà rùng mình - gã phải ăn cắp cá ao hợp tác, ao nhà riêng. Mấy anh trong tổ cá ao hợp tác có cả súng, còn ao riêng thì nhà nào chàng có những con chó dữ tợn và những cây dòng ba chạc nhọn hoắt. Thế mà vì khuôn mặt tươi cười của con La... Dạo còn chăn trâu ấy, hai đứa như cặp vợ chồng trẻ con thăm vụng, lâu lâu có dịp là... Lâm dứt mạnh nắm cỏ. Mỗi lần như vậy, con La lại

lích rích cười, rồi mặt lại nhăn lại, dò bưng “khéo, khéo, tôi đến tuổi chữa rồi đấy”. Hơn hai năm nay, từ dạo La vào học cấp ba, rồi thành Bích Lan, cô như xa lạ hẳn với Lâm, một phần vì Bích Lan bưng dầy với một sắc đẹp mà nhìn vào đấy Lâm cảm thấy gã chỉ là kẻ ngớ ngẩn và thật sự liều lĩnh nếu chạm vào. Gã lại mới học chưa hết lớp năm, trong khi đó, Bích Lan học lớp 8, lớp 9, rồi bây giờ lớp 10, và mai kia, Bích Lan sẽ đi đại học, rồi ra làm cán bộ. Nổi run sợ và kính trọng truyền kiếp giữa người ít học và người học cao đã kìm hãm Lâm, làm chính Lâm xa rời Bích Lan, và chính cả cô gái xinh đẹp nhất làng với tiếng cười ròn rã này cũng như muôn xa với đối với Lâm. Bích Lan bây giờ không đi thả bò, thả trâu nữa, cô đi học suốt ngày, tới đến cô lại ngồi chăm chú đọc sách trước bàn, hay đi dạo chơi cùng mấy đứa cấp ba, những con Thùy, thằng Vinh, thằng Thịnh... Chúng nó... Thế mà thỉnh thoảng, như vô tình, khi gặp Lâm ở chỗ vắng, Bích Lan lại tiến sát vào người Lâm, làm gã ngửi thấy cả mùi hoa nhài thơm ngát bên thái dương Bích Lan. Những lúc ấy, Bích Lan lại cần ở Lâm một cái gì đó: “Lấy cho em một tấm gỗ, dài độ một thước, rộng nửa thước, dày dày một tí”. Cô vuốt ve anh, Lâm đứng im lặng, đôi mắt cúi xuống, hoặc lơ đãng nhìn đi đâu, y như mắt con bò đang được chủ bắt ve. Trong lòng gã con trai khòe mạnh này rộn lên sự kiêu hãnh và thích thú. Một lúc sau gã chỉ lầu bầu:

- Bao giờ cần?
- Tối ngày kia.
- Tối mai á. Em bận, nhớ đấy. À này, phải về giặt áo đi nhớ.
- Kệ tôi.
- Không được thế đâu.

Bích Lan câu nhẹ vào sườn Lâm rồi chạy vù đi. Lâm đứng ngớ

ra giữa đường. Lắm khi ngồi nghĩ miên man Lâm lờ mờ nhận ra, hình như Bích Lan không còn... với Lâm như hồi bé nữa rồi, mà chỉ là một sự... gì nhỉ? Gã cô tìm trong đầu một tiếng nào đó để nói đúng điều cần nói... như con người cần con bồ để đi cày, con chó để trông nhà, con gà để đẻ trứng. Á à, tức là lợi dụng, phải rồi, còn... Thật ra, Lan học hành như vậy, chả nhẽ Lan lại không... Nếu đúng thế, thì Lâm này cũng không cần... Nghĩ đến đây, Lâm giật mình. Không không thể bỏ Lan được, phải giữ nó lại, dù sao cũng đã nọ kia với nhau rồi. Chắc cô ấy chỉ với mình thôi. Nghĩ thế nên lòng gã con trai làng tổ tề thanh thản được vài hôm, rồi Cũn cáu giận, bức bối từ đâu lại ập đến. Đang cho lợn ăn thì Bích Lan đến, Lan bảo tôi nay phải đưa cô ấy vào trường.

- Sao đi gấp thế.
- Anh không thích đi tôi với em à?
- ừ thì đi, nhưng xe đạp?
- Kệ anh, em không biết. Đón em ở dộc cầu Bình ấy.
- Chẹp.
- Này, không có em thi trượt thì anh chịu đấy.

Lại một cái cầu vào sườn, và mùi hoa nhài thoang thoảng.

- Xe của ai đấy?
- Của anh Vinh, nói mãi anh ấy mới cho mượn.
- Biết rồi, người ta cần người ta mới bảo chứ.

Bích Lan đâm thùm thụp vào lưng Lâm, gã cảm thấy cuộc đời gã thật hạnh phúc vì gã đang đeo cô gái xinh đẹp nhất làng, cô gái ấy lại yêu gã, thủy chung với gã.

- Hôm nay tắm đấy à?

Gã cảm thấy mặt Lan áp vào lưng gã.

- Ừ, này...

- Gì đấy?

- Hoa nhài. - Lâm rút trong túi áo ngực ra một chùm hoa
gã hái được ở bên nhà hàng xóm.

- Sao lại để nát thế này.

- Chẳng để thế lão ấy biết thì sao. Lão Tôn ve quý nhài lắm.

- Lấy trộm à?

- Ừ.

- Khéo họ bắt được thì chết.

- Sợ chó gì.

- Chỉ nói bậy. - Bàn tay êm dịu lại gõ khẽ vào lưng gã.

Có thể Bích Lan yêu gã thật. Thế mà sao lâu thế? Càng về
đêm, muỗi càng nhiều, gã phát vào chân liên tục, tay gã đã
tanh nồng mùi máu mình, thế mà Lan... Mẹ khỉ, ở với ông thầy
nào không biết. Ở cô ấy bảo nhiều học sinh, sợ gì. Gã đứng dậy
vặn lưng cho khỏi mỏi, mắt nhìn về phía cổng trường và cơn
cáu giận vừa nhóm lên trong gã tan hẳn đi. "Chắc chắn Bích
Lan kia rồi, đáng đi kia thì lệch làm sao được".

Chương 4

Đứng là Bích Lan thật, Lâm vừa nhấc chiếc xe đạp ra khỏi
rệ cỏ thì Lan đã tiến lại. Mùi hoa nhài như có nhạt đi. Lâm
định nghĩ đến điều gì đây, thì Lan đã kể bên. Sườn của Lâm
đau nhói, và Lâm thấy tất cả mọi suy nghĩ của mình như tan

biến đi sau khi bị câu. Bích Lan nhướn người hôn nhẹ vào bên má lạnh hơi đêm của Lâm thì thào:

- Chờ em lâu lắm hả. Xin lỗi nhé.
- Lên xe đi.

Bích Lan nhảy tót nhẹ nhàng, gọn lỏn lên boóc-baga, tay xoa xoa lưng Lâm:

- Giận em đấy à?
 - Không.
 - Cũng chẳng về sớm được. Em được thầy phụ đạo nhớ, cho bài tập nhớ, lại còn được cả đầu đề. Bao nhiêu là việc.
- Ờ.

- May có anh đây, chứ không, em chết mất, ngày kia kiểm tra rồi.

- Ngày kia à?
- Sao thế?

Chiếc xe gập ghềnh trên con đường đất. Tiếng xích xe khô dầu nghiên trèo trẹo. Thỉnh thoảng một con chó từ đâu xô ra sủa vang, đuổi theo một đoạn rồi bỏ đi.

- về đảng đồng à?

-Ờ.

- Anh đi cho vững vào đấy nhé. Em nhắm mắt đây. Eo ôi nhiều đom đóm quá.

Xe vọt qua cổng làng Giành. Chiếc chòi canh từ xưa, đen xạm cao ngất nghểu. Trên đó mây con chim ngủ đêm đang đánh nhau với chuột kêu choe chõe. Tiếng ru con khàn đặc cô cật to hữn tiếng trẻ con khóc ngằn ngặt.

- Ngày kia thi cả ngày à?

- Thì em đã nói rồi.

Lại im lặng, tiếng gió sà sạt xát vào lá ngô già.

- Đến đâu rồi?

- Chạm mương đồng mình.

- Nhanh nhĩ. - Bích Lan reo lên. - Em đi một mình chả bao giờ dám đi tắt đồng thế này đâu. Ơ, xuống à?

- Ngồi một tí. Vãn chỉ đây rồi.

- Muộn quá anh! - Giọng Bích Lan nũng nịu.

Chiếc xe dừng hẳn lại. Tiếng bánh xe bị kên quay một vòng rào rào. Mấy con nhái thây động đang ngồi trên bờ lao xuống nước làm mấy con dê đang rên ri chợt ngừng bật.

- Ngồi mấy phút thôi đấy nhớ.

-Ừ.

Hai người im lặng. Lâm khịt mũi thật to rồi hỏi:

- Sao cô cứ lẩn tránh tôi?

- Em á? Không phải đâu, bởi vì em bận quá, bao nhiêu là việc, anh phải hiểu em chứ. Anh thì chỉ việc đi làm, em còn học hành, bao nhiêu là bài tập. - Lan biết bao giờ cũng vậy, đấy là câu hỏi thương xuyên của anh chàng to xác này. Cũn ghen ngầm ngầm luôn luôn ngự trị trong lòng chàng ta, nhưng để xua môi nghi ngờ ấy, có khó gì đâu. Lan chun mũi “thử dùng kiểu khác xem nào” rồi đứng dậy.

- Em đi về đây.

- Sao thế?

- Anh chẳng bao giờ tin em.

Lan thấy Lâm cũng đứng lên, rồi đến sát với mình. Mùi mồ hôi chua chua từ người Lâm tỏa ra.

- Sao tôi lại không tin? Nhưng tôi phải hỏi, ngồi xuống đi.

Hai người lại ngồi xuống. Lâm lúng túng, rút trong túi quần ra đặt vào tay Lan một cuộn tròn:

- Gì đấy?

- Tiền.

- Anh lầy ở đâu?

- Hôm nọ mẹ tôi và chú dượng xuống.

- Lớn thê mà vẫn được cho tiền, thích nhỉ.

Lâm thở dài.

- Ngày kia, tôi đi khám nghĩa vụ. Nếu trúng, mà trượt thế nào được, đầu tháng tôi sẽ đi.

Bích Lan thở dài trong khi ngón tay lẩn mẩn lấy góc những tờ tiền. “Không biết bao nhiêu?” đó là câu hỏi cô định nói, nhưng miệng cô lại bật ra câu khác:

- Chẳng sao cả. Em tưởng ngày kia anh đi ngay thì em không tiền anh được.

- Lan này?

- Gì cơ.

Cô cúi xuống và thấy tay Lâm bám vào vai mình. Ngực Lan chợt nhói lên. Lúc nãy tưởng đau giả vờ, hóa ra bây giờ mới thấy là đau thật. Bàn tay thơm nước hoa và thuốc lá của thầy Phan phảng phất, cô cúi xuống, mùi tay của Lâm như có lá sòi, ngai ngái, tanh tanh đến khó chịu. Chợt Lan thấy mình bị vít xuống.

- Kìa, bản hết áo em mất.

- Không sợ. - Lâm cởi bung chiếc áo đang mặc rải xuống đất.

- Anh không về trả xe đạp à?

Lâm im lặng.

- Ai lại thế. - Lan cô nhin thờ đưa môi lướt qua cổ Lâm, trong đầu cô lóe lên ý nghĩ.

- Này. Để em nói đã anh.

- Sao? - Lâm hơi nhồm dậ.

- Anh đi bộ đội, rồi anh sẽ quên em mất thôi.

Bích Lan sụt sịt. Lâm ngồi nhồm dậ.

- Tôi quên cô?

- Các nơi khác thiếu gì con gái. Em sẽ mất anh, ừ...

- Đừng có nghĩ vớ vẩn.

- Chứ còn không à?

- Bô" láo.

- Nhỡ em có chữa, anh đi rồi, khi nào về anh chối phắt đi, chỉ có em là nhục nhã, khổ sở thôi.

Bích Lan gục đầu xuống đầu gối mình, tiếng nước nở khan làm Lâm mủi lòng, gãi quỳ hai chân, thân mình trần trụi lắc lư:

- Kìa, kìa.

- Anh mặc áo vào. - Lan quàng chiếc áo lên vai Lâm. - Anh hứa là không được quên em đi.

- Được rồi, tôi hứa, còn cô nữa...

- Em thì sao?

- ở nhà, cô mà lấy đứa nào, tôi về giết chết cô đấy.

- Khiếp. Thế thì được rồi. - Lan đứng bật dậy, cúi nhẹ vào

sươn Lâm.

- Muộn rồi, về thôi.

-Ừ.

Khi đã bám chặt lưng Lâm. Bích Lan thì thầm:

- Chỗ này bao nhiêu đây?

- Tất cả 4 đồng, tôi đưa cho bà 5 hào. Tôi giữ một đồng, còn hai đồng rưỡi đấy.

Chương 5

Ra đến nơi tập trung, Lan thấy đã khá đông người. Nghe nói thanh niên cả huyện đợt này tập trung hết ở một địa điểm. Tiếng cười nói râm ran, tiếng sục sục cô nén; những lá cờ chói rục trong nắng được gió kêu phành phạch. Lâm đưa xe cho Lan cầm định chạy đi, thì Lan gọi với lại:

- Bảo đã.

- Gì đấy?

- Có ít tiền đây này. cầm đi mà tiêu. - Không để cho Lâm nói thêm, Lan dúi cục tiền vào túi áo ngực của Lâm.

- Sao lại thế, trả tôi à? - Lâm rút tiền ra.

- Không phải thế đâu. cất đi đã, ở nhà, em vẫn còn, vẫn còn thật mà. Kìa cho vào túi đã, nhanh lên, mọi người đến kia kìa, phải nghe em.

Lâm có vẻ thích thú và hể hả vì biết đám thanh niên làng vừa đến, và đám thanh niên thiên hạ nhìn hai người giằng co nhau. Thùy tốt khỏi xe của Vinh hỏi ngay:

- Đã tập trung chưa anh Lâm?

- Sắp đấy, sắp đấy.

Anh chàng to xác vừa nói vừa cố đứng sát gần Lan. Trong lòng gã một cái gì bùi ngùi hiện ra làm gã tự nhiên như buồn đi, xỉu hẳn. Gã muôn nói rất nhiều với Lan, những lời ngọt ngào, tha thiết, nhưng lưỡi gã cứ ngay đơ. Đáng ra đêm qua, Lan phải đến với gã, trò chuyện với bà gã, sắp xếp đồ đạc cho gã một cách công khai để làng xóm biết rõ quan hệ của hai đứa. Trai làng cứ nhìn vào đó mà xa lánh Lan, không bõm xớm trêu chọc cô ta. Chẳng gì ở làng, Lâm có tiếng là thẳng liều lĩnh, hay gây gổ. Thế mà, mãi đến 9 giờ, chờ cho mọi người đến uống nước vẫn đi, gã mò đến huyết sáo gọi Lan. Lan bảo “em bận học thi, mới lại bô” bảo em vẫn còn nhỏ”. “Bô” cô khinh nhà tôi nghèo chứ gì”. “Thì anh biết đây, bô em vẫn chưa phải đã đồng ý anh, tại anh chứ sao nữa”. Giọng Lan nũng nịu làm ngọn lửa giận dỗi đang bốc cháy trong lòng Lâm dịu đi. “Sao lại tại tôi?”. “Anh hay đánh nhau”. “Đánh nhau vì ai, hay chính vì cô”. “Em biết rồi”. Lâm nhìn Lan và nhớ như in cảm giác êm ái của bàn tay Lan vuốt ve trên vai mình. “Anh cứ yên tâm lên đường, em chờ, ba, bốn năm nữa kia mà. Thôi anh về đi, em buồn ngủ quá rồi”. Câu nói bị ngắt quãng nửa chừng vì Lan ngáp, Lâm ngần ngừ một thoáng, gã thương Lan, cô ấy vất vả học hành, mình chả giúp được gì lại còn... “Thê mai có đi tiễn tôi không?”. “Mai em sẽ đi, anh nhớ mượn xe để cái Thùy nó đèo em, bô em khỏi biết”. Gã thanh niên to lớn thở dài ra về.

Tiếng trông rồi tiếng nhạc vang lên cắt ngang mọi ý nghĩ của gã. Thùy đến gần Lâm:

- Anh Lâm, mọi người vào hàng rồi kìa.

- Thê à? - Lâm xốc túi xách lên. - Tôi đi nhé.

- Vàng, anh đi đi.

Lan cố tạo ra vẻ mặt rầu rĩ nhìn theo Lâm, và cô lấy làm lạ, là chuyện chàng có gì mà mặt con Thùy cũng đỏ lên, lông mi ướt đầm. Kể ra số tiền đưa cho Lâm cũng không phải là nhỏ, bảy chục đồng mua được khôi thứ; cho vay, lãi mẹ đẻ lãi con, vài năm nữa cũng được món tiền trăm. Nhưng Lan cũng muôn dứt khoát, để mai kia nhớ có chuyện gì, anh ta cũng không thể trách móc được gì Lan. Anh ta đi rồi, ba bốn năm nữa chứ có phải ít đâu. Biết bao thay đổi. Lan và Lâm rõ ràng không hợp rồi. Một người học chưa hết lớp 5, lại lì lợm, cục cằn. Còn mình... học hành, tê nhị, khôn khéo. Nếu không có vụ đi bộ đội này, thì ở làng anh ta như bức tường, như tảng gác cổng cản ngăn tất cả. Chẳng thế mà Lâm đã từng dọa đập vỡ mồm đứa nào dám động vào Lan. Cũng như buổi đêm từ trường về Lâm bảo Lâm sẽ giết chết Lan, nếu như Lan lấy người khác. Thế đấy, có Lâm, Lan được bảo vệ, được cứu mang, nhưng... Lan thấy mình cũng bơ vơ, mong manh một nỗi buồn kỳ lạ. Sự trống trải, lạ lẫm của một khoảng đất vừa nhấc chông gạch ra ư?

- Lan ơi, anh Lâm đứng hàng ngoài đấy, anh đang nhen cổ tìm cậu, gọi anh ấy đi.

- Úi giờ, việc gì phải thế!

- Anh lại vậy kìa. Đây đây, anh Lâm ơi.

Thùy líu ríu, tay vẩy rôl rít. Lan ngoảnh lại và cô nhận thấy anh chàng cao lớn, đang vừa bước theo vừa đưa mắt nhìn quanh ngơ ngác. Lan gật đầu, rồi một làn sóng người nữa trôi qua, lấp đi.

- Cậu thấy anh ấy không? - Thùy cầm tay Lan lắc lắc.

- Thấy.
- Đừng buồn.

Vừa lúc đó Lan thoáng thấy mùi nước hoa, và một làn khói thuốc lá, cô ngoảnh lại và nhận ra anh thanh niên dong dỏng cao, mặc quần kaki màu rêu, hàng lông mày bên trái hơi đứt một mảnh như bị con dao cạo quá sắc lẹm vào, từ lâu thỉnh thoảng đưa mắt nhìn mình.

- Cô có phải tên là Lan. Bích Lan không?

Đôi mắt anh ta mở to.

- Vâng, sao anh biết em?

Cánh tay Lan lại tung lên bởi tay của Thùy:

- Kìa, anh Lâm đã đứng lên phía trước, thấy không, thấy không Lan?

Anh thanh niên nở nụ cười có vẻ rộng lượng:

- Anh cô đi bộ đội à?

Thùy quay ngắt lại, môi trên cong lên:

- Không phải là anh, mà là người yêu của nó.
- Thì có sao đâu. Tôi đã thấy anh ấy rồi.

Anh con trai cúi xuống.

- Bạn gái Lan đây à? Ghê nhỉ. Một loại người chung thủy và đứng đắn, liệu được mấy hôm?

- Kệ chúng tôi. - Thùy cau mặt lại.

Lan không ngờ tai Thùy lại thính thế, cô cảm thấy hơi bực với bạn. Nói xong Thùy định kéo tay Lan đi. Anh thanh niên ghé rất sát tai Lan nói nhanh:

- Chiều mai tôi sẽ tới nhà Lan chơi.

Thùy quay đầu lại:

- Anh ta nói gì đây?
- À, anh ấy khen cậu tốt!
- Vớ vẩn.

Thùy liếc nhanh theo anh thanh niên, tay cô vẫy vẫy:

- Vinh. Vinh. Đây kia mà. Lại đây, lại đây.

Chương 6

Y hẹn, chiều hôm sau anh thanh niên đến thật. Bích Lan không thấy lạ vì sao anh ta lại biết nhà mình, bởi những chuyện này từ khi Lan vào tuổi 14 đã trở thành chuyện thương. Ông bà Nghệ dạo đầu có vẻ riết róng, xét nét việc con trai đến nhà, sau dần ông Nghệ lại tìm ở đấy nguồn lợi. Không ít trâu, bò ông Nghệ mua được do đám thanh niên này mách bảo, đó là chưa kể quà cáp của họ, những thứ này không phải để cho lũ em Bích Lan chia nhau; mà khi khách về lại được bày ra quầy hàng đủ loại vớ vẩn, nhưng đôi khi rất cần thiết đôi với dân làng. Thì ra anh thanh niên đó tên là Tuấn. Quách Tuấn con một nhà bán giò chả có tiếng ở cầu Giáy, vì thế bạn bè thương gọi là Tuấn gib chả. Mới nghe tới đây bà Nghệ đang ngồi ở cửa hàng quay vào hỏi:

- Gib chả nhà anh bán buôn hay bán lẻ?
- Cả bán buôn lẫn bán lẻ.
- Có nhiều loại không?
- Đủ thứ, giò chả, giò hoa, chả bì, chả quế.

Nói với người lớn, Tuấn giò chả vẫn quen như đôi đáp với cha

mẹ ở nhà, cứ giọng một, nhát gừng như bị làm phiền, rõ là giọng của đứa con một nhà giàu. Ông Nghệ thì từ khi Tuấn đến đã loay hoay bên chiếc điamăng nam của cậu ta xuýt xoa, bỗng nghe thấy tiếng bò, hỏi xen vào.

- Thế bò lấy ở đâu?
- À, mua theo cân, sáng nào chả phải ra chợ.
- Không mua trâu, bồ sống ư?
- Tội gì.
- Quanh vùng ấy có ai dám bán con bồ, con trâu nào không?
- Chịu, ai biết được.
- Cậu thử về hỏi khách hàng xem, lúc nào lại chơi, cậu mách tôi nhé.

Bà Nghệ vẫn giữ thói như mọi khi.

- Tiện thể hôm lên cậu xách cho nửa cân giò, hay chả, tôi bán thử xem sao.
- Được rồi, có gì đâu...

Những lúc ấy, Bích Lan ngồi đôi diện với khách, chân đu đưa, mắt lơ đãng nhìn ra cây na đầu bể nước, hay cây nhãn ngoài ngõ, hoặc có thể đưa mắt nhìn vào bìa cuốn sách cô đang cầm trên tay. Đôi với ai cũng vậy, Bích Lan có một đức tính của người buôn bán thành thạo, giỏi giang là chàng bao giờ câu giận hay lạnh nhạt, vì trong thâm tâm Bích Lan hiểu rằng: “Bất cứ ai cũng có thể mang đến một cái gì lợi cho mình, dù là nhỏ nhất”, y như người buôn bán nghĩ “dù sao cũng phải có lãi, chàng lãi nhiều thì lãi ít”. Khi nói chuyện với Bích Lan thì Tuấn giò chả ăn nói vào loại dễ nghe, những lời của cậu ta lúc ấy như lấy ra từ những cuốn tiểu thuyết ố vàng nào đấy.

- Bích Lan yên tâm, tôi đảm bảo sẽ gánh vác trọn vẹn những công việc của em giao cho.

Nghe Tuấn giở chả kể, hóa ra cậu ta là sinh viên trường sư phạm. Chú ruột Tuấn là giáo sư trường tổng hợp.

- Eo thích nhỉ. Em thích tổng hợp lắm. Thế sao anh không vào tổng hợp?

- À, trường sư phạm gần nhà, ông chú ruột chỉ nói một câu với mấy thầy, bạn chứ ấy...

- Em ghi nguyện vọng vào tổng hợp rồi đây, anh giúp em nhé.

- Nhất định rồi. Thằng bạn anh...

Tuấn giở chả thao thao, thằng bạn ấy tên là Luận, nó học hữn Tuấn giở chả một năm, đã năm thứ ba rồi, dạo tháng chạp năm ngoái có về thực tập ở trường Xuân Định, vì thế nên...

- Thảo nào, em nhớ thầy Luận rồi, cao dong dong, hay đá bóng, đúng không? Chỉ phải mặt thầy lúc nào cũng cau cau.

- Đúng đấy, tính nó vẫn thế, nhưng tốt lắm, chính vì nó bảo nên anh mới biết em. Mà chả cần thằng Luận.

Nói đến đây Tuấn giở chả hơi ngần ngừ một lúc.

- Bọn thanh niên cầu Giấy rất hay bàn tán về em. Chúng nó biết rõ cả nhà, vì thế...

- Em có chơi với ai ở đây đâu.

Bích Lan nhếch mắt lên như ngạc nhiên.

- Anh xin thông báo, chuyện này mật đây...

- Gì cơ?

- Thằng Luận kỳ này sẽ về trông thi ở trường em.

- Hay nhỉ, anh bảo thầy...

- Anh sẽ bảo nó. - Tuân gib chả mủm mủm. - Nhà nó nghèo, anh chỉ cần thọc tay vào ngăn kéo cụ khốt lôi ra một nắm tiền thì nhà nó ăn được hàng tháng.

- Để làm gì cơ? - Lan hỏi vẻ ngốc nghếch và ngây thơ.

- Em hay nhỉ. Anh nhớ nó giúp em. Nếu nó ngần ngừ, anh dúi tiền đậm cho nó. Tất nhiên anh quý nó và nó cũng quý anh.

- Ôi thích nhỉ.

Vừa lúc đó, ông Nghệ nói to lên:

- Mà hỏi gì nó đấy?

Bích Lan nhìn ra ngoài, thấy Vinh, cô vẫy vào gọi to:

- Vào đây, vào đây Vinh ơi.

Khi Vinh vào, Lan nói ngay:

- Bạn cùng lớp em đấy.

- Hừ. - Tuân giò chả thờ ơ.

Vinh nhìn xéo qua mặt khách, buông sững câu nói:

- Trả tớ cuốn bài tập toán.

- ừ, ừ, chớ tí.

Khi Vinh về rồi, Tuân giò chả bảo Bích Lan:

- Em cần gì mượn nó. Mai kia anh sẽ nhờ thằng bạn anh lên làm cho em hết, thằng Tiến ấy mà, nó giỏi toán nhất trường anh đấy.

Bích Lan lại reo lên:

- Thích nhỉ, thích nhỉ.

Chương 7

Vinh lững thững đi trên đường làng. Trăng sáng đến lạ lùng,

làm những bóng cây run run trải trên mặt đất trở nên đen xám, những vì sao nhợt nhạt trong ánh trăng. Tiếng cuộc gọi bày trập trùng từ bờ ao Sen bên kia vọng lại. Vinh đang buồn, Vinh đã chạy, chạy thật nhanh, chạy cho đến khi mệt lử để nỗi buồn tan đi, rơi xuống, mà cũng không được. Buồn như có nhựa dính chặt trong lòng, buồn như nước, lan tỏa và bao trùm. Còn ba ngày nữa sẽ thi, thế mà lòng dạ lại thế này thì học hành gì. Cậu định đến Thùy để thổ lộ, nhưng đến nơi, thấy Thùy đang chăm chú vừa đan nan, vừa học bài. Thím Hai Đậu mẹ Thùy thấy Vinh đến kể lể, thím biết những ngày này học căng, cả nhà không ai bắt Thùy làm lụng gì cả. Thăng Thái, con Thịnh phải cáng đáng hết, thế mà Thùy làm bài thì thôi, còn đọc bài là y như rằng vớ lấy cuộn nan. Thùy bảo “mắt đọc chứ tay có đọc đâu, để rồi tay phí lắm”. Cậu kiểm tra tờ nhé, cả cuốn lý, tờ thuộc không chứa một dấu phẩy, thử đi, thử đi”. “Đúng thật, con gái có khác”. “Con gái bọn tớ là phải thế, không nhanh nhạy biến báo như con trai các cậu được, toán tớ lại dốt, nên cứ phải gạ cho thật ổn cái lý thuyết, bét nhất cũng được 5 điểm đã”. Vinh lựa lời nói rồi ra về. Chẳng nhẽ nó đang chăm chú học hành thế lại đến phá đám, mới lại, nói chuyện ấy thế nào nhỉ. Hay đến thằng Đương kể hết cho nó biết. Có nói với ai mới nhẹ nhõm được. Nhưng nói với thằng Đương, thì sáng mãi thôi, cả lớp sẽ biết mình với Bích Lan. Không được, không thể được. Thằng Đương không giữ kín được cái gì, mồm miệng nó bô bô như nói trong ông bơ. Vinh vòng ra ngoài Văn chỉ, đi trên bờ mương. Gió giữa đồng phóng khoáng nghịch ngợm như con nghé non nhảy cẫng trên ngọn lúa, gió như làm vơi bớt đi sự chán nản, u ám trong lòng Vinh. Vinh ngồi thừ xuống rệ mương, có tiếng cá quẫy trên mặt nước, tiếng còng châu chấu đập vào lá lúa. Tối nay nó lại đến,

cái thằng thanh niên ăn diện ấy. Ông bà Nghệ có vẻ thích nó lắm, hình như mỗi lần lên nó đều mang giò chả biếu ông bà. Tuấn đến là Lan phải tiếp, thế thì làm sao học hành được, mà hình như Lan cũng chẳng thích thứ gì động đến sách vở. Cô ta cứ cười nói bả lả với Tuấn... Hôm kia, Vinh còn thấy Tuấn đưa cho Bích Lan một tập vở, có những nét chữ rất đẹp. Hôm qua đi học, Vinh hỏi, Bích Lan bảo đó chỉ là một cuốn truyện rất hay. Phải, Tuấn đã là thanh niên thật sự rồi, nó lại còn là sinh viên nữa chứ. Nếu thằng Lâm ở nhà thì chuyện này không xong đâu. Mà ngay như Vinh, hồi đó... Lâm là một thằng phũ, dạo trước mình với nó đã có gì đâu, đoạn mương ấy, Lâm đã bắt đi bắt lại bao lần rồi. Vinh đi qua thấy trên mặt bùn có nhiều tôm riu, cậu muôn hút một ít về làm mồi câu. Thế mà Lâm cũng sinh sự. Nó móc từ chuyện nài chuỗi Vinh cho Lan. Hai thằng choảng nhau thật lực, đến khi cả hai đều mệt rũ, ôm chặt lấy nhau. Vinh bị Lâm quật xuống dưới. Lâm nhe bộ răng vàng nhạt như răng chó đứt xích, thở hơi mồm nồng chua vào mặt Vinh gầm gừ.

- Tao cầm mày chơi tam cúc với con La nhớ chưa?

À ra thế, vậy bây giờ ở nhà mà giữ đi. Thằng công tử bột đang tán tỉnh Bích Lan đây. Sau khi Lâm đi, Bích Lan lại có vẻ yêu mình. Chẳng thế cái gì Lan cũng nhờ mình. Hồi thằng Tuấn chưa đến, tôi nào Lan chẳng sang mình, hỏi mượn đủ thứ, sách vở, compa, bút chì, Vinh cũng có tiếc gì. Lan nói gấp gấp, thì thào sát bên tai Vinh. Mùi hoa nhài ngan ngát, và khi về bao giờ Lan cũng cấu nhẹ vào bắp tay Vinh. Trong các truyện Vinh đọc được đều thấy viết, con gái khi đã yêu thì họ tìm ra nhiều việc làm để có cơ gần người yêu lắm. Lan cũng thế đây, nếu không yêu sao cái gì cũng nhờ mình. Những đồ dùng học hành chẳng

nói, mà ngay việc nhờ Vinh đi mua rượu cho ông Nghệ, tiền Lan đưa thiếu, Vinh lại phải lấy của mẹ. May áo mẹ bao giờ cũng vắt ở dây thùng ngoài... Thế mà bây giờ... Bực thật, tức lắm. Nó là trai thiên hạ, vợ vẫn ở đâu, không thể để nó xem thương trai làng Chiền. Nhưng làm gì nó nhỉ. Vinh đưa mắt nhìn xa xa. Tí nữa thằng Tuấn về sẽ qua đây. Phải rồi, phải rồi. Lúc phóng xe về... Đúng, chỉ có cách đó. Vinh đứng dậy thật nhanh, rồi lao về nhà. Trước khi rẽ vào ngõ nhà mình, cậu dừng lại ngoài hàng rào nhà Lan. Tiếng Lan cười, tiếng bà Nghệ ríu rít: “Cậu Tuấn này...” và tiếng thằng Tuấn. Nó vẫn ở đây. Được rồi. Vinh lao vào nhà mình, rẽ ngang sân đến chuồng gà, nhấc chiếc cuốc ra.

- Ai đấy? - Mẹ Vinh nghe động hỏi.
- Con đây mà.
- Đã về rồi ư?
- Vâng.

Vinh đáp cho qua chuyện, rồi vác cuốc chạy đi. Ra đến con đường đất nối với con đường cái, cậu đi lướt một mạch. Đây rồi, chỗ này nhò nhất, lại là chỗ trở đầu gấu, đất mềm. Vinh bổ cuốc xuống gập gáp. Chỉ một thoáng sau, một cái hào nhỏ đã hình thành. Vinh thấy thấm mệt, cậu cố khoét một tí nữa cho sâu. Xe đạp mà ngã xuống đây thì... Vinh rùng mình... Cho nó biết, phải cánh cáo nó. Nhưng trắng sáng quá. Vinh nhìn quanh và nhận ra những bụi ké móc lô nhô xung quanh. Cậu vác cuốc bổ mạnh và gốc ké. Khi đoạn hào phủ gần kín, Vinh lom khom, không để ý đằng sau, thì hai bóng người chạy lại hô to:

- Đứng lại!

Vinh giật mình đứng dậy, ngơ ngác nhìn quanh. Lúc hai người chạy tới gần Vinh bình tĩnh lại thì nhận ra anh Vệ và anh Đình, tổ viên tổ cá.

- Á à, thằng Vinh, hóa ra là mày, tao không ngờ, đơm trộm cá hợp tác hả...

- Em, em... - Vinh sững người nhìn mặt ao Sen mênh mông lấp lánh lớp ánh trắng bạc trắng trên những gợn sóng nhỏ nổi liền mặt đương. Bây giờ Vinh mới hốt hoảng khi hiểu ra. Cậu bị hiểm lắm thực sự, nhưng không gì chối cãi được.

- Giải nó lên trụ sở.

- Các anh. - Vinh năn nỉ. - Không phải thế đâu.

- Thôi, quả tang rành rành đừng chối nữa. Thảo nào dạo này cá mất nhiều quá. Trói nó lại.

- Việc chó gì phải trói, nhãi con, người làng chứ lạ lắm gì, có mà chạy đằng trời, phải bảo nó khai ra cớ đưa nào nữa không?

- Tao thật không ngờ ông bà Quang lại để con hư thế này.

- Không, không. - Giọng Vinh riu lại.

- Không gì. Mai sẽ báo cho trưởng mày biết. Còn bây giờ, đi, nhanh lên. Cái cuốc này là tang chứng.

Hai tổ viên tổ cá dẫn Vinh đi được nửa tiếng thì những nhà ở cổng Ngõng đang thiu thiu ngủ giật mình vì tiếng rú quá to của Tuấn giò chả, gã mải phóng quá nhanh, nên bị đâm xuống đoạn hào Vinh vừa đào. Vành xe vặn vò đổ, và Tuấn giò chả bị gãy tay.

Chương 8

Ông Quang không hiểu nguyên do gì mà con ông lại sinh ra hư đôn như vậy. Ông nội, ông ngoại thằng Vinh đều là giáo học, hai ông giáo cùng phe tử văn gả con cho nhau là phải lẽ lắm rồi. Thời buổi mới, tuy ông Quang không nôi được nghiệp nhà, nhưng cốt cách nhà nho vẫn giữ thẳng mực tàu vào ra thưa gửi. Đi bộ đội về người ta cùng lứa xin đi nhà máy, công trường ầm ầm, ông vẫn quay về nghề nông vi bản, sáng chiều nghe keng tổ đỏi công rồi hợp tác ra đồng. Vài ba năm đổ lại đây, nghề nông cơ chừng sa sút, công điểm tròn trợn vài ba lạng thóc, con cái ngày một lớn, ăn tiêu lại tốn, ông bà bàn nhau mãi mới để bà đi buôn bông chuỗi kiếm thêm tiền nuôi mả. Dù có nghiêng ngả do đồng tiền bát gạo ra sao, là cột cái trong nhà, ông vẫn giữ nếp xưa, cô cho con cái học đến đâu đến đấy. Thế mà nay ông chỉ muôn cấm mặt giữa trụ sở ủy ban nghe cô Chèo thư ký ủy ban nói những lời làm ông buốt hết tim gan:

- Việc nó chỉ có thế, đề nghị ông giáo Quang ký vào biên bản cho. Con hư là do bà" mẹ.

Ông lặng người ử rũ ra về. Ông gặng hỏi thằng Vinh mãi, nó cứ lì ra. Ông muốn gào thét cho làng xóm biết, cá mú ông có ưa mấy, dù cá gì đi chẳng nữa, ông chỉ mút mát cho đậm đà miếng Cữm, ông đâu phải kẻ rượu chè mà mê say con rô nướng, con chếp rán, con trắm luộc. Không, "Quân tử thực bất cầu báo". Nhưng gào để làm gì, hét để làm gì, mà việc ấy ông không làm được. Nói to ông đã ngượng rồi hướng hồ cái đau nhức nhối với làng với xóm vì không dạy bảo được con chưa tan nguôi, đến cái đau khi biết tin thằng Vinh không được thi tốt nghiệp kỳ này, làm ông lặng đi, cả ngày ông ngồi bẹp gí trên phản. Đánh nó ư, để làm gì; đánh tóe máu ra cũng không thể rửa vết điểm nhục gia phong này. Chao ơi! Gia đình ông đã

đến kỳ bĩ rồi hay sao mà đường hoạn lộ của con ông đang đà thăng tiến bỗng bị chặn ngang. Xem xét chữ của con, nhìn điểm của nó trên bài vở, ông biết sức học của con mà mừng, thế mà bây giờ...

- Lành, cái Lành đâu?

- Bô" gọi con ạ.

- ừ, cầm cái chai ra bà Viên Xun mua cho thầy ba hào rượu.

- Thầy, thầy, con xin thầy.

Con Lành run rẩy nhìn màu mặt tái mét của bô.

Làng Chiện mấy hôm nay như cái ao cá sau trận mưa đầu hạ. Ai có thể ngậm khẩu được, khi liền một lúc, những chuyện tà đình lạ lẫm xảy ra. Chuyện đào rạch đơm cá của thặng Lâm mồ côi hay thặng At nhà Tư Kháng là chuyện thường, nhưng ở thặng Vinh con giáo Quang là chuyện lạ. Thặng học trò trắng trẻo, ăn nói chừng mực, cầm ai nghe nổ nói tục bao giờ - con nhà giáo mấy đời mà lại - lại khéo chân khéo tay, đan lát từ cái rổ, đến khâu cái áo, ai nhờ gì giúp ngay. Thế mà dùng một cái - đi ăn cắp cá. Dân làng Chiện cổ người thờ dài cá cảnh cho cái thời thế lộn nhào, kẻ hỷ hả, chả giữ giá đỡ ngậm mãi. Thặng to, con lớn khuôn vàng thước ngọc gì rồi cũng có ngày đi ăn cắp. Nào có phải thế không, rành rành ra đó chứ ai cổ đơm đặt cho ai, lại còn nghe đâu không được đi thiôt nghiệp nữa chứ. Cau đến kỳ trảy buồng rồi lại điếc, phỏng ai không tiếc, không bực. Chuyện thặng Vinh nhà giáo Quang nôi liền sang việc anh thanh niên ở mạn cầu Giấy lên chơi nhà ông Nghệ lái trâu bò, bị ngã gãy tay. Lại thấy bảo, nhà ông giáo Quang phải tốn đến gần trăm đồng tiền thuốc.

- Trẻ ranh thế mà đã biết ăn cánh buôn bán trâu bò.
- Không, thằng ấy nó đi tìm hiểu con La.
- Cái Bích Lan chứ gì? Con bé ấy xinh thật, nhưng xem ra là hỏng. Tối nào cũng thấy chó nhà lão Nghệ sủa ồm ồm. Học hành thì ít đàn đúm thì nhiều.
 - Này, từ dạo thằng ấy đến, hàng bà Nghệ bán cả giò chả đây. Hôm nọ con bé con nhà tôi ước người ra mua hai hào, chả thì không bằng nhà Gái Phát, nhưng giò thì khéo hữn. Hôm nay có khách ra mua thấy hết rồi. Chuyện, chắc anh chàng kia môi manh, dất nguồn nay nó nằm bết đất, nên hết ngòi.

Nhà Gái Phát thì hỷ hả ra mặt, đánh tiếng cả làng như ý trách tất cả “giò chả cũng có dăm bảy đương giò chả”. Thật chuyện mới xảy ra đó, họa chẳng chỉ có chính Bích Lan hiểu rõ nguyên cớ, thêm vào đó là Thùy. Tuy chỉ là lỡ mớ, vì Thùy chơi với cả hai người, lại cùng lớp. Tối hôm đó, Vinh buồn rầu đến gặp cô rồi đi ngay, đêm đến thì xảy ra chuyện. Lan cũng phải lo ôn thi cật lực. Bây giờ, thật tội cho Vinh quá, cậu ấy học giỏi, hiền lành, thê mà... Phải hỏi lại Bích Lan để may ra giúp cho Vinh chút nào không. Thùy rất tiếc giờ học, nhưng đã đến nước này, đi nửa tiếng thôi, sau về bù lại. Gặp Lan ngay ngoài bờ ao Sen, nghe Thùy hỏi, Bích Lan liếc xéo đôi mắt đẹp, thờ ơ

- Tớ biết đâu đấy.
- Này nếu đúng là cậu thì cậu xem thế nào, chứ oan cho Vinh.
- Tớ biết nói thê nào, ai làm người đó chịu chứ.
- Thế là phải tội đấy.

Thùy thấy Bích Lan rùng mình, đôi môi mấp máy tím sẫm lại.

Chương 9

Thế là phải tội đấy.

Câu nói của Thùy ám ảnh Bích Lan mãi. Cô chợt nhớ ra câu chuyện cả làng Chiện đều biết. Thằng Nguậy con nhà Hai Ngọ bị Thánh vật ọc máu khi trèo lên lưng ông tượng. Còn hồi nào hồi nào, đạo Lan chưa sinh, các cụ còn nhớ rành rành, một thằng Tây đi qua cửa đình không xuống ngựa, cũng bị Thánh vật đập mày đập mặt. Mặt động ở chùa làng Vệ có những con quỷ mặt xanh, mặt đỏ, tay chân tím ngắt cao lớn nắm chân người dốc ngược cho vào vạc dầu, cầm cửa cửa đôi thân người, và cả một người đang có mang bị quỷ sứ kẹp cửa lòi cả con. Tất cả những người ấy sống trên dương thế đều là kẻ có tội do lừa đảo, gian dối, ác nghiệt, độc địa... Phải tội là thế nào? Câu nói cứ lớn vồn trong đầu Bích Lan, chàng màng, lộn xộn giữa những công thức và bài học... Bích Lan đứng dậy, nhà vắng ngắt. Ngày mai thi rồi. Cô lấy một thẻ hương và bao diêm, rồi đi ra miếu cô Liêm. Chiều muộn trên Phan Nha thật im lặng. Nắng vàng nhạt thoi thóp cô nán lại trên những mô đất, ngôi mộ, trên những bụi dứa bị đốt trong mùa đông, nhưng xanh rờn lại trong mùa hè vì mưa gió tắm gội. Trên ngọn tre chùa Vệ và nhà ông bếp Tư rập rình mấy chú cò lạch xạch đôi cánh tìm cành đậu chuẩn bị ngủ đêm. Mấy con chim cắt bé nhỏ gầy quắt đang bổ nhào đuổi con quạ béo phì kêu quang quác, làm rơi những chiếc lông quạ đen nhạt, chấp chới trong ánh chiều. Bích Lan bước thẳng vào miếu. Miếu vắng lặng, vài con dơi thấy động hốt hoảng kêu lên chim chíp rồi thả mình bay đi. Bích Lan bật diêm, châm vào vỏ giấy, ngọn lửa xanh vàng bắt vào bó hương, một mùi thơm kỳ lạ, linh thiêng tỏa lên, bao trùm lấy khu miếu. Cô rón rén lại gần bệ bình vỡ cắm hương lên. Chiều buông, đêm tối ngả xuống, Bích Lan ngây ngất trong mùi hương, hai tay chấp trước ngực, miệng xuýt xoa:

- Con là Bích Lan đến tấu lạy cô, mong cô chỉ bảo.

Khói hương tím mờ nhạt dần, tỏa ra màu trắng, màu trắng cuộn lên, đậm dần, rõ dần hình một khuôn mặt u buồn, một mái tóc dài buông xuôi óng mượt. Bích Lan khụy xuống, mắt nhắm nghiền, đầu óc lâng lâng.

- Ta đây, cô Liêm đây. Cô gái kia, chuyện của cô ta biết

- Z

cá roi.

- Thưa cô, cô nói cho con biết những việc con làm có phải tội lỗi không?

- A ha ha. Nó đâu phải là tội lỗi, chỉ có sức mạnh cơ bắp và đầu óc đen kịt của bọn đàn ông kết lại mới thành tội. Ta cũng là nạn nhân của tội ác nên ta biết. Con người để tạo giống, tạo nòi, phải có nhà cao, cửa rộng, vợ chồng, con cái để quần tụ xum xuê. Nhưng con người bản tính là gian dối, là lừa lọc. Để phù hợp cho bản tính đó, ông Trời mới cho con người cái lưỡi. Há ra ta xem lưỡi con nào.

Bích Lan bần thần thề lưỡi ra.

- Phải rồi. Lưỡi không có xương. Nhưng ở người này thì lưỡi cứng đờ, không biết uốn éo, ở người kia thì lưỡi lại rữ mềm, có thể thu ngắn lại, kéo dài ra. Người có lưỡi dẻo mềm chiếm ba phần tư giống người. Vì thế muốn ăn, người ta giả vờ lắc, muốn uống, người ta giả vờ ngoảnh đi, để kẻ khác bị lừa bỏ đi cho chính kẻ kia trộm lây. Con người còn bịa đặt và thổi phồng cái ăn cái uống thành những ý nghĩ cao xa. Nhưng phải ăn, chỉ có miếng ăn là cần nhất cho con người, nhưng con người thì đông miếng ăn thì ít. Con vật tranh nhau miếng ăn, giành giật đến chết để giành miếng ăn... Con vẫn nghe cô chứ?

- Con nghe. - Bích Lan run lên.

- Con là con gái, không, con là đàn bà rồi, đứa con gái của con bị đập vỡ khi con là đứa bé con. Người con gái có cái trinh trắng phải giữ gìn, người đàn bà có cái tính hạnh để bảo vệ. Con chàng cần hai cái đó, vì con là người đàn bà thông tuệ. Ăn nằm với đàn bà là thứ vui tuyệt vời nhất của đàn ông. Những kẻ cao siêu trong giông người bịa đặt ra tiếng tình yêu để phủ lên sự giao hợp: con vật khoe lông, khoe cánh để mời chài nhau, con người có tiếng nói, tạo ra thơ ca, văn vẻ để phụ họa. Chàng có gì hết con ơi. Đàn ông có ống xương to, bắp thịt lớn để giành giật, để thông trị, để chà đạp chúng ta. Họ để ra tội ác. Đàn bà có da thịt và sự âu yếm để chiếm đoạt, tạo dựng, xấp đáp ước muốn của mình, chúng ta để ra ham muốn.

- Nghĩa là con không có tội?
- Hoàn toàn không.
- Cô phù hộ cho con đỗ trong kỳ thi này.
- Con sẽ đỗ.
- Nhưng sức học con...
- Con đỗ bằng chính thể xác mình.

Tiếng nổ lép bép làm khói hương tan dần, loãng ra, Bích Lan ngồi dậy, loạng choạng chạy ra khỏi miếu. Trời rực ánh trắng. Gió lồng lộng xả đôi cánh mệnh mông của mình, đi đến khắp mọi cành cây, ngọn cỏ và tóc người.

Chương 10

Ngay lúc đi đương Thùy đã thấy Bích Lan có nhiều cái không bình thường. Nó là đứa luôn vui vẻ, hình như trong nó không

có chỗ nào để buồn bã, tiếng cười giòn tan của nó đuổi xua mọi u sầu, nghĩ ngợi. Đôi môi hồng mọng và cặp mắt long lánh của nó có thể biến sự chán nản, ế oải thành sự đùa cợt và vui vẻ cho chính nó và làm lây lan sang người khác. Thùy cũng rất muôn giông Bích Lan nhưng không được. Cô cả nghĩ và hay lo xa. Từ cái mụn nhỏ trên mặt Thùy cũng lo đến cái sẹo, từ sự ế oải thờ ơ của mẹ cô cũng băn khoăn nghĩ đến việc gì cô làm không tốt làm mẹ buồn, nhưng mẹ không nói. Thùy không thể vui khi em mình ốm, không thể yên tâm khi nhà cửa bừa bộn. Trong khi đó Bích Lan có thể quên hết, tay vung cao, miệng nói tía lia, cười như nắc nẻ... Thế mà hôm nay, suốt cả đoạn đường qua đồng Giàn, mặt Bích Lan khó dăm dăm. Đôi môi đỏ mọng như sứt lại, tái nhợt. Đi cạnh nhau mà cả hai đứa đều im lặng như giận dỗi. Thùy áy náy quá, thỉnh thoảng cô lại liếc sang bạn và ba lần cố cất lời rụt rè hỏi Bích Lan:

- Lan ơi, có chuyện gì thế?

Cả ba lần, Bích Lan lăm lỳ trả lời miễn cưỡng:

- Kệ tở.

Hay là chuyện Vinh làm nó ân hận. Khổ cho Vinh quá, học hành bao nhiêu năm, đến ngày hái quả lại thành công cốc. Bác Quang đã vào trương xin với thầy Huệ hiệu trưởng, nhưng chính bác cũng lúng túng không giải thích nổi. Vinh đào rãnh như vậy để làm gì ngoài việc đơm đó bắt trộm cá của hợp tác? Còn Vinh mấy hôm nay lì lợm, chán chường, áp úng như không thoát khẩu được điều muôn nói. Thùy thấy lạ quá, ở Thùy cái gì cũng đỡn giản, rõ ràng, từ cái vui đến cái buồn đều rành mạch. Sao những người khác lại phức tạp, rối mù, bí ẩn thế! Thi xong, Thùy sẽ hỏi cặn kẽ lại hai đứa mới được. Còn

bây giờ, phải gọt hết, gọt hết cho đầu óc thanh thản để làm bài vở. Giá có thể nói với Bích Lan một tiếng để khuyên nó. Tiếng trống vang lên báo giờ xếp hàng vào phòng thi. Tất cả mọi người hôm nay như hồng lên bởi áo quần, bởi sự nghiêm trang. Cây phượng giữa sân trường cũng chói rực những chùm hoa như lửa. Thùy cùng phòng với Bích Lan. Bích Lan vẫn mang khuôn mặt nặng nề, hai tay chấp trước bụng cầm tập giấy trắng tinh nổi trên tà áo bà ba gụ. Thùy biết bọn con trai và các thầy thỉnh thoảng đưa ánh mắt nhìn về phía Bích Lan, những thầy giáo lạ về làm giám khảo càng hay nhìn hữn. Bích Lan xinh thật, vẻ mặt như khó chịu, như bực bội ai đó càng làm Lan có một vẻ đẹp kiêu kỳ, cố chấp. Thùy cố vượt nhanh một chút, nói khẽ vào tai Lan:

- Tập trung vào Lan nhé.

Lan không ngoảnh lại, tiếng nói rít qua vai.

- Kệ tở.

Thùy chợt thấy bực, ừ thì kệ cậu, tở lo cho cậu chứ cần gì ở cậu... Tiếng trống vang lên lần nữa. Hai thầy giám khảo bước vào. Một thầy tên là Lượng, một thầy tên là Nhung, cả hai thầy còn trẻ quá. À phải rồi, các thầy nghe đâu vẫn còn là sinh viên; không thầy Lượng ra dạy rồi chứ nhỉ. Ai mà biết được, nhìn nét mặt, dáng đi và chữ viết bảng của thầy thì biết chứ. Thôi, bắt đầu chép đầu đề rồi. Giọng thầy Nhung khàn quá. May có thầy Lượng viết rõ trên bảng, không thì... Nào tập trung vào. Ôi, may quá, phần lý thuyết hỏi định luật Jun- Len, ứng dụng, mắc mạng điện coi như xong; ở trong sách hết, mình đã thuộc hết. Chỉ cần chép ra, sạch sẽ, gọn gàng, rõ ràng. Nào, phần toán, à toán nhiệt, cũng chang khó mấy. Cứ lần lượt mà làm cốt không được nhằm. Thùy cô cưỡng lại ý

định của mình là nhìn xuống chỗ Bích Lan. cả lớp im phăng phắc, tiếng ngòi bút chạy trên giấy xào xạo. Thùy thấy người nóng dần lên, mũi cô sứt sứt khó chịu. Bình tĩnh nào, có gì đâu. Khéo không lại dây mực theo thước kẻ bây giờ. Phần lý thuyết đã xong, đọc lại một tí đã, thời gian còn nhiều. Cô nhìn lên chiếc đồng hồ báo thức đặt trên bàn giám khảo. Thầy Lượng đi thông thả giữa hai hàng thí sinh, thầy chợt dừng lại trước bàn của Bích Lan. Thùy cúi xuống, và chợt cô lạnh người khi thấy trong tay thầy Lượng một tập giấy vở đầy chữ.

- Thưa thầy. - Tiếng Bích Lan khẽ, nhưng rất rõ.
- Em cứ tiếp tục làm bài đi.
- Nhưng...
- Tập trung vào.

Vừa nói thầy vừa đi lên phía bàn. Cuốn vở cuộn tròn trong tay thầy gõ gõ lên bàn tay kia mở ngửa. Thùy cũng như cả lớp nhìn rõ khuôn mặt Bích Lan đỏ hỏn lên như miếng sắt tây mỏng trên lò than.

Chương 11

Trống báo hết giờ, hai thầy giám khảo lặng lẽ đi thu bài, rồi khệ nệ ôm tập bài bước ra. Chỉ đợi có thế, tất cả các thí sinh trong phòng bật dậy, tiếng bàn ghế xô nhau, tiếng nói, cười và cả tiếng thở dài. Bích Lan xếp gọn giấy tờ trước mặt mình lại, im lặng nhanh nhẹn rời khỏi phòng trước, không ít cặp mắt tò mò nhìn theo của các bạn. Cặp môi gọn nét của cô nhô ra, chiếc áo bà ba gụ lướt đi. Thùy rảo bước lao theo, gọi với:

- Lan, Lan, chờ tí đã.

Không hề quay lại, Lan đáp:

- Kệ tớ, tớ có việc bận lắm.

Nói xong, cô chạy gần để thoát khỏi cô bạn tốt bụng. Đám con trai các phòng thi khác chỉ trở theo màu áo gụ. Chạy được một lúc Bích Lan dừng lại. cửa phòng hội đồng đây rồi, thầy giáo Lượng chắc vừa nộp bài xong đang đứng trò chuyện gì đó với cô giáo mặc chiếc áo sơmi cổ thìa quá rộng so với chiếc cổ dài và gầy của mình. Bích Lan đứng lại, vô tình lấy tay nắm vào cục tiền để trong chiếc túi con khâu trong cặp quần. Đầu óc cô rối bời những ý nghĩ vang thẳm nước đôi, tranh chấp "có nên, hay không nên", "thầy Lượng hay thầy Luận". Ôi, giá Tuấn gib chả không bị bó bột thì đã dẫn Bích Lan đến làm quen với thầy Luận, bạn anh ấy rồi. Có lẽ nào lại xảy ra trường hợp này. Còn bây giờ không biết mình có nhớ nhầm tên không. Cuốn sách thật oái oăm, thật khủng khiếp. Ngay khi ở nhà, biết rằng bô" mẹ chả khi nào nhìn vào sách vở, lũ em cũng vậy, thê mà mỗi khi nhìn vào những dòng chữ viết tuy ngắn nót, đặc xít, người Bích Lan nóng bừng lên, căng cứng, mồ hôi bò buồn trên sống lưng. Mỗi lần như vậy, cô đảo mắt quanh nhà, lo sợ thấy ai bắt gặp, và biết sự ghê gớm đang diễn ra trong lòng cô, hiện rõ mồn một trên mặt cô. Đôi với chuyện ăn nằm, thể xác, Bích Lan cũng không lạ lắm gì, nhưng với Lâm, mặc dù cô đã từng đau đớn, và càng lớn lên, trong mỗi lần cùng với Lâm làm cái việc kỳ quặc ấy, cô cũng nhận ra sự đam mê trong cái run rẩy của cơ thể. Anh chàng Lâm to tướng nhưng dần độn, ngớ ngẩn trong những giây phút cực điểm. Kẻ khỏe mạnh phải trở nên yếu đuối, còn Lan vẫn như người thừa thãi sức mạnh để chinh phục. Sự ham hồ trần trụi của Lâm trở nên bé mọn và ngày càng quê kệch, vì cái

mùi quần áo tanh khét, vì hàm răng anh chàng vàng khè, dắt đầy những mảnh vụn thức ăn. Trong khi đó, chỉ bằng những dòng chữ, Bích Lan như ngửi được mùi thơm đưa ra từ quần áo, da thịt của nàng quận tước, cái mơn trớn và kích động của chàng cắt móng tay. Rõ ràng là một cuốn sách cấm, thế mà Tuấn giò chẳng cứ đưa cho mình, vẫn cái trò quái quỷ của đàn ông. Mình muốn cá kín ở nhà, để đầu óc thanh thản, không nóng bùng, nổ tung như đang lên Cũn sốt. Thế mà Tuấn giò chẳng cứ mang đi, để bạn của Tuấn có thể nhận ra Bích Lan. Cô tin tưởng và hy vọng. Nhờ bạn của Tuấn, cô có thể vượt qua được kỳ thi này một cách nhẹ nhàng, và đủ điểm vào trường đại học. Thế mà, 4 môn thi, Bích Lan chỉ có thể qua được môn văn với điểm trung bình là cùng. Cô có thể chép nhặt những câu văn từ những cuốn tiểu thuyết đưa vào, nhưng còn những câu thơ để dẫn chứng... Không chỉ vì cô lười không đọc, mà tất cả đều trượt qua trí óc cô như con cá rô lao nhanh qua rãnh nước trong cơn mưa rào đầu hạ. Còn ba môn toán, lý, sinh vật, môn thì cần sự thông minh, suy đoán; môn thì cần sự cần cù. Trong khi đó Bích Lan suốt thời gian ôn thi có học hành gì đâu, mà học cũng không vào. Cô không tìm thấy niềm vui khi học hành; và cô cũng không biết cần học chỗ nào. Cô lơ mơ trôi qua hệ thống kiến thức như người rao hàng đi qua làng. Thế mà điểm tổng kết toán thầy Lang cho cô tới 4 cộng, điểm lý thầy Phan cũng ghi 4 trừ... Trong lớp không ít đứa ngạc nhiên khi biết điểm tổng kết, chỉ duy có điểm văn cô giáo Thanh Liêm chỉ cho cô 3 điểm. Bích Lan thầm nghĩ, cô Liên ác cảm với mình. Đã có lần cô bảo: "Tôi khác các thầy giáo là đánh giá sức học thực chất. Ướt éo với tôi không mang lại cái gì đâu". Lan đã khóc, cô hiểu "đàn bà, con gái không thể đôi tốt với nhau". Còn bây giờ, cô giật mình khi thấy thầy Lượng bước xuống bậc phòng hội đồng. Rõ ràng thầy nhìn thấy Bích Lan, hàng lông mày rậm trên khuôn mặt vuông vức nhướn lên. Thầy hơi lưỡng lự, nhưng rồi thầy rảo bước về phía nhà để xe đạp. Lan hít mạnh một hơi, không có cách nào khác cả. Bài lý sáng nay coi như hỏng, hỏng

hết, lý thuyết dở dang, toán thì lộn xộn. Con Linh 10A gần hết giờ mới dúm cho cái đáp số nhưng lại không viết rõ cách tìm ra và cô đã ghi vội vàng bài viết của mình một cách ngớ ngẩn. Giỏi lắm chỉ được 3 điểm là cùng. Nghe nói chấm điểm 10, vậy thì... Nay lại thêm cuốn sách cấm này nữa. Không đề nghị kỷ luật mà chỉ cần nói cho người khác biết... Nhưng không phải Lan ngưỡng mà cô ngại mọi người cho rằng Bích Lan xinh đẹp cũng chỉ là con bé tầm thường vớ vẩn. Ừ, ai chả có điểm yếu, nhưng bị phơi ra thì còn ra sao nữa, giấu mặt vào đâu. Chờ cho thầy dắt xe ra, cô tiến lại:

- Thưa thầy.

Thầy Lượng dừng lại:

- Sao?

Lan nhận ra cái nhìn khao khát quen thuộc của người đàn ông trong mắt thầy Lượng dừng lại trên thân người mình.

- Thưa thầy... - Lan tự tin hĩnh nhưng vẫn ấp úng.

- Em cứ nói đi, nào quyển sách hả?

- Thưa thầy, thầy có quen anh Tuấn?

- Tuấn nào?

- Dạ Tuấn giò chả ở cầu Giấy.

- Không, tôi không quen ai hết. Bây giờ thế này, tôi rất bận và em chiều nay còn thi tiếp. Bài sáng nay làm tốt chứ?

- Dạ. - Bích Lan tự nhiên mỉm cười, nước mắt ứa ra. Đây là lần đầu tiên cô thành công khi dùng nước mắt, và sau này, trong cuộc đời lạ lùng của mình mỗi khi cần thiết, chỉ cần một chút sụt sịt để làm mềm lòng người mình đang cần thì...

- Nào, sao em lại khóc?

- Em, em...

Lan lấp bắp, còn thầy Lượng lúng túng:

- Thôi, tôi nay em đến thầy. Tôi đang ở nhờ nhà cô tôi ở khu Nhượng, cạnh giếng mắt tiên. Lúc đó ta sẽ giải quyết, cứ bình tĩnh mà làm bài chiều nay, nhớ không?

Kết quả hai bài thi hôm nay chưa biết, nhưng tự lượng sức mình và xem lại kết quả của các bạn, Thùy thấy vui vui và thanh thản hơn. Nếu chấm điểm 10, bài lý bò rẻ cũng được điểm 7, điểm 8, có khi lại 9. Còn môn văn, Thùy viết tất cả 6 trang rưỡi giấy, gần như cô chép lại bài mẫu mà có lần thầy giáo để cho ôn, không thiếu một dẫn chứng quan trọng nào. Tất cả các dẫn chứng đều đúng trọng tâm. Ờ, nếu như... về đến nhà Thùy vui hớn, vì mâm Cữm chiều nay có các món mà cô rất thích, canh cua nấu với mướp hương, đậu Kê rán chấm tương. Cô biết mẹ thương cô thi vất vả nên muôn con ăn được ngon miệng. Thằng Thái, con Thịnh lú lú hỏi chị. Bô Thùy vốn ít nói cũng bảo: "Cô lên con ạ, bô" mẹ ít chữ nên khổ, làm sao thoát được cảnh chân lấm tay bùn". Ăn xong, con Thịnh tranh rửa bát, mẹ giục Thùy ngồi nghỉ rồi đi tắm. Nước mưa mát lạnh chảy trên người, ánh trăng 13 đã lọt lên khỏi cây dừa nhà bà Lãm, tràn xuống sân, trùm lên thân thể Thùy. Cô cúi xuống, chợt thấy ngực mình, cô thẹn thùng nhìn quanh. Bầu vú đã nhô cao, một khung sườn chắc lạn và đôi hông tròn mẩy. Thế là mình lớn rồi, mình sẽ phải yêu và sẽ lấy chồng. Ôi người quá, bày lộ cả thân thể này dưới mắt người con trai xa lạ. Cô thở dài, con gái là phải thế... Đưa tay lên đỡ bầu ngực mình, Thùy chợt thấy một nỗi lo xa xôi nào đó. À, lại nghĩ đến Bích Lan rồi. Buổi thi sáng đã trực trặc, lúc trưa ăn Cữm cũng không thấy nó đâu, có đứa bảo trông thấy nó lên phòng hội đồng, rồi ra ăn bún riêu ở ngoài chợ. Chiều về nó lại đi như ma đuổi. Giờ thi văn chiều nay, ba lần Thùy nhìn sang chỗ

Bích Lan, một lần thây nó cầm cúi viết, hai lần nó ngồi im cắn bút, vành tai nhò hồng rục rộ trên mái tóc bết mồ hôi, làm khuôn mặt xinh đẹp của nó như đang ngồi bên đống lửa đốt dứa dại trong ngày mùa đông dạo bé ở Phân Nha. Thùy lau người, mặc vội quần áo xin phép mẹ rồi tung tả lên nhà Bích Lan. Dù Lan thê nào, nó cũng là bạn mình. Chắc nó có chuyện gì, chứ không có lẽ. Nhưng đến nơi, Thùy chưa kịp hỏi hết câu, ông Nghệ đã dấm dẫn đáp:

- Ôi dào đi rồi. Ăn xong đi rồi.
- Nó đi đâu hả bác?
- Vào nhà ông bác ngủ nhờ để mai đi cho đỡ vất vả.

Đặt chiếc xe điếu xuống chõng, co một chân lên, ông ngửa cổ, đập hai tay vào nhau.

- Học hành sau liệu có đủ cơm đút mồm không mà tao thây chúng mày vất vả quá.

Bà Nghệ vừa đi đòi tiền lãi về chắc không được như ý, thấy Thùy, bà gắt luôn chồng:

- Đấy, con gái người ta cũng đi thi mà vẫn ở nhà được, còn con La, nó chưa mở mồm ông đã cho đi. Lớn rồi chứ bé bỏng gì, nhớ một cái thì khổ một đời chứ.

- Nếu không cho đi, về bà lại bảo không quan tâm đến học hành của con cái. Mặc xác nó, có thân thì phải lo.

Trong lúc Thùy ngao ngán và hơi ngượng ngùng chào, còn ông bà Nghệ đang bắt đầu những lời nhâm nhẩn đầu tiên cho cuộc cãi vã mỗi khi ông chưa tìm ra mối trâu bò nào, bà chưa được con nợ trả tiền tháng, thì Bích Lan đã ung dung bước trên đoạn đường trồng nhãn nhấp nhoáng ánh trắng cùng thầy Lượng. Đoạn đường này dẫn ra vườn trồng hồng xiêm

của các cụ tổ hưu. Ngay từ lúc đang làm bài thi văn rồi cả đoạn đương trở về, Bích Lan cô đi thật nhanh để tránh sự bàn tán, hỏi han của bạn bè, nhất là sự quan tâm quá mức vì tốt bụng của cái Thùy. Cô đi một mình để tính, và cô quyết định, phải bằng mọi cách, mọi giá để đạt kết quả tốt trong kỳ thi này. Cô Liêm đã mách bảo rồi. Đến nhà bác rể, huyền thuyên một lúc cô đưa cho bác trai bánh thuốc Lào, bác gái chục quả cau, và lũ trẻ con lít nhít gói kẹo lạc. Cô bảo “đó là quà bô” mẹ cháu gửi biếu” (nhưng thực ra tất cả đều là tiền cô bỏ ra). Hai bác nhận quà, xuýt xoa “bô” mẹ cháu dạo này chu đáo quá, hai bác ân hận vì có lúc nghĩ sai”. Lan cười không nói. Cô đang vội, cô ra ngoài đương, rẽ vào hàng nước mua bao thuốc lá Tam Đảo trước những lời bông đùa hơi quá của mấy thanh niên đang ngồi uống nước vặt. Ra khỏi quán, Bích Lan như quên hết tất cả và cô lấy làm mừng, “may còn bốn đồng rưỡi trong sô” tiền Lâm đưa cho cô giữ; cô đã trả Lâm một ít cho có vẻ dứt khoát và sòng phang, để tránh những dây dưa và kể lể sau này. Sô” tiền còn lại cô cất và không cho ai vay. Bây giờ mới thấy việc giữ lại sô” tiền này là đúng, vì cho ai ở trong làng vay, sớm muộn mẹ sẽ biết, mẹ sẽ bảo bô” lấy hẳn, rồi hứa: “Để bô” mẹ giữ, tết may quần áo”. Cô phì cười, 16 tuổi rồi những lời hứa ấy làm sao còn hấp dẫn được cô nữa. Và nếu người vay không để lộ ra ngoài, thì những lúc cần tiền này, chắc gì người ta đã kịp giả. Bích Lan ngập ngừng một lúc bên bờ giếng cô tiên, rồi hít thở mạnh một cái, mạnh dạn bước vào cổng nhà người cô thầy giáo Lượng. Nhà người cô hình như không có ai, có lẽ vì thế nên tỏ ra rất chiều người cháu, thầy Lượng được ở hẳn gian nhà ngoài, bàn ghế, ấm chén, sách vở gọn gàng. Chỉ có điều người cô quan tâm quá, chốc chốc bà lại vào nói và hỏi những câu bông quơ về nước sôi đủ chưa?

Mai liệu có mưa không? Bô cháu thích ăn nhộng, chủ nhật này về cô sẽ gửi cho bố vài lạng. Nhộng tằm ở đây béo lắm... Thầy Lượng có lẽ đoán ra sự ngại ngùng của Lan, hay chính thầy cũng muôn được nói chuyện thoải mái với cô học trò, nên uông hết chén nước, thầy xin phép cô đưa trò ra ngoài trường có chút việc. Người cô dặn với theo:

- về sớm mà ngủ, mai còn trông thi đấy cháu ạ.

Chương 13

Đưa cho thầy Lượng bao Tam Đảo xong Bích Lan cảm thấy nôn nóng lạ kỳ. Cô muôn nổi ngay, nổi thẳng tất cả mục đích mà cô đang cần nhờ thầy Lượng. Lợi dụng bóng tối của vòm lá nhãn đã nhạt bớt đi bởi ánh sáng của đêm trăng hè quá rực rỡ, cô thấy thầy Lượng lặng lẽ. Hình như thầy cũng đang cố điều gì bản khoăn không tiện nói ra. Lọc qua tán lá ánh trăng rơi vào mũi làm mặt thầy giống như mặt con cáo trong phim hoạt hình mà Bích Lan không còn nhớ là xem dạo nào.

- Thuộc ở đâu đây em?

Câu hỏi băng quơ và như muốn phá đi sự im lặng lại có tác dụng kích thích sự tự nhiên cô hữu trong Lan và lối nói luyên thuyên trở lại với cô.

- Chiều hôm qua, anh em đi bộ đội về phép, anh mang về bao nhiêu là quà, trong đó cơ man nào thuốc lá. Em xin anh ấy một bao, anh em cười bảo em: "Đừng có yêu đương gì vội, học hành đi đã". Em bảo anh em: "Không phải đâu, để mai thi xong, chúng em liên hoan đây". Anh ấy chẳng cần để ý câu nói của em mà chêm vào luôn: "Biết rồi, thi xong tha hồ thoải mái, lại có thuốc để đi cho người yêu, tao lạ gì?".

- Có đúng thế không? - Thầy Lượng quay mặt sang phía

Bích Lan, khuôn mặt thầy lóa lên bởi mảnh ánh trăng vừa chạm vào khiến mặt thầy trắng bệch như mặt ông nghệ giây.

- Không ạ. - Bích Lan cúi đầu xuống thở dài, hai tay xoe xoe vạt áo.

Hai người lại im lặng, tiếng chân của cả hai lạt xạt lướt trên mặt đất lồi lõm đi sót của những trận mưa rào nặng hạt.

Tiếng cành khô gãy nhẹ va vào vòm lá. Đôm thuốc lá cháy đỏ ở đầu môi thầy Lượng. Sau đó giọng thầy rủ ri.

- Em có biết đó là cuốn sách cấm không?

- Em không biết ạ.

- Em đã đọc chưa? Nào thật thà lên chứ.

- Dạ, thưa thầy, em đã...

Bích Lan với ngang tay như định ngắt một chiếc lá. Cô nhớ trong một cuốn sách nào đó nói rằng “người con gái khi đứng đôi với người con trai thì thân tay mình như thừa ra”. Trước đây mỗi lần đi với Lâm, cô không có cảm giác ấy, vì mỗi khi muôn Lâm làm một cái gì, hoặc để giải thích cho anh chàng to lớn một chuyện gì đấy, cô chỉ cần bám khế vào sườn anh ta. Còn bây giờ, có lẽ vì sự lúng túng này là do sự tính toán chưa rành mạch trong đầu cô. Bích Lan gần như quàng tay qua người thầy giáo Lượng. Có lẽ vì bóng tối nên thầy Lượng không để ý, chân thầy vẫn chậm rãi bước đi. Nhưng rồi thầy đã cảm nhận được vòng tay của cô học trò và một cảm giác lâng lâng khó tả chạy khắp người. Thấy thầy Lượng cầm tay mình, Bích Lan vẫn cố xoài tay ngắt cành nhãn, nhưng cành nhãn tươi dai quá, cô cố dứt như để thầy hiểu rằng, cô chỉ định ngắt lá thôi.

- Em cần lá nhãn sao? - Thầy Lượng hỏi một câu vô lý.

Bích Lan tỏ ra như không hiểu, cô bắt đầu kể lể và thêu dệt về mình. Rằng cô rất thích đọc sách, quyển sách gì cũng đọc, chẳng cần biết sách đó có phù hợp không. Rằng vì ở làng ít sách lắm, nên cô phải đi mượn. Kỳ ôn thi này tự nhiên cô lại mượn được bao nhiêu là sách, thành ra học hành cứ mất tập trung. Để tập trung vào ôn thi, cô đã cất sách vào chum thóc giống, ai ngờ sáng nay còn sót cuốn sách này ở trên bàn.

- Ai cho em mượn?

- Mượn gì cơ ạ? - Bích Lan hỏi lại để có thời gian suy nghĩ thêm, cô muôn giải quyết nhanh chóng để thầy Lượng có thể về tìm cách xem lại bài cho mình. Bài lý kém quá, khó mà thoát được điểm kém nếu như...

- Đây là một cuốn truyện khiêu dâm.

- Thầy nói ghê quá. - Giọng Bích Lan tỏ vẻ: - Em cứ tưởng...

- Nhưng mà em phải hiểu, đọc sách này rất tác hại.

Thầy Lượng đứng lại, với vẻ nhiệt tình của người muôn thuyết phục người khác, không để ý những tiểu tiết có thể làm người khác hiểu lầm. Thầy đặt hai tay lên vai Bích Lan, càn h lá nhãn trong tay cô buông xuôi chạm đất.

- Thảo nào khi đọc em thấy ghê ghê.

- Ghê ghê thế nào?

Bích Lan cô hít mạnh hơi thở của mình theo thói quen làm một việc gì đó quyết định. Càn h nhãn rơi nhẹ trên mặt đất, và bàn tay liều lĩnh và mềm mại của cô khôn khéo chạm vào sườn người con trai.

- Em không ngờ, không ngờ...

- Em không ngờ gì?

- Nó cứ đảo lộn mãi trong đầu em.

Cô học trò nắm mạnh ngón tay. Cái bâm đó giông như công tắc ở một cỗ máy làm hai cánh tay thầy Lượng đang đặt trên vai trôi từ từ xuống. Và một thoáng sau Bích Lan đã được ôm trọn trong vòng tay thầy Lượng. Thân thể cô bừng lên, nóng dần, nhưng Bích Lan cô trăn trĩnh lại. Phải chủ động nói hết, nói thẳng, chỉ có lúc này thôi.

- Em không ngờ anh Tuấn...
- Thầy à... biết nó. Nó vừa bị ngã gãy tay.
- Anh ây thân thầy lắm phải không?
- Không, không.

“Tại sao lại tỉnh táo thế nhỉ?” Bích Lan tự nhủ, và cô làm cho hơi thở mình tăng thêm sự gấp gáp, cô cựa mình để ra điều muôn thoát khỏi cánh tay người thầy.

- Gì đấy em?
- Kìa, thầy.
- Lan, Bích Lan, em đẹp thật. Chính khi chưa gặp em, thầy đã nghe đồn.
- Không, đẹp để làm gì. - Cô ngừng một lát rồi nghẹo đầu vào vai thầy giáo, mùi xà phòng thiên lý ngát nhẹ thoảng bay. Cô bảo nhỏ vào tai thầy “thầy giúp em nhé, tất cả các bài thi của em”.
- Làm thế nào?
- Em không làm được tí gì đâu, trừ văn, may ra...
- Sao em? - Giọng thầy Lượng sốt sắng, nồng nàn.
- Còn ngày mai nữa. Thầy vẫn trông thi ở phòng em chứ?
- Được rồi, tôi sẽ giúp Lan.

- Thầy làm hết cho em nhé.

-ừ.

- Viết rõ vào nhé.

- Yên tâm!

- Còn bài lý hôm nay nữa. Không thay được thì em..

Lan thấy rõ bàn tay người con trai đã luồn vào áo mình. Cô đưa tay nắm qua lần vải.

- Không được, kìa thầy, kìa anh, sao lại thế?

- Bích Lan...

- Dạ. Thầy cố giúp em thay bài lý.

- ừ, ừ...

Giọng người con trai miên man. Còn lưng của Bích Lan thấy rõ độ cứng xù xì của thân cây nhãn. Bàn tay của Lượng ham hồ" tuột xuôi trên làn da mịn mát của cô gái.

- Không. Kìa, tôi mai, tôi mai...

- Mai em về rồi.

- Không, em sẽ ở lại, nếu em làm bài tốt. Kìa, hôm nay không, không... Thầy làm thế em giận đấy.

Bích Lan mạnh dạn đẩy thầy Lượng ra, nhìn thẳng vào đôi mắt đờ đẫn lấp lánh những điểm ánh trắng.

- về thôi, em sẽ giữ đúng lời hứa.

- Nhớ nhé.

- Vâng.

Hai thân hình chập vào nhau trong cái hôn mê mãi.

Khi xem kết quả thi, không cứ bạn bè trong lớp mà ngay cả Bích Lan cũng không thể ngờ, điểm tốt nghiệp của cô rất cao,

29 điểm. Và thế là, bất chấp mọi sự cô" một lần nữa, Thùy và Lan, hai cô bạn thân trái tính lại tiếp tục đi với nhau, cả hai cô đều học tổng hợp văn theo nguyện vọng, vì điểm thi của Thùy cũng đạt tới 28 điểm.

Chương 14

Làng Chiện là một làng cổ, dân làng dơi dơi làm nghề nông. Cho đến bây giờ khi bao quanh làng không ít nhà máy, công trường, đứn vị xây cầu, trạm chẵn nuôi của chính phủ thì cái quan niệm "nghề nông vi bản" mới có một chút nhẹ nhàng, bởi nó bớt đi một sự suy nghĩ chính thống tồn tại qua bao đời. Người làng Chiện cách đây 30 năm đều cho rằng - người đứng đứn là người chân chỉ hạt bột, chỉ theo nghề nông, cùng lắm là làm thầy giáo làng, nhưng vợ thầy giáo cũng phải nghề nông. Thời gian chúng tôi chép chuyện này, ông Biên chủ tịch xã, ông Hiệu phó chủ tịch kiêm trưởng công an xã rồi mây vị ủy viên ban như chị Chèo, anh Uyên... đều là nông dân gốc, nên tất cả không tránh khỏi ác cảm với những ai làm nghề nông mà lại kiếm lợi bằng nghề khác. Trong những người đó, nhà ông Nghệ là gia đình bị ấn tượng nhất. "Ồi dào, thật thà như thể lái trâu". Vì thế, mặc dù nhà ông Nghệ chưa bị gọi ra ủy ban lần nào, nhưng trong bụng các ông, các bà ủy ban lại có ý nghi ngờ, khinh rẻ. Ơ làng, còn gì sợ bằng bị ủy ban không ưa. Do đó khi Bích Lan cầm lý lịch ra xin dấu để làm thủ tục cắt khẩu đi học không gặp anh Uyên, người đã từng ngấn ngơ trước vẻ đẹp và giọng nói của Lan, thương trực ủy ban hôm đó lại là chị Chbe, con nhà Hai Đổng. Chị Chèo năm ấy đã 32 tuổi, từ hông đến quai hàm đều vuông vức như đàn ông, giọng nói rất phù hợp chức vị chánh án toàn án hồi cải cách ruộng đất, to và khé. Vừa nhìn thấy Bích Lan, một cái gì

u uẩn lộn xộn giống như bực bội, giông như ghen ghét nảy trong đầu chị, chị Chèo sẵng giọng:

- Cái gì?

- Chị cho em xin cái dâu chứng nhận lý lịch. - Bích Lan bạo dạn và mềm mại trước mặt đàn ông bao nhiêu, thì cô lại khờ khạo và ngớ ngẩn trước đàn bà bấy nhiêu.

- Đi đâu?

- Em có giấy gọi đi đại học.

Chị Chèo liếc xéo qua tờ lý lịch, góc tờ giấy là bàn tay con bé. Vô tình chị nhìn xuống tay mình, tay nó sao đẹp thế, cứ nuột nà như tay Phật, còn tay mình. Hừ, con lão lái trâu, mình là ủy viên ủy ban thế mà... chang công bằng tí nào.

- Cứ để đấy, để bàn đã.

- Ngày kia em phải lên huyện rồi.

- Tôi đã bảo để là để, không nhiều lời.

về đến nhà, Lan không dám nói lại với bei, vì cô biết từ dạo nghe tin con đỗ điểm cao, lại có giấy gọi vào đại học bô" cô lấy làm đắc ý lắm. Chuyện trò với khách mua bán trâu, loanh quanh thế nào lão cũng lái khéo về chuyện đó, coi như một cái mồi cho sự làm ăn, buôn bán của mình; và cũng là sự rửa hận cho bao nỗi khinh rẻ ngấm ngấm nhận thấy ở dân làng đôi với lão. Chẳng thế mà mỗi khi có tí rượu, lão lại lẩm bẩm chửi: "Có sô" hết, sô" nhà ông còn hữn khôì đũa, chả bảo phúc đức làm ăn mãi đi, còn chúng nó đấy, trượt ráo, ở nhà tuốt".

Cầm thau đi ra bể, đầu óc cô vẫn quẩn quanh với câu hỏi: "làm sao bây giờ?". Nói với bố hòng việc, nói với mẹ cũng chang hơn gì. "A", cô giật mình khi thấy lóe trong đầu một điều vừa quen vừa lạ...

Bích Lan đi thẳng đến nhà anh Uyên. “Chỉ có anh chàng này may ra, nhớ lại lần mình ra nhờ đổi tên rồi. Đôi mắt, đôi mắt người đàn ông không giấu nổi dự vọng thấp hèn khi nhìn thấy đàn bà con gái. Trong ủy ban cũng chỉ có anh ta thôi, chứ ông Biên lại cứng mình. Cũng chả sợ lắm, cây to đổ nước mãi vào gốc cũng đổ. Ông Hiệu, chà, con người này là đàn ông thực sự đấy, nhưng ích kỷ lắm, một bà vợ phốp pháp và sáu đứa con, đứa nào 18 tuổi cũng tập tễnh thoát ly khỏi nông nghiệp ăn gạo bông. Chỉ có anh Uyên thôi... Lan nhớ đến mùi hôi thuốc Lào từ miệng anh ra sau bữa cơm mừng thắng lợi của lớp học bổ túc, anh ta chọc vào nách Lan, rằng nghe ra: “Chưa giả nợ đổi tên đây nhé”... Sương chiều đã xuống cùng với khói từ các mái bếp bay ra làm đường làng như được bọc trong một lớp vải màu. “Cầu trời không có vợ anh ta ở nhà”, Lan làm bầm khăn, rồi cất

- Ai đây? - Có tiếng chân lịch bạch chạy, một khuôn mặt vuông và cặp mắt lé ló ra, cái miệng đã líu lại.

- Em đây, em nhờ tí. À, có nửa bánh thuốc Lào chú em vừa ở Thái về gửi biếu anh.

- Ông chú nào?

- Cho em bảo tí này. - Bích Lan thây ghê ghê trong họng khi nghe giọng hỏi và bàn tay sần sùi của anh ủy viên thư ký quắp lấy vành lá chuối khô bọc quanh bánh thuốc.

- Cái gì?

- Cho em cái dấu đi.

- Để làm gì?

Anh Uyên nhìn trước nhìn sau rồi sấn lại bên cạnh Lan, lập tức sờn anh ta được một cấu nhẹ nhàng.

- Kìa anh - Lan lại hít một hơi thở - lý lịch em đây này.

- Bao giờ lấy?

- Tôi mai.
- Sao không ra ủy ban?
- Em ghét bà Chòe lắm.
- Tôi mai ở đâu?
- Tùy anh, à quá cổng chùa chỗ rẽ về hướng nhà cụ đội Chề.

Anh ủy viên ủy ban đỡ người ra khi nghe giọng nói gấp gáp của cô gái đẹp.

Tôi hôm sau anh Uyên nói dối vợ đi điều động dân công, len lén ra chỗ hẹn. Sau hũn nửa tiếng đứng chờ, anh Uyên mới gặp được Bích Lan. Từ góc cổng chùa, Bích Lan theo dõi anh chàng đại gái, cô suy tính mãi mới bước ra chỗ hẹn. Khi biết chắc lý lịch của mình đã có dấu ủy ban, Lan mới để cho anh Uyên ôm sát một tí. Và khi anh đàn ông đang tẩn mẩn định làm một trò gì đấy, thì Lan đưa tay lên miệng anh ta, cô cố nhướn cao để kề miệng mình vào tai anh ta nói khẽ “hình như có dân quân đi canh cá”. Anh ủy viên giật mình đẩy cô gái ra, Lan có cơ hội chạy ào đi. Còn anh Uyên cũng đi thật nhanh khỏi vùng nguy hiểm, về đến nhà, anh lén vào buồng, giả vờ làm việc đêm. Đóng cửa lại, anh lấy cái gương trên tường xuống, ngó nghiêng hai lần, rồi chẹp miệng:

- Minh trông thê này mà con bé lại mê. Chà, giá không có bọn dân quân vô tích sự thì...

Trong khi đó, Bích Lan căng tờ khai lý lịch ra, nhìn vào dấu son đỏ cô cười khẽ rồi ôm gối nhìn ra bóng tối đen sẫm “may mình lại nghĩ ra cái trò dân quân chứ không thì... cầu cho anh ta lên chủ tịch xã mình còn có lúc nhờ vả được...”.

PHẦN III CÔ SINH VIÊN GIỎI GIANG

Chương 1

Bây giờ tất cả đã chìm xuống mặt nước mênh mông. Nhô trên sự mênh mông, phẳng lặng và chói chang trong ngày nắng; bao la, xám xịt và ảm đạm trong ngày mưa là những chỏm núi u buồn, trên đó lơ thơ dăm ba cụm cây, những thân cây cô đữn nằm đứng u buồn như nhớ lại một quá khứ xum xuê. Trảng Dương một làng nhỏ bé dưới chân Tam Đảo, nơi nhân vật của cuốn tiểu thuyết này đã từng sinh sống, mưu toan, yêu đương và hành động bây giờ là thế. Công trình núi Cốc - sông Công đã tràn nước về nơi đó. Nhìn mặt nước vỗ sóng ở Trảng Dương người ta chạnh nghĩ đến tuổi già. Dưới sâu mặt nước kia đã từng có một làng đông vui với bao nhiêu người đã từng sinh ra, lớn lên lao động, cưới xin, giận hờn, đánh nhau, khích bác để nay mặt nước san bằng đi tất cả. Không gì ngang bằng như mặt nước. Có nó tất cả đều san phẳng. Còn khuôn mặt tuổi già, với vàng trán đầy nếp nhăn yên tĩnh cũng vậy. Đó là sự khô cứng, hằn nếp của một cuộc đời đã từng ham muôn, trôi nổi, và giành giật mê say. Không gì u sầu như tuổi già. Tuổi già làm khô kiệt tất cả...

Đạo ấy, Trảng Dương là một thung lũng xanh thắm và lặng lẽ, đó là một ngôi làng được khuôn lại bằng những trái núi. Đàng đông là dãy Tam Đảo xa mờ hùng vĩ, trời khô, cây xanh nhạt, lơ dờ những dải mây mỏng dính trôi lơ thơ, chớm mưa, những dòng suối từ triền cao đổ xuống tạo ra những vệt bạc óng ánh. Phía bắc là dãy núi chạy dài tới tận Tam Đảo ở xa, còn núi Phúc ở gần. Gần đến độ nhiều nhà dân làm ngay dưới

chân núi, gần đến độ sáng dậy mở mắt ra dân Trảng Dươg đã nhìn thấy những rãnh lao gổ từ đỉnh núi xuống trơ khôc, đỏ nhạt y những bờ những vết sẹo trên ngực một người lực lưỡng quen lao động. Và mùa quả vả thấy rõ cả màu vàng xuộm của quả chín và đàn vẹt xanh biếc loét choét cãi nhau tranh ăn. Phía tây và phía nam là hai quả núi nhò có hai cái tên mà ngay từ khi nghe lần đầu, cánh sinh viên Tổng hợp Văn đã bồn chồn với những suy tưởng vẩn vơ, để rồi khi tỉnh táo họ hiểu rằng mơ mộng và lãng mạn không chỉ là đặc tính của riêng họ. Đó là hai quả núi con có tên là núi làng Duyên và núi Tương Tư. Trong lồng thung lũng Trảng Dươg có những con suối chạy ngang dọc, đa sô" là suối chưa có tên. Duy nhất con suối có thể xem là to nhất chạy ngoằn ngoèo hết chiều dài của thung lũng mang cái tên nôm na, nhưng ngọt ngào và thơ mộng - suối Đôi. Trước khi khoa Văn trường Đại học Tổng hợp về đây, thung lũng Trảng Dươg và người Trảng Dươg yên tĩnh lắm, cuộc đời diễn ra bình lặng và đữn giản. Cưới xin, ma chay, sinh con đẻ cái là lẽ thương tình, làm ruộng, đi đẵn củi cũng vậy. Thoảng hoặc vài chục năm mới có chuyện gấu tát chết người hay trăn bắt mất bò. Đầu óc người dân ở đây đữn giản đến nỗi, hồi đầu chiến tranh phá hoại, lão Đách khùng khiếp chuyên nghề bắt rắn, da mặt cóc cáy, chân tay ngoong ngoèo đen xạm, ngủ với con gái đẻ ra một đứa bé có ba tay. Đứa bé vừa đẻ ra chết ngay, người con gái thì phát điên bỏ làng đi mất, dân Trảng Dươg cũng coi là sự thường. Họ bàn tán nếm nấp sự loạn luân đến nửa tháng như những kẻ ăn uông đữn điệu món cơm thương ngày nếm nấp món thịt thú rừng lạ lẫm. Nhưng rồi món gì cũng chán, bởi sự đữn điệu của nó. Đầu óc họ còn giải đờn đến nỗi: cô Mịch cao lớn xinh đẹp là thế, má đỏ, mắt sáng, lông mày cánh cung đen như than

cây trám, họ cũng không biết là cô xinh, ngoài ý định lặng thầm ở những người con trai và đàn ông sung sức “giá được ngủ với nó thì sướng nhỉ”. Đạo sinh viên chưa lên, trứng có năm xu một quả, có hôm chợ Ký Phú bán một hào ba quả, sáu bảy xu một cân vào vươn hay lên bãi mà nhổ lấy. Sinh viên về, lại sinh viên khoa Văn đi sơ tán, quả có làm xáo trộn cái thung lũng bình yên này thật. Dân Trảng Dương thấy họ làm thì vụng; nửa không biết chặt, củi không biết bó, dựng cái nhà tập thể phải nhờ “mãi”^[2] dân làng; ấy thế mà nói năng và sinh sống thì nhiều điều lạ quá. Nửa đêm họ còn trèo lên núi đọc thơ, gảy đàn. Cái anh Thiếu đang ở nhờ nhà bà Cậy thì dùng dùng ra làm lều giữa dòng suối Đồi ở, đêm đêm nói chuyện một mình. Họ lại còn bảo, cô Mịch là cái cô Thị Mịch gì đấy trong “thiếu thiết”, và lão Đách là gì nhỉ, à bi kịch của thân phận con người. Họ đọc liên miên những cuốn sách dày cộp, rồi lại viết liên tục cơ man nào là chữ. Ơ lâu rồi dân Trảng Dương cũng nhận ra một vài anh sinh viên là con nhà chân tay xốc vác, như cái anh lớp trưởng, da đen đến khó mà đoán tuổi. Có lẽ vì thế nên anh là người duy nhất của lớp học không bị ghẻ lở gì. Anh trưởng lớp với vài anh nữa cầm con dao, cái cuốc trông còn khả dĩ, chứ còn tất cả các anh, chị sinh viên đẹp thật, người óng nuột, vài người đi đến đâu là thơm lừng một mùi thơm ngầy ngậy khó tả. Trong đám học, có cô Bích Lan, người đầu mà đẹp thế. Da trắng như trứng gà bóc, môi tím đỏ như da sim chín, lưng thon như lưng ong. Đàn bà Trảng Dương thì thầm “như tiên ấy”, đàn ông, con trai Trảng Dương nhìn thấy cô khao khát với lòng thành kính. Lão Đách mỗi sáng đi bắt rắn đều tìm đường qua nhà bà Lúc - nơi Bích Lan cùng bốn sinh viên nữ khác ở nhờ - nhìn qua hàng rào, mong trông thấy cô ra một lần để nuốt nước dãi. Lần nào cũng vậy,

nuốt xong lão lại chửi thảm: “Đ.m, đẹp thì đẹp cũng là đàn bà, vẫn phải có cái ấy”. Dân Trảng Dương bàn đi tán lại cho Bích Lan là đẹp nhất trong các cô sinh viên. Họ cãi nhau, người bảo chưa chắc, người bảo đúng. Người đúng bảo, không đẹp nhất mà nhà bà Lúc có lúc nào vắng sinh viên con giai các lớp, các khoa khác đến chơi.

- Họ đến với các cô khác thì sao?

- Sư khỉ, lại còn cãi cố, nhà ông Lực, bà Viên bà Kính chả đầy các cô ở đây, nhưng dăm thì mười họa mới có một cậu đến, còn đảng này...

- Thôi kệ. - Người thua cuộc thở dài. - Ai đẹp cũng được, dung mà tự đạo sinh viên lên, trứng gà, sắn, ổi bán được giá hữn. Trứng một hào hai quả nhé, có hôm lên hào rưỡi, sắn bét nhất một hào tám một cân, ổi một hào có ba quả. Đúng chưa?

- ừ chuyện ấy khác.

Chương 2

Họp xong chi đoàn, đa số" các đoàn viên của lớp B1 vẫn chưa về. Họ đứng tùm năm, tùm ba ở bãi đất rộng trước lớp học và khu tập thể, bàn về thơ Trần Đăng Khoa, thơ Phạm Tiến Duật, văn Nguyễn Thi trong dáng điệu nhún nhảy và khoa trương của những kẻ học văn. Họ bàn cả Sêkhốp, sếchxpi-a, về tình hình chiến sự ở miền Nam và nạn hạn hán ở châu Phi. Họ nói tất cả chỉ trừ những việc vừa bàn trong cuộc họp chi đoàn về lý tưởng hay phấn đấu gì đây. Anh chàng Thiếu cất giọng khàn khàn vì nghiện thuốc lào nặng, cô tạo cho tiếng nói của mình vang và có hình khôi để xả ra một câu khoa trương.

- Xét đến cùng cái nhân bản là quyết định hết.

Đêm sẫm màu tím. Trên trời những ngôi sao nhấp nháy, dưới đất, những ngọn đèn trong nhà dân thỉnh thoảng lóe lên làm thành những lỗ thủng đỏ giữa mặt phang đen im lìm của thung lũng. Gió từ trên núi lúc lúc lại ào xuống vội vã, rồi cuộn mình bay đi. Trên con mương nhỏ chạy quanh sườn đồi, Lan đang im lặng đi cùng Hiến. Lan muôn nói lắm, nhưng Hiến lại im lặng. Thế mới biết anh chàng đẹp trai nhất lớp này, một kẻ có tiếng là tếu và nghịch ngợm làm cánh cán bộ lớp không ưa cũng còn ngỡ ngàng trong cái trò này lắm. Bích Lan cười thầm, đang trong cuộc họp, mặc dù đã ngồi khuất ở góc bàn, nơi ánh đèn yếu ớt trên bàn chủ tịch không thể chiếu đến mình, Lan bỗng thấy cặp mắt nào đó nhìn mình. Có gì là lạ, Lan đi đến đâu và ngồi đâu chả có những cặp mắt ấy, trò quen thuộc này có phần nào nhàm chán, nhưng cô cần nó. Tối nay, Lan tự nhủ mình theo dõi lại cặp mắt kia để giết thời gian và chỉ một lát sau cô nhận ra anh chàng Hiến, ngồi trong lớp không bao giờ yên. Thế mà tôi nay... Xem bề ngoài, kinh tế nhà Hiến có lẽ vào loại khá, đồng hồ Pônjốt đeo trễ tay, quần kaki hai, ba chiếc khác màu, kính dâm đi nắng... Nghe nói anh chàng là con một. Chắc vì con một quen được nuông chiều, nên trong buổi thảo luận, dù nói về vấn đề gì, ai nói ra sao, Hiến vẫn khẳng khái giữ ý kiến mình bằng những lý luận thông minh với một sự cô chấp của chàng học sinh giỏi và đứa trẻ quen được mọi người nghe theo ý mình. Chả thế mà có lần giữa cuộc họp lớp anh Thiếu đã bảo Hiến:

- Cậu chưa đủ khôn để phản công luận điểm của tôi đâu.

Hiến quặc ngay:

- Anh chưa đến ba mươi nhưng đã quá già để nhận ra sự

sai lầm của mình.

Đến chỗ rẽ về nhà cụ Côi - nhà Hiến trọ - anh chàng đi hơi chậm lại có ý đợi Lan, cô không biết vẫn bước đều, đến khi hai người sắp đụng vào nhau, Hiến giật mình, tay vung lên, vô tình chạm vào ngực áo Lan. Hiến nóng ran người, may có bóng đêm đang che phủ không thấy màu mặt ửng đỏ của mình. Hiến cụp rập nâng chiếc phen che nửa đưa Lan vào nhà. Anh thích thú thấy Định và Cương chưa về. Lan ngồi im trên giường của Hiến, tay thỉnh thoảng đẩy vào chiếc bàn gỗ lim rất chắc trên mặt, nhưng lại lung lay dưới chân. Lan suýt phì cười khi thấy sự vụng về, cụp rập của lần va chạm vừa rồi. Bích Lan mỉm cười và hơi thất vọng.

- Lan uống sữa nhé.
- Thế nào cũng được. Sữa bột à?
- Ngon lắm, có cả chanh đấy.

Hai cốc sữa ướm lướt thướt được đặt lên mặt bàn hơi nghiêng.

- Kìa Lan uống đi cho khỏi nguội.

Anh chàng đứng dậy, với tay lấy cuốn sổ đang để trên giường:

- Đọc gì đấy?
 - À Bích Lan nghe thơ nhé.
 - Thơ của ai?
 - Mình làm.
- ừ, đọc đi. - Lan cố giữ một cái ngáp. "Tại sao lại xuống đây nghe thơ nhỉ". Ngoài kia bóng đêm yên tĩnh và quyến rũ thế, trong này, oi ả, nặng nề như một sự ngưng đọng, chờ đón.

Chiếc quan tài của nhà chủ nằm dài theo giường của Hiến. Thế mà anh chàng ngủ được. Lại còn xác những con bọ dùa, xén tóc, cánh cam, châu chấu chết khô dính đầy trên tương bằng những gai dài nữa chứ. Ở nhỉ, một anh chàng đẹp trai, một cô xinh xắn thoát khỏi đám đông ồn ã của bạn bè để giam mình vào căn nhà ngọt ngọt này đọc thơ. Tiếng giấy gỡ soàn soạt. Khuôn mặt đẹp trai của Hiến bị mảng tối che một nửa trông xa lạ và hoang vu.

- Kìa đọc đi chứ.
- Ừ, để mình tìm bài “Hoa lá trắng” đã. Bài ấy mình thích lắm.
- Mới viết à?
- Lâu rồi
- Thấy chưa? - Cốc sữa nóng ấm trong bàn tay ôm khít.
- Nghe nhé.
- Ồm. - Tiếng ừ vỡ ra, bị ngập trong ngậm sữa ngọt sắc.

Hoa lá trắng nổi giữa màu xanh xa
Như con mắt chớp trên khuôn mặt héo...

Giọng Hiến nghèn nghẹn, rõ ràng anh chàng xúc động vì thơ hay vì Lan, không hiểu được. Lan uể oải liếc nghiêng nhà thơ, rồi cái nhìn kéo dài ra ngoài ô cửa đen kịt màu đêm.

Em có bao giờ ở giữa lòng ta?

Sau một thoáng ngập ngừng, bài thơ hạ xuống, lắng đọng trong chât giọng chớm buồn.

Ta cô đơn nên bao giờ cũng thiếu ỉ

- Hay nhỉ.
- Nghe bài nữa nhé. - Tay Hiến định gỡ tiếp.

- Thôi, để khi khác.

Bích Lan muôn đứng dậy, cô thấy chán nản và mệt mỏi. Mình đến đây làm gì nhỉ. À phải rồi, anh chàng này hay lắm, bô mẹ anh ta rất nuông chiều. Anh ta chỉ muôn học, học thật giỏi để trở thành một thứ gì đây. Nhưng anh ta có thích mình không? Chắc không phải là ghét. Tạm thê đã, chả nhẽ cứ ngồi nghe thơ mãi sao. Những thứ này đâu phải mình thứ.

- Tôi về nhé. - Bích Lan buột miệng nói, trong sắc giọng có một thoáng nũng nịu làm người nghe dễ mủi lòng.

- về ngay à? - Hiến đặt cuốn sổ xuống.

- ừ, không chúng nó biết.

- Biết gì?

- Chuyện này ý mà. - Bích Lan đứng dậy, bước ra ngoài cửa. Trên nhà có tiếng ho và tiếng khạc của cụ chủ nhà.

- Này cầm lấy.

- Gì thế?

- Gói sữa.

- Không, ai lại thế.

- Lan không cầm là tôi giận đấy. Mẹ tôi vừa gửi 3 cân.

- Con một có khác. Thôi được rồi, gói vào tờ báo đi.

Hai người thủng thảng đi một đoạn trên con mương nhánh giữa đồng. Những con đom đóm đan chéo những đương sáng mờ trong đêm.

- Bích Lan. - Giọng Hiến khàn lạ.

- Thôi tớ về đây.

Lan phải bước nhanh hữn, để kệ Hiến đang đứng ngay đơ

giữa đồng. Khi đã đi được một đoạn, cô ngoái cổ lại nhìn cái bóng mờ mờ của Hiến, và chợt nhớ ra lá thư tỏ tình của người con trai nào đó, hẹn cô 8 giờ tối nay ra gần bờ suối Đồi. “Có lẽ Hiến chưa bao giờ yêu” nhưng dù sao mai cũng có cái ăn sáng. A, không rõ anh chàng nào viết cho mình nhỉ, bây giờ chắc đợi lâu sốt ruột đã về rồi. Chả sao. Cứ để xem xem thế nào đã. Bích Lan rẽ xuống con đường mòn, cô thấy lạnh hết người khi tiếng một con nhái vừa bị rấn chộp kêu thét lên.

Chương 3

Tiếng máy bay gầm rú trên đầu, tạo nên một âm thanh hỗn độn rạn vỡ. Thung lũng xanh êm đềm chao đảo trong sự quần đảo, gầm rú của từng đoàn máy bay, tưởng như không bao giờ dứt. Nhưng chỉ một thoáng sau thôi, khi vượt qua dãy núi làng Phúc để vọt sang bất ngờ đổ bom và bắn rốcét xuống thành phố Thái Nguyên, thì mọi tiếng động hung ác của máy bay đột ngột lịm đi mất hẳn. Dường như sau khi bay qua núi Phúc, đoàn máy bay đó bị sức hút ghê gớm nào đây vít xuống, chôn sâu. Nhưng chỉ một thoáng sau, tiếng gầm của tốp máy bay khác giần giật lướt tới, loang ra, to dần, trở lại tấm màn âm thanh bừa bãi và vô lý làm cuộc sống thanh bình trên mặt đất trở nên bé bỏng, thảm hại và tội nghiệp, rồi có tiếng ai đó quát to:

- Này cô áo trắng kia. Muốn chết hả?

Sau tiếng quát to, tất cả đều yên ắng, im lặng như trên bầu trời chớm thu xanh ngát có những dải khói trắng đục kia đang loang to như những bông lau, chỉ có những đám mây nhàn tản với vài con diều hâu luyện cánh bay lững lờ. Thùy và Bích

Lan vừa từ dưới hầm tránh máy bay nhô lên, hai cô gái mạnh mẽ bước trên bãi đất phang cạnh gốc tre. Rồi cả hai người yên lặng, tay Lan cong trĩu xuống bởi tập I bộ “Chiến tranh và hòa bình” còn Thùy đắm đắm vào lá thư mới nhận được.

- Thế là Vinh cũng đi bộ đội rồi Lan ạ.

- Nó kể gì nữa không? - Bích Lan đặt cuốn sách xuống, nheo mắt nhìn ra cánh đồng. Trên mô đất cây đay cô đứng nở bừng một đóa hoa vàng nhạt, màu vàng của hoa như rực lên bởi sắc vàng chớm thu.

- Vinh là bộ đội pháo binh. “Chúng ta như những con chim đủ lông đủ cánh bay đi bốn phương trời”.

- Nó viết đấy à?

- Ờ, vừa rồi Vinh về phép. Anh Uyên thư ký ủy ban bị kỷ luật vì tội...

- Tội gì?

- Chẹp, đàn ông tởm nhỉ.

- Nhưng mà tội gì cơ chứ?

- Hủ hóa với mụ buôn rượu lậu ở bên Bắc sang. - Thùy thở dài. - Hết chuyện rồi hay sao. Vinh buồn cười thật.

- Đáng đời lão ta lắm cơ. Chắc sau đó lão Uyên lại thả mụ ta ra à?

- ừ. Thôi kệ lão. Này.

Thùy gập lá thư vào, quay lại nhìn cô bạn cùng làng.

- Có phải thầy Quý viết thư cho cậu không?

- Ai bảo cậu thế?

- Mình đoán không sai đâu.
 - Lâu rồi.
 - Lâu gì. Tố hỏi thật cậu nhé. Cậu với anh Lâm dạo này thế nào?
 - Thì thỉnh thoảng vẫn có thư đây.
 - Không giâu gì cậu, anh Lâm cũng viết thư cho tố nhờ tố giúp đỡ cậu. Anh ấy yêu cậu tha thiết lắm. Tất nhiên anh ấy cũng e ngại là mai sau có thể chênh lệch, vì vậy ở đứn vị anh ấy cũng cố học.
 - Vợ vẫn.
 - Cậu cho là vợ vẫn à?
 - Thế anh ấy có nói gì nữa không?
- Thùy ngập ngừng một lát mới nói:
- Tố nói thật, những người đi bộ đội, nghĩa là họ đã phải hy sinh nhiều lắm, vì vậy tố rất quý. Cho nên...
- Bích Lan giơ tay lên miệng, cô chặn một chuỗi cười. Đôi mắt quyến rũ của cô nhìn người bạn cùng làng.
- Cậu yêu thằng Vinh rồi phải không?
 - Chưa, chưa. Vinh chưa nói gì cả.
 - Chả sao. Ngày trước nó học cũng giỏi đấy chứ.
 - Đọc thư anh Lâm tố cứ thấy buồn buồn.
 - Thì cậu yêu anh ấy đi.
 - Kìa Lan, đừng nói bậy thế, mình muốn các cậu...
- Ôi, chẳng có gì đâu - Bích Lan đứng dậy. - Thanh toán sòng phang hết rồi. Có điều tố cũng ngại nói thẳng điều này cho anh ta biết.
- Kìa, không được, không được làm thế, Lan nhớ không? - Mặt Thùy đỏ lên. - Nếu cậu định như vậy... Có phải thầy Quý, để tố sẽ nói thẳng với ông ấy.

- Cậu lạ thế.

Bích Lan định bỏ đi, thì vừa lúc đó, tiếng gầm của máy bay lại rõ lên.

- Nó quay về đấy.

Hai cô gái lại thụt vào hầm. Họ để tay lên nhau, cả hai đều thấy rõ cái rung giần giật do tiếng động cơ đang miết trên bầu trời ngấm vào da thịt người bạn mình, và họ hiểu “họ thật khác nhau, nhưng cũng thật gần nhau”.

Chương 4

Thung lũng Trảng Dương lại có chuyện để bàn, vì một đứn vị bộ đội Trung Quốc từ đầu kéo đến hạ trại, đóng quân ở ngay dưới gốc đa cổ thụ. Cây đa này nghe người già ở thung lũng kể nó đã có từ lâu lắm rồi, bết nhất cũng phải năm sáu trăm tuổi. Nếu nó mọc ở giữa đồng không mông quanh thì chiều cao và tán lá xum xuê cùng cái thân hình cổ quái, với những chùm rễ phụ mọc meo, sút sọt như tay gã phù thủy trong phim thần thoại màu, cây đa sẽ như một biểu tượng về sự ngạo nghễ chở che. Đàng này cây đa mọc dưới chân núi ở ngay khe hẻm nứt giữa hai triền núi, bởi thế trông nó giống như một vật giả vờ trong mô hình non bộ của một người chơi cây cảnh khổng lồ. Bộ đội Trung Quốc đến chiều hôm trước, thì sáng hôm sau trẻ con Trảng Dương mỗi đứa đã có hàng vốc ảnh Mao Trạch Đông. Chúng khôn ngoan đeo một cái trên ngực, còn bao nhiêu mang ra đánh đáo tuốt. Lão Đách chập tối hôm sau ngồi ngật ngưỡng trên chõng tre uông rượu với nửa cái sỏ lợn, mồm bô bô nói một mình: “Sư bô nó, cứ bảo chân giò ngon hữh, rõ là đồ ngu, chân gò chỉ tổ lấm xương. Chân là phải đi, đi là phải giẫm gai, giẫm cút, chứ đâu chỉ có việc nghĩ, nghĩ mà không làm nên sạch lấm. Bọn bộ đội Tàu chúa là ngu, con lợn có bộ lòng, cái thủ, bốn cái chân là quý, thế mà cho tuốt, cho

tuốt". Lão gặt gù, nâng chén, rồi ề à hét "Tá hải hang". Rồi mặt lão ngẩn ra trong ánh trăng rời rợi. "Cô Bích Lan, đích thị cô Bích Lan, người không phải... tao xin chớ kể". Lão nuốt nước bọt, lão nhớ đến thân hình trắng lớp ướt lướt thướt của Lan nhô lên giữa dòng suối Đồi. Lão lấy tay chẹn cổ, rồi vuốt vuốt, trong lòng lão có cái gì đang sôi lên, nóng rẫy còn hữn cả khi từ trong cây mua lão quỳ mọp nín thở nhìn Lan tắm, buổi chiều hôm ấy. Lão gơ cả hai tay cất giọng nói to:

- Cô Lan ơi!

Không thấy tiếng trả lời, cái bóng áo trắng bó sát thân hình chắc lan vẫn trôi đi vùn vụt bên bờ ruộng.

- Cô Lan ơi!

Lão gọi lần nữa, rồi đứng dậy, chụch choạng bước đi vài bước. Rồi lão lùi lại đặt móng lên đầu tấm chõng, sức nặng của thân người lão làm đầu chõng bênh lên, lão không kịp nghĩ ra sao thì cái chõng tre lủng củng những thủ lợn, rượu và bát để ập lên người lão. Lão Đách lồm cồm bò dậy, gạt tung thịt và bát ra, lão chửi: "Rõ là thần là tiên, hay ít ra cũng là ma là quỷ, chứ bọn sinh viên ăn đói mồm ra, làm sao mà đẹp thế". Lão Đách đã khướt và cái bóng áo trắng đúng là Bích Lan, cô đang đi đến chỗ hẹn. Lan có nghe tiếng con người quỷ quái ấy gọi và đã nhiều lần, người Trắng Dương kháo nhau "lão Đách bảo sẵn sàng đổi một trăm cái mật rần cạp nong để sờ vào tay

Bích Lan một cái". Cái mặt lão mới sợ làm sao, bàn tay nữa. Ờ, nhưng lão cũng là người, đã là người thì có gì mà sợ. Kệ lão, vườn chuối nhà lão, đàn gà nhà lão mới nhiều chứ, hình như chúng cũng hoang vu như lão, cái gì hoang vu chả to chả lớn. Lan phì cười vì cái ý nghĩ của mình. Trăng thu se lạnh, thứ hai tuần sau đã là mùa thi rồi, ừ, cái trò này... chả mất gì cả. Cây đay cao lêu đêu với bông hoa đã úa thả bóng trên rệ cỏ. Sắp đến, sắp đến rồi.

Khi Bích Lan đang rảo bước gần đến chỗ hẹn thì lão Đách nhồm dậy. Lão

lật mặt chõng lên, khua hai tay bốc thịt vào, tiện tay đưa cho con chó của lão một miếng. Con chó tham mỗi người mùi thịt, và có lẽ vì ánh trắng, nên nó không biết giới hạn bàn tay chủ và miếng thịt, mồm nó rộng tợp một miếng. Lão Đách rú lên, giọng rú của lão vọt lên tắt lịm trong một không trung trong suốt, vàng nhạt. Chính vì cái đau đó lão tỉnh ra, lão vớ lấy cái rổ sảo chặn lên đống rượu thịt, rồi bê hòn cuội cõ lên. Lão nhìn ra phía cánh đồng, chiếc áo trắng nhòe đi trong trắng, nhưng vẫn để vệt mờ. “Đách này có sợ ai bao giờ, thử xem nào”. Lão rúc cái thuôn ở trên mái nhà xuống, chiếu thẳng đương chiếu bóng vừa lướt qua lão chập choạng bước đi. Cùng lúc khu nhà tập thể của sinh viên B1, anh Tốt lớp trưởng ăn cơm xong đã lướt qua từng phòng dặn khẽ “cứ tỏ tình hữu nghị nhưng đừng nhận cái gì cả, ngay cả nhóm Trung vẫn cũng phải tỏ ra không biết tiếng họ”. Dặn xong, Tốt định về nhà - anh vẫn ở trọ dưới nhà dân

- nhưng thấy vẫn áy náy, nên ăn vội ăn vàng cái bánh bao tiêu chuẩn bữa chiều xong, anh lao lên khu tập thể. Nhìn cái bóng cao lớn của lớp trưởng đang khập khểnh bước qua cầu, đám sinh viên nam phá lên. Anh Tốt thấy hơi bực. Lũ trẻ lại giễu mình rồi. Mình lên đây để nhắc nhở giữ gìn chúng nó, chứ có ý gì đâu. Mình là thằng cán bộ đi học... Chẳng gì cũng ba mốt, ba hai tuổi, còn chúng nó, từ phổ thông lên, mặt búng ra sữa, sự đơ rắc rối còn chưa biết, huông hồ chuyện đôi ngoại này, lại đang trong kỳ thi. Không net các cô, các cậu, xênh ra một tí, lớp đạt kết quả yếu, khoa lại nhằm mình phê bình chứ ai. Anh Tốt cô làm nét mặt nghiêm bước vào hành lang khu con trai. Phòng đầu tiên anh ngó vào là phòng của Học, Định và Quý. Anh chỉ nhìn thấy Học đang chuẩn bị quàng dây đàn accoocđông lên vai.

- Không học à?
- Em học từ chiều. Xong hết rồi. - Học vẫn cúi đầu kéo đàn lên.
- Xong thì im lặng cho mọi người học chứ.
- Anh ra gốc đa xem. - Học những nhặng.
- Gốc đa làm sao?
- Anh cứ ra thì biết.

Anh Tốt lấy làm bực lắm, rảo chân bước đi. Chắc lại có đôi nào. Hừ, đang trong giai đoạn học hành, mới năm thứ hai chứ nhiều nhận gì mà yêu với đương. Chi bộ đã cam, chi đoàn đã ra nghị quyết rồi. Tình bạn giúp nhau thì được, chứ còn luyến ái mất giờ mất buổi đã đành, thêm u buồn, nghĩ ngợi, từ đó sinh chênh mảng học hành ra chứ. Bắt được đôi nào thì dứt khoát... Lớp trưởng bậm môi lại, Cữn cáu tăng dần, nhưng vừa ra khỏi chái nhà, anh đã thấy tốp người ngồi xung quanh đông lửa cháy bập bùng, mấy anh bộ đội Trung Quốc đang cầm trong tay những cuộn ngũ lục đỏ thẫm trong ánh lửa. Một anh ý chừng là chỉ huy vung cao cuốn sách, vài ba đứa trẻ đứng xung quanh cười thích thú. Anh Tốt thở phào nhẹ nhõm, định quay lại. Vừa lúc đó, lão Đách từ đâu chạy ào tới. Anh Tốt phải quay mặt đi, vì lão vừa nắm tay anh, vừa phả hơi mồm chua lòm hắng nồng mùi rượu. Giọng lão hỗn hển.

- Bác, bác để tôi dẫn đi. Có một đôi ở gần dốc Đống cút ông Đích, như là... nó quân nhau.

Anh Tốt nhận ra rất nhanh tầm quan trọng của sự việc sau ngôn từ lơ mờ của lão Đách. Anh dẫn giọng.

- Chờ một tí.

Anh đi xăm xăm vào phòng ở của sinh viên, lúc đó Định và Quý có lẽ vừa tắm xong, đang mặc quần áo.

- Thôi, ba cậu, đi theo tôi.
- Gì đấy anh?
- Đi sẽ biết. Có gậy không mang đi.

Ba chàng trai nhìn nhau, rồi cùng đứng lên, mặt mũi hớn hở hẳn. Định rút vội hai cái gậy ở dưới gầm giường đưa cho Quý. Học cầm con dao nhọn ở trên bàn đi theo. Bên sinh viên tay cầm gậy gộc, lao theo lão Đách lăm lăm cái thuốn nhọn. Bỗng họ thành một vệt dài nham nhở dưới bóng trắng. Đang chạy, bỗng lão Đách đi chậm lại, tay chỉ thẳng, miệng thì thào:

- ở dưới cây bứa kia kìa.
- Im.

Anh Tốt đã nhìn thấy hai thân hình đang đùn đẩy. Anh vẩy tay ra hiệu chia 3 sinh viên thành hình vòng cung. “Khép chặt lại”, vòng cung người nhỏ dần. Anh Tốt tiếp cận gần nhất chàng may đập vào một bụi sim khô. Cô gái giật mình quay đầu về phía tiếng động. Đang ôm người con trai, hai tay cô co lại đẩy mạnh, giọng cô rít lên dữ tợn:

- Bỏ tôi ra, bỏ tôi ra, kìa thầy.

Cả bên sinh viên cùng xô đến, anh Tốt đứng sững trước mặt người con trai và cô gái đang thở gấp.

- Thầy Quý, tôi thật không ngờ. Còn cô Lan...
- Em đi lên mượn cuốn sách, bất ngờ thầy Quý ở đâu nhảy ra ôm em.

Bích Lan nức lên vẻ đau đớn oan ức.

Chương 5

Sau này trong Cữn mê chấp chũn tê dại của giây phút cuối cùng của đời mình, giữa khi trí tuệ của cô chỉ còn là đám bùng nhùng xám xịt, thỉnh thoảng nứt ra vài ba tia sáng trí tuệ lơ mờ, cô đã nhìn thấy khuôn mặt méo xệch và cặp mắt mở tròn ngổ ngàng, bàng hoàng, loang lổ ánh trắng của thầy Quỳ giữa muôn vàn những cái miệng há to, những đôi mắt đờ dại vì bất ngờ của bao nhiêu người khác. Đôi khi giữa những giây phút đặc ý nhất của cuộc đời, trong lúc đối diện với chính mình, Lan hiểu rằng - mình là người phản ứng linh hoạt nhất trước mọi sự việc. Nhờ sự phản ứng đó nên Bích Lan đã nhiều lần thoát khỏi thế bí, chuyên sự thất bại tưởng như thuộc về cô hoàn toàn, thành chiến thắng. Cái đêm ấy, đâu phải tình cờ Lan đi qua, và bất ngờ bị thầy Quỳ sấn sổ chặn đường cưỡng bức. Họ hện hò nhau, và gần tiếng đồng hồ trước khi mọi người ập đến, họ đã âu yếm nhau, thủ thỉ như đôi chim cuốc sắp vào hể tìm nhau để làm tổ. Lan xin lỗi thầy Quỳ làm thầy đợi trong đêm Lan xuống nhà Hiến, thầy Quỳ cũng xin lỗi Lan vì buổi chiều bên đồng suối. Đôi hôm ấy, thầy còn hứa, lúc đó thầy xưng "anh": Môn triết học của thầy Cận, "anh" sẽ lấy đáp án cho em.

Cận với anh là bạn. Còn môn lý luận của anh, cũng như các môn khác, anh sẽ làm đề cương hoàn chỉnh, em chỉ cần học thuộc đề cương, thi vấn đáp thì học theo dàn bài đề cương là tốt nhất. Thầy cứ nói mãi về chuyện thi cử. Lan nghe một lúc biết thầy Quỳ sẽ đỡ mình hết. Năm thứ ba khóa luận, rồi năm thứ tư luận văn, có Quỳ mình sẽ nhẹ rất nhiều. Chứ đọc hàng đống tài liệu, rồi lại viết lách... Mình đâu phải là người thích đọc, thích viết. Mình có viết cũng chẳng hay được, điểm lại

thấp. Thôi kệ cho ông ý. Con người này kể cũng hiền lành, dễ bảo. Nghe nói ông này còn có triển vọng đi nghiên cứu sinh ở nước ngoài. Kể ra... thôi chuyện ấy còn xa quá.

- Hôm ấy đứa nào bảo mà thầy lại ra tìm em ở ngoài suối?

- Kìa, “thầy” mãi thôi.

- Vâng anh, anh nói đi.

- Đêm hôm trước anh chờ mãi nóng ruột bỏ về, anh giận quá. Sáng hôm sau lại phải họp chi bộ không xuống được. Buổi chiều lúc hai giờ anh đến em, thấy Bình bảo em ở ngoài suối, thế là...

Thùy rũ xong cái áo, giục Lan:

- Nhanh lên đi, tắm ở chỗ trong trại này, nó thế nào ấy. May chẳng có ai từ bây đến giờ. Lên đi Lan.

Lan đang ngâm mình dưới nước, cô không để ý đến lời của Thùy. Cô đang mãi nhìn xuống nước, bàn chân trắng xanh của cô đặt lên hòn sỏi vàng nhạt, vài con cá con dài thon trông thấy cả bộ ruột đen nhạt của nó sau làn da mỏng bơi lờ đờ như ngái ngủ quanh chân cô. Cô im lặng vì không muốn xua nó đi, và cũng ham muốn ngắm cơ thể mình, cô từ từ chìm người xuống đến cổ, cô thấy thân thể mình như ngán lại, phệ ra trong làn nước. Chiếc xilíp hoa bó chặt đùi trắng ngần, và chiếc xu chiêng màu gạch cua nhô cao. Giá xuchiêng màu xanh lá mạ, hay màu tím thì... da mình vốn trắng.

- về đi Lan. Tao xong rồi.

Cô ngẩng nhìn lên, thấy sau khi tắm Thùy như quên kịch hẳn ra bởi lọn tóc bết nước rũ trên trán, chiếc quần lụa chân què hơi nhăn.

- Chờ tao tí.

- Lâu quá.
- Hay mà về trước lây cơm đi.
- ừ nhé, nhưng mà cũng phải nhanh lên đây.

Thùy về rồi, suối Đồi trở nên im lặng đến thanh thản. Mặt trời đã chớm lặn đến rặng núi Tương Tư, vụt lóe ra những dải nắng rực sáng mà êm ả. Những con cá thây Lan đứng im bạo dạn lượn trước ngực cô, cô rón rén luồn tay cởi chiếc khuy cài xuchiêng ra. Thấy động lũ cá hoảng hốt phóng đi khác hẳn khi chúng lượn lơ. Bích Lan mỉm mỉm cười khi thây hai đầu vú của mình đỏ hồng trong làn nước, bầu ngực cao, rắn chắc... Bỗng cô nghe thây tiếng động lạt xạt. Những khóm mua, khóm sim vẫn im lìm. Triền núi xa vẫn im lìm, hoang vắng, với những đóm lửa đốt nương vàng nhạt trong màu nắng cuối cùng những làn khói uể oải bay lên. Cô chợt dừng mắt lại ở bụi cây táo dại mọc xen với bụi vòi voi. Cô rùng mình khi phát hiện ra khuôn mặt dễ nhận của thầy Quỳ đang lấp ló trong bụi cây. Cô quay ngoắt người, mặc lại chiếc xuchiêng rồi đập mạnh chân tay trên mặt nước. Bích Lan làm như chẳng thấy gì cả. Rồi cô lên bờ, cô đi một cách tự tin, kiêu hãnh như chỉ có mình cô giữa thế gian gần như chết lặng này. Xa xôi có tiếng mõ trâu và tiếng chim cu gáy bồn chồn. Bích Lan quay lại phía bụi táo dại, chậm chạp lau mình, rồi lỏng tay vào áo;

môi cô hứn hai lần bấu lên một cách vô lý. cầm bộ quần áo ướt của mình, ra bờ suối, tự nhiên Bích Lan cất tiếng cười rúc rích, rồi cô gọi to:

- Thầy Quỳ ơi, ra giặt đỡ em một cái nào.

Thầy Quỳ mặt đỏ lựng đứng phất lên. Bàn tay thầy xanh ngắt màu lá bị dập nát. Thầy chậm chạp bước ra. Trong khi đó

lão Đách bò lết từ bụi cà hoang ra phía đồi, vừa bò lão vừa nuốt nước bọt. Con Tro thấy chủ bò cũng khôn ngoan lết theo. Bò được một đoạn lão nhồm dầy, phóng đi như bay. Con Tro cũng bật dầy vừa sữa vừa lao theo chủ.

- Gì thế nhỉ? - Thầy Quỳ lúng túng hỏi để xua tan nỗi ngỡ ngàng đang bao quanh thầy.

- A lão Đách bắt rắn đấy thầy ạ, chắc lão tìm ra được hang rắn. Chết, sau em chang ra tắm ở đây nữa, nhớ có rắn thì...

Chương 6

Mới hữn một tuần sau cái đêm trăng mờ ảo dưới dôm Đông cút ông Đích mà thầy Quỳ đã gầy xẹp hẳn đi. Thầy mới 25 tuổi, mười ngày trước thầy Quỳ là một thanh niên cao lớn, khỏe mạnh, chân vẫn còn muôn khệnh khạng, tay còn muồn khuyễn khuyễn ra cái điều các cơ bắp quá phát triển không khép kín được tứ chi. Thầy tốt nghiệp ngành văn, được giữ lại trương, cái khệnh khạng, cái khuyễn có bớt đi. Nhưng khi da mặt chàng trai còn căng hồng, nhịp tim đang đập khỏe thì thầy Quỳ vẫn muồn chứng tỏ với đám sinh viên nữ, và nhất là đôi với Bích Lan, rằng Quỳ là người con trai có tâm hồn tê nhị bởi chất văn chương ngấm vào, và một thân thể cương tráng như một Baga tư của nước Nga cổ, thê mà chỉ mười ngày sau, thầy Quỳ đã như một gã đàn ông hữn ba mươi tuổi đã trải qua nhiều mát mát, khổ đau. Không gì hại con người bằng suy nghĩ, ý nghĩ đen xạm khuây trộn trong đầu như một chất axit hủy diệt toàn bộ tinh thần và thể xác. Càng nghĩ, thầy Quỳ càng khó hiểu, thầy có ngờ đâu Bích Lan - cô gái đẹp nhất khoa Văn lại có thể lật ngược sự tình như thế. Mới âu yếm

đấy, mới tha thiết đấy, bỗng chốc quay ngoắt lại, dữ tợn và giãy giụa như nạn nhân của sự cưỡng hiếp. Đang ngọt ngào “em em, anh anh” thê mà có người khác, bỗng biến thành đấng, lạnh lùng “tôi tôi, thầy thầy”, về hình thức nó giống như sự đảo nghịch nực cười của thơ Puskin. Nhưng đằng này, chua xót làm sao... Không hiểu được, hoàn toàn không hiểu được, người đàn bà càng đẹp thì lòng dạ họ càng đen tối. Sự u tối, xảo trá đó đã đẩy thầy Quỳ vào nỗi nhục nhã ghê tởm, thầy trở thành biểu tượng cho một sự thiếu văn hóa, sự thức dậy của bản năng, sự xúi giục của dục vọng đê tiện. Bốn lần liền họp chi bộ, thầy Quỳ đều cúi đầu lặng lẽ nghe mọi người mổ xẻ “tội lỗi” của thầy. Những giáo sư đã từng dạy học ở Paris, đã từng chửi báng ở Trung Quốc, những thầy giáo hói trán đọc vanh vách Coóc-nây và Bạch Cư Dị, séch-xpia và Gớt ngồi trầm ngâm như cùng chịu nỗi ô nhục của thầy Quỳ, để rồi vì đau đớn trước vết nhơ quá rõ trên nhân phẩm những nhà giáo, họ mới chậm rãi nói: “Người ta có quyền lăng mạ, chứ không được phép thô tục”; “Chúng ta là tấm gương, thì nay hành động của đồng chí Quỳ không chỉ bôi nhọ chính mình mà còn bôi nhọ tất cả, chúng ta đã tự đập vỡ đền đài linh thiêng xây nên bởi uy tín nhà giáo trong lòng các em”; “Con người hữn con vật ở chỗ biết che giấu các bộ phận kín đáo và biết đề nén các ham muốn động vật, người nào không có khả năng ấy thì chỉ là con thú mang hình người”; “Sự kiện ở dốc Đông cút, ông Đích, cái tên dốc đầy tính phôn-clo này sẽ là một ám ảnh suốt đời đối với đồng chí Quỳ. Các đồng chí thử nghĩ xem, thung lũng này còn hoang dã đến độ có một số địa danh còn không tên, chỉ cần ai xưng lên tên gọi đầu tiên, dù cho tên gọi đó thô lỗ đến đâu vẫn được chấp nhận, thế mà đồng chí Quỳ đã là kẻ đầu tiên báo hiệu cho người dân ở đây sự nhô nhặng

trong hàng ngũ giáo sư, giáo viên đại học với tên gọi, xin lỗi các đồng chí, đó là sự “cưỡng hiếp!”. Như vậy là, sự tàn bạo thô tục của hành động đó đã đẩy dân Trảng Dương đi thẳng từ sự kính trọng chúng ta sang lãnh địa của sự khinh bỉ”.

Quý bật dậy, giọng nghẹn lại:

- Xin lỗi các đồng chí...

- Đồng chí không cần giải thích. Sinh viên Bích Lan đã tường thuật lại toàn bộ sự việc trong biên bản do anh Đàm Viết Tốt lớp trưởng gửi lên chiều nay. Ngoài chữ ký của anh Tốt có chữ ký của em Lan, của bí thư chi đoàn và trưởng ban nữ công của lớp. Tôi xin đọc lại.

Tiếng đọc của Đoàn Lĩnh, bí thư chi bộ khoa đọc, mờ, trập trùng. Chất giọng Hàm Rồng làm những âm “o” như tòe ra, phồng to. Trong giọng đọc ấy, thầy Quý như nhìn thấy khuôn mặt Đàm Viết Tốt - anh lớp trưởng. Một khuôn mặt to, hóp phía trên thái dương với nước da đen xạm và chiếc mũ không chóp làm người ta không thể đoán nổi tuổi. Anh ta hồi còn trẻ chắc cũng như đã già, và sau hồi già chắc vẫn như đang độ trung niên. Con người ấy làm việc hăng say đến quên mình cho sự bền vững và trong sáng của lớp đại học. Vì mục tiêu đó anh coi mình như người anh, và đám sinh viên từ phổ thông lên chỉ là những đứa em cần dạy dỗ, bảo ban, quát mắng trong học hành. Nghe Lan - ôi lại là Lan kể, anh ta học rất đặc biệt. Mọi tác phẩm anh ta chỉ đọc duy nhất lời nói đầu, từ đó mà suy ra tất cả. Có thể vì một lối sống, lối nghĩ như vậy nên anh ta rất ghét tình yêu, với sự căm ghét của người bị đàn bà phản bội, ruồng bỏ, hay của kẻ mà đàn bà không xếp vào loại có thể gây cho họ sự ngưỡng ngùng, e ấp hay xao xuyến. Đàm Viết Tốt - với chiếc mặt đen đó, chỉ là cái cây trầu

trong lòng phụ nữ, vì thế, anh ta ghi lại lời kể của Lan tàn nhẫn quá, mà Bích Lan nói lại cũng... Không thể ngờ trên thế gian này có một người con gái ghê gớm, quay quắt, xảo quyết như vậy. Tất cả mọi đức tính đáng sợ nhất của loài người lại có thể chứa trong một cơ thể đẹp đẽ và mỹ miều đến thế. Không, không có lẽ. Tiếng Lan êm ái, đôi mắt trong sáng trông như bầu trời mùa thu thế kia, và đôi môi. Không, chắc Lan bị ép, bị cưỡng chế tàn bạo, Lan buộc phải nói những điều không phải Lan muốn nói. Lan phải bảo vệ mình giữa một lớp học mà người lớp trưởng căm ghét những gì thuộc về tình yêu. Dù sao, Lan cũng đang là sinh viên, đương đời của cô mới bắt đầu, nếu như chuyện này... và Lan lại là cô gái yếu mềm, thùy my... Trời, mùi thuốc sâu từ đâu xộc đến. Thầy Quỳ ngó ra ngoài. Cô Láng - con gái chủ nhà vừa bỏ khăn bịt mũi và dây đeo bình bửi thuốc trừ sâu ra, mắt cô ánh lên khi nhìn thấy thầy Quỳ.

- Anh ở nhà, thê mà em cứ tưởng...

Vai áo gụ của cô ướt đầm, bết lại làm nổi rõ những đường gờ tròn lan của một cơ thể thanh xuân. Đôi bắp chân trắng ngần đọng bùn chao đi.

- Hôm nay tôi nghỉ.

Thầy Quỳ nói xong, quay vào nhặt vội chiếc áo trên ghế. Phải đến Cận, nhờ Cận đến hỏi Lan, nếu quả là Lan bị bắt buộc, thì Quỳ sẽ hy sinh tất cả, sẽ gắng chịu mọi kỷ luật vì em, đó là sự cao cả của một mối tình. Nàng Mêđê còn chặt xác hai anh rắc dọc đường để cùng người yêu chạy trốn người cha. Sự hy sinh này của mình đã là gì. Còn nếu, đúng là Lan muốn khai thế... Nàng Mêđê đã giết hai con mình để ra để cảnh cáo sự phản bội của chồng. Lúc đó đôi với mình thì... Chiếc bình thuốc sâu Láng đã xách đi, mà sao mùi vẫn phảng phất đâu đây.

Mùi thuốc sây như có vương thứ mùi nào đấy trong sô mùi hỗn hợp làm nên cái mùi kỳ lạ, đặc thù của tử thần.

Chương 7

Cả đêm qua Bích Lan chập chờn lúc tỉnh, lúc mơ thành ra sáng nay người như lả đi, chân tay rời rã. May mà hôm nay không phải lên lớp. Hể cứ nhắm mắt, lại chờn vcm thấy đôi mắt láng ánh trắng của thầy Quỳ mở to kinh ngạc. Hể động mơ là thấy một vùng trời đỏ ối, nóng như lửa, lung nhụng như tấm lưới. Trong khoảng bức bối ngọt ngọt, thiêu đốt đó, Bích Lan trần truồng, bé nhỏ bơi lóp ngóp cố thoát ra mà không được. Chân tay vướng víu, cổ họng chật đầy tro tàn. Tiếng kêu lộng óc từ đâu, tiếng kêu như tiếng gấu giận dữ vì bị sa bẫy lại như tiếng thầy Quỳ, lại thêm chiều qua nhận được thư nhà thằng Gừng lấy giọng mẹ viết lên. Kể rằng bố Lan đi mua bò, gặp phải con bò thiếu sút quá dữ, dẹo đứt không buộc được thùng, rình mãi mới quàng được thùng dắt về. Hơn một ngày dong bò không sao, gần đến cổng Ngõng, con bò nhìn cái cổng lạ, lồng lên, làm một bên sườn ông sưng tấy may không gãy cái xương nào. Ông lang Đen bảo phải có mật gấu “trong uống ngoài xoa” mới khỏi. Tìm mãi mới chìa được của bà đội Chề cái cuống mật, nhưng vẫn chưa đủ. Chỉ có cái cuống bé tẹo không biết thật hay giả đã mất đứt ba đồng bạc, thành thử con bò gặng mãi, rền rứ mấy ngày, chủ bỏ hạ cho được vài đồng, nay cộng lại hóa lỗ. Vết bò húc phải chữa tiệt, chữa qua loa giờ giới khổ lắm “mày ở trên rừng, sẵn phương đi săn, sẵn mật gấu, mua một cái tết mang về cho bố⁵”. Bích Lan trở mình quay mặt vào trong để tránh giọt nắng xuyên từ lỗ thủng chái

nhà đâm xuống. “Trên rừng có săn?”. Đúng là mẹ chả hiểu gì cả. Đây mà là rừng sao? Nào có khác gì dưới quê, đồng bát ngát, suối lạch dọc ngang. Có vài quả núi thì tròn trọc toàn nửa với giang, chỉ thấy chim hót, trâu nhà đeo mõ lóc cóc hết đỉnh này đến đỉnh khác, chứ ai thấy con thú to, thú bé nào. Ở đây thì chỉ toàn người làm ruộng quanh năm, có vào rừng thì chỉ đeo lệch con dao quắm vào dây ngang hông để lấy củi về đun, chứ săn bắn gì. May ra chỉ có lão Đách, cái thuốn của lão rất dài, con Tro của lão có tiếng sủa Ồm Ồm. Nhưng chết nỗi lão chỉ suốt đời bắt rắn, chả biết lão có săn thú bao giờ không? Ánh sáng trong nhà chợt sẫm xuống. Nghe tiếng dếp, không quay lại, Lan cũng biết Thùy đi đâu về. Cô giả vờ ngủ. Từ hôm xảy ra chuyện với thầy Quỳ, căn nhà này như có cái gì vô hình len vào chia sẻ mây cô sinh viên, cả năm cô không cười không nói như trước nữa, họ lặng lẽ tản mát đi, mỗi người cầm cuốn sách tưởng như học, nhưng đầu óc để đâu đâu. Đến bữa ăn, họ cười nói gượng gạo với nhau. Chỉ có Thùy mấy lần định gặng hỏi Bích Lan xem sự thể ra sao, nhưng thấy cô bạn cùng làng bỗng trở nên cáu kỉnh, lạnh lùng, làm Thùy không sao hiểu nổi. Trong chuyện yêu đương, Bích Lan là người kín tiếng, chỉ duy nhất có lần nó buột miệng nói: “Thầy Quỳ kể ra cũng đáng quý”. Từ quý đến yêu còn xa cách lắm, như mình với Vinh đấy, như mình với anh Lâm. Không, anh Lâm yêu Lan cơ mà. Buổi chiều hôm xảy ra sự việc ở dộc Đông cút, ông Đích rõ ràng nó còn nói khế với mình: “Mày cứ yên chí, tôi nay tao sẽ có đề cương mây câu hóc nhất của lý luận văn học, cả môn triết học khô khô nữa”. Ai cho nó, nếu không phải thầy Quỳ? Tối ấy nó ăn cơm sớm rồi đi ngay. Hay là trên đường đi thì... Có lần, chính cái buổi chiều đi tắm ấy, anh Tuyết đã kể cho Thùy nghe, Tuyết đã nhìn thấy thầy Quỳ

ngồi giặt quần áo với Lan. Hai người cười nói vui vẻ lắm, như vậy cái

Lan có hẹn thầy Quỳ ra suối Đồi, thảo nào nó cứ nhềnh nhàng mãi, giục về nó không chịu. Ôi, sao mình có lúc lại vô duyên đến thế. Thế thì, thế thì... không có lý nào thầy Quỳ lại làm việc xấu xa đó. Nhưng mà cũng không có lý nào Bích Lan lại tàn nhẫn, quát quay như ông ấy. Thùy thở dài ngồi thụp xuống giường, nhìn người bạn cùng làng, ừ, cho nó ngủ đã, đêm qua thấy nó giở mình liên tục. Hôm qua nó nhận được thư nhà. Chắc thư bình thường thôi. Bô mẹ, con Thịnh, thằng Thái lâu lắm không viết thư lên. Mùa đông sắp đến rồi, không hiểu năm nay mẹ có đỡ bị thấp cấn không. Bệnh tê thấp này nghe mẹ bảo hồi để mình, nhà neo quá, chưa đầy cỡ, mẹ đã phải đi giặt lấy, thành ra... Ôi thương mẹ quá! Bô cũng quý mẹ, nhưng tính bô chân chỉ chẳng bao giờ nói được lời nào cho mẹ hởi lòng, hởi dạ. Thùy cầm cuốn sách, khẽ thở dài, trông vào mẹ mình phải rút kinh nghiệm cho đời mình, ơ, thầy Cận, thầy đến nhà mình kìa. Thùy đứng lên, quay lại định gọi Lan, đã thấy mắt Bích Lan ráo hoảnh đang vuốt lại quần áo.

- Thầy Cận đến mà ạ.

- ừ, mà tiếp ông ấy đi. Tao đi đằng này một chút.

Nói xong, Lan lách mình theo lối giữa hai cây rơm đi thẳng ra ngoài...

Chương 8

Bước qua những hòn cuội lổn nhổn trên con lạch nhỏ đã cạn nước vào mùa khô, lòng Thùy day dứt khôn nguôi. Một

con diều hâu cô đứn, tư lự dang cánh lượn giữa bầu trời cao rộng, xanh biếc. Màu xám nặng nề của nó như một vết bẩn di động trong không trung trong suốt. Biết tìm Bích Lan ở đâu bây giờ, nhưng dù sao cũng phải tìm. Đôi kính cận của thầy Cận lóng lánh, cái sọc dài mờ hình quả bút ở thái dương bên trái nhợt nhạt, chột phồng lên.

- Em cô tìm cho được Lan, thầy chỉ hỏi một câu, một câu thôi. Thầy Quý là bạn tôi, nên tôi biết, tâm hồn Quý dễ xúc động, thần kinh Quý vào loại không được thăng bằng lắm, rất dễ bị sang chấn. Em hiểu ý tôi chứ?

Ngay cả lúc nói bình thường, Thùy vẫn nhận ra cách nói nhân mạnh như lúc trên bục giảng của thầy.

- Vâng, thầy ngồi uống nước đợi em một chút, Lan mới đi cách đây chưa đầy năm phút.

- ừ, em cố gắng tìm giúp tôi, hai chúng ta đều là những kẻ ở giữa, nhưng là những người ở giữa thân thuộc, cần ngăn chặn mọi hậu quả đáng tiếc có thể xảy ra. Bất kỳ trong lĩnh vực nào, sự thờ ơ, vô tình cũng tàn nhẫn như tội ác.

Thùy vòng qua nhà anh Giát, vì Thùy biết từ hôm vợ anh sinh đứa con thứ năm, lại là đứa con trai thứ nhất - một đứa trẻ bụ bẫm, có đôi môi hơi dày, và đôi mắt đen láy, hể thấy Thùy và Lan sang, bao giờ anh Giát cũng lảng xảng bên hai đứa, vụng về bê hết sản đến đủ đủ ra mời ăn. Anh nói luyên thuyên, thỉnh thoảng như đứa trẻ ăn mày ôm yếu, gầy gò gương đôi mắt trắng đục, nhìn con búp bê xinh đẹp trong tay đứa bé con nhà giàu. Còn Lan ôm chầm lấy đứa bé, hôn chùn chụt, mắt lúng liếng nhìn anh nông dân đang ngơ ngẩn, bẽn lẽn co một chân lên, vuốt vuốt ống điếu cày to tướng.

Anh Giát đang đứng trước cửa mắt môi chẻ đôi ông điếu,

nhìn thấy Thùy, anh đơn đả:

- Kìa cô, cô vào chơi, mẹ cháu nhắc cô mãi, có quả đu đủ chín cây dành hai cô.

- Vâng, lát nữa em sang. Anh cho em hỏi Lan có đây không anh?

- Ày, mẹ cháu cũng đang mong cô Lan, có chút việc muôn nhờ.

"Thê nghĩa là Lan không ở đây". Thùy vừa nhác chân, vừa hỏi lấy lệ.

- Thôi, em đang vội. Sao anh lại chẻ ông điếu ra thế?

- À, rừng sâu mây hôm nay động, nên thú tràn sang rừng ngoài. Làm mây cái tên, nhỡ ra kiếm được con gì bồi dưỡng cho mẹ cháu. Tên ông điếu mà trúng con nào thì cứ gọi là... Dùng gần được ba năm rồi đấy cô ạ.

- Em đi đã nhé.

- Ừ, chiều cô nói cô Lan sang cùng cho mẹ cháu nhờ chút việc cần nhé!

Thùy định lên khu tập thể, rồi cô lại lưỡng lự. Sau vụ lăng nhăng ấy, hầu hết bọn con gái trong lớp đều có ý ngượng cho Lan, và cả cho mình. Thân phận con gái đúng là chang ra gì, đẹp cũng khổ, mà xấu cũng khổ. Hồ Xuân Hương, Đoàn Thị Điểm tài sắc một thời còn lận đận. Natasa của Tônxtôi, nàng Simen của Coóc-nây cũng có sung sướng gì, và ngay cả mẹ Thùy... Hồi còn nhỏ, Thùy đã biết mẹ không đẹp nhưng có duyên, bây giờ già rồi, mà mẹ lúc nào cũng tươi. Những nổi vất vả, dày vò hình như trôi lướt trên khuôn mặt mẹ để rồi tạo ra những vết nhăn nhỏ, chứ không thể đọng lâu trên đôi môi cần chỉ gọn gàng, con mắt có đuôi, nheo nheo. Bô với mẹ đẹp

đôi thật. Nghe mẹ kể hồi trẻ hai người từng được làng chọn vào tổp trai thanh, gái lịch đi khiêng kiệu Thánh trong ngày hội Chiện. Bô" cao lớn, khỏe mạnh, rõ là một nông dân xốc vác, nhưng đơn giản, không biết nói lời dịu dàng thương yêu. Còn mẹ, mẹ biết hát những giai điệu chèo cổ, mẹ từng trong đội múa đờn. Thỉnh thoảng trong đêm, Thùy thấy mẹ thở dài... Mai sau, lấy chồng, Thùy sẽ... Vươn nhà lão Đách bắt rắn kia rồi, hình như lão có ở nhà, cánh cổng đan bằng tre đực xộc xệch nằm ngả vào bờ rào. Lôi vào nhà lão là con đượng môn nhỏ không dài lắm, nhưng vì chạy giữa những cây chuối cũng to, cao rậm rạp như chủ nên trông hun hút, sâu thẳm. Đúng là lão ở nhà rồi, tiếng con chó hực lên, giọng lão ồ ề, khàn khàn riu riu, lão say thì phải, ơ, lại có tiếng con gái cười lích rích. Hình như... Thùy không tin lắm, cô đi vòng lên con đượng môn nhỏ, cắt sát mái nhà lão. Và Thùy chợt rùng mình, kể ở đầu chiếc chõng tre nhà lão Đách buông chuối tiêu dài, đầy khít những quả đã chín vàng lố chỗ, trên mặt chõng là cái bát ô tô sứt sọ xếp đầy trứng. Con chó xém ngồi xồm nghếch chiếc mõm đang há rộng, dải lưỡi loang lổ trắng đen, ướt đầm thò ra, nhìn vào người khách đang cười rúc rích, tay cầm quả chuối ăn dở. Lão Đách gần như quỳ xuống bên chân người khách. Bàn tay to thô của lão gần như chạm vào đầu gối tròn gọn của khách xoa xoa, cô khách ngửa cằm cổ dài trắng, cười ngả ngớn. Người khách chính là Bích Lan. Thùy quay đi, vì sợ gặp Lan trông thấy mình. Cô bước thật nhanh, tai cô hình như vẫn có tiếng ồ ề, khàn khàn của lão Đách kỳ quái.

Chương 9

Tuông khối mảnh đất hoang có hình chiếc búa không cán sát liền nhà cụ Liễu, Bích Lan men theo bụi tre đang mùa thay lá, vàng xộm một màu, những chiếc lá úa thỉnh thoảng rơi xuống, xác lá phủ đầy mặt con lạch nhỏ mùa khô trơ đầy sỏi cuội. Trời hôm nay hanh hao, màu trắng trong suốt như quánh lại, thỉnh thoảng như bị xáo động phát ra những bông hoa nắng mờ ảo bởi những con thằn lằn bò lạt xạt, tiếng con chim sâu lẻ lích rích; xa hữh, hình như đầu núi làng Phúc cổ tiếng người thả trôi gỗ trên những khe mòn của dốc núi. Cổ cái gì đấy lơ mờ ngày càng rõ nét trong suy nghĩ của Lan. Cô hơi mỉm cười khi nhìn thấy bóng nhà lão Đách xum xuê lá, rập rập cây, một trái chanh bị lãng quên, ử ê chia màu vàng ửng già nua của nó, kẽ hàng rào rậm rì, lổm chổm đầy gai giông tre nhọn hoắt. Cạnh đó, một bụi hoa dâm bụt đứng khum mình, màu cây xanh đậm như sẫm hơn vì hai bông hoa đã chớm tàn, cánh quăn lại trong màu đỏ úa. Nhìn kỹ bụi dâm bụt như cái vòm hang của con thú kỳ quái đang ngủ. Con thú ấy là lão Đách. Cổ lần khi đi từ một lối mòn chập vào con đường đi ra chợ Ký Phú, Lan đã nghe mây người kể với nhau, rằng mỗi lần nhìn thấy Lan lão Đách như bị ai bắt mất hồn. Đôi mắt trắng bệch của lão đờ hẩn, mồm lão nhều ra thì thào những lời không thoát khẩu. Sau đó lão uông rượu cho đến thật say, say đến độ lão mở miệng, mà cái lưỡi co lên để lọt ra tiếng líu ríu, rin rít như tiếng rần những câu “một trăm trứng cạp nong... cạp nong đầu gối, đầu gối”. Lan đã từng trông thấy ánh mắt lão vào một buổi chiều đi bắt rắn về. Mắt lão ngơ ngác, trông đần độn như mắt con bò bị xỏ mũi. Con bò lớn thế, cặp sừng dài, nhọn, chỉ cần húc một cái, hay đập một cái con người đã cố thể chết... Nhưng đã là con vật thì chả cứ bò, hay trâu mà ngay con hổ, hay con voi dữ tợn như thế, con

người còn sai khiến được. Đạo lớp 10 Lan đã từng ra bách thảo để xem xiếc, vậy lão Đách là con thứ gì? Không, lão chỉ là con người hoang sơ, thế thì sao không thể bắt lão... Lan mỉm cười với ý nghĩ vừa đến, cô ghen cổ cật tiếng gọi lão Đách. Kể ra cô cũng ngại cật tiếng lắm, nhớ có ai đấy. Mà cổ cũng chẳng sao, cô thế này, lão Đách thế kia, ai dám nghĩ điều xằng bậy vì nó là sự bất bình thường khó tin. Mới lại đồng chiều vắng, lặng nằng, chỉ có vài chú cò thờ ơ chọc mỏ vào bộ lông trắng muốt giữa đám ruộng nước. Nhà và vườn của lão Đách được hàng rào có những rặng cây dại không ai chăm bón gập nơi đất tốt, đan chéo chen nhau, vươn lên che khuất như để giấu đi tất cả những gì bí hiểm về lão chủ. Lão Đách đang ngồi dậm lại chiếc giỏ đựng rần, tiếng gọi đầu tiên của Lan lão không nghe thấy, con Tro xám học lên, định lao ra. Lão quát chó, đôi tai cứng, vãnh của lão hướng ra phía công. Chợt lão vút giỏ xuống, tay run rẩy, chân như chùng lại, nhũn ra, mớ tóc lổm đổm bạc sau gáy dựng lên. Tiếng ai thanh thanh như tiếng tiên, tiếng thánh, lại chói lói như tiếng quỷ, tiếng ma. Lão ngẩng lên nhìn trời. Không, thanh thiên bạch nhật này làm gì có ma cổ quỷ, mà cũng chẳng có thánh, cổ tiên nào hiện giữa lúc này. Con gái lão lại càng không phải, nổ hóa điên từ sau đận ấy rồi. Kệ mẹ nó. Thằng bô" say thì biết gì, tại hũ rượu rần bộ ngũ thôi. Trời lại tối, lại mưa rền rĩ. Con bé đi đâu về ướt lướt thướt, con bé cởi ngay quần áo trước mặt lão, để hơi lửa. Lão say quá. Trời đánh thánh vật cái say, say làm con người như con chó đực, con rần mang bành... Tiếng gọi lại cất lên rồi. Im hết cả, cả gió, cả lá đùng xào xạc nữa để lão nghe. Đứng rồi, cô sinh viên ấy. Trời ạ, sao lão không nghe thấy ngay để bắt cô ấy đợi. Lão ngửa mặt lên trời hít một hơi dài cho tâm tĩnh lại. Trong khoảnh khắc ấy, lão nhìn thấy đám mây đỏ ửng như máu rần hổ mang loang trong cốc rượu, trong suốt như nước suối Đồi mùa lạnh. Hít thở xong, lão huỳnh huých chạy ra. Con Tro

thầy chủ chạy, rối rít, cuống quýt vì muôn nình chủ, vì được chạy. Nó va vào chân lão Đách, lão bị vướng suýt ngã, lão định co chân đá cho con chó một cái, nhưng chưa kịp vung chân, thì lão đã sững lại, khuôn mặt đẹp của cô sinh viên nhô bên cây bồ kết non mọc chồi lên ở hàng rào xanh xẫm. Chiếc áo gụ bó chặt lấy thân người cô. Lão đứng sững lại lúng túng không biết làm gì. Lão đưa tay lên gỡ gỡ mớ tóc rối bết cứng quèo của mình, sau đó lão khò khè hỏi:

nA A V11 yy J>

- Ô, cô có cần gì không?
- Ông cho cháu quả chanh để gội đầu.

Chanh ư? Mặt lão tái đi, vì lão biết cây chanh ở góc vườn nhà lão hết đã lâu lắm rồi. Chả mấy khi cô cần.

- Nhưng mà... - Giọng lão hần hển đứt đoạn. Lão thấy mình như bán loạn rồi mù lên.
- Cháu thấy một quả còn sót lại. Kia kia, có được không ạ?
- Đâu đâu?

Lão thở phào, cuống lên hỏi, và khi nhìn thấy quả chanh vàng sẫm ló ra ở bụi cây, lão mừng quýnh lên, lập cập đi lại. Bàn tay to tướng của lão gần như tóm gọn cả nửa cành chanh đầy gai nhọn. Lan muốn cười vì bộ dạng cuống quýt của lão Đách và khi thấy giữa bàn tay thô sần đầy vết xước của lão Đách nổi lên một quả chanh vàng, một giọt máu đỏ tươi dính trên vỏ.

- Chết, tay ông chảy máu kia.

Lan chỉ ngón tay mình vào vết gai đâm trên bàn tay lão Đách. Lão gần như rúm người lại khi ngón tay Lan chạm vào da thịt cóc cáy của lão. Lão cảm thấy như lão đã uống khá nhiều rượu. Thế mà vẫn thấy thêm. Lão cô gượng để thoát khỏi Cũn say mờ mịt:

- Cô, cô có cần gì không? À cô vào, vào nhà đi. Có chuối chín, một

buồng tha hồ cô ạ, cả trứng gà, trứng rắn, cả...

Nói xong, lão khập khểnh đi trước, nhưng mới được vài bước lão quay lại, lão sợ cô sinh viên đẹp như tiên không vào. Song mặt lão ngời lên, đôi môi mở rộng sung sướng khi thấy cô sinh viên chậm chậm đi theo lão, con Tro đi cuối cùng như để hoàn chỉnh thêm bức tranh quái đản về một đoàn người và vật những nhặng khập khểnh dưới gầm trời. Vào đến mảnh sân bé xíu đầy xác lá rụng. Lan ngập ngừng nhìn mái nhà lồi lõm, nham nhở, thấp tẻ, vì mái nhà thấp nên nó càng giống hang của con vật. Bóng tối lơ mơ, chập chững trong nhà càng khiến căn nhà u ám như chỗ trú ngụ của những hồn ma, bóng quỷ. Lão Đách thấy cô sinh viên dừng lại ngoài sân, rồi ngồi lên chõng. Lão chui vào nhà, một lúc sau lão khệ nệ ôm ra một buồng chuối. Lão định đặt lên chõng, nhưng chắc vì sợ chõng gãy, hay sợ buồng chuối chạm vào dây bần cô sinh viên, lão bèn dựng nó ở đầu chõng.

- Cô ăn đi, muốn ăn bao nhiêu cũng được, muốn bẻ quả nào thì bẻ.

Lão cong lưng, thò tay vào buồng chuối, và gần như rút ra một quả, đưa cho Lan. Sau đó, lão ngồi bệt xuống thêm đất, mắt ghéch lên nhìn ngớ ngẩn.

- Chuôi to quá nhỉ?

- ừ, ở góc vườn còn có một buồng to hữh kia, mấy hôm nữa chín cô có sang không?

- Cháu thích ăn chuối lắm.

- Cô cứ ăn cho no.

Lan ghéch mép cười vì sự vụng về của lão Đách. Lão không để ý đến cái cười đó, lão chỉ nghĩ là chưa bao giờ lão sung sướng như bây giờ. Mảnh sân, căn nhà, khu vườn làm lão ngạc nhiên, tất cả như sáng hẳn ra, bừng lên. Lại thế. Đúng cô ấy là tiên, là thánh rồi. Đang nghĩ ngợi, lão

bỗng “à” khẽ một tiếng, lão quay đầu vào nhà và gần như bò lết trên nền đất. Lão Đách nhớ ra rồi, lão còn một ổ trứng gà và một ổ trứng rắn. Đây rồi, lão chạm tay vào hũ rượu, lão liếc ra ngoài, thấy cô sinh viên đang ngồi, vầng ngực của cô nhô lên bầu bầu, và cái quần đen làm nổi rõ cổ chân trắng ngần. Lão ngửa cổ tợp vội một lớp rượu. Lão biết có rượu, lão sẽ bạo dạn hữh, nói năng trôi chảy hữh.

- Ông làm gì đấy? Cháu về đây.

- Ấy, ấy. - Lão Đách đặt hũ rượu xuống, đưa tay quệt ngang miệng, rồi bê ổ trứng ra. - Cô có ăn trứng không?

- Trứng sông à?

- ừ, tôi sẽ nhóm bếp, đun nhanh thôi mà, cả trứng gà, trứng rắn.

- Khiếp ai lại ăn trứng rắn.

- Cô không biết thật ư, trứng rắn ngon lắm, bổ lắm. Tôi luộc nhé.

- Thôi, lâu lắm. Đâu cho cháu xem trứng rắn với nào.

- Đây này.

Lão gần như lết bằng hai đầu gối đến gần chiếc chõng, hai tay dang ổ trứng lên. Rượu làm lão Đách hoạt hữh và lão lại nuốt nước bọt. Cái đầu gối tròn trịa kia, lão sẽ động vào một cái, nếu phải chết cũng... Cô sinh viên đỡ ổ trứng lên.

- Trứng gà đấy chú?

- Không phải đâu, đây này.

Một tay lão chỉ vào quả trứng, tay kia lão đưa lên, bắt chọt, lão rùng mình khi bàn tay thô ráp của lão lướt qua cái da mịn màng, trơn láng như da con lươn, nhưng nó mềm hữh, và cả ấm nóng nữa. Lan dịch người ngồi xa hữh một chút.

- Cái gì ông cũng biết à?

-ừ.

- Thê ông có mật gâu không?

Lão Đách hạ tay xuống há hộc mồm nhìn cô sinh viên, cục hàu trong cổ lão di động.

- Cô cần à?

- Vâng, bô" cháu ở nhà bị ngã.

- Phải rồi, mật gâu mà chữa thì khỏi ngay. Thỉnh thoảng cô sang đây nhé. Tôi sẽ, tôi sẽ kiếm cho.

Lão Đách thây lạ là mới có một ngum rượu mà mình đã chât ngát thê này. Lão muôn đứng lên lắh hay chí ít là ngồi. Nhưng rồi lão vẫn quỳ.

- Thôi cháu không ăn trứng rắn đâu, sợ lắh, nhỡ...

- ừ, thì tí nữa cô cầm trứng gà về vậy.

Lão lết lại phía rổ trứng gà bung lên, bê đến.

- Đây, toàn mới để cả đấy, cô lấy đi, lấy hết đi.

Tay lão nhặt từng quả lên đặt vào lòng tay cô gái, đầu gối lão cố lén chạm vào bàn chân cô. Lan lại cự mình rụt lại. Lão Đách kêu khể "ấy", rồi đưa tay ra xoa vào đầu gối Lan:

- Cô bị đau à?

Lan đứng dậy, nhìn thẳng vào mắt lão. Lão Đách hốt hoảng cúi đầu xuống.

- Ông nhớ lấy cho cháu mật gấu nhé.

Lão Đách tưởng như câu nói thánh thót này từ trời cao vọng xuống, bởi thê lưỡi lão mới như ngắh lại, cứng đờ ra. Lão lắh bắh.

- Vâng, vâng. Tôi sẽ, tôi sẽ...

Chương 10

Đến sáu bảy ngày hôm nay, lão Đách hầu như ngầy nào cũng lang thang trong rừng, tay lăm lăm chiếc nò đã lấp sẵn tên. Cũng may, mây ngày hôm nay thẳng Giát bạn đưa vợ và đứa con mới đẻ của nó lên bệnh viện ở Đại Từ, nên lão mới mượn được nỏ và tên của nó. Mà có phải mượn không đâu, cả một ổ trứng rắn 15 quả, lại đều thêm con hổ mang bành đưa cho nó nữa chứ. Chiều hôm mỗ rắn thẳng Giát có gọi lão sang lột da, lây mật hộ. Khi ngồi uống rượu với lão, nó cười hề hêch bảo:

- Những mũi tên của tôi đến voi cũng gục chứ không nói thứ nhỏ.

Nó tợp xong ngụm rượu, mắt lim dim hỏi:

- Này, ông đốc chúng rồi hay sao mà bỏ bắt rắn đi săn thú? Nghề của ông độc như thế, lúc nào ông truyền lại cho tôi đi, chả nhẽ không có lúc ông già, không đi lại, cầm thuôn, suýt chó được thì sao?

Nghe nó nói mà lão lộn tiết. Độc chúng, ừ thì tao đốc chúng đấy. Chẳng qua tao mượn mày cái nỏ, tao đã trả công rồi, việc gì mà mày bẻ hành, bẻ tỏi. Lão thấy tởm cho cái nhìn của nó. Thôi cũng phải nói cho qua chuyện:

- Tao thấy rừng động, cũng muôn kiếm chác vài con thú ăn thay món, chứ nghề thì bỏ thế nào được. Có bỏ thì họa chẳng là chết.

- Ông nói gở làm gì?

- ừ nhỉ, phỉ phui, phỉ phui.

ở làng cũng có vài ba người tụ họp nhau để vào núi đi săn, như cánh nhà Đề Thiệp, nhà Đông tắc kè, nhưng lão biết chúng nó có phương, chắc gì cho mình vào. Mới lại, nếu có

bắn được gấu thì ngoài tay chân gấu, rồi thịt thà chia nhau, chứ cái mật gấu to thì to thật cũng chỉ bằng bàn tay, chia năm xẻ bảy thì được mấy tí. Lão đi một mình, may ra... Giá có súng, lão sẽ vững da hữn. Đàng này, mây hôm liền bảo động rừng mà lão có thấy gì. Chỉ thỉnh thoảng lão bắt gặp vài ba con chim to, thò hoặc nhím tròn xoe lờm chớm lông, hay con cầy hương dài thuốn, hoặc vài ba đống cút đen sì thối inh, to lù lù... Đúng là nghề nào, nghiệp ấy. Nhìn vết rấn bò, cút rấn vãi cửa hang lão biết ngay rấn gì, thế mà nhìn cút thú, lão thấy đông nào cũng như đông nào. Vậy mà hôm qua, rồi hôm kia, cánh Đê Thiệp khiêng cả một con nai về. Cánh nhà Đông tắc kể bắn được cả hươu. Đâu như nguyên bộ sừng nó đã đổi cho cán bộ lâm nghiệp chỗ Bờ Đậu lấy cái đài kêu e é suốt ngày có sừng không. Còn lão. đ.m, còn rừng thì phải còn thú, mà gâu thì... Đêm hôm kia khi tranh thủ đi bắt rấn đêm, nghe anh em nhà Đông tắc kể kháo nhau: có gâu về rừng mình rồi, nhưng ở sâu lắm, cút gấu rỗ rành rành cạnh hòn đá trên thảm cỏ dưới gốc cây trám già. Đúng là trời có mắt, nên lão mới nghe được tin này. Chúng mày cứ giấu ông đi, ông thì đón lõng bắn được cho mày xem. Chỉ có điều thấy bảo gấu khỏe lắm, biết nó gục cũng đừng lại gần vội, phải đợi nó hết máu chết hẳn đã. Lão đã nghe phương săn Ký Phú lúc say ở quán phở Thống cộc nói rồi. Chả thế mà gấu dính đạn vào lá lách rồi, phải đi theo vết máu nó hàng ngày đương, đợi nó ngừng thở, da lạnh đi mới khiêng về. Mà phải kín đáo đi theo chứ nó đánh hơi thấy, thì dù nó đã yếu cũng chỉ một cái tát nhẹ, mình cũng đi đời. Sáu bảy ngày lóp ngóp trong rừng, con Tro cũng nản, nói chi lão. Mấy ngày đầu nó còn hăng hái, sau đi mãi, hết trèo lên, tuột xuống, lội qua suối vượt qua cây đổ chả thấy gì, con chó mệt lè lười nằm thờ chờ chủ tu rượu xong vút cho

nó cái gì. Nó nghĩ sao lão chủ nó kỳ lạ, ngu dốt thế. Bắt rắn dễ bao nhiêu, đương thẳng chẳng phải leo trèo gì; chọc thủng là tìm ra ổ, còn nó chỉ việc nhanh chân ngoạm lấy cổ con rắn. Đàng này... Nó sủa ngậu lên vì chán nản. Nó có biết đâu, trong lòng chủ nó mỗi khi nghĩ đến việc lạ của đời mình là tự nhiên lại vào rừng thế này, lão lại nhớ đến cái mịn trơn láng của cái quần, cái mềm nhũn và nóng âm của đầu gối cô sinh viên. Người gì mà đẹp lạ thế! Một trăm cái mật rắn, lão sẵn sàng mất đi để được sờ vào đùi cô ta. Còn bây giờ, chỉ cần một cái mật gấu... Không, cô ấy chang cho lão cái gì cả, nhưng lão cũng không muốn cô ấy tức giận, hay buồn phiền khi biết lão không có mật gấu đưa cho cô. Phải có, phải có. Lão rút quả bầu khô đựng rượu tu một hơi lấy sức. Còn một đoạn dốc và hai khoảng rừng thông mọc đầy cỏ nữa sẽ đến cây trám già. Nào, Tro tiến lên! Con Tro uể oải đứng lên, nhưng mới đi được một đoạn con Tro dừng lại, mũi héch lên, rồi sủa vang làm lão Đách giật mình. Lão nhìn sang ngang, chột mắt lão mở to, chân lão như nhũn ra vì sợ, vì sung sướng và hồi hộp. Trên phiến đá rộng mặt, lờm chờm hơi nghiêng ở phía trái lão, dưới gốc cây cụt, một con gấu to hữn con bê một tuổi đang nằm ngủ say sưa. Cái lưng nó phồng phồng theo nhịp thở. Cạnh phiến đá là bãi cút to tướng đen nâu, mịn màng, lóng lánh dưới ánh mặt trời và vài ba con nhặng thính mũi bay dạo trên. Lão Đách cô ghìem cho tay khởi run, mồm suyt cho con Tro im lặng. Con vật hiểu ý lão thôi sủa, nằm bẹp xuống. Lão lấy ngón tay gại gại vào đầu tên và chọn ra một mũi sắc nhất. Mùi nước điếu ngai ngái thoảng qua. Lắp tên xong, lão cúi lom khom cố lại gần con gấu, con Tro cũng lết thân mình bò theo chủ. May sao cách chỗ con gấu nằm khoảng năm sải tay, có hai thân cây con mọc song song. Lão Đách nấp sau hai cây

đó, tỳ nỏ vào khoảng giữa, lão nhắm vào trán con vật. Con gấu ngủ say thật, hầu như không biết gì. Trước khi bật lẫy nỏ, lão Đách còn thấy rõ cả vầng trán mịn màng, màu lông đen óng ánh, và hai cái tai gấu tròn tròn khẽ động đậy. Lão co ngón tay trở lại. Mũi tên lao đi, găm thẳng vào trán con gấu, con vật đang nằm bỗng rùng rùng động đậy, mắt nó mở ra thô lộ, chân trước quào vào mũi tên định gạt đi. Thấy động, con Tro bất ngờ sửa vang một hồi, làm con gấu trô" mắt ra, rồi nó đứng dậy. Lão Đách hốt hoảng, thấy con vật béo núng nính tiến lại phía mình. Lão cuống quýt chạy vọt lên, định rút cái thun nhỏ ra, nhưng không kịp nữa rồi, chỉ thêm hai bước nữa, con gấu hộc lên một tiếng cáu kinh, nó giơ tay tát mạnh vào phần sau của lão Đách. Lão Đách cảm thấy như có ai đó cầm con dao rất sắc, rất mỏng như bị mẻ lỏm chớm lóc thịt mình ra. Lão vừa hốt hoảng kêu lên, vừa đưa tay đỡ một nửa mảng mặt vừa bị bật ra. Trời và bãi cỏ trước mặt lão quay cuồng, lão đơ ra, môi xêch một bên như cười. Bàn tay kia con gấu lại vung lên, lão thần thờ cố quay lại và tay lão chạm vào ngực con gấu. Lão già bất rần tội nghiệp lại cảm thấy cái mịn màng, mát rượi của làn quần trên đùi cô sinh viên. Con gấu nhìn kẻ thù đã nằm im, nó đưa tay gạt mũi tên một lần nữa cho rơi khỏi trán. Rồi con vật lững thững, chậm chạp, uể oải bước về phía mặt trời đỏ rực, không thêm để ý đến con chó đã chạy tạt đâu đâu và tru lên những tiếng kêu thê thảm.

Ngày hôm sau, người làng mới biết và đưa xác lão Đách về chôn cất. Cũng ngày hôm đó, một chiếc ô tô mang nhãn hiệu chữ thập đỏ, đậu bên suối Đồi đưa thầy Quý về bệnh viện tỉnh để cấp cứu, vì thầy đã uống thuốc sâu định tự tử.

Đến một tuần liền sau khi dân Trảng Dương chôn lão già bất rần độc nhất của thung lũng, thì cứ chiều xuống, con Tro xám

khôn ngoan trung thành lại lao từ nhà lão Đách - giờ đây càng trở nên hoang vu, rậm rạp - ra mộ lão. Nó chạy vòng quanh mộ và tru lên những tràng dài bi thảm.

Chương 11

Tất cả dân Trảng Dương và sinh viên khoa Văn, sau đó lan dần ra dân Phú Ký, Đại Từ, rồi xa hữn nữa tận Bồ Đậu, Thái Nguyên đều đồn đại, hoặc lơ mơ biết, thậm chí biết lơ mơ nguyên nhân vì sao lão Đách lại bỏ nghề bắt rắn quen thuộc sành sỏi của mình để lao vào cái nghề đi săn xa lạ, mà hầu như lão chưa biết một tí gì. Duy chỉ có một nhân vật chính của chúng ta, nhưng với Bích Lan - cái gì không mang lợi rõ ràng cũng như không mang lại gì cụ thể cho cô, thì cô chằng để ý làm gì. Họa chẳng lúc nửa đêm thức giấc, chợt nghĩ cô lại tự nhủ "cái số, cái số" con người quyết định hết, có phải tại mình đâu. Nếu như mình nói nhưng lão không làm theo thì cũng... chả sao cả". Cái chết của lão Đách cho dù có để lại một vết mờ nhạt trong suy nghĩ của Bích Lan và thời gian rất ngắn sẽ làm nó phai nhạt đi nếu như không có sự kiện mà chúng tôi sẽ chép lại ở chương tiếp theo, xin các bạn vui lòng chờ đợi.

Ngoài Lan còn có Thùy biết lơ mơ, lộn xộn mọi quan hệ của Lan và lão Đách. Song càng nghĩ càng quy về một mối, thì Thùy càng không muôn tin và không thể tin. Thê là sau những dẫn vật, và cả sau những cảm giác ghê tởm của Thùy đối với Bích Lan trước cảnh hiển hiện trước mắt, tâm hồn Thùy lại lắng xuống, yên ả, bình lặng. Thùy là cô gái hiền hậu. Mai sau cô là người đàn bà bất hạnh vì đức tính hy sinh, nhưng tâm hồn cô là cả một sự vị tha. Còn bây giờ... sau khi thầy Quỳ được cứu sống sau lần tự tử hụt, thầy xin chuyên về dạy tại trường sư phạm. Nhà trường và khoa Văn lấy làm tiếc vì một

giáo viên lý luận văn học trẻ, tài hoa, song đành phải chấp nhận. Sau đó ít lâu thầy Cận, bạn thầy Quý, đã nhiều lần tìm gặp Bích Lan để tìm hiểu có tính học thuyết về tính hợp lý và đột biến trong tâm hồn phụ nữ và những tính chất rộng mở của phạm trù tình cảm, cũng những cặp phạm trù đôi lập. Sau hai lần không hẹn mà nên, thầy Cận - mặc dù đầu óc được cấu trúc và rèn dũa toàn luân lý gồm các mô thức suy nghĩ tam đoạn luận, phủ định của phủ định, phép loại trừ và khu biệt của các trào lưu triết học căn khô - thầy đã thức gần trọn đêm để làm thơ. Bài thơ có nhan đề "Em bỗng hiện ra ở cuối chân mây". Thầy sửa đi sửa lại và chép bằng bút lông, dưới tên bài có dòng đề tặng "gửi cho B.L", cuối bài thơ có phác họa bông hoa và con chim đang hát trước dải núi có lóe lên những tia nắng, ý diễn tả có thể là bình minh, có thể là hoàng hôn. Bài thơ đã được chép hoàn chỉnh như một công trình kết hợp giữa thi ca và hội họa, nhưng hết năm mãi trong cặp lại trong túi áo thầy, mà chưa có dịp đưa cho người được tặng. Thầy Cận đã suýt mấy lần định gửi qua bưu điện, nhưng nghĩ sao lại thôi. May sao, thầy nhận được giấy mời của lớp Bích Lan đến dự đêm thơ công bố những sáng tác của sinh viên. Thầy Cận bước vào cửa lớp đã thấy các thầy các cô ở khoa đến khá đông đủ. Giáo sư Hoàng Đĩnh - chủ nhiệm khoa ngồi trước chiếc đèn bão, quay mái tóc bạc gần hết nhìn vào tốp sinh viên đang ồn ào thấp thoáng trong bóng những chiếc đèn quá nhỏ, mặt người nào cũng như bị nhuộm vàng, và bạt hẳn phần trên. Một vài người sột soạt những tờ giấy vẽ nóng ruột. Thầy Hà Vương, tổ trưởng bộ môn lý luận hơi cong môi trên cúi đầu chăm thuốc. Thầy Cận tự nhủ: hút gì, chàng qua ông muôn khoe khuôn mặt đẹp trai, kiêu kỳ của ông thôi mà. Thầy Cận khẽ gật đầu, mấp má môi chào mọi người và chỉ

một thoáng định thần, thầy đã phát hiện ra Bích Lan đang rúc rích trò chuyện với một sinh viên nữ có khuôn mặt hơi gầy. “Ai nhỉ”. Thầy Cận đang định nhớ tên cô sinh viên thì anh Tốt đã bước lên bục khai mạc đêm thơ. Chiếc đèn hình như bị vỡ một miếng, gió lọt vào làm ánh sáng và bóng tối nhấp nháy trên khuôn mặt đen của anh lớp trưởng. Sau đó giáo sư Hoàng Đình lại lên, chậm rãi dặn dò, khẳng định một lúc nữa. Giáo sư chủ nhiệm vừa bước xuống thì bí thư chi đoàn Vũ Kiếm lên mở đầu đêm thơ bằng bài thơ có tính chất cổ động “cô gắng là ngọn cờ. Vinh quang sẽ trở về”. Bài thơ được một vài tiếng vỗ tay trên hàng các thầy giáo và làm rõ lên tiếng chê bai ở đám sinh viên. “Tưởng gì? Sao không gọi là xã luận cho đúng thể loại”. Tiếng xì xào lắng xuống khi anh Thiếu từ ngoài cửa bước vào, tay lăm lăm tờ giấy. Vì vội vàng, anh bước hụt xuống bậc và bị ngã bổ chửng. Tiếng cười òa lên ở đám sinh viên. Anh Thiếu hầu như không để ý đến sự cô, anh đứng phắt dậy, mặt nhăn lại, không hiểu vì đau hay vì câu thúc của sự hung phấn. Anh im lặng một lúc, mới cất lời. Giọng anh nghe như bị một cục bông cản lại, làm ngắt quãng nhiều lần. Kính thưa và xin phép các thầy xong, anh Thiếu chìa tờ giấy đầy chữ ra phía ánh đèn, giọng thều thào như mệt mỏi:

- Tôi vừa từ Tiểu Khê về đây.

- Tiểu Khê là gì?

Thầy Cận nghe rõ tiếng Bích Lan hỏi, rồi tiếng trả lời nhẹ:

- Là suối nhỏ. Rõ lắm chuyện.

- Vâng, Tiểu Khê là suối nhỏ, nhưng để phù hợp với cảm hứng ưu thời của tôi, nên tôi đã dùng từ đó. Lều thơ của tôi đặt trên mặt Tiểu Khê, bài thơ này cũng được trước tác trong

tiếng róc rách của nước, nó đã bao đêm gợi cho tôi những tứ thơ. Và đây, tứ thơ này đã đến, tôi viết một mạch không hề sửa chữa. Bài thơ vừa ráo mực, tôi mang về hiến các vị.

Thầy Cận thấy trán giáo sư chủ nhiệm khoa cau lại, cô Nga dạy văn học phương Tây cựa quậy vì nóng ruột. Thầy Hà Vương vẫn giữ nguyên nụ cười lơ đãng, kẻ cả. Anh Thiếu mào đầu xong, cúi đầu xuống, háng giọng đọc thơ. Chất thơ lục bát líu ríu với những từ cổ cùng giọng đọc ngâm nga làm thầy Cận nhớ đến giọng văn tê ở đình làng thầy nghe từ hồi nhỏ. Dòng thơ đang đều đều trùng điệp không rõ bao giờ hết thì anh Thiếu bỗng giơ hai tay, tiếng anh vút lên, dần lại, tách từng chữ: “Lòng-ta-là-của-bạn-đời. Phdi-đâu-bữa-tiệc-tiếp-người- quyền-sang”.

Anh Thiếu gục đầu xuống một lúc với sự mệt mỏi cô tạo, sau đó anh lững thững khập khiễng (vì cái ngã lúc nãy) ủ ê bước lên bậc cửa ra ngoài. Hội trường hoàn toàn bất ngờ vì hành động của anh, vì thế khi bóng anh đã bị bóng tôi nuốt hẳn, thầy Đinh Quang Lâm - dạy văn học cổ bật lên, hai tay đập vào nhau đôm đốp kéo theo vài tiếng vỗ lẻ tẻ từ phía đám đông sinh viên đang nhôn nháo bàn tán.

Chương 12

Anh Thiếu ra được một lúc, hội trường bị chìm xuống không hiểu vì sự u hoài, buồn thảm bởi bài thơ gây nên, hay bởi sự chán chường của người nghe với ý nghĩ thầm kín “chả nhẽ thơ chỉ có thế thôi ư? Chả nhẽ, anh chàng Thiếu - một người kỳ quái - lúc nào cũng làm như mình là một vĩ nhân đời chưa biết đến lại đữn giản và có phần ngốc nghếch thế sao?”. Rất

may, sự im lặng đáng chán này chấm dứt khá nhanh khi Học, từ phía dưới làng ghé sinh viên phủ đầy bóng tối cầm chiếc đàn ghita bước lên. Anh ta hầu như không nói câu nào chỉ ngắn gọn “xin phép các thầy, các cô, xin phép các bạn”, rồi cong người lại quàng dây ghita lên cổ. Trong khi dạo mấy hợp âm tìm tòi, anh ngửa cổ nhìn lên trần nhà, cục hầu trên cổ liên tục di chuyển, khi cúi mặt xuống, mắt anh như lạc đi, giọng anh thều thào bài thơ ứng tác “Em bây giờ ở đâu?”. Tiếng ghita rề rề bay lên đứt đoạn như con chim xơ xác, ôm yếu nhưng nó vẫn cố gắng đưa đôi cánh âm thanh tả tơi đỡ giọng thơ ngàn ngạt như giọng người bị cúm bơi vào không trung đen kịt. cả hội trường lặng đi vì bị mê hoặc bởi những câu thơ sượt mượt, chạm chạp nhả ra, y hệt như sợi dây thùng ướt sũng đang di chuyển trong mưa.

Em đi

Anh buồn đến rơi tìm Tim rơi thẳng xuống
miền giá lạnh ở nơi ấy từ lâu không có lửa
Chẳng có than, chẳng có cuộc đời

ở góc cuối cùng chỗ khá đông sinh viên nữ và các lớp dưới lên dự có tiếng thút thít. Tiếng nghẹn ngào này lọt vào tai nhà thơ đang rầu rĩ. Nó như một giọt xăng làm cảm hứng đã gần tắt ngấm của anh bùng lên. Học vung tay:

Em đừng khóc Cho dù năm tháng Anh cô
đơn và em cô đơn Trong cuộc đời chẳng có
gì hơn Hai cặp môi gắn liền mê mãi.

Để khắc họa hình tượng bài thơ và để gây ấn tượng trong lòng người nghe, tay Học lướt nhanh trên các dây trầm, tiếng đàn ùng đục hỗn hển. Rồi anh lướt qua những dây thanh để rít lên những tiếng kêu tuyệt vọng. Rất bất ngờ, mắt anh bừng

lên, tay vung cao, hai ba sợi dây đàn vừa bị đứt ra, có sợi chạm vào chiếc bóng đèn kêu một tiếng “canh” khẽ. Học gục đầu xuống, hai tay buông xuôi, chiếc đàn ghita nằm chéo trên ngực. Anh chết lặng trước tiếng vỗ tay như nửa dập của đám sinh viên, vài ba thầy cô gật gù quay lại với nhau bàn tán. Vừa lúc đó, Hiến xuất hiện, đôi mắt con gái của anh gườm gườm nhìn cả hội trường. Tất cả trở lại im phăng phắc, bất ngờ một tiếng thì thào.

- Bộ dây mới tinh tở vừa mua. Thế mà cậu...

Cả hội trường ồ lên cười dìm mắt hút tiếng “yên chí” của Học, Hiến hơi nhếch mép. Anh bước lên một bước, lễ phép và dứt khoát.

- Kính thưa các thầy các cô, thưa các bạn, nhà thơ Vũ Học vừa trình bày thành công sáng tác của anh, với sự giúp đỡ của cây ghita và những thủ pháp sân khấu. Sau đây, để các thầy, các cô và các bạn lĩnh hội được đầy đủ chủ đề bài thơ, đồng thời giúp tôi thể hiện đúng phong cách bài thơ, tôi đề nghị mọi người tạm thời tắt hết đèn đi.

Tiếng ồn ào rộ lên, có người phản đối, có kẻ tán thành. Các giáo sư, thầy cô giáo ngơ ngác nhìn nhau, rồi nhìn Hiến. Lớp trưởng Tốt lo lắng đi lại phía giáo sư chủ nhiệm khoa. Khi thấy hai người bàn bạc, Hiến nói tiếp:

- Nghệ thuật của nhân loại sống được do phong cách. Arixtốt đã nói: nghệ thuật không phải là đồng xu đúc đồng loạt. Cần một ngọn đèn tôi không thể đọc thơ. Bài thơ này có tên gọi “Đêm ma trơi”. “Đêm ma trơi” cần một không gian phù hợp.

Hiến ngừng lời, chiếu ánh mắt xuống mọi người. Anh sung sướng nhận ra những ánh đèn trên bàn sinh viên tắt dần, và

anh thấy thầy Cận triết học nôn nóng chau môi thổi ngang ngọn đèn trước mặt mình.

Việc làm của thầy Cận có tác dụng dây chuyền đến mọi người. Thầy Hà Vương đưa tay vịn đến hết ngọn đèn trước mặt, cô Lân Nga đứng dậy, rồi lại ngồi xuống, giáo sư Hoàng Đĩnh đằng hắng liên tục, cả thân người ông nhập nhòm như ngồi phải chỗ ghê kên. Ông xòe lửa châm thuốc, và khi ánh đèn cuối cùng trên bàn lớp trưởng Tốt vụt tắt, ông bỏ ra ngoài. Lan rất muốn cười, nhưng cô cô nén, cạnh cô Thùy và Đào đang thì thào vẽ phẫn nộ. Trong bóng đêm giọng đọc thơ của Hiến trập trùng, dàn trải. Lan không hề để ý đến bài thơ, mà cô nghĩ đến cái tối sau buổi họp chi đoàn “Bài thơ lá trắng”, bây giờ lại “Đêm ma trời”. Anh chàng này có thể có tài đây chứ. Loại tài này không biết có kiếm được tiền không, chứ còn lên chức lên tước thì... Thêm một bóng người nữa cao hữn ngậm điếu thuốc đỏ rực treo qua bậc đất ra ngoài:

- Ai đấy?

- Thầy Cận thì phải.

Bất chấp và quên đi tất cả, Hiến vẫn say mê:

Đêm ma trời không gian như vỡ ra Thuở hồng
hoang cũng không có thể,
Em đứng bèn này, anh đứng bèn kia Ta cách
xa nhau vì đêm tối

- Ngọt ngọt quá.

Có tiếng ai đó là lạ cất lên, sau đó là tiếng bật lửa và tiếng diêm xòe, những ngọn đèn thi nhau bùng lên. Hiến sững người lại, anh dừng lơ, lão đảo vịn tay vào thành chiếc bàn đầu tiên.

- Hết chưa? - Anh Tô vỗ vào vai Hiến hỏi.

- Tôi không đọc nữa, tôi không chịu được không khí phi nghệ thuật này.

Anh Tô không để ý phản ứng của Hiến đứng ra giữa bực nói to:

- Để đỡ căng thẳng, xin mời các thầy, các cô và các bạn giải lao mười lăm phút.

Lan thở phào bước qua bậc cửa ra ngoài, cô thấy thoải mái khi hít thở không khí mát mẻ ngoài trời; tiếng “bắt cô trói cột” từ núi cao vọng xuống, tiếng con “thủ thỉ thù thỉ” ở bụi nào chốc chốc vẳng đến. Hình như có ai đến sau mình, Lan ngửi thấy mùi thuốc lá cùng mùi nước hoa thoang thoang. Cô định quay lại thì tiếng thì thầm cất lên bên tai cô:

- Em cầm lấy, về nhà hãy xem!

Chương 13

Không hiểu có phải vì lão Đách linh thiêng mà đúng ngày giỗ đầu của lão, thì người con gái trở về. Đầu tiên chẳng mấy ai ở thung lũng có thể nhận ra Lách - tên người con gái - một đứa con gái đầu nhỏ xíu, xương hông và đôi hông lại quá to, trông y hệt một quả trứng dựng đứng di chuyển trên mặt đất. Đứa con gái đầu tóc rũ rượi, đôi mắt sáng long lanh nhìn vào ai thương làm cho người ấy phát hoảng, vì nó dị thương, vì nó như đom lửa lân tinh trong đêm mưa phùn, đôi mắt đảo lia lịa trên khuôn mặt bản lăm lem. Lách chột khóc, chột cười, chột cất tiếng ru, hai tay đu đưa mẩu gỗ nhặt được bên bờ tre. “Con đi đâu rồi, con ngủ đi con, bà đi đâu rồi, chồng đấy bà đâu?”. Ấy thế mà bây giờ khi lội qua suối Đôi, Lách gặp cụ

Liễn được cô con dâu cả lai lên huyện lấy tiêu chuẩn gia đình có người đi B, Lách đơn đả, xởi lởi lắm:

- Cụ Liễn đây ạ, cụ không nhận ra con ư? Con là Lách đây.
- À, Lách đúng rồi, trông khác quá, thế còn...
- À, chồng con đấy, anh ấy dư là làm lâm nghiệp.

Cụ Liễn đi xe về trước nên chuyện cái Lách con lão Đách về giỗ cha loang như mùi mít gặt gió nồm. Người thung thũng gần như tạo ra cố để đi ra đường. Trẻ con lứa tuổi mười lăm, mười sáu thì tỏ vẻ thích thú, vì dạo trước chúng đã từng đi theo con Lách đầu tóc rũ rượi, cười sằng sặc, khóc ngả nghiêng. Người lớn thì ra đường để xem chồng nó ra sao, xem con Lách biến đổi thế nào. A, ra thẳng chồng trông dần dần, gặp ai cũng xòe môi ra cười. Rõ cùng là đồ ngớ ngẩn, đôi mắt ngơ ngác, cái đầu to tướng lúc lắc trên cái cổ. Và này, rõ là nó có chữa, cái bụng lùm lùm bằng quả bưởi trước vạt áo màu trứng sáo hơi nhàu và bẩn. Về đến nhà, Lách bỗng tái mặt, nó nấc lên hai cái, rồi đứng thừ mặt ra trước căn nhà và cái vườn đã tròn một năm không có hơi người. Cây cối tôi um như đề sập lên mái nhà đầy nấm lỗ chó đờ nhạt và nấm trứng gà tròn lông lốc trắng nhạt. Người chồng khom lưng gỡ những cây dong và bụi tơ hồng vắn vít trước cổng. Một thoáng sau cái ngõ nhỏ mọc đầy cỏ gà và cỏ ấu cũng hiện ra. Lách ngập ngừng, đôi mắt nó lại bập bùng một chớm lửa. Người chồng kéo tay vợ vào nhà, người vợ hôn hển.

- Sẽ có, sẽ có.

Rồi cô ngồi phệt xuống thềm nhà ướt lạnh mọc chon von vài rễ cỏ gianh. Người chồng sầm sầm, rút thẻ hương châm lửa đi thẳng vào nhà, cắm vào chiếc bát hương mẻ lơ thơ vài chân hương mộc trắng nhạt. Mùi hương làm căn nhà âm lại,

anh chồng khom lưng đi ra, hai tay xoa vào nhau hể hả.

- Nhà này ở được, ở được.

Anh Giэт là người Trảng Dương đầu tiên sang thăm vợ chồng Lách, anh được mời thuốc lá Tam Đảo và ông chè Tân Cương, về anh nói với vợ “mừng cho cái Lách lây được chồng, chú ấy thê mà người nhà nước đây, thạo nghề rừng lắm, còn hữn lão Dích nhiều, vì chỉ thoáng nhìn cây chú ấy biết ngay là gỗ gì, thê mới tài”. Vài người đàn ông khác ở Trảng Dương đến nhà Lách về đều nói đại để như vậy. Còn đàn bà Trảng Dương nghe chuyện đều bảo như chị Giэт: “Cũng là cái số, đến đoạn nó yên lành”.

Đêm ấy trời mưa, hình như là cơn mưa cuối cùng của mùa hạ. Mưa xuyên thủng mái nhà ọp ẹp của lão Đách. Người chồng bị ướt thức dậy lầu bầu “không ngờ, không ngờ”. Người vợ thấy lạnh mở mắt ra, nhìn thấy đống lửa bập bùng, bỗng vùng dậy cởi phăng chiếc áo ướt, rồi chiếc quần mới ướt vút vào một chỗ, xong lao ra ngoài. Lách chạy thật nhanh, vừa chạy, vừa gào, vừa khóc, người chồng hoảng hốt lao theo nhưng thế nào kịp được. Bóng đêm thì mịt mù, thỉnh thoảng một làn chớp lóe lên, người chồng lại thấy người vợ của mình trắng xóa đang lao đi.

- Lách, Lách này. - Giọng người chồng khản đặc.

Sau những làn chớp, bóng tối chùng xuống đặc hữn. Người chồng đứng sững lại, ngơ ngác, hồn hển, bất lực. Lại một làn chớp mới lóe lên và anh thấy cái bóng trắng rợn của vợ đang khuyển tay trước ngực đu đưa, đôi môi lấp bắp. Anh tiến lại, và sau hai làn chớp, anh đã ôm được vợ. Anh rùng người khi thấy làn da lạnh băng của Lách. Người ta bảo ma lạnh lắm. Người chồng định cúi xuống bê xốc vợ lên, nhưng Lách bật

cười, rồi gào lên: “Sao lại thế, sao lại thế”. Lách giẫy giụa, trườn ra khỏi cánh tay chồng, rồi vùng chạy.

Sáng ra, dân Trảng Dương ít ai biết được sự kiện đêm qua, vì thế họ bất ngờ khi nhìn thấy Lách trần truồng, vòm bụng thấy lầy dính chặt bùn, trên đầu giắt đầy lá mua, lá sim, hai tay ôm khư khư cục gỗ mục vàng khè đất sét. Anh chồng ử rữ đi sau, thỉnh thoảng Lách lại quay lại, đuổi quây quây.

- Cút đi, chồng gì mà, con gì mà. Chồng là bei, bố là chồng, phải không con? A à a, bô" là chồng, chồng là bố. Đàn ông, một lũ đàn ông không tình. Mẹ con, chỉ mẹ con mình.

Tiếng của Lách rin rít, khàn khàn, thê mà nó cứ hát, hát loảng quảng câu nọ dính vào câu kia. Nó đi rong ruổi hết bờ ruộng nọ đến bờ ruộng kia. Đi chán, chừng như nóng nó xuống dầm mình vào những vũng nước sót lại sau trận mưa đêm qua. Những lúc đó nó kỳ cọ cho cục gỗ rất kỹ, mồm nựng:

- Con phải sạch con nhỉ, không sạch chúng nó chửi cho, chúng nó khinh cho, phải sạch cả người phải sạch cả tiếng. Mẹ thì nhớ nhuộc hết cả, mẹ chả có cần, mẹ không có sợ.

Đầm chán nó lại lên bờ, thong thả đi, tay ôm khúc gỗ, tay hong mớ tóc ướt lướt thướt. Lũ trẻ con lông nhông đi sau, chóc chóc lại cười phá lên. Nhìn thấy cảnh ấy từ xa, Lan định tránh sang đường khác, song con đường không lồi rãnh, nên cô làm vẻ phớt lờ không để ý cứ bình tĩnh đi lên. Đám rông rần của người đàn bà rồ đến gần, nhìn thấy cô, Lách bật cười khảnh khách, Lan đỏ bừng mặt trước tấm thân trần truồng của người điên. Cô định cúi mặt tránh ra, thì Lách đã quỳ xuống, khúc gỗ sạch để một bên, nhắm vào Lan vái lạy, vái để.

- Ôi, tấu lạy cô, cô mới là quý, là tiên chứ người sao đẹp thế. Cô thà cho con, cô làm cho nó chết là đúng lắm rồi. Nó phải chết, phải chết.

Mặt Lan tái đi, bàng hoàng. Cô muốn vùng chạy hoặc níu giữ Thùy lại, nhưng Thùy đã cách cô cả một đám đông những đứa trẻ đang há mồm nhìn hai người.

Lách vẫn liên tục rập đầu:

- Lạy cô, con lạy cô, không có cô làm sao nó chết được. Con sẽ thờ cô suốt đời.

Lan hoảng sợ quay đầu co chân chạy. Chân tay cô như vướng vúi, y như trong mơ. Sao thế này? Đầu óc cô quay cuồng, sự hoảng hốt dần dần tăng lên... cô sợ con điên sẽ đuổi theo, vồ lấy cô. Nhưng Lách thấy Lan bò chạy, nó đứng phất dậy, tay ôm bụng cười sằng sặc:

- Tưởng gì, bà cho là thần thánh không chịu, thì thì mà chỉ là con đàn bà thôi, con đàn bà là có cái hĩm. Cái hĩm của đứa nào cũng giống đứa nào, chỉ cái mặt là khác thôi. Cha đẻ mẹ cái mặt đẹp. Con đàn bà đẹp kiếm ăn ở cái mặt, nhưng phải có cái hĩm làm môi nhớ không, nhớ không...

Đang nói Lách bỗng gục xuống như cây bị phạt ngang, mồm miệng sùi bọt mép. Nó nằm bất động, vì thế người chồng tội nghiệp mới dám đến gần. Anh ta vồ sẽ vào mình vợ để đánh động, sau đó cởi áo của mình quàng lên thân thể vợ, ôm xốc vợ lên, chầm chậm đi trên con đường đầy nắng và một chút gió heo may. Đằng sau anh lũ trẻ kéo một hàng dài huyền ảo.

Bích Lan đi lang thang, lòng trông trải và bồn chồn. Trăng thu vàng sẫm, lạnh lạnh hoang vắng trong thung lũng yên tĩnh. Những đom đóm nhợt nhạt bay lơ đãng trong ánh trăng. Những ngọn đèn nhà dân bất ngờ lọt ra cũng nhợt nhạt. Càng cố quên, càng muốn chìm trí nhớ tận nơi sâu thẳm của quên lãng, thì hình ảnh con điên trần truồng, trắng nhẽ nhại, nhảy chơi chơi, cặp vú thây lầy rung theo đà nhảy, cái bụng bần bần phồng lên rồi mái tóc rũ rượi, cùng cái chấp tay nhập nhô trước mặt cô hiện ra. Khuôn mặt Lách hoen bần đờ dai, tiếng nói đùng đục lấp bắp nhưng vang lên như một lời trách móc và kết tội: “Cô làm nó chết là đúng lắm rồi”. Lan lạnh người, đảo mắt nhìn quanh, “Không có cô làm sao nó chết được”. Một năm trời yên tĩnh, không có ai nghi ngờ gì đến mối liên quan lơ mơ giữa ao ước của Lan với cái chết của lão Đách. Thế mà bây giờ, đúng ngày giỗ đầu lão, con gái lão hiện về như sự xui bẩy của oan hồn cùng những lời như luận tội, như ghìm giữ. Từ chiều đến giờ, Lan không muôn về nhà, cô sợ gặp mọi người. Chắc hẳn Thùy đã nói hết rồi. Thế thì... nhưng ai tin được miệng lưỡi con điên. Những lời lẽ mơ hồ nhất và cũng thật thà nhất? Sao lại thế này? Trời ơi, nếu chính thầy Quỷ cũng chết đi thì... Mây trên trời từ đâu bay đến che lấp mặt trăng, làm không gian bỗng xạm đi. Gió từ triền núi trượt xuống ào ào như cánh vỗ của con chim khổng lồ bay qua. Sao thế này, con đã được gì đâu mà con phải chịu đựng nỗi dày vò khủng khiếp, lời kết tội ghê gớm kia. Lan đưa tay ôm chặt lấy vầng ngực mềm nhũn nóng bừng của mình. Mặt cô ngửa lên trời như kêu cứu, như để đuổi xua đám mây đen đang che phủ mặt trăng và che phủ đầu óc mình. Chân cô bỗng như nhũn ra khi từ rặng núi Tương Tư một bóng trắng lả lướt như thoát ra từ màu xám nặng nề của rừng cây, sắc núi.

Bóng trắng đi vùn vụt về phía cô, và hiện rõ dần thân hình một người con gái. Sợ hãi và hốt hoảng, Bích Lan đưa tay ôm chặt lấy mặt, khiếp sợ chờ đợi. Ta đang chết, ta đang bị trả thù. Không ai có thể trốn khỏi tội lỗi. Không có tội ác nào không bị trừng phạt. Nhưng, trời ơi, tội lỗi, tội ác... con có làm gì? Oan cho tôi quá, lão Đách ơi!

- Con đừng sợ. - Giọng nói quen quen, chơi vơi làm lòng Lan đang chộn rộn tĩnh lại dần.

- Buông tay và mở mắt ra. - Tiếng nói lại cất lên xa vơi mà rõ mồn một.

Lan khe khẽ thả tay xuống và khi mở bừng mắt, cô nhận ra những đám mây đen đã tan đi, mặt trăng 17 méo mó hiện ra trong veo, cả thung lũng lại rời rợi ánh trăng.

- Có nhận ra ta không?

Lan cúi sụp xuống trước mặt người đàn bà trắng xóa.

- Thưa cô, con nhận ra cô, nhưng...

- Ta có mặt ở khắp nơi, và ở ngay trong lòng mỗi người con gái, mỗi kẻ đàn bà ma quái như con.

- Thưa cô, con có tội lỗi gì đâu?

- Người đàn bà ít gây ra tội lỗi cụ thể, họ chỉ là nguyên cơ, chỉ là sự xúc xiểm, sự xô đẩy. Tội lỗi của họ mỏng và sắc như dao cạo. Đa đoan lắm, khô' đau nhiều. Tính toán lắm vận hạn nhiều.

- Thưa cô, con xin nói hết...

- Ta biết cả rồi. Có thể coi đó là tội lỗi mà cũng có thể không. Bọn đàn ông chết là đúng lắm rồi. Ta đã dùng con để trừng trị lại họ. Với ta, con có công. Ta sẽ còn trả thù tiếp, trả thù cho đến khi nào ta hả hê, đắc thắng. Ta có thể phá ra cười trong sự sầu não của ta mỗi khi nhớ đến tội ác của lũ đàn ông man rợ - ta nói lũ đàn ông ham hô là

man rợ; đừng nghĩ sai, nghĩ lầm, vì không có đàn ông chân chính thì đàn bà chúng ta sống với ai. Con ngẩng mặt lên nghe ta đây.

Thấy Lan nghe theo mình, người đàn bà trắng toát vung hai tay lên.

- Ta đang đuổi xua sự nặng nề trong lòng con, và sau những lời nói này của ta, lòng con sẽ trở lại yên tĩnh. Con cứ sống thật vui vẻ và say mê trên đời này. Vẻ đẹp của đàn bà luôn luôn là bông hoa cao quý trong cuộc đời, nhưng cũng là miếng mồi ngon lành trong cái ao dối. Lão Đách bị gâu tát chết, vì lão đã tham cái mồi không bao giờ dành cho lão, và đó là kết cục bi thảm của những tội lỗi ngu si của lão. Lão đã làm con gái lão điên, thì lão phải chết. Con chỉ là cái lầy trong một cái nỏ, con hiểu chưa, sự trừng phạt nào cũng chính đáng. Không phải ai cũng tạo ra, làm nên được sự trừng phạt đó. Con thấy lòng con ra sao?

- Con nhẹ nhàng bởi vì con biết con không có tội, nhưng việc thầy Quỷ...

- Ta sẽ làm cho con quên hết, ta sẽ phủi hết bụi bặm trong lòng con.

Người đàn bà vung tay mỏng mảnh, trắng bạch của mình lên như làn chớp lấp lánh:

- Còn chuyện thầy Quỷ, ta sẽ nói sau, nói sau. Đó là một hạt giống trong rừng cây mà tương lai con sẽ phải chặt, đó là viên đá lát trên con đường con đi tới. Thôi ta đi đây, ta sẽ mang theo một u sầu, giày vò của con. Đời con đang rộng mở, chằng có gì cản giữ được đâu.

Trong chớp mắt người đàn bà trắng tan ra hòa vào ánh trắng. Bích Lan thấy lòng mình trở lại thanh thản, nhẹ nhõm.

Cô cất tiếng hát khe khẽ và từ từ đi về nhà.

Cô thấy đổi. Giá bây giờ được ăn... Thùy nghe tiếng chân bước trên sân, biết ngay là Lan, cô vội vã chạy ra giọng hốt hoảng:

- Tao lo quá, này nhưng mà con Lách...
- Thôi thôi, còn gì cho tao ăn với, con điên ấy mà.
- Thầy Cận vừa đến.
- Biết rồi, chuyện ấy nói sau. Tao đói quá.

Bốn tháng sau trước khi về quê ở làng Chiện để sửa soạn làm luận văn, thầy Cận đã nhận được thư của Bích Lan, những dòng chữ trong thư làm thầy bàng khuâng, sung sướng. Thầy tự nhủ “suốt đời có lẽ không bao giờ mình hiểu được tâm hồn người phụ nữ”. Lá thư viết một cách tha thiết: “Em cảm thấy cuộc đời không thể sống thiếu anh”.

PHẦN IV

CÔ CÁN BỘ NHIỀU TRIỂN VỌNG

Chương 1

Buổi trưa ở cơ quan thật vắng lặng. Tiếng đánh máy chữ đã ngừng, tiếng rì rầm trao đổi, tiếng ồn ào thảo luận bài vở đã tắt chỉ còn tiếng ào ào của cây sấu già. Mọi người sau khi ăn một cách nhanh chóng những suất ăn đữn giản, đạm bạc đã tìm chỗ nghỉ ngơi thư giãn. Đàn ông, con trai lên bàn làm việc, vun đống tài liệu bản thảo, sách báo làm gối. Đàn bà, con gái xếp liền những chiếc ghế thành giương ngả lưng. Qua khoảng trống gặm bàn, Bích Lan thấy Thùy đã ngủ. “Không hiểu sao lúc nào mình và nó cũng gắn liền với nhau, may nó là đứa con

gái đứn giản, nếu không thì..." Thùy trở mình, cô muôn Thùy mở mắt để hỏi một vài điều có liên quan đến bài viết của mình. Ra công tác, càng lao sâu vào công việc văn chương viết lách này, Lan càng hiểu mình chỉ là kẻ lạc đường.

Đạo học phổ thông cô cầm đến quyển truyện vì tò mò, vì thấy chúng bạn khen hay. Vào học Tổng hợp Văn, Lan ưỡ oải học như kẻ mệt yếu kéo xe bò qua bốn năm giữa đám bạn bề cường nhiệt và lập dị. Thế là Lan cũng thoát được hết, cô vượt qua những bậc thang học vấn một cách nhẹ nhàng và bây giờ lại thành phóng viên. (Tuy tạp chí "Nghiên cứu phong tục và kỷ cương" của cô chỉ là một tạp chí mà ngoài đời mấy ai đọc).

Nó là cái số, nhưng số" phận gì cũng do con người tính toán và quyết định, với lại mình... Cô Liêm, Lan ngửa mặt nhìn lên chiếc bóng điện, và xéo tầm nhìn của cô là máy điện thoại và máy chữ. Lan bật cười, ơ thung lũng Trảng Dươg xanh, mượt im lìm, ở bãi chẵn trâu Phân Nha rậm rạp, có những bụi dứa cháy nham nhở, hàng rào nhà cụ bếp Tư và chùa Vệ, tiếng chuông chùa ngân nga khi trời sẩm tối... Còn ở đây, có lẽ nào giữa căn phòng này, mình có thể tin. Lão Đách... Ôi nhớ đến làm gì. Rồi đám cưới của mình thầy giáo Cận là chú rể. Khuôn mặt trắng trẻo và hàm râu cô tìnhạo thật kỹ nổi rõ màu xanh nhạt.

- Xin chúc mừng hạnh phúc!

- Chúc mừng!

Tiếng reo vui hỗn độn thành tiếng à à mơ hồ. Bô mẹ Lan cổ tiếng là nhanh nhẹn, từng trải ở làng cũng trở nên ngây ngô trong phòng cưới rục rĩ ánh đèn. Thằng Gùng vừa nhập ngũ chưa phải chuyển đi xa, được về dự đám cưới chị. Nó cao lêu đêu, đi lại với vẻ cố làm ra bạo dạn nên càng gượng gạo và ngô.

- Gùng ơi, chị bảo này.

- Em đã đổi tên là Trung Kiên rồi.

- ừ thì Trung Kiên. Đây không phải như làng đầu, cậu cứ ngồi trò chuyện với khách không cần đi rót nước.

Nếu mình không quyết định chủ động mối quan hệ với Cận sau học kỳ I năm thứ tư thì ai làm luận văn cho. Mình không để Cận tổ chức cưới ngay sau khi ra trường, thì làm sao Cận vất vả chạy cho mình về làm việc ở Hà Nội... Tạp chí Nghiên cứu phong tục và kỷ cương xin hai người. May mà chồng mình quen trưởng phòng tổ chức, mới đổi mình vào vị trí của tay Học, cho Học vào đoàn công tác B. Thế cũng là hợp lý, vì hắn làm được thơ thẩn, hắn là con trai, còn mình phận đàn bà vào trong đó, bom đạn hỗn loạn biết thế nào. Còn ở tạp chí này, tưởng chỉ có nghiên cứu, ai ngờ cũng đi viết bài, cũng làm phóng sự gì đấy. Cái bài mình được giao khó viết quá. "Những điểm cần phát huy trong hội Gióng". Chồng mình lại không thạo lĩnh vực này mà mình lại chưa muôn hỏi. Trước đây cả cái luận văn đề "Tính thời đại của truyện ngắn công Mỹ", anh ấy chỉ cần bổ sung bản luận văn của bạn anh ấy trước đây. Nhưng lĩnh vực đó là khả năng thực sự của anh ấy. Còn bây giờ... Ông trưởng ban của mình! Cái mặt ông ta mới buồn cười chứ, như hình tam giác, trên phình ra, dưới tóp lại, có lúc lại giống như lưỡi cày, hai con mắt bé xíu cố căng ra. Ông ta nhìn mình, rồi lại nhìn vào bộ ngực cái Thùy.

- Hai cô học cùng lớp à?
- Chúng cháu cùng cả làng nữa ạ.
- ở đây không có ai là chú là cháu cả.

Cặp môi mỏng của trưởng ban nhếch ra giống như môi con bò khi đã bị bỏ xeo. Lan cố nén cho khỏi bật cười vì sự so sánh thầm của mình.

- Cô Lan thích thú gì hả?

Ông trưởng ban thò tay vào ngực gái sồn sột rồi hất hàm hỏi.

- Dạ, cháu...
- Kìa, lại cháu.

- Vâng, em, không đâu ạ.
- Thùì thì sao?
- Em, em..
- Mạnh dạn vào, nói đi.

Lan thấy rõ đôi mắt ông trưởng ban nhìn thẳng vào bộ ngực căng ních của Thùy. “Ông này” rõ thật, già rồi mà... Chang trách... ngày trước ông ta làm to lắm, phổ chủ tịch tỉnh chứ ít đâu, chỉ vì bị bắt quả tang lẳng nhằng với cô y tá cơ quan. Ông tổng biên tập lại người cùng làng, thương tình đưa ông ta lên Hà Nội. Khiếp, cái bụng phệ đầy mỡ kia, đôi chân đầy lông, cái mặt như quả bầu lọ kia mà... Đem tâm hồn, may mình nhanh trí cầm sẵn cây kim, mình cô nhin đau, đâm vào đầu ngón tay để có vài giọt máu nhỏ trên chiếc khăn trắng muốt... Cô đã oằn oài trong tiếng thì thào, hổn hển của Cận.

- Cô chịu nhé, lần đầu ai chả thế. Anh yêu em, yêu em vô cùng.

Lan cắn chặt vành môi, đôi chân trần quắp lại. Cô nhớ đến Lâm. Một chút lo lắng và bùi ngùi. Hôm về làng, tình cờ Lan biết Lâm đã đi B, chứ nếu Lâm ở ngoài này thì chắc chắn... Lâm là một người nóng nảy, lại ít học hành, không biết gìn giữ quy phép gì cả, nhỡ ra... Tiếng thở bập bênh của Cận, Lan muôn mình mê đi, ngây ngất, trôi dạt trong niềm say đắm vợ chồng, thế mà... Nhìn nét mặt cau có của vợ, Cận lại thì thào:

- Anh xin lỗi em. Kia, đau lắm phải không?

Lan e then khẽ gật đầu. Đôi chân cô lạng lẽ mở ra. Người cô bỗng ào lên cảm giác gằn giông như cái lần trong miếu cô Liêm, Lâm đã nắn nỉ. Đạo đó cô còn bé quá... Khuôn mặt Cận dập dềnh, nhòa đi trong ánh đèn ngủ lơ mơ. Lan cắn chặt vào vai chồng, cô thấy mình vẫn tỉnh táo, chưa bị cuốn hút bởi nhịp điệu mê đắm của chồng. Hai tay ôm siết lấy lưng Cận, và chỉ khi lén đâm kim vào đầu ngón tay, cô mới cảm thấy mình nôn nao và ngơ ngác... Sáng hôm sau, nhìn chiếc khăn trắng muốt điểm những

giọt đổ rức vỡ tóe ra, Cận ôm chầm lưng vợ, hôn vào chiếc cổ trắng nõn của Lan rồi rít.

- Anh không ngờ, không ngờ.

Lan nhếch mép tự giấu mình.

Bên kia Thùy đã thức giấc, một tay áp má, Thùy thở dài.

- Lại nghĩ gì phải không?

- Mai vợ chồng cậu có về quê không? Chiều nay mình về.

- Hôm nay thứ bảy rồi cơ à?

-Ừ.

- Bài tớ được giao khó quá.

- về hỏi chồng cậu xem.

- Anh ấy thì... Sao mặt cậu buồn thế? Lại chuyện hôm nọ chứ gì.

- Chẳng biết nữa.

Thùy ngồi nhồm dậy, vuốt tóc, khuôn mặt thanh thản trở lại.

Chương 2

Đạo này ô tô từ Hàng Vôi về Chiện chẳng hiểu sao chỉ dừng ở bến Vệ, người làng Chiện phải đi bộ khá xa, gần hết rẻo đê hai làng. Những hôm vui vẻ, thì từng này đường đất có nghĩa lý gì, còn hôm nay Thùy đang buồn. Lúc thì cô muôn mình ở giữa đám đông, trong phòng làm việc, nghe anh Ban trưởng phòng phân công công tác, nhắc nhở phóng viên bằng tiếng trọ trẹ xứ Nghệ. Rồi anh chàng Lý thông minh, nhưng tếu táo quá, hầu như chẳng lúc nào anh ta nói nổi một câu đứng đắn.

Còn anh Độ thì lúc nào cũng kể chuyện các địa phương, rồi tiếng cười của Lan. Sao nó nhẹ nhàng và thoải mái thế. Nó và anh Lâm đã sâu sắc với nhau thế, cả làng đều biết, vậy mà anh Lâm đang đi bộ đội, lại đang vào B... Khi Lan báo cho Thùy biết đám cưới của thầy Cận với nó, Thùy sững sốt hỏi: “Thế còn anh Lâm?”. Lan cười thoải mái, đôi mắt đẹp nghiêng nghiêng:

- Đó là chuyện ngày xưa, chứ bây giờ, anh ấy mới học hết lớp năm, lại là bộ đội. Còn mình, chang gì cũng... Hợp làm sao được. Mới lại anh ấy đi như vậy biết đến bao giờ...

Sông Cái đang mùa nước cạn, doi cát trắng xóa nằm dài thơ ơ giữa dòng nước lững lơ êm ả trôi. Thế mà chỉ hai ba tháng trước thôi, mặt sông căng phình, trôi vùn vụt như rượt đuổi ai, sóng vỗ liên hồi vào bờ, chỗ thì vang lên tiếng ộp oạp như giũ cột, chỗ thì sầm sập như giận dữ. Lòng người cũng như lòng sông, khi vơi khi đầy, như thật như giả. Cái Lan đây và cả Đoàn nữa, cái anh chàng học khoa Lý trên Thùy hai lớp giờ làm ở đài phát thanh. Một lần đi chơi, nghe Đoàn nói Thùy mới biết, chứ dạo ở Trảng Dương, khoa Lý ở làng Duyên, Thùy có bao giờ sang. Đoàn quen Thùy trong một chuyên đi công tác viết về kiến trúc chùa Tây Phương. Anh ta làm ở phòng văn hóa thì phải, Đoàn cho Thùy xem những bài báo, bài thơ anh ta đăng báo, rồi Đoàn tặng Thùy bài thơ “Em là bông hoa anh chợt biết”. Trong bài thơ đó, Đoàn bảo Thùy là bông hoa đồng nội, hương sắc dịu dàng, anh chỉ muốn suốt đời ủ vào trong lồng ngực.

Hỡi bông hoa đồng thắm kín Em có để
anh yêu?

Thùy đã nhận lời đi xem phim, đi chơi và Đoàn đã ôm hôn cô.

Giữa sự ngây ngất tự nhiên cô lại nghĩ đến Vinh, thê mới buồn cười. Nhưng lại giông cái Lan thôi, mình yêu Đoàn. Còn Vinh, không thể hợp được. Thùy yêu Đoàn lặng lẽ, nồng nàn và tin tưởng, cô nghĩ Đoàn sẽ trân trọng mối tình ấy, và chắc Đoàn cũng yêu cô như đã... Thê mà tuần trước tình cờ Thùy thấy Đoàn 데ồ một người con gái. Hai người trông thật đẹp đôi. Cô ta ăn mặc rục rỡ, với chiếc áo valide vàng, may kiểu xanhtê. Cô gái mạnh bạo ôm lưng Đoàn, Thùy nhìn lại mình, chiếc áo pơlin màu mạ non. Cô lại rụt rề. Ông Quý trưởng ban bảo: "Làm phóng viên phải bạo dạn lên". Thùy cố làm quen với nhiệm vụ, cô tạo cho mình sự mạnh mẽ, dứt khoát trong công việc, nhưng trong tình yêu... làm sao cô có thể... Thôi, chấm dứt, chấm dứt hết. Đoàn là con nhà giàu, nhà Đoàn ở phố Hàng Khay. Lan cứ nắc nỏm mãi khi gặp Đoàn, và thờ dài về căn phòng ọp ẹp lợp giấy dầu ở khu tập thể cơ quan phân cho hai đứa... Còn mình người nhà quê, lại nghèo, không thể hợp được. Sau lần nhìn thấy Đoàn như vậy anh ta có gọi điện mấy lần, nhưng mỗi khi nhận ra giọng Đoàn, Thùy lại dập máy xuống. Quên đi, quên đi. Đầu làng Chiện đây rồi, dốc xuống chùa Vệ đây rồi. Bao nhiêu năm, tất cả vẫn không có gì thay đổi. vẫn trạm bưu điện có mái ngói mốc meo, và cây nhãn già cỗi, thấp lè tè với những cục u nhô ra và sẵn sùi. Dây hàng rào nhà mình đây, cây duôi và đám tơ hồng vàng xuộm, làm mờ cả những quả duôi chín vàng. Một chú thằn lằn nhô đầu ra khỏi kẽ lá nhìn Thùy bằng cặp mắt lồi xanh biếc, rồi quay mình biến đi rất nhanh. Thùy ngắt một quả duối to và mọng, bỏ vào mồm. Vị duôi ngọt đếnh đoảng làm cô nhớ về một thời lâu lắm rồi, cái thời trẻ con vô tư, nhẹ nhàng ấy có bao giờ trở lại? Cô dừng trước cổng giây lát tận hưởng một chút dư cuối cùng của kỷ niệm. Thùy thổi hạt duối ra, dứt, khoát bước vào n

Trong nhà, mẹ đang rót nước mời một anh bộ đội ngồi quay lưng ra. Nghe tiếng chân Thùy, anh bộ đội ngoảnh lại. Thùy giật mình kêu lên:

- Kìa, Vinh.

- Thùy.

Vinh định đứng dậy, nhưng khuôn mặt hộc hác co lại, chiếc băng đeo ở trên tay đu đưa. Anh đưa bàn tay lạnh giữ lấy cánh tay đau, miệng lắp bắp khi mẹ Thùy hỏi khẽ: “Đau lắm hả cháu?”.

- Không sao bác ạ, không sao đâu.

Chương 3

Suốt cả quãng đường từ làng Chiện ra tới Hà Nội gần mười hai cây số, trên chiếc xe ô tô chật ních và ngột ngạt hơi của đủ loại người, mặc dù bị chen lấn xô đẩy ngã nghiêng nhưng hình ảnh Vinh tay đeo băng, mặt gầy hộc hác hầu như không rời khỏi trí óc Thùy. Và ngay cả bây giờ, ngồi thẩn thờ trước bàn làm việc, cô giả vờ cúi xuống đọc báo để giấu cảm xúc của mình. Những dòng chữ ẻo oải, vô nghĩa trôi trước mắt Thùy. May mà Lan chưa đến, nếu không khuôn mặt xinh đẹp tươi cười của nó sẽ làm khuấy động tất cả. Bây giờ Thùy muốn yên tĩnh để suy nghĩ, để hiểu thêm mình. Nỗi buồn về sự lừa gạt của Đoàn, hình ảnh cô gái mặc áo valide vàng kiểu xan-htê, tiếng cười của cô ta và sự hiện ra đầy mệt mỏi của Vinh làm cho Thùy càng thấy rõ sự cô đứn của mình. May mà có mẹ và sự dịu dàng của mẹ. Mùi nước bồ kết và tiếng vơi nước mưa từ bể ra chậu thau đồng, tiếng con chim sẻ thưa thớt và thất vọng kêu dứt hơi gọi lũ con vừa đủ lông cánh đã bay khỏi tổ. Vinh có nói gì đâu trừ khi mẹ Vinh đi ra ngoài. Anh nói rất nhanh và khẽ: “Dạo ở trên trường, Thùy có nhận

được thư tôi không?”. Đôi mắt Vinh buồn bã chốc chốc lại nhìn Thùy. Vinh bị thương ở Quảng Bình. Năm ngoái trên đường đi B, tình cờ Vinh gặp Lâm ở bến phà sông Gianh, vì ô tô đông quá phải đợi lượt nên hai đứa trò chuyện với nhau được đến bôn tiếng. Vinh bảo Lâm vẫn nhớ Lan, hỏi thăm Lan và kể về Lan. Thế mà bây giờ... Vinh cố nén tiếng thở dài.

- Thùy, em ra thương trực có khách gặp. - Anh Ban trưởng phòng nháy nháy mắt ra điều bí mật.

- Trông tay khách này có vẻ quen quen, không biết cậu ta ở đâu nhỉ?

Thùy định không ra, vì cô đoán có thể là Đoàn nhưng nhớ lại là cộng tác viên của mình thật. Mà dù là Đoàn thì cũng có sao đâu. Tất cả đã hết rồi, hết hẳn. Chẳng còn gì khi mình đã mất niềm tin.

- Thùy. Thùy.

Từ trong phòng thương trực, Đoàn bước ra, điều thuốc lá lịch trên cặp môi tươi cười. Thùy định quay lại, nhưng Đoàn đã đến gần.

- May quá, tôi gặp được Thùy. Đây, đúng hẹn chứ, bài Thùy đặt đã xong.

Đoàn nói rất to như để khoe khoang. Anh ta đưa cho Thùy một phong bì dày cộp.

- Em có đặt bài ai đâu. - Thùy nói khế.

- Kìa Thùy, tại sao bỗng nhiên em lại... - Đoàn cũng hạ thấp giọng, rồi anh ta nói to hữn. - Hay là ta ra ngoài trao đổi.

- Thôi, không cần, anh cứ cầm về.

- Anh đã nhiều lần gọi điện cho Thùy, rõ ràng anh nghe tiếng em, thế mà em lại đặt máy xuống. Sao thế?

- Em bận.
- Bạn thật không? Anh có giúp gì được cho em không?
- Em làm xong hết rồi.
- Dù sao em cũng nên nói cho anh rõ... Mấy hôm nay anh rất buồn, anh hy vọng là em sẽ gọi điện hoặc đến... - Đoàn vừa nói, vừa đảo mắt nhìn người qua lại. - Mọi người ở đài anh đã biết...
 - Thôi, xin phép anh, em đang bận họp.
 - Mây phút nữa thôi. 5 giờ chiều nay, anh đón nhé.
 - Không, không, anh đừng đến, đừng đến.

Nói xong Thùy quay ngoắt vào, gần như chạy. Đoàn bước theo mấy bước:

- Quên bài ư?

Đoàn dúm chiếc phong bì vào tay Thùy và nói gấp gáp:

- Mặc kệ, tan giờ làm, anh vẫn đến đấy.

Cô thật sự thấy ghê sợ cặp mắt đưa nhanh của Đoàn. Cô cũng thấy chán cả chính bản thân mình. Sao không thể xưng "tôi" mà vẫn xưng "em" với hắn. Biết làm thế nào. "Tôi" ư? Nghe nó tàn nhẫn và thô thiển thế nào ấy, cô không muốn.

- Em lên trưởng ban gọi.
- Gọi em?
- Chứ còn ai nữa, công tác mà lại.

Anh Lý chắc chuẩn bị đâu, dáng anh cặp rập và vội vã, nhưng vẫn cô ngoái lại giục Thùy: "Nhanh lên, ông ấy đang cần cô đấy. Tuyệt vời nhé". "Vội thế mà còn đùa được". Thùy vừa nghĩ về Lý vừa đi ra. Song đến trước phòng ông trưởng ban thấy hai cánh cửa khép kín, cô đứng lại, ngần ngại. Đây là

phòng làm việc, nhưng cũng là phòng ở luôn của Trưởng ban, nhà ông ấy ở tỉnh xa. Đã có lần Thùy và Lan cùng vào phòng ông, một mùi ngai ngái, gậy gậy phảng phất. Chiếc bếp dầu và chiếc giường đôi phủ ga xanh nhạt, gáy những cuốn Tuyển tập Lenin trắng xóa xếp vuông vắn trên bàn làm việc, và ông ta... Đây là công việc cơ mà. Thùy rụt rề gõ cửa.

- Cứ vào. - Từ phía trong tiếng nói Ồm Ồm phát ra.

Cửa hé mở, Thùy bước vào. Cô hơi giật mình, ông Trưởng ban đang ngồi sau bàn, đôi mắt bé tí nấp sau cặp kính hai tròng, vầng ngực nở nang của ông làm chiếc áo may ô căng lên.

- Cô khép cho tôi cái cửa. Được rồi. Cô ngồi xuống đi, có thư người yêu đấy à?

- Dạ, bài cộng tác viên đấy ạ.

- ừ. Đã quen việc chưa?

- Dạ.

- ừ. Làm báo đã khó, làm tạp chí càng khó hữn, mà tạp chí mình lại là tạp chí chuyên môn.

Nói dứt, ông bỏ kính xuống, giơ cao một tay, còn một tay kia khuyh lại để gãi. Ông đứng lên, vòng ra sau lưng Thùy, có tiếng then cửa di động.

- Tôi chúa ghét đang làm việc lại có người vào.

- Bác.

- Bác gì, đây là cơ quan.

- Em xin lỗi, anh, anh có việc gì...

- Có đây, cô ngồi uông nước đi đã, vội gì mà cuông lên thế.

Ông đi lại phía giường, nhắc chiếc phích lên.

- Cô uông đi. Tôi đã có ý từ khi cô mới về là bồi dưỡng
cho

cô, vì thứ nhất là cô học Tổng hợp Văn ra, thứ hai là qua duyệt sô" bài viết của cô, tôi thấy cô có khả năng. Hiểu không?

- Dạ. - Thùy cúi mặt xuống.

- Do đó...

Ông đứng lên, cầm lấy cổ tay Thùy. Bàn tay ông nhơm nhớp mồ hôi, hơi thở ông nồng nồng. Ông kéo tay Thùy vào, đôi môi mòng của ông dàu ra, gí vào má cô. Thùy sợ hãi, giật mạnh tay, rồi lao ra... Khuôn mặt gầy của Vinh lúc đó tự nhiên lại hiện rõ đến kỳ lạ. Có lẽ chỉ trừ có Vinh, còn đàn ông, đàn ông là lừa đảo hết.

Ý nghĩ lạ lắm ghê sợ đó đến khi Thùy đã ngồi sau bàn của mình dồn dập thở.

Chương 4

"Dạo này Thùy hay về nhà quá!". Đó là ý nghĩ của Lan khi bước vào phòng làm việc. Có thể do nó tế nhị, muốn vợ chồng mình tự do. Ôi dào nhà với cửa, một căn phòng chỉ đủ kê hai cái giường một, chiếc riđô kéo ngang. Tương nham nhờ, mái ngói chẳng ra ngói, đêm nằm còn nóng hầm hập. Anh ấy bảo nhà trường đang bố trí cho vợ chồng mình một căn phòng. Đi từ Hà Nội vào Thanh Xuân cũng quá tội, đạp xe rạc cang. Mà cũng tại mình chứ. Làm thân con gái ăn nhau là do kiếm được tám chồng. Như con Tý, gớm hôm nọ gặp, ngày xưa nó gầy như con bọ ngựa, bây giờ béo núc ních, quần xa tanh bóng lộn. Chồng nó hơi già nhưng làm giám đốc nhà máy hữn nghìn công nhân, đến nhà nó mới biết, chả thiếu thứ gì, đài quay đĩa, quạt trần, đèn ngủ, xe Thống Nhất phân phối... Còn mình, nhà

Cận cũng nghèo, chỉ phải cái ở xa, tận Thái Nguyên, bảo mãi về xin ít tiền mua cái nhà riêng, hay ít ra là tu sửa cái xe đi lại, hay mua vài thứ cho tử tế một tí. Cận chỉ cười khi khi “cơ bản là anh đang tập trung cho chuyên đề này, nếu được in ra...”. Một ông chồng sách vở. Lan thở dài, ngả mình xuống giường. Máy tờ bản thảo bay tung tóe khi chiếc quạt con cóc bắt đầu quay vù vù. “Bài viết chả ra sao cả, ngay mình cũng không ưng ý nữa là. Còn Thùy nó nói vanh vách, nhưng nó không thể viết cho mình. Ôi, giá cứ như hồi đi học, mình lại nhờ anh ấy, nhờ Thùy, nhờ cũng được, bài vở lúc ấy là đồng loạt”. Cô bật dậy, đầu óc lóe lên một ý nghĩ buồn cười: “Phải thoát ra khỏi tình trạng này. Nhưng bằng cách nào nhỉ? Thôi kệ, rồi sẽ nghĩ ra, lên cơ quan đã”. Vừa đến cổng cơ quan, cô đã thấy ông Quý trưởng ban chắc vừa đi đâu về. Chiếc áo đại cán đóng gần hết hàng khuy và chiếc quần dạ màu bộ đội làm ông nghiêm trang và xa xôi. Thấy Lan cúi đầu bước vào, ông nhìn theo gật gù, rồi bước vội theo:

- Lên cơ quan muộn thế?

Lan quay lại, cô thấy đôi mắt ông trưởng ban nheo nheo.

- Cháu, à em lên nộp bài.

- Mới đi công tác về à?

- Vâng ạ.

- Xong cô lên tôi bàn một chút. Lên ngay, đừng để tôi chờ, vì sau đó tôi phải họp.

Phòng làm việc chỉ có mình anh Độ đang đánh máy lóc cóc. Lan liếc anh, môi bặm lại.

- Xong rồi đấy à? - Không dừng tay, anh Độ hỏi.

- Vâng. Anh Ban đâu anh?

- Ờ, đã thấy lên đâu.
- Hay là anh xem cho em rồi góp ý cho em với.
- Cứ để trên bàn, chờ anh một chút.

Độ quay lại, đôi mắt lim dim nửa như nhìn Lan nửa như đang chìm đắm trong suy nghĩ.

Lan đặt túi trên bàn, rút bài viết ra, định đọc lại, chợt nhớ lời dặn của Trưởng ban, cô đứng lên cầm luôn bài. Nhìn cánh cửa phòng ông Quý đóng kín Lan hơi lưỡng lự: “Ông ấy có việc gì với mình nhỉ? Mà gác hai này cũng vắng, nhưng chả sao...”

Lan giơ tay gõ cửa. Tiếng Ồm Ồm từ trong vọng ra.

- Lan hả?
- Vâng, em đây.
- Vào đi.

Ông Trưởng ban đã thay quần áo. Trông ông lúc này xộc xệch và có phần nào lôi thôi trong chiếc áo đông xuân hơi ngắn so với thân hình cao lớn của ông.

- Ngồi xuống đi. Uống xirô nhé.
- Thôi anh ạ.
- Không, uống đi, tôi pha đây, ngon ra phết.

Trong tiếng thìa canh chạm vào cốc ông Quý vẫn không ngắt chuyện.

- Đã quen công việc chưa?
- Em thấy viết bài là khó nhất ạ.
- Tất nhiên, lúc nào rồi, cô lên đây, tôi sẽ bày cho. Tối nay có được không?
- Dạ, em chưa biết ạ.

- Đàn bà mà lại không biết thời gian hay sao. Này uống đi.
- Dạ, em xin anh.

Cốc xirô đỏ nhạt dừng lơ lửng trên miệng ông Quý. Ông uống một mạch, rồi khà lên thích thú:

- Kìa làm một hơi đi.

Ông đứng dậy, với chiếc khăn mặt, vừa lau miệng, ông vừa ngoảnh lại.

- Cô xem vỏ chăn của tôi có đẹp không?
- Anh mới mua à?
- Mấy cậu trước là nhân viên của mình ở tỉnh, hôm qua lên chơi cho đây. Cái này làm riđô vợ chồng trẻ thì khỏi nói.
- Có lẽ em về...
- Cứ ngồi đấy. Tôi có việc bàn với cô đây.

Ông ngồi vào chiếc ghê đôi diện với Lan. Ông thấy mặt cô phóng viên trẻ cúi xuống, khuy chiếc áo nền trắng hoa đỏ nhỏ ở phía cổ mới cài có nửa khuyết. Chỗ đó màu da lộ ra vàng nhạt mịn màng. Vừa uống xong cốc nước mà ông lại như khát. Trưởng ban nuốt khan một cái, rồi nói:

- Bây giờ tháng chín hả?
- Vâng.
- Tháng 11 này cơ quan ta được cử hai người đi Liên Xô.
- Thích quá anh nhỉ.
- Chứ sao. Cô tuy mới về, nhưng duyệt một số" bài viết của cô, tôi thấy cô có khả năng, nếu được...

Cái ngừng của vị trưởng ban như bàn tay vô hình đỡ dưới cằm làm mặt Lan ngẩng lên; mắt cô bắt gặp đôi mắt nhỏ óng

ánh của ông Quý.

- Tôi phụ trách chuyên môn, tôi quyết định hết.
- Vâng.
- Tôi sẽ quyết định, cô hiểu không?

Ông đưa tay lên gáy Lan, kéo đầu cô vào lồng ngực đầy mùi dầu của mình.

- Kìa anh, còn cửa...
- Không sợ, hôm nay mọi người đi dự mít tinh hết cả rồi.
- Nhưng mà...
- Không sao...

Lan muốn đứng dậy quá, vì cô không chịu nổi mùi dầu và mùi da thịt gầy gầy từ người ông Quý tỏa ra. Nhưng không kịp nữa rồi, bàn tay ông đã từ lúc nào ôm chặt lấy bầu vú cô, đầu vú bị kẹp giữa hai ngón tay, và điều nghi kỵ, cấm giữ cuối cùng đang rời khỏi cô. Lan muôn buông xuôi tất cả, y như cảm giác của người đang ngồi trên chiếc ô tô phóng nhanh: “Chắc là phải đến nơi thôi”. Ông này vừa ăn một cái gì ấy rất lạ, mùi hăng hăng, lợ lợ...

Chương 5

Sau này trong biên bản và nhất là trong thư tô" giác gửi đi khắp nơi (kể cả cho Chủ tịch Quốc hội lúc bấy giờ) Bích Lan - do được một nhân vật bầy kế đã đổ lỗi toàn bộ sự việc này do ông Quý. “Ông ta đã lợi dụng chức quyền, đã khống chế buộc tôi trở thành đồ chơi của ông ấy”. Cơ quan và mỗi cá nhân nhận được thư này đều bất bình và căm phẫn trước hành vi

chà đập lên nhân phẩm phụ nữ của ông Quý. Người ta dự định sẽ truy tố" ông Quý. Tất cả các thủ tục sắp xong thì các nơi này lại nhận được tin tức chính xác bằng văn bản, kể rõ trong thời gian ấy, Bích Lan đã quan hệ tình dục với rất nhiều người đàn ông, mà họ lại chỉ đứn giản là đàn ông. Vậy, cô ta là thế nào? Thôi những chuyện này sau đây sẽ được nói lại rành rọt. Còn lúc này, trong buồng ngủ kiêm phòng làm việc của ông Quý vào một buổi chiều chủ nhật. Ông Quý đang nằm ngửa trên giường, dáng điệu mệt mỏi, cái bụng to tướng tròn xoe của ông phập phồng. Bích Lan quỳ bên cạnh, tay vuốt vuốt vằng ngực ông Quý:

- Em đã bảo rồi, đừng có tham, cứ lúc nào gặp là cũng phải thế này ư?

- Em không thích sao? - Ông Quý đặt tay lên cặp đùi trần khấp kín của Lan.

- Em thế nào cũng được, em chiều anh.

- Nằm xuống đây đi. - Ông Quý đưa tay vít đầu Lan xuống, mắt ông nheo nheo. - Gớm quần gì mà lạ thế, màu này mà mặc ra ngoài thì kinh lắm nhỉ. Đỏ rực, đỏ rực, như màu... màu cờ ấy. Kìa nằm cạnh anh đây này.

Lan ngả đầu vào vằng ngực nheo của ông Quý.

- À, mai em đi phải không? Mấy ngày?

- Thấy anh Ban bảo đi một tuần.

- Cơ quan mình có ai đi không? Mà sao đi lâu thế?

- Thế có gì là lâu.

- Nhưng mà anh nhớ. Chỉ cần không nhìn thấy em một ngày là lòng dạ anh như thiếu hẳn cái gì ấy. Em phải hiểu cho anh.

- Đã 52 tuổi rồi mà nói khéo gớm. Kìa, bò tay ra đi, em không chịu được đâu.

- Thật không?

- Kìa, em bảo rồi. Hôm nay không uống rượu à?

- Ừ nhỉ, quên mất. Cứ nhìn thầy em là lú lẫn hết cả.

Ông Quý bật dậy, trườn ra khỏi giường, đi tới tủ, chiếc quần đùi quá dài làm chân ông ngắn lại, teo đi. Ông rót rượu ra cốc, mới tợp được một tí, ông bỗng rời chén rượu khỏi môi, tay xua xua:

- Đừng, đi đâu mà mặc vội thế.

- Thì anh cứ uống đi đã nào.

Lan ngồi trên thành giường, đầu hơi nghẹo nghẹo làm duyên.

- À anh này?

- Gì em?

- Đã xét cái việc đi chưa?

- Chưa, nhưng mà em yên chí. Em sẽ được đi nước ngoài, sẽ được lên lương. Và cái nhất là vào Đảng, có là đảng viên, người ta mới cất nhắc. Riêng em phải là lãnh đạo mới được. Nghề mình làm lãnh đạo đỡ phải viết, chỉ đọc duyệt vớ vẩn thôi, chứ viết thì em kém lắm, vì thế...

Ông Quý dừng lại vì nhận thấy Lan có vẻ thờ ơ. Rõ ràng dáng điệu bề ngoài của Lan đã đánh lừa ông, thực ra cô đang nghe rất chăm chú.

- Sao cơ?

- Em không tự ái chứ.

Cốc rượu trôi tuột vào miệng khá nhanh, sau đó ông kên

càng và khệnh khạng đi về giường. Vừa ngồi xuống, ông đã ôm chầm lấy Lan, cô gỡ tay ông ra.

- Nói tiếp đi đã.

- ừ, bài hôm nọ thế nào?

- Lại còn phải hỏi.

- Em thấy chưa? Anh sẽ làm cho bài vở của em liên tiếp được khen. Không chỉ vì em viết nhiều mà còn viết có chất lượng, phòng em sẽ mang ra bình bầu, anh sẽ dự và đưa ra nhận xét. Tất nhiên mọi người muôn hay không sẽ so sánh em với cô Thùy. Cùng học, cùng về một lứa, em thì vượt trội hẳn lên. Chà chà, thấy không, lúc đó anh gọi tay Ban lên, đi nước ngoài, vào Đảng, lên lương là ở đấy chứ ở đâu.

- Nghe dễ thế.

Lan thì cầm vào vai ông Quý mũi cô chun lại.

- Sáng nay anh lại ăn tối phải không?

- ừ. - Ông Quý đưa câu chuyện sang hướng khác. - Đi công tác, em chịu khó ghi kỹ, ghi rõ để anh đọc được. Tất nhiên những vùng anh quen thì không cần lắm nhưng thời buổi này biến đổi nhanh lắm, nhất là con số, thế anh mới viết bài được.

- Anh viết chữ cũng khó xem lắm đây.

- Ngày trước có thư ký, bây giờ lại là thư ký, em thấy mình to chưa.

Ông Quý vỗ vào lưng Lan nhìn ý nhị.

- Em sợ mọi người biết.

- Biết cái gì nào. Bài vở rõ ràng chữ em, câu chữ của em, tất nhiên có lúc anh cố hạ sự sâu sắc của anh xuống để phù hợp với trình độ của em. Thây khéo chưa?

- Vâng khéo. Thôi em về đây không nhớ chồng em...
- Buồn cười thật. Nó đi công tác chứ gì?
- Vâng, anh ấy hẹn mai về, nhưng biết đâu đấy.
- Thôi đi. Mai là mai, chiều nay, tối nay em ở đây. Anh lệnh thế đấy.
- Anh "lệnh" thì em về đây.

Lan đứng dậy.

- Kìa, anh xin, anh xin lỗi.

Ông Quý bật theo, ôm chàng lấy Lan, kéo xuống. Hai người ngã vật trên giường.

- Anh tài thật đấy...

Lan lấy ngón tay di vào trán ông Quý, đôi môi mỏng của ông xòe ra.

- Tại vì em đẹp, đẹp quá. Ngay từ dạo em về, nhìn thấy em đầu tiên, anh đã giật mình "sao trên đời này lại có người con gái kỳ diệu thế kia".

- Không phải nịnh.

- Anh nói thật đấy chứ, vì vậy dù phải vứt đi tất cả chức tước, gia tài, gia đình để...

- Đừng có nói gở! Kìa, thì cứ từ từ đã nào. Đấy, em buồn. Nhưng mà chắc đấy nhé.

- Chắc gì?

- Chuyên đi cuối năm nay ấy, em chỉ sợ đưa ra xét chung, chị Mai thư ký công đoàn là có vẻ không thích em.

- Yên tâm, tất cả là do anh cơ mà, đây là chuyên môn

không phải việc của công đoàn. À em thấy Thùy nó thế nào?

- Lại mê nó nữa à.
- Không. Cùng học với em sao bài vở cô ta viết tồi thế, ăn nói, đôi xử nghe anh em kêu lắm.
- Em biết đâu đấy.
- Chả bù cho em, con gái thế thì đoảng thật.

Trước khi nhắm mắt lại, Lan còn cô nhìn rõ khuôn mặt già nua của người đàn ông. Mùi rượu sực lên vừa nồng, vừa chua.

Chương 6

Vừa nghe tin Vinh phải đi cấp cứu ở Bệnh viện 108, Thùy đến ngay. Không biết có cái gì thúc đẩy cô: một nỗi buồn, một điều day dứt, những suy nghĩ, hay một tình thương? Khuôn mặt Vinh hốc hác, xanh xao, cánh tay bị gãy treo lủng lẳng trên cổ tự nhiên cứ trở lại giày vò và trách móc cô. Mặc dù sao những lá thư của Vinh gửi cho Thùy hồi cô còn học ở Trảng Dương, chưa nói một điều gì rõ rệt, thế mà... Bệnh viện 108 hôm nay có khá nhiều người nhà bệnh nhân đến thăm. Trước cổng người đứng xúm xít quanh những xe thô chở chuối, chở hoa quả. Thùy mua vội hai cân cam rồi bước vào. Cô không ngờ bệnh viện này lại rộng và thoáng mát thế. Vươn bát ngát, những cây cổ thụ mà dưới gốc cây lá rụng từng lớp như để đánh thức suy nghĩ của con người về cuộc sống của chính họ. Sự rơi rụng, sự trương tồn và sự thay thế. Những gờ tương rêu phủ, và những ghê đá bình yên. Đọc đương Thùy đến phòng của Vinh, cô bắt gặp những anh bộ đội người quán đầy băng, người xộc xệch hẳn đi bởi cặp nặng gỗ. Gặp cô, anh nào cũng nhìn, những cặp mắt bình thản hoặc u buồn, thờ ơ

hoặc tươi cười. Có hai anh bộ đội ngồi cùng trên một ghê đá, anh bị thương ở tay đưa cánh tay còn lành khoác lên cổ anh bị thương ở chân và đầu quấn băng che kín cả một bên mắt, con mắt còn lại mở to, trong trẻo. Anh ta gọi Thù:

- Chị áo xanh ơi.

Thù quay lại.

- Các anh gọi em?

- Vâng. Chị cho anh em tôi nói một lời.

Thù lại gần họ.

- Mời các anh ăn cơm.

- Ầy, không phải thế. Chị vào thăm người yêu phải không?

- Nhỡ chồng thì sao. - Anh bị thương ở tay vít đầu bạn về phía mình.

- Không, chị ấy còn trẻ, ồ nhưng mà không sao.

- Em vào thăm bạn cùng làng. - Thù cảm thấy mặt mình đang đỏ lên.

- ừ, bạn cũng được. Để chị đỡ phải đợi lâu, tôi xin nói một câu: chị đừng bỏ người bạn, người yêu, hay người chồng ấy. Bộ đội chúng tôi tuy bị trục trặc này nọ, nhưng hay lắm đây. Thôi cảm ứn chị đã nghe những lời của chúng tôi. Kìa, chị đi đi, đứng áy náy làm gì.

Nói xong hai anh bộ đội bỗng đồng thanh hát bài “Yên tâm vững bước mà đi”. Tiếng hát khập khiễng của họ cứ theo Thù tới tận hành lang khoa ngoại. Thù đang ngơ ngác thì bà giáo Quang đi lại.

- Kìa Thù, cháu đến...

- Vinh nằm ở đâu hả bác?

- Kia kìa.

Bà giáo Quang nhanh nhẩu đưa Thùy vào.

- Em nó cả đêm hôm qua mê, may sáng nay mới tỉnh.

Bà giáo xăng xái bê tới một chiếc ghê con để cạnh đầu giường con trai.

- Cháu ngồi đây, bác lên phòng bác sĩ một lát.

Bà giáo đi rồi, Thùy mới thấy ngỡ ngàng. Những bệnh nhân cùng phòng hình như đang nhìn cô, thì thào nghe rõ mồn một.

- Đâu" cậu, vợ hay người yêu?

- Dốt, mẹ cậu ấy gọi là cháu thì tức là người yêu.

Thùy đặt túi cam lên bàn, lúng túng không biết nên làm gì. Trong khi đó, mắt Vinh vẫn nhắm nghiền, mí mắt mọng lên như đựng nước, cặp môi lại mím chặt. Chợt đôi mắt Vinh động đậy, Vinh thều thào gọi: "Mẹ ơi".

- Thùy đây.

Cô đứng bật dậy và bất ngờ nắm lấy bàn tay đang chơi với của Vinh. Bàn tay gầy và khô quá. Vinh mở mắt, nhìn chăm chăm vào mặt Thùy. Cặp môi héo khô nhọc cô thắng độ dính chặt, mở ra.

- Thùy, Thùy đến đây ư?

- Vinh uống nước cam nhé.

- ít thôi, ít thôi.

ở góc phòng kia, tiếng thì thào lại cất lên:

- Bạn cậu ạ.

- Đồ dốt, ở quê, người yêu cũng ít gọi anh em lắm.

- Cô kia mà là nhà quê?

- Nhưng cậu ấy ở làng.
- Thôi đi.

Thùy vừa gọt cam, vừa muôn nói một điều gì với Vinh, và với cả hai anh bộ đội đang thăm thì, nhưng lưỡi cô như ríu lại. “Mà biết nói gì với Vinh và nói để làm gì với họ?”. Thùy bung cốc nước cam đến gần miệng cho Vinh.

- Thùy ngồi xuống cho đỡ mỏi. Hôm nọ lại nhận được thư của Lâm, nó vẫn hỏi “Lan thế nào?”.

- Vinh đang mệt, để khi khác.

Miệng Vinh hé to trông tội nghiệp như đứa trẻ ốm, tóc bết lại vì mồ hôi, làm trán như cao ra, để lộ làn da mỏng, trong suốt những đường gân xanh.

- Vinh đã đỡ nhiều chưa?
- Đôi phần thôi... Nhưng rồi sẽ khỏi Thùy ạ. Sao Thùy không đưa bạn trai của Thùy đến?
- Kìa Vinh ông tí nữa nào.

Thùy tưởng có thể ghìm mình được khi nói câu sau, để chặn lại những cảm xúc do câu nói vô tình mà như hcm giận của Vinh nhưng không được, nước mắt tự nhiên trào ra. Thùy chưa kịp quay đi, giọt nước mắt đã rơi xuống sông mũi Vinh. Cô với vội chiếc túi lấy khăn lau cho Vinh. Vừa lúc ấy bà giáo Quang đi đến cửa sổ, nhìn thấy cảnh này bà quay lại. Lòng bà có một cảm giác vui vui... Trên giường bệnh, Vinh đưa tay cầm lấy cổ tay Thùy:

- Sao Thùy lại khóc?
- Không sao đâu. Vinh cứ yên tâm mà chữa cho chóng ra viện.

Cô ngoảnh mặt đi để tránh cặp mắt trong suốt lơ đờ yếu ớt của Vinh. Sau này mỗi khi có chuyện gì khúc mắc trong cuộc đời, những lần giận dữ, đau khổ và kể cả khi đứng bên cạnh Lý ở Mátxcova, cặp mắt ấy lại hiện lên, làm cho cô biết dừng lại đúng chỗ, đúng lúc.

- Vinh phải cô gắng mà ăn đây nhé. - Thùy đứng lên.

- ừ, sẽ cô, nhưng thỉnh thoảng Thùy phải vào nhé. Hứa đi.

Giọng Vinh trầm lại, lắng xuống.

- Thùy sẽ vào, cơ quan cũng gần đây thôi mà.

Khi Thùy định quay đi thì Vinh rút từ dưới gối lên một xấp giấy nhỏ đưa cho cô, giọng anh nhanh và nhẹ:

- về nhà Thùy hãy đọc.

Lúc bà giáo quay lại thì Thùy xin phép ra về. Và khi đi qua những con đường nhỏ lát gạch giữa vườn bệnh viện, Thùy hiểu rằng: "Mình sẽ gắn bó với Vinh, không phải vì tình yêu và vì tình thương". Không biết trong tập giấy nhỏ này Vinh viết những gì?

Chương 7

Vừa về đến nhà, Thùy lập cập gỡ ngay tập giấy đóng thành sổ của Vinh. Thì ra đó là một cuốn nhật ký và những ghi chép vụn vặt. Ngày ghi không được liên tục, dường như chủ nhân của nó mỗi khi không nén được hoặc không chia sẻ được với ai những niềm tâm sự sâu kín mới lấy bút để giải bày.

Quảng Bình 10/5.

Bây giờ mình mới hiểu thế nào là cát dưới ánh nắng. Màu

trắng bặt ngàn, mệnh mông của nó mới nhức mắt làm sao. Vài cây phi lao còi cọc trông tội nghiệp quá. Chờ mãi, đợi mãi sẽ là vô vọng thôi, thư mình đã viết đi rồi, còn thư cửa Thùy không biết bao giờ đến. Mình nằm đây, trong căn hầm hầm hập này mà nghĩ đến Thùy. Chỉ nguyên nghĩ đến Thùy, tưởng tượng đến cô ấy là mình đã vội đi bao nhiêu nỗi nhớ nhà, nhớ làng, nhớ tuổi ấu thơ. Còn Thùy bây giờ là một sinh viên, không biết em có nhớ đến tôi không? Có cúi xuống để hiểu tấm lòng tôi không? Tôi yêu em, ngay từ sau sự việc ngớ ngẩn cửa đời mình”.

Những dòng viết đến đây nhạt dần cho đến lúc hết hẳn, có lẽ vì mực. Nhưng “sự việc ngớ ngẩn của đời mình” là gì? Thùy gỡ tiếp sang trang sau rồi trang sau nữa, vẫn không thấy, mãi đến lần gỡ thứ 10, cô lại đọc được những dòng hình như có gắn bó đến sự việc “ngớ ngẩn”.

4 | 10.

Giữa đường hành quân gặp con gái thích thật. Cả bọn đứa nào cũng khoái, ngay cả Hội Mít suốt ngày không nói một câu cũng ồ ồ nói những câu làm các cô nàng cười rũ rượi. Riêng mình, tự nhiên khi nhìn thấy Ngàn - đúng tên cô ta là vậy sao - mình hốt hoảng khi thấy Ngàn giống Lan quá. Ôi Lan, sắc đẹp giết người của nó đã làm mù quáng suy nghĩ, làm bẻ quặt cuộc đời tôi. Vì nó mà tôi bị đào một hố sâu, như chính cái hố Tuấn giở chđ ngã gục gãy chân. May sao, Thùy hiện ra, sao em dịu dàng, chu đáo thế. Nhờ em mình hiểu, đàn bà con gái cũng lắm loại. Tiểu đội trưởng Lân rủ được Ngàn đi vào rừng. Ba ngày hôm sau một cuộc họp kiểm điểm nổ ra. Lân gân cổ lên:

- Chúng mày có là người không? Bom đạn thế này có phụ nữ là may rồi.

Bốn ngày nữa, Lân bị mìn cưa cụt chân trong khi đi nhặt vải dù pháo sáng để tặng Ngân. Thùy ơi, mình yêu Thùy quá. Em nổi bật lên bởi sự đam mê kín đáo và tình thương mệnh mông bên cạnh quái ác, độc địa của đàn bà”.

“Vinh ơi, Vinh có hiểu không, chính tôi vừa thoát ra sự ghê tởm đàn ông không. Hai chúng ta là những kẻ hiền lành và thật thà. Chúng ta liệu có ở được bên nhau không?...

30 |12.

Ngày cuối cùng trong năm. Giá bây giờ đang ở nhà, dù Thùy ở đâu, mình cũng tới bằng được để thăm Thùy. Mình sẽ nín thở, lấy toàn bộ nghị lực để nói thẳng với Thùy: “Thùy ơi, tôi yêu Thùy, tôi không thể sống thiếu em được” ...

Có vết máu ở giữa trang ghi chép, những dòng chữ nguệch ngoạc, xiêu vẹo, lên xuống.

4/4.

Thế là bị thương rồi, mong rằng tay sẽ không bị cưa. Tiếng nổ to quá, ngực và đầu đau buốt như bị vỡ toác ra. Cầu Trời sẽ không sao, không sao hết. “Tất cả sẽ lành lặn, tất cả sẽ bình thường”. Đó là những lời cầu cứu mình. Mình không sợ chết, chỉ sợ trở về trong què quặt, bệnh tật, Thùy sẽ khổ. Ơ! Mà sao lại có Thùy ở đây? Đã có dấu hiệu nào rằng Thùy yêu mình đâu? Trong khi đó, Thùy ơi, Thùy có biết rằng tôi yêu em, một nghìn lần yêu em, càng gặp những người con gái xa lạ tôi càng yêu em hơn” ...

“Vinh yêu mình mới tội nghiệp làm sao. Thê mà suốt trong thcri gian ấy, mình chỉ viết cho Vinh vắn vện hai lá thư. Và khi trở về, mình lại yêu Đoàn, và để rồi bị phản bội. Đó là sự trừng phạt đối với mình, vì mình chỉ là một cô gái nông thôn ngỡ ngàng trước thành phố. Lan đã giểu mình mãi, mình cũng biết,

nhưng không thể biến đổi được. Cả Vinh cũng thế, rụt rè, ngơ ngác giữa cuộc sống ồn ào này. Có lẽ vì thế, số phận sẽ gắn mình và Vinh. Thật không? Đúng thế không?

Chương 8

Chẳng mấy ai tin nhưng rồi sự việc ấy vẫn đến. Gần nửa năm sau nhà ông giáo Quang cho mang trầu cau đến nhà ông Hai Đậu để hỏi Thùy, và nửa tháng tiếp theo thì tổ chức cưới, ở làng Chiện này thủ tục cưới xin trước đây đi một nhẽ, nhưng từ những năm sáu tư, sáu lăm mở ra tiền lệ nhà ai cũng vô tình phải chấp nhận, và tự nguyện thực hiện bất kể nhà trai hay nhà gái. Đó là lệ hai ngày. Ngày đầu họ hàng xa gần đến dựng rạp buổi sáng, để tối đến hàng xóm lân cận và những người quen trong làng - nghĩa là cả làng, trừ những người mới cãi nhau với nhà chủ - đến uống nước hút thuốc mừng cho “ông bà được thêm con”. “Mừng cho họ Lê, họ Nguyễn hay họ Trần gì đó được thêm cháu”. Tối ấy chỉ là tối không có nghi thức cưới xin, nhưng rất vui. Đương làng nóng ran lên vì chân người, hết vòng từ nhà gái lại sang nhà trai. Mấy bà già ham trò chuyện, nếu gặp ngày khô ráo cũng bắt con, cháu dẫn đến để giúp nhà có việc tươm tầu và trò chuyện với chủ nhà: “Hồi nào con bé (hay thằng bé) còn đồ hòn thế mà giờ đã dựng vợ gả chồng, nhanh thật”, “ừ, thì tôi với cụ đã già rồi còn gì”. Cái sâu xa là nhà có việc có lơ mơ là ai cũng phải đến vì chàng chóng thì muộn “con cái nhà mình cũng tới thì, lúc đó... nhà có việc là không thể quạnh quẽ, vắng vẻ như dân ngụ cư được. Đạo bảy tư, bảy lăm đổ lại, người đến uống nước các đám cưới xin không phải lo vì lệ mừng phong bao như bây giờ, nhà chủ chỉ mong có khách đến đông là quý rồi, các cô gái mới

lớn, họ hàng gần xa, hay là bạn bè của con cái nhà chủ thì òa hoa mắt vì đun nước. Hình như họ thích thế, vì gần lửa nhiều má hồng, chứ ngũ tuổi mười lăm, mười sáu thì chưa len được vào xin cô dâu hay chú rể ít son, phấn để quệt má. Ngày hôm sau, là ngày nhà chủ cho mổ lợn, mổ gà làm cỗ mời bà con họ hàng xa gần, rồi bạn bè của con cái, những người có ơn huệ đến “gọi là có chén rượu nhạt mừng cho vợ chồng chúng tôi”. Cơm, cỗ ăn rần rạt cho đến mười hai hay một giờ trưa. Sau đó, nếu lây người thiên hạ thì dọn dẹp, dập dạp làm sao để hai, ba giờ có thể đi đón dâu, hoặc để người ta đến đón dâu. Người làng lây người làng thì cứ bình tĩnh, tạnh ráo nên hai họ cứ xin để lúc gà lên chuồng đi cho mát mẻ, lúc ấy có đèn măng sông, đèn ba dây chiếu vào cô dâu chú rể tha hồ đẹp.

Lan tuy là người cùng làng nhưng mãi đến mười một giờ mới cùng anh Độ mang bếp dầu - quà tặng của công đoàn cơ quan về. Vì công việc bận bịu, nên Độ với danh nghĩa sắp lên phó phòng sẽ thay mặt cơ quan lên phát biểu chúc mừng. Đoạn đầu chặng đường về làng Lan không được vui lắm vì đêm qua, Cận dự hội thảo Vũ Trọng Phụng về quá muộn. Anh nhìn mâm cơm tanh bành có ý hơi giận vợ, anh hỏi:

- Em có để cơm cho anh không đây?
 - Chả để lại còn. - Lan vẫn nằm trên giường uể oải trả lời.
 - Để mà thế này?
 - Thế này là thế nào?
 - Mẹ anh ngày xưa để cơm cho bố anh bao giờ cũng gọn gàng, sạch sẽ.
 - Thôi, thôi, tôi không phải nghệ sĩ, anh dớ dẩn lắm.
- Lúc nói câu đó, Lan cứ thây chửi vcm trước mắt mình cái

tủ lạnh đầy thức ăn của ông Quý.

- Lương thì được vài đồng rành mà anh... Sao anh không xin đi một chuyến công tác miền Nam. Người ta đang khuôn của rình rịch về kia kìa, còn anh thì... chỉ chúí mũi vào sách với vở.

- Tôi không thể ngờ, không thể... - Cận định mở vung nồi cơm, bỗng sững lại.

- Ngờ gì, ngờ với chả ngạc.

Lên đến cơ quan, Lan đi thẳng lên phòng ông Quý. Ông ôm hôn cô, dỗ dành, an ủi, khi cô than thở: “Em nghèo quá, anh bảo em đi nước ngoài cuối năm, thê mà, anh chỉ lừa em”... Ông Quý vuốt ve: “Bạn nó hoãn, khi nào có em chắc ăn rồi. Này, tiền đây cầm lấy một ít. Đi với thằng Độ hả”. Lan thấy mắt ông nheo nheo.

- Anh ghen à?

- Nó trực trặc với vợ nó đấy. Mà hình như em với nó... kỳ này.

- Sao cơ?

Hai người thông thả đạp xe. Đường từ Hà Nội lên Chiện vào ngày cuối xuân khô ráo, gió từ sông Cái mát rượi làm lòng Lan với đi tất cả nỗi buồn chán còn sót lại sau Cũn cáu giận với chồng đêm qua. Độ mới đầu cũng có vẻ đăm chiêu, rồi không gian thoáng đạt của đê sông Hồng làm anh quên hết. cò non xanh biếc, bãi ngô non mướt mà. Thỉnh thoảng nhìn sang Lan, anh bỗng thấy cuộc đời như đẹp hữn, đáng yêu hữn. Thê là anh kể cho Lan nghe về cô vợ đáng chán ở quê, một cô vợ bị cha mẹ ép buộc lấy, trình độ văn hóa mới lớp bảy.

“Chồng của Thùy hình như cũng thê hả?”. “Vâng”. “Chồng cao

vợ thập đã mâu thuẫn, nay chồng thấp vợ cao lại càng...".
"Nhà em thì gần như bằng nhau vậy mà sao chán thế".

- Hay ta ngồi ở vệ đê nghỉ tí?

- Thôi để lúc về. Không có muộn giờ mất.

Hai người vào nhà bà Hai Đậu đúng lúc họ hàng đang ăn uống. Ông Hai Đậu hiền lành đi lại giữa các mâm, giục con cháu phục dịch. Bà Hai Đậu đon đả, tươi cười đón tiễn người ra, kẻ vào. Một ông ăn mặc theo lối nửa quê nửa tỉnh với chiếc quần kaki và chiếc áo đại cán vừa thấy Lan vào, nghiêng cổ ra gọi với:

- Lan, Lan hả?

- Kìa anh Uyên, gọi gì thế?

- Thế ông không nhận ra nó à? Cái Lan con lái Nghệ chứ ai.

- Con bé đẹp quá nhỉ.

- Chuyện. - Cặp mắt lé của anh Uyên căng ra đỏ ngầu, anh lại gọi sang một lần nữa. - Lan! Lan!

Anh Độ khẽ cười bảo Lan:

- Bác nào gọi em kìa?

Lan dừng lại một lúc và cô đi lại.

- Anh Uyên.

- ừ, anh đây. Chồng đấy à?

- Không ạ. Anh cùng cơ quan em đấy mà.

Vừa lúc đó, Thùy đi lại cầm tay Lan kêu lên:

- Tao mong quá. - Cô quay sang anh Uyên - anh để nó vào với em tí đã.

- ừ, nhất trí thôi. - Anh Uyên nâng chén rượu lên, tợp

nhanh. - Này, đi thì đi, nhưng để anh nổi một câu với cái Lan đã.

- Em nghe đây.

- Các ông cũng nghe nhé. - Giọng anh Uyên nát nhòe ngân nga. - Tiền, có tiền làm hết mọi việc, mà con đàn bà đẹp muốn làm gì cũng được. Phải không?

Anh Uyên nói xong con mắt lé nhìn lại, anh tự cười phá trước tiên, làm ba người cùng mâm rụt rề cười theo.

- Thôi đi đã. Kệ anh ấy. - Thùy kéo tay Lan.

- Bao giờ đi hả Lan?

- Xong đây, tối nay em đi.

- Gì mà sớm thế. Chán làng rồi ư?

Lúc anh Uyên cúi xuống để ợ, Thùy lôi Lan đi. Qua chỗ anh Độ đang ngồi uống nước với ông Hai Đậu cô nói:

- Anh ngồi với cô em một chút nhé. Cô ơi, cô cho con một mâm, đợi hai đứa bạn của con nữa.

- ừ, không lo con ạ. - Như tất cả mọi ông cô" trong ngày cưới của con, ông Hai Đậu dịu dàng.

Vừa lúc đó, mâm của anh Uyên có tiếng ồn ào, nổi lên trên sự hỗn độn là tiếng lễ nhè của anh Uyên.

- Tôi không làm ủy ban, nhưng nói thật tôi có tiền, tôi giải quyết được hết. Như con Lan, nó đẹp, đẹp như tiên, nó cũng làm được hết, đàn bà đẹp muốn gì được nấy, ai chả sợ, ai chả cần. Chả ai ngăn được ai đâu, ông đừng có sĩ diện hão, ông đừng có chặn họng tôi.

Lan vào trong buồng trang điểm cho cô dâu một lúc, chưa kịp xem quần áo và nghe lời than thở của Thùy thì ông Hai Đâu đã vào.

- Có khách của con nữa đấy, hai cô cậu, con ra mời anh chị ấy vào, ba anh chị này với hai người nữa là năm, năm cũng thành một mâm con ạ, ngồi cùng mà không hợp chuyện là khó ăn lắm.

- Bei, bô" cứ yên đã nào.

- Thì cũng phải ăn chứ con, các anh các chị ở xa về.

Ông Hai Đâu ngại nhìn nét mặt không vừa lòng của con trong ngày vui nên ông bỏ đi. Thùy nhìn theo bô ái ngại. Từ khi Thùy học đại học, rồi ra làm báo, dù chỉ ở một tạp chí nhỏ, ít người làng đọc, nhưng ông Hai cũng lây làm tự hào với dân với xã hữn. Sự tự hào ấy ở ông lái Nghệ - bô" Lan - là niềm kiêu căng và có đôi phần hợm hĩnh - còn ở ông Hai Đâu lại làm tính tình ông nhẹ nhõm, cẩn thận hữn. Ông giữ gìn trong lời ăn tiếng nói, đến cách cư xử từ nhà ra ngoài làng xóm để đỡ ngượng cái tiếng là bô" con bé Thùy làm nhà báo... Ngay khi ông giáo Quang mang cơ trâu đến dạm ngõ, ông đã ngầm hiểu rằng danh giá gia giáo mây đời như nhà ông giáo Quang cũng còn muôn dẫu gia với thằng Hai Đâu chữ nghĩa không đủ nửa ruột tượng. Thằng Vinh con ông giáo, tiếng thê so với con Thùy nhà mình còn kém phân, nhưng thôi cho nó về nhà ấy để con cháu có khuôn phép chứ mình thì... Hôm nay nhìn các bạn của con về ăn cưới nó, ông hể hả lắm. Toàn những anh chị ăn mặc đĩnh đạc như cán bộ huyện cả, hai người mới vào cũng thế. Kể ra bây giờ chứ ngày trước, hay ít ra gặp ngoài đưng, đang vác nặng quấy nhiều có khi vẫn phải nhượng đưng cho họ đi xe qua.

Người con trai đi cùng cô con gái mới dắt xe vào đó làm Thùy vừa nhìn khe cửa đã giật mình. Chẳng phải ai xa lạ, mà chính là Đoàn. Áo cộc tay kẻ sọc xanh bỏ trong chiếc quần xi-mi-li màu lông chuột, đi cùng cô gái mặc áo kiểu Hồng Kông vàng nhạt, tay ôm đồ mừng bọc giấy đỏ có cắt rua làm họ nổi bật giữa những tấm áo nâu, trắng và nỡn chuôi của các cô các cậu và người có tuổi đang đứng ngồi lơ nhô. “Họ đi một xe nghĩa là hai người đều nhau”. Thùy nghĩ thầm, rồi mạnh dạn bước ra.

- Chào bác ạ. - vẫn cái giọng xởi lởi du dương của Đoàn.
- Mời anh chị vào.

Cô gái hơi nhếch mép vẻ uể oải và chán nản, đôi lông mày tỉa gọn hơi nhếch lên. Trong lúc đó vừa thấy Thùy, Đoàn đã reo lên:

- Thùy kín quá. Nhưng mà không sao, anh vẫn biết rõ ngày cưới và quê nhà em. Thăng Vị...

“Chẳng bù cho chồng mình”. Lan đang đứng cạnh Độ nhìn Đoàn so sánh. Độ thì nhíu mắt lại, nghiêng đầu nói khẽ vào tai Lan:

- Tay Đoàn bên đài phát thanh.
- Vợ anh ta đấy à, có vẻ quá nhỉ?
- Hình như nó chưa có vợ.

Vừa lúc đó, bà Hai Hậu đơn đả ra đỡ món quà tặng, và hỏi ngay:

- Anh chị từ Hà Nội về thế này là quý hóa quá, sao không cho cháu về?

- Ô, thưa bác. - Giọng Đoàn cố tạo ra sự vui vẻ và nghịch ngợm. - Cháu rất tiếc là không phải chồng, bạn cháu là Liễu,

Thúy Liễu. Chồng cô ấy là con trai một vị làm rất to, thứ trưởng phải không Liễu nhỉ?

- Anh này.

- Quý hóa quá. Ờ, vào ngồi uống nước xong vợ chồng tôi xin mời gọi là mừng cho em Thúy.

Bà Hai Đậu xăm xắn sau khi đưa quà tặng cho chồng, bẽn bẽn dang tay để gạt đám trẻ xô lại nhìn Đoàn và Liễu. Mấy người đang uống rượu, nheo những khuôn mặt đỏ phừng phừng ra nhìn hai người sau khi nghe thủng hai tiếng “thứ trưởng”. Đám thanh niên làng đang ngồi ở góc rạp thì trề môi, lẩm bẩm “bốc phét”, “anh chàng có vẻ nhỉ”, “sĩ diện hão đấy thôi”. Liễu đưa mắt nhìn quanh và cảm thấy dù sao mình cũng là người đáng được đám dân làng xa lạ này ngắm nghía. Mỗi động tác của mình, Liễu biết có rất nhiều người nhìn. Thế cũng được một ngày vui vẻ. Cái cốt yếu là làm sao anh chàng Tín chồng mình không biết, anh chàng chúa là hay ghen. Nếu không phải con thứ trưởng, thì với con người gầy xơ xác vì tạng người khảnh ăn do được nuông chiều, mặt mũi lại luôn nhăn nhó như bị bệnh dạ dày, làm sao có thể lấy được mình. Chả thế mà anh chàng lúc nào cũng kiêu hãnh khoe mình với bọn bạn toàn con các ông to “vợ tớ, Thúy Liễu vợ tớ thì...”. Bà mẹ chồng có lần nói vụng với ông bố chồng thứ trưởng: “Con Liễu đúng là cái hoa đẹp cho nhà mình, chả thế mà...”. Bởi Liễu đẹp nên Liễu chỉ chọn người đẹp để chơi, bạn trai càng đẹp càng tốt. Còn bạn gái, chỉ nên chọn người đẹp dưới mình một tí. Mà xem ra đẹp như mình ở Hà Nội này thật hiếm. Ý nghĩ ấy của Liễu cứ lớn dần làm cô có một vẻ của con gà mái nghênh ngáo bởi bộ lông của mình. Mãi đến khi, ngồi đôi diện với Lan trong cùng một mâm, Liễu mới cô nén một tiếng thở

dài và hiểu rằng, trước Lan tất cả nhược điểm của mình mới lộ ra. Hình như sông mũi mình không được thẳng, môi dưới của mình hơi dày, và đôi lông mày mới thô chứ, chả thế mà anh chàng Đoàn... Anh chàng Đoàn lúc này cũng đang ngây người trước sắc đẹp của Lan. Đoàn không thể ngờ cơ quan của Thùy có một dúm người như thế mà lại có người con gái tuyệt diệu ngần kia. Sau này khi quan hệ với nhau, Đoàn và Lan như một cặp đẹp nhất, lý tưởng nhất về mặt hình thức, nhưng cho đến khi Lan bất ngờ nằm xuống, họ vẫn chưa hề một lần đi lại với nhau. Mặc dù suốt đời ở với chồng cũ, hay sau này với chồng mới, hoặc giữa lúc lang chạ với người này người khác Lan vẫn ao ước mình đang ân ái cùng Đoàn. Hai người như hai mảnh của cái đẹp không bao giờ gắn lại để làm nên cái đẹp hoàn chỉnh nhất. Bởi lẽ cuộc đời không khi nào có cái đẹp đó... Thùy định rót rượu ra chén cho mọi người nhưng Đoàn giơ tay đỡ lấy:

- Để anh, nhưng em quên giới thiệu mọi người trong mâm. Phần anh có một người bạn đi cùng. Đây, Thúy Liễu, kỹ sư Bộ Điện than.

- Tôi biết, anh ở đài phát thanh.

Độ tự nhiên buột mồm vì sợ bị chìm sau quá nhiều câu nói duyên dáng của Đoàn, Đoàn chìa tay qua mâm nắm lấy tay Độ lắc lắc:

- Vâng, rất chính xác, tôi là Đoàn, còn anh...

- Tôi là Độ, còn Lan và Thùy chắc bạn đều biết, ở cùng tạp chí với tôi.

- Tuyệt vời! - Đoàn nâng sẵn cốc và chỉ đợi Độ dứt lời, tiếng cốc va vào nhau kêu "cách". Đang lúc mọi người trong mâm lục tục đưa cốc lên theo đề nghị của Đoàn, thì một

người đàn bà mặt rỗ, ăn mặc xộc xệch bung bát canh đến, đằng sau có đứa con gái độ lên ba tuổi vừa khóc, vừa bám theo mẹ. Người đàn bà đặt bát canh xong, cúi xuống phát mạnh vào mông đứa bé, khi ngửng lên chị the thé kêu to:

- Kìa Lan, trời ơi, nhận ra Nghĩa không?

Lan quay ra.

- ừ nhỉ, sao lại thế này?

- Ô, tôi ở nhà quê, chồng con vào, lại nhà nghèo nên...

Nghĩa có vẻ ngỡ ngàng nghịu.

- Thứ phép các anh, các chị. Lan đẹp quá, tôi nhìn còn thích nữa là...

- Nghĩa. - Lan đỏ mặt, gọi khẽ.

- Cậu có nhớ ngày xưa cậu bảo lớn lên phải lấy chồng đi ô tô về làng không. Dạo đó, tôi không tin.

- Thế mà bây giờ rồi?

- Năm

- Lấy chồng làng à?

- ừ, kia kìa.

Nghĩa chỉ tay ra một người đàn ông đang xoay trần bồ củi, đôi vai u lên bóng loáng mồ hôi.

- À anh Binh con cụ Đại Kèo phải không?

- ừ, khiếp, cả ngày chả nói một câu. Thôi tôi đi đã nhé. Chào các anh các chị.

Người đàn bà tung tẩy kéo theo đứa con lếch thếch đằng sau.

- Kìa mọi người gấp đi chứ. - Thùy mời.

- Vàng, vàng, chị cứ tự nhiên. - Liễu đáp, và liền sau đó quay sang nói khẽ với Đoàn nhưng ngay giữa tiếng ồn ào của đám cưới, người ngồi gần vẫn nghe rõ: - Em không tài nào nuốt được, ghê quá.

Độ định nói một câu, nghĩ thế nào anh lại thôi, Thùy cau mặt, chợt nhớ ra mình là chủ nhà nên cô nén. Đoàn gạt đầu đưa chén rượu lên, mắt lại liếc sang Lan. Còn Lan đang nghĩ đến ước vọng hồi nhỏ của mình vừa được người bạn cũ ở làng nhắc lại. Cả mâm trầm xuống bởi những suy nghĩ riêng của mỗi người.

Tối đó khi đám cưới tan, Độ và Lan sau khi rẽ qua nhà Lan một chút, rồi cùng nhau về. Không biết có phải vì không khí đám cưới hay bởi đêm tối xúc xiểm, hay vì thực hiện lời nói lúc đi, hai người rẽ vào bách thảo cho đến gần mười giờ. Giữa cái run rẩy của phút ái ân vụng trộm, Độ hỏn hển bảo:

- Nếu anh đi Lào mấy tháng, xe đạp, vali của anh, em phải giữ đến khi nào anh về.

- Nhỡ em bán đi thì sao?

Lan ồm ờ, tay vuốt vuốt lên lưng Độ, cái vuốt làm Độ hào phóng hẳn lên:

- Chẳng sao, chẳng sao.

Chương 10

Sự kiện này được phép ra hoàn toàn bất ngờ đối với nhân vật. Sau này khi đã ở đỉnh chót của mọi mơ ước, khi tất cả mọi điều thêm khát đã được thực hiện. Và ngay cả trong những giây phút chạng vạng, hôn mê đối diện với cái chết,

Lan cũng không lường hết được tác động của sự kiện này. Cô đau khổ nhận rằng đây là mắt xích của một chuỗi xích số phận, để rồi rùng mình khi nghĩ đến những năm tháng mù mịt, ngưng ngừng cô phải sống sau sự kiện này. Nó như một cánh cửa đen sì dẫn vào căn nhà đầy sự ghê tởm và những con người ác độc. Cô đi trong đó như giữa nỗi ty hiềm quỷ quái của loài người. Tại cô, hay tại đồng loại - giống động vật ưa ghen ghét và thích rình mò trước sự vươn tới của mỗi cá nhân. Bích Lan bị bất ngờ là đúng thôi, vì hôm đó là ngày chủ nhật, cơ quan vắng lặng không một bóng người. Nhân viên bảo vệ là anh Thái, bị cụt tay từ chiến trường về, hẳn cứ chủ nhật là anh ngủ bù vì vợ con ở quê. Anh là người chăm chỉ và có trách nhiệm nên anh chỉ yên tâm ngủ khi thanh thiên bạch nhật, vả lại anh cho rằng giữa ban ngày khi đất nước đã thông nhất thế này, kẻ gian nào dám làm gì. Bích Lan cũng suy nghĩ theo kiểu như vậy. Cô nói với chồng là lên cơ quan lấy cuốn sổ tài liệu, tiện thể rẽ vào chợ mua thức ăn. Cận đang ngồi ở bàn đọc sách quay lại âu yếm:

- Em chăm thế.

- Em cô để bằng anh đây. - Đôi mắt Lan lúng liếng - mới lại dạo này, em không kiêu đâu, nhưng em đang được đánh giá cao về khả năng viết bài.

- Thế kia à, còn Thùy?

- Nó chậm chạp lắm. Nhất là từ khi lấy chồng. Anh đọc tạp chí không thấy ư?

- ừ, ừ, thế mà hồi ở trong trường...

- Trường khác chứ...

Nói xong, cô đẩy xe ra. Đạp xe thong thả trên phố, Bích Lan vui vẻ hẳn. Cô đang bị chính những huyền hoặc mà cô vừa nói với chồng kích động, cũng không chỉ cô tự phong mình, mà mấy hôm nay, liền trong

mấy cuộc họp của chuyên môn, công đoàn, rồi tổ Đảng, những số tạp chí có đăng bài của Lan đều được đưa ra bình luận, phán xét. Ông Quý bao giờ cũng phát biểu trước, đầu tiên là những lời chê nhẹ nhàng, sau chữ “tuy vậy” là những câu khen nói bằng giọng ngậm ngùi, “vì tôi không muốn một phóng viên trẻ lại ỷ vào những lời khen trước một vài bài viết để tự kiêu, bởi vì sự tự kiêu nào cũng nguy hiểm, song phải công tâm đánh giá đúng để từ đó ta có sự chú ý bồi dưỡng. Bích Lan là một phóng viên có tầm nhìn sâu sắc, bài viết nào của cô cũng có những phát hiện”. Sau ý kiến khái quát của Trưởng ban, các thành phần dự họp phát biểu, họ tìm ra nhiều cách làm rõ ý kiến của ông. Làm thế nào vào cái thời bảy lăm, bảy sáu đó, khi những cán bộ bản lĩnh nhất cũng chỉ là con của dưới tay võ có vẻ là mềm mại của con ếch lãnh đạo. Người duy nhất có ý kiến ngược lại là chị Mai thư ký công đoàn tạp chí. Chị tỏ ra không tin và hoài nghi tất cả những gì Lan được bởi vì chị so sánh Thùy và Lan. Một đằng cần cù, một đằng... Ông Quý nói gần như gắt lên để phản bác lại là đừng có cảm tính, cần đưa dẫn chứng, chị Mai lỳ làm lúng túng. Đang lúc chị cố tìm một sự kiện nào đó, thì ông Quý đưa ra tập bản thảo bài vở của Lan, “ở đây chuyên môn quyết định tất cả, bài vở là thước đo”. Chiều qua, ông Quý kể lại cho Lan nghe những điều này. Trong vòng tay của ông, Lan hơi mỉm cười, rồi ông hẹn cô, chín giờ ba mươi sáng chủ nhật phải lên. Mỗi lần nghe ông hẹn Lan đều có cảm giác mình như con gà đang nằm trong bàn tay của chủ, ông ta vuốt ve, xoa bóp để tung ra chơi với con khác, hay để béo lên rồi sẽ thịt. Gà. Lan cố không để người đi đương nghĩ là cô ngớ ngẩn khi đang đi một mình lại nhếch mép cười. Gà. Ông Quý đúng là một thứ gà trống 53 tuổi, mà ăn thua gì, ào ạt, ham hô” chừng năm, sáu phút rồi thở hổn hển, từ miệng ông mùi rượu thuốc cay nồng, chua chua và từ ngực ông, mùi tuổi già ngai ngái, khuôn mặt hình quả thiêu của ông méo mó! Chưa bao giờ ông mang lại cho Lan niềm xúc cảm đắm say.

Còn hôm nay, ông bảo sẽ nói cho Lan một tin quan trọng. Tin gì nhỉ? Đi

nước ngoài, vào Đảng, hay lên lương... Tin gì cũng tốt cả. Cô cô" dắt xe đi thật êm ái để anh Thái khỏi để ý. Giờ này, anh bảo vệ đang ngon giấc, còn chồng mình thì đang say mê với quyển sách. Cô hơi áy náy khi nghĩ đến chồng. Song ý nghĩ này qua nhanh với lý lẽ "cũng vì anh ấy, vì gia đình, chứ tuần tự mà đi thì đến bao giờ". Câu nói của Nghĩa rồi làm Lan nhớ mục tiêu của cả đời mình "lấy chồng đi ô tô về làng", "thê mà chồng mình bây giờ lại chỉ có chiếc xe đạp cọc cạch và hàng chồng sách vở"... Lan cho xe vào phòng làm việc của mình, khóa cửa phòng rồi nhẹ nhàng lên gác hai. Vừa nghe tiếng gõ cửa, ông Quý đã mở bung ra. Cánh cửa mở rộng, rồi lại khép vào ngay. Ông có vẻ nôn nóng vì chờ đợi, ông ôm chầm lấy Lan. Lan gỡ tay ông ra.

- Khoan đã, em chỉ ở đây nửa tiếng, rồi phải đi chợ.
- Không cần đi chợ. Anh mua cho em cái chân gib rồi đây này.
- Lại toàn xương chứ gì?
- Đừng chê anh nhé.

Ông buông Lan ra, mở tủ lạnh định thò tay cầm chiếc chân gib. Lan kêu lên:

- Thôi thôi, tay chân thế rồi lại...
- ừ nhỉ, anh quên. - Tiếng đóng cửa tủ lạnh vang lên trầm đục. - Không phải đi chợ nữa, giờ ở đó với anh.

Sau này mỗi khi nghĩ đến sự việc bất hạnh này Lan đã nhiều lần ân hận "nếu mình không ở thêm nửa tiếng nữa thì đâu đến nỗi...". Ông Quý tỏ ra khỏe mạnh bê bổng Lan đặt lên giường, giọng chót nhả, ghen tuông:

- Đêm qua có cho chồng không đấy.
- Vớ vẩn. - Lan thờ ơ để cho ông Quý vuốt ve mình.
- Khai đi chứ.

- Nói cho em nghe tin gì đi đã.
- Ừ, để thưởng tí đã nào.
- Rồi lại lẩn quay ra ngủ đấy.
- Ai lại thế. Anh sẽ cùng em.
- Cùng gì?
- Đây, bây giờ em nổi tiếng chưa? Kê hoạch của anh chính xác không chê vào đâu được.
 - Ái, anh cấu đau lắm, tay lại như hộ pháp ấy.
- Ông Quý nông nà:
- Em đẹp quá, nhất là khi không có gì trên người.
- Vớ vẩn.
- A này, hôm nay em yên tâm.
- Yên tâm gì?
- Hôm nọ thằng bạn cũ là phó chủ tịch Cao Bằng vừa cho quân nó mang về biếu anh hai chục con tắc kè. Rồi em xem, khá lắm.
 - Vớ vẩn. Bạn anh toàn người làm to nhỏ.
- Chứ sao. Một cậu làm bí thư tỉnh, một cậu làm chánh văn phòng Bộ. Anh cần gì mà chúng nó chang giúp.
 - Thế mà nhà em xơ xác quá, tủ, gương xộc xà xộc xệch.
- Thì cứ từ từ.
 - Anh thì lúc nào chả từ từ. Anh chỉ lừa em thôi.
 - Lừa, lừa mà được thế.
- Ông Quý chọc tay vào nách Lan. Cô dúm người lại, giọng dứt quăng “thôi, thôi, đừng, em xin lỗi”.
- Thế thì đến đi.

Ông Quý trở mình, Lan lại thấy cái mùi ngai ngái trên ngực ông bay ra... Trong óc cô ý nghĩ về một cái tủ lạnh đẹp hình thành. Giữa khi ôm choàng lấy lưng ông, cô nói:

- Bảo bạn anh mua cho em một cái tủ lạnh, nhớ chưa?
- Được rồi... được rồi.

Quai hàm người đàn ông nổi lên, động đậy... vừa lúc đó, cánh cửa phòng bật mở. Vừa kịp ngóc đầu lên thì mặt ông Quý tái mét, đơ người ra. Lan hốt hoảng đẩy người đàn ông trên thân mình ra và nhòe dậy. Trong chốc lát cô hoảng sợ hiểu rằng “tất cả đã tan tành”. Trước mắt người đàn ông và người đàn bà đang hoảng sợ trong phút giây ái tình là khuôn mặt nghiêm khắc của chị thư ký công đoàn Mai và anh bảo vệ Thái.

Chương 11

Mây hôm nay Lan vẫn đi làm. Mọi người ở cơ quan lây làm lạ vì thái độ của cô. Bích Lan đứng đưng như không có chuyện gì xảy ra. Thê mới hay cùng một sự việc xảy ra, kẻ này thì khóc lóc rên rỉ, kẻ kia thì nhăn lỳ, trơ khấc. Sự việc như một lò lửa đốt chảy ra tro giấy vụn, lá khô và nung thành sành thành gốm hòn đất. Tâm hồn Lan là đất rồi sao? Không hẳn, nhưng cô có cách sống, cách chống chọi của cô. Đi đến đâu, Lan cũng cảm thấy mình đang mang vết bùn ướt, tanh trên mặt, lau thế nào cũng không sạch, có lẽ phải đợi khi khô nó sẽ tự bong ra. Điều trước nhất là phải tìm cách làm sao để che đi, hoặc phải kiên gan chờ thời gian. Vào những năm bảy lăm, bảy sáu, “hủ hóa” còn là những từ ngữ khủng khiếp lắm.

Hai kẻ hủ hóa nếu cùng gục đầu vào nhau thủ thủ giữa đêm trường thì bảo rằng “đó là biểu hiện của tình yêu”. Kẻ khác nhìn vào thì nhổ nước bọt khinh bỉ, cao giọng phê phán còn trong thâm tâm lại thầm ước ao một lần “hủ hóa” mà không ai biết. Hủ hóa, khi bị phát hiện đủ sức quật đổ một uy tín, một cái ghế, một tiếng tăm. Nó là vũ khí mà đồng chí bạn bè nhất được để đánh bạn bè, để ra cái điều chân chính. Ông Quý mây hôm nay xọp hẳn đi. Mặt ông thành hình tam giác ngược, y như ký hiệu đeo sau xe tải có móc. Ông mây lần xin về nhà để nghỉ, nhưng tập thể lãnh đạo không đồng ý vì sự việc chưa xong, vì “để đảm bảo an toàn cho đồng chí, chúng tôi sợ đồng chí nghĩ quẩn, rồi hành động quẩn”. Đây là nói ngoài miệng, chứ thâm tâm người ta bảo “đó là nghề của lão, nó đã nhập vào máu rồi, không thể khác được. Chả thế mà gần như chu kỳ 5 năm một lần, lão lại vướng vào cái món này”. Cơ quan bảo Lan làm kiểm điểm, Lan chần chừ mãi, cô chưa nghĩ ra điều gì khả dĩ và còn viết nó ra sao nữa chứ. Đã lâu Lan có viết được chữ nào ra hồn là của mình thay cho việc toàn chép lại bài của Trưởng ban. Trời ạ, đi tong hết rồi, mọi cánh cửa, mọi ngã đường đã bị bít chặt hết. Sao lúc ấy lão ta không khóa cửa lại? Sao lúc ấy mình không về ngay. Tại cái chân giò, hay tại lão không cẩn thận? Mình trần truồng, trơ trẽn, ánh mắt chị Mai như ánh mắt nào nhỉ, sáng quắc, lóng lánh, giễu cợt. Đúng rồi, ánh mắt cô Liêm trong miếu. Trời ơi, thế tức là mình bị trừng phạt, bị... lão Đách, lão lại oán mình sao. Thế thì phải cứng, phải giải oan cho lão, phải thắp hương để cầu khẩn. Sao lại thế này, cô Liêm bảo đàn ông chỉ là vật sai phái, là bậc thang cho đàn bà bước lên. Ôi, Lan chết mất. Sự xinh đẹp chẳng có nghĩa lý gì... Cô nhìn trước nhìn sau, bước vào cổng cơ quan để lấy cái túi đựng mây thẻ hương, chực

oản. Mẹ cô mỗi khi làm ăn thua thiệt cũng cúng vái xin ông bà và các bậc thần linh phù hộ. Lan đã có cô Liêm, có lão Đách. Chắc lão giận mình lắm. Trần sao âm vậy mà, thế nên phải khấn vái, trình bày cho lão hiểu, rồi lão tha cho, giải cho mình cái hạn này, cô Liêm cũng mở rộng đường giải thoát cho mình qua cái hạn này. Cô là đàn bà, cô từng bị bọn đàn ông làm nhục, cô thương mình... Cơ quan vắng lặng làm cô nhớ đến cái ngày chủ nhật đáng sợ đó. Lan đi thật nhanh, lạy thật nhanh, rồi ra thật nhanh. Gần đến cổng, cô lại gặp anh Thái bảo vệ. Anh nhếch mép, nhìn cô, rồi nhổ nước bọt. Lan cúi gầm mặt xuống, nổi nhục nhã làm da mặt cô sần sượng. Cô có cảm giác, mặt cô đang mọc những chiếc gai đen sì.

- Lan, Lan phải không?

Cô quay về phía tiếng gọi trầm ấm, và cô nhận ra Đoàn - anh con trai đẹp đẽ đương hoàng bên đài phát thanh ngồi cùng mâm với Lan ở cỗ cưới nhà Thùy. Con người này thế mà đã từng yêu Thùy? So với Vinh... Cô không ngờ lúc này mình còn nghĩ vợ vẫn được. Thôi, chắc anh ta cũng biết rồi. Lan đập dlan lên, hy vọng anh ta không đi theo. Nhưng mới được một chút, Lan thấy cả bàn tay trái nắm vào tay lái của mình nóng ấm bởi một bàn tay đặt trên.

- Anh bỏ cho em đi. - Lan khẩn khoản.

- Kìa Lan, em đang buồn đúng không? À, lại cả vàng hương nữa kia. - Đoàn tủm tỉm.

- Anh đừng giễu em.

- Không, không. Mấy hôm anh đi tìm em đều không gặp - Đoàn thở dài. - Đời người ai chả có lúc hoạn nạn. Những lúc ấy người ta dễ nhận ra bạn bè người tốt, kẻ xấu.

- Anh đừng nói nữa.

- về nhà anh đi.
- Anh nghĩ tôi là thê nào? - Mặt Lan đỏ bừng lên.
- Em lại hiểu sai anh rồi. Lỗi chính là ông Quý chứ không phải em. Em chỉ là nạn nhân, hoàn toàn là nạn nhân. Ông ta già cốc đế, nhưng có quyền, ông ta lừa gạt và cưỡng bức em.
- Em hiểu rồi, nhưng anh đừng nói nữa, người ta nhìn kìa.
- Thế thì phải về nhà anh, anh sẽ bày cho em biết cách. Anh là thằng bạn tốt, hễ ai có hoạn nạn, dù bạn thân hay không anh đều không xa lánh họ, em hiểu không?
- Em hiểu.
- Em không việc gì phải sợ, chẳng cần ngại ngùng gì hết. Thê nào nhỉ. À, anh sẽ nói cho em cách thoát ra. Em là nạn nhân. Nếu ai không hiểu điều đó thì cho là em bản. Ở, nếu cho là bản tôi phải bơi hết cho mọi người cùng bản, ai cũng bản thì chê được ai.
- Vâng, vâng.
- Cái chính là phải dũng cảm nói thật. Nói quá lên các sự việc cũng không sao. Thời buổi này, người ta bênh vực phụ nữ, em phải lợi dụng điều đó. - Đoàn càng nói càng say mê, mặc dù giọng anh hạ thấp dần. - Em yên chí, anh sẽ giúp em làm đữm, đánh ra nhiều bản, tố cáo tất cả mọi hành vi của lão Quý.
- Nhưng mà...
- Không nhưng gì cả...

Khi hai người đã ngồi trước bàn trong phòng của Đoàn, trong khi chờ đợi Đoàn viết, Lan liên tục thở dài. Đang rầu rĩ buồn phiền, cô không nhận ra căn phòng ngăn nắp, xinh xắn đủ tiện nghi của Đoàn. Giá như bình thường, thì chôn này ít nhiều

sẽ nẩy trong cô những ước muốn không mệt mỏi của mình. Viết xong, Đoàn đứng dậy, và làm như mọi sự tự nhiên, anh đến gần Lan, đưa tay lên ôm vai cô, định kéo xích vào mình. Nhưng Lan đẩy mạnh anh ra, giọng chán ngán:

- Trời ơi, tôi kinh sợ các anh lắm rồi.
- Xin lỗi Lan, anh quên, anh quên.

Đoàn nói ráo hoảnh, bò tay khỏi vai Lan, thuận đà nhạt luôn tờ giấy vừa viết xong.

- Em nghe nhé “Đữn tô cáo. Kính gửi ông chủ tịch...”.
- Ấy, ấy anh viết đi đâu thế?
- Em cứ yên tâm, anh rất biết những trò này phải ghi thể để mọi cơ quan nhận được phải tác động.
- Tùy anh.
- ừ, nghe tiếp nhé. Tôi là Phạm, em họ Phạm nhỉ?
- Không, em họ Trần.

Mấy hôm sau khi đọc lá dữn này trước cuộc họp của Ban lãnh đạo tạp chí “Nghiên cứu phong tục”, mọi người đã hỏi Lan rất nhiều, làm Lan cuống lên, cô òa khóc. Và trong Cữn nước nở cô khai cả tên anh Độ và lần ăn nằm với Độ ở Bách Thảo. Lúc ra về, cô lấy làm ân hận vì sự cụ thể của lá dữn Đoàn viết cho, vì sự lỗ miệng nói ra tên Độ. Nhưng rồi cô lại tự nhủ “kệ, mình đành phải thế, để khi Độ về... Mình đã bán khá nhiều đồ đạc của anh ấy rồi, chắc anh ta ngượng chả dám đến lấy lại đâu...”.

Gần một tháng nay cái gia đình con con của vợ chồng Lan

- Cạn như cái hạt cây đang nằm trong đất ủ, chỉ chờ dịp là tách vỏ để nảy mầm. Lớp vỏ đã bắt đầu rạn. Cái mầm ngày càng căng nứt khó chịu. Trước đây, dạo Thùy chưa lấy chồng, vì giữ ý với người bạn cùng làng của vợ, đồng thời là học sinh cũ của mình, nên Cạn ở lại trong trường 2, 3 ngày mới về với vợ. Sau ngày cưới, ông bà giáo Quang - bà mẹ chồng Thùy dành dụm, chắt bóp mua cho vợ chồng Thùy một chiếc xe đạp, sáng sáng hai vợ chồng đèo nhau từ Chiện ra Hà Nội đi làm. Vinh đã được phục viên, chuyên ngành làm bảo vệ ở Sở Tài chính Hà Nội. Khi căn phòng là của riêng vợ chồng Lan - Cạn, thì Cạn ngày nào cũng về, nhiều hôm anh làm việc tại nhà, chương trình nhà trường phân cho anh dạy năm nay cũng ít hữn. Từ khi chuyện vỡ lở ra, Cạn bỏ hẳn một tuần không về nhà, rồi sau đó anh lại về quê mười ngày. Anh muôn nổi giận, muôn đập phá một cái gì đó, nhưng lồng trĩu nặng và trái tim anh đau đớn. Anh hiểu rằng chỗ để trút sự giận dữ, để vung tay phá đập đó là chôn hư không. Nhưng có cái gì đấy làm anh bứt rứt. Lục tìm, truy xét mãi tâm hồn và suy nghĩ về mình, anh mới nhận ra đó là sự khinh bỉ đôi với vợ. Anh cho rằng mối quan hệ với lão Quý không phải là tình yêu, mà là sự mua bán, lợi dụng, giông như trước kia, môi tình của Lan đôi với anh cũng tương tự như vậy. Thế thì... Anh đã cố gắng ngụy biện cho sự lộn xộn trong tâm hồn mình mỗi khi nghĩ đến môi tình của mình với Lan, cho dù anh ngụy biện, nhưng rồi Cạn cũng phải tự thú trước lòng mình bởi vì Lan quá đẹp - một vẻ đẹp làm rối trí người đàn ông, làm mù mẫm trí tuệ con người, buộc con người mù quáng làm những điều mà mình không muôn. Lan đã tung hứng mình như đứa trẻ đùa giỡn đồ chơi. Còn mình quờ quạng như kẻ mù đi tìm kiếm tình yêu. Dạo đó,

sự quyết định đột ngột của Lan như tiếng nổ dữ dội sau sự dồn nén và ao ước lâu dài, hiện dần từ lờ mờ hư ảnh đến rõ rệt. Cận đã chấp nhận nó như một sự hư ảnh đến rõ rệt. Cận đã chấp nhận nó như một sự đầu hàng hay nói đúng hơn, như một sự bắt buộc vật mình khao khát, cho dù Cận thấy Quỳ đã đau khổ như thế nào. Lòng anh ngổn ngang như nền của căn nhà vừa sụp đổ sau Cữn gió bão. Cận đã tự hỏi nhiều lần trước sự hoang tàn đó. Anh có bỏ công ra để xây căn nhà đó không? Và lần nào anh cũng đau đớn nhận ra rằng có. Anh đã mất quá nhiều để xây đắp cho một mục tiêu. Anh đã và định sẽ làm việc thật nhiều để thuyết phục Lan, để tạo nên một tên tuổi xứng đáng với... Vì thế Cận đã không xoay xò để tìm ra những cái lợi trước mắt bằng một chuyên vào giảng tại miền Nam. Anh xem đó như một sự a dua ngớ ngẩn để đấu tranh mà phe thắng hiện tại đang là lãnh đạo khoa. Anh muốn cuộc đời chấp nhận anh bằng giá trị của chính anh, chứ không phải là sự trá hình của những phép thuật. Thế mà Lan đã nhằm lẫn hững hờ, oán trách anh, bảo anh khờ dại, ngốc nghếch, làm vợ khổ và mai kia con khổ, gia đình người ta thì đủ thứ, còn mình thì thiếu thốn xơ xác. Trong người đàn bà đẹp đến kỳ lạ này vẫn còn cái gì đấy rất nhỏ bé và đen tối của tính chất đàn bà - sự tính toán thiệt hữn, sự so kè vun đắp cho cái nhỏ bé tầm thương trước mắt. Ngay như việc cô ta dùng xe của Độ để đi làm còn xe mình thì bán đi, Cận đã không đồng tình.

TT' A J w yv lv 9 I A.

- Kệ tôi, đây là việc của tôi.
- Tất nhiên, nhưng em là vợ anh. Còn Độ là chồng người khác.

- Anh đừng ghen hão.

Cô ta hiểu làm sự minh bạch trong kinh tế với sự lẳng nhẳng trong quan hệ gia đình.

- Anh đã làm gì để tôi đỡ vất vả chưa?

"Tôi". Sao Cận ghét tiếng "tôi" từ miệng Lan thế, nhưng anh nhịn nhục chịu đựng. Anh không muốn đầu óc mình chộn rộn làm ảnh hưởng đến suy nghĩ anh đang tập trung để hoàn chỉnh nốt đề cương đề tài luận văn phó tiến sĩ. Hữn nữa bản tính của anh nhu mỳ, không bao giờ bộc lộ sự thô lỗ, nhất là đôi với phụ nữ. Anh đã bỏ qua và đã xem nhẹ, chính vì thế khi những lời đồn về quan hệ của vợ đến tai anh, cũng là lúc anh nhận được quyết định đi nghiên cứu sinh ở Liên Xô. Niềm vui và sự u ám như hai thái cực ép Cận ở giữa, làm anh ngọt ngọt và bức bối. về nhà, cả buổi tối anh dọn dẹp sách vở, anh cố gắng ghìm mình im lặng trong tiếng thút thít của vợ, thỉnh thoảng Lan lại rên rĩ cầu khẩn mong chồng tha thứ. Đến gần mười giờ đêm, anh đến trước bàn, và nhận ra tờ đứn tô cáo của Lan gửi đi các cơ quan, anh thờ ơ đẩy sang một bên. Thấy chồng như vậy, Lan nước nỡ:

- Anh em đi, xem đi để hiểu em hơn, em cầu xin anh xem đi.

Lan thấy đầu mình nặng nề và nhức nhôi, nhưng cô vẫn nhớ ra câu nói của Đoàn và cô lấp bắp nhắc lại:

- Em chỉ là nạn nhân của quyền lực.

Cận quay lại, rõ ràng anh bị tác động mạnh bởi lời của vợ:

- Cô là nạn nhân?

- Vâng, vâng. Anh hiểu cho em.

- Thôi đi.
- Anh đọc đi đã, em mong anh tha thứ.

Cận im lặng kéo tờ giấy lại. Mùi mực máy chữ quá đậm hăng hắc bốc lên. Thoạt đầu anh tưởng sẽ tìm thấy trong lá giấy này một điểm tựa cho tình yêu cồn rất mong manh của anh đối với vợ - vì anh vẫn yêu Lan. Vợ anh, dù sao cũng chỉ là một cô gái nhà quê mới bước chân ra thành phố, tránh sao không sa vào cạm bẫy thị thành. Sự sa ngã này còn có chỗ để thương cảm, ái ngại như nàng Bôvari. Nhưng khi đọc hết trang thứ hai, thì Cận cảm thấy lợm giọng. Anh ngừng đọc, bỏ kính, đôi mắt cận của anh lồi ra. Anh đứng phắt dậy, một bóng áo trắng dài dài, nhấp nhoáng trên gương, anh nắm chặt tay, cố nén một tiếng thét:

- Cô là một con đĩ. Trời ơi, thê mà còn...

Cận gục đầu xuống ghế, rùng mình, vết sẹo hình quả bút ánh lên, giật giật bên thái dương trái. Lan bật dậy, đến ôm lấy đầu Cận.

- Anh ơi, em đã có mang, của anh, của anh mà.

Tai Cận có tiếng gì như xa, như gần. Một mùi ngầy ngậy đàn điểm xộc vào mũi anh. Anh biết đó là mùi của Lan, rồi cánh tay, lồng ngực ấm nóng của Lan. Tất cả những thứ này, cô ta đã... Cận cắn chặt môi vùng tay lên, anh gầm gừ:

- Cô cút đi, cút đi, đừng nói láo nữa. Tôi kinh tởm lắm rồi.

Cái vùng tay mạnh của chồng làm Lan bật ra, cô loạng choạng lùi lại, vấp phải chân gương, ngã ngửa ra đằng sau. Gáy cô đập mạnh vào cạnh bàn, Lan ngồi sụp xuống, ngất đi.

Chương 13

Lan như đi trong mây, như đi trong gió. Thân thể thì nhẹ bồng mà tâm hồn lại nặng nề. Chân tay như thể là bông, là tơ, còn tâm hồn y hệt như đá, như sắt. Đã mấy lần cô nắm được khôi tâm hồn đen kịt và nhớp nháp đó đưa lên mũi để ngửi, hình như có vị tanh tanh, nồng nồng, một mùi khó chịu bởi sự trộn lẫn của bao nhiêu thứ mùi vị, giông như miếng bông bẩn sau bao lần lau chùi, lại nhang nhác như vật gì đã bỏ quên lâu ngày trong xó tối nay nhặt lên người chủ bông nhận ra từ những vệt xước xù xì tủa lên những chiếc gai nhọn mọc meo, vàng khè chất độc. Bích Lan lấy tay cào cào vào ngực mình, bầu ngực trước kia mơn mớn, rắn chắc là thế, giờ như chiếc áo lót cài bằng dây cúc bấm quá cũ. Ngực cô bung ra, tiếng lách tách rề rề vang lên, Bích Lan cúi đầu xuống và cô hốt hoảng nhận ra trái tim mình đang phập phồng. Một trái tim màu nâu nhem nhọt, trên đó thô lộ hai con mắt trắng dã đang đu đưa giễu cợt.

- Thê nào? Thê nào?

- Trời ơi! - Lan oằn người, đưa tay định bóp lấy tim mình.

- Đừng, hãy nghe đã. Một chút thôi, cô sẽ lỳ ra, rắn lại. Sự mềm nhũn của da thịt cô, sắc đẹp yêu kiều của cô chỉ là cái vỏ bề ngoài để bọc một tấm lòng gỗ đá. Loài người rất may là có ít kẻ như cô, nếu không tất cả sẽ lộn nhào. Loài người cũng bất hạnh vì chỉ có mình cô, nếu không tất cả sẽ giản đũn, chang cần đấng đo, không cần liêm sỉ.

- Không phải, không phải?

- Đứng quá còn gì.

- Ta chỉ muốn đầy đủ, ta chỉ muốn sung sướng.
- “Chỉ muốn” ấy là tất cả rồi.
- Trái tim gì mà ác thế!
- Có trái tim ác mới quý quyết được.

Nói xong trái tim rung lên bần bật và cười. Tiếng cười của nó ằng ặc, dai ngoách, dội vào vách ngực làm Lan đau nhói từng đợt. Cô co tay lại nắm chặt trái tim nóng hổi nhớp nhúa. Cô giật mạnh nó ra, chỉ nghe tiếng phụt nhẹ, tiếng cười ngừng hẳn. Cô ném mạnh trái tim ra phía trước, cục thịt màu nâu nhạt dần, dòng máu đen sì từ núm cuống cong queo xối ra. Lan hoảng sợ khi thấy trái tim cô quần quai trên vũng máu đen. Hốt hoảng, cô co chân chạy, miệng la bai bai:

- Cứu tôi với, cứu tôi với.

Tiếng kêu của cô to dần, đến nỗi chính tai cô cũng như điếc hẳn lại. Những khuôn mặt của Lâm, của thầy Lượng, của Quỳ, của lão Đách, của Tuấn giò chả, của ông Quý, anh Độ, anh Uyên chập chờn, lộn xộn, lũng củng bao quanh đầu cô. Mắt người nào cũng lóe sáng, răng người nào cũng nhe trắng nhởn, nhọn hoắt với những tiếng gầm gào “phải nhai nó vỡ ra cho tao một miếng”. Lan vùng chạy trên con đường trắng nhợt ánh trăng. Cô mệt lắm rồi, chân như bị liệt, vướng víu. Làm sao thế này, nếu như cô... ngã gục, những cái đầu ma quái sẽ xô tới. May sao vừa lúc đó, một người đàn bà trắng toát từ đâu bước lại, trên tay bà một ngọn đuốc rừng rực hươ lên. Ánh trăng tan ra từng mảnh rơi lả tả trên đường, những chiếc đầu cụt có cánh của lũ đàn ông bị ngọn lửa đốt trụi rơi lộp bộp trên đường.

- Đừng sợ con, ta là Liêm đây.
- Cô cứu con với không con chết mất.
- Phải chấp nhận con ạ. Người đàn bà xinh đẹp nào chẳng đa

đoan. Cặp môi của họ từ khi dậy thì đến tuổi già như hòn đá mài làm mòn vẹt bao nhiêu tâm hồn đàn ông.

- Tâm hồn con một màu đen.

- Không phải đâu, đó là mảnh vụn của những quan hệ ái tình mà con rượt đuổi để tìm kiếm điều con cần. Nó phủ lên lòng dạ con.

- Thế tâm hồn con đâu?

- Nó sắp nhẵn lỳ và chai cứng như vách núi bên bờ sông rồi. Thân thể người đàn bà đẹp liều lĩnh và khôn ngoan cũng vậy, sẽ trôi dạt giữa những vòng tay ham hố" của bọn đàn ông và nó sẽ hút đi tất cả mọi vẻ đẹp và sức mạnh của họ.

- Con có được gì đâu?

- Con được điều con muốn.

- Nhưng hiện giờ, con đang bị bủa vây nổi ô nhục và tội lỗi.

- Không sao, như sắt luyện ấy, phải qua lửa nóng và nước lạnh, nó mới cứng lên. Tâm hồn có trải qua ô nhục mới biết rõ độ cứng của mình. Hoặc vỡ vụn hoặc kết thành gang thép.

- Nhưng con không chịu nổi nữa rồi.

- Đưa nổi nhục nhả đây, cả thân người con nữa. Nhanh lên, đừng e ngại, rụt rè.

Lan chưa kịp hiểu gì thì cô Liêm đã vươn cánh tay dài, lạnh lẽo túm lấy tay Lan, giật mạnh. Bích Lan ngã chúi vào ngọn đuốc, lửa bùng lên, nóng nực ngọt ngào.

- Trời ơi, chết mất, chết mất!

- Không sao. Cháy to lên, cháy cao lên, đốt sạch sành sanh những thứ thừa thãi ra tro bụi.

Lan thấy rất rõ thân hình mình đỏ dần lên rồi trong suốt như miếng sắt trong lò. Cô rú lên khi thấy mình như sắp vỡ vụn, tan biến

đi.

- Không được, không được, tôi còn muôn sông, tôi không thể chết đâu, không muôn chết đâu.

Cô vừa kêu xong thì ai đó đổ cả một thùng nước vào người, Bích Lan nghe rõ tiếng xèo xèo, mí mắt cô nguội dần, liền lại, rồi khe khẽ hé mở. Mặt chồng cô chai lỳ rứt tay khỏi chiếc khăn bông. Giọng anh lạnh băng:

- Cô cứ nằm yên cho khỏe đã. Mọi chuyện tính sau.

PHẦN V

MỘT NGƯỜI BẠN THÂN THIẾT HAY LÀ SỰ KIỆN cuối CÙNG

Chương 1

Sang đến Mátxcova rồi, Thùy vẫn chưa hết bồi hồi. Cô không thể ngờ anh Viên tổng biên tập mới của tạp chí và chị Thương trưởng ban lại nhất trí để cho Thùy cùng anh Lý sang Liên Xô học kỳ này. Tất nhiên việc kén chọn này được đưa ra bàn bạc công khai để lấy ý kiến của anh em biên tập, phóng viên, nhưng xét đi xét lại Thùy vẫn được mọi người đồng tình với số phiếu kín khá cao. Ba bốn năm nay, kể từ sau sự kiện tày đình với ông Quý trưởng ban cũ, Lan như rút vào cái vỏ riêng của mình. Anh Độ đi Lào về, bàng hoàng trước lời buộc tội của Lan. Anh trở thành trắng tay, khi vợ anh - một cô giáo làng tự trọng kiên quyết ký giấy ly hôn và nhận nuôi hai đứa con, gia tài của anh gửi ở chỗ Lan bị Lan bán sạch. Vài ba anh chàng ở cơ quan khác có dính dáng đến Lan một cách mờ nhạt cũng bị Lan lôi ra với sự thích thú kỳ lạ của kẻ đang ăn mắm tôm, muôn mọi người cũng có mùi. Lan càng thanh minh, người ta càng ghê sợ người đàn bà này. Trước hôm Thùy đi, Lan về làng và đến nhà ông giáo Quang, thăm vợ chồng Vinh. Trông cô như không hề có gì phải bận bịu, vướng víu. Đứa con gái 3 tuổi lanh chanh đi bên mẹ, khuôn mặt nó bất chợt giống Lan, rồi lại như giống ai đó - một khuôn mặt nhỏ nhắn - Lan như Thùy đưa cho chồng một gói quà và thư.

- Phải đưa tận tay cho lão ta và bảo gửi gì về bán lấy tiền nuôi con.

Nói xong Lan cười rất to, làm Vinh đang ngồi sắp xếp hành lý cho vợ cũng giật mình quay ra.

- Thê nào Vinh, kỳ này vợ đi Tây thích nhé.

- ừ, - Vinh tươi cười. - Chồng Lan cũng thê còn gì.

- Thế, ở nhà còn tở với đây. Thùy không ghen chứ?

- Mẹ chồng mình... - Thùy muôn nói rằng ông bà giáo Quang không thích đùa kiểu ấy, nhưng cô lại thôi.

Gói quà của nó đây, đợi anh Lý về dẫn đi, thế mà mãi anh ấy chưa về. Suốt thời gian trên máy bay, Thùy cứ mơ màng tưởng đến cảnh ba cô con cái Vân, thằng Vịnh, rồi Vinh. Giữa những ông chồng, bà vợ đi đưa tiễn, chiếc mũ bộ đội bạc màu và bộ quần áo đại cán của Vinh làm anh trông quê mùa, cũ kỹ. Cái miệng tươi cười rụt rè, thỉnh thoảng anh lại hỏi khẽ vợ "đằng ấy đi khéo không bị nôn đây, tôi nghe nói đi máy bay là khó chịu lắm. Bông đây này, đằng ấy phải nút tai lại". Thùy khe khẽ thở dài, cô thấy thương chồng biết bao, Vinh là một người chồng tốt, một người bố" chu đáo. Vinh thật thà, không biết nói sai một điều gì, có thể vì sự thật thà ấy nên anh thiếu hẳn phần tế nhị, nhất là đối với đằng vợ. Hai năm nay, từ khi tạp chí chia cho vợ chồng Thùy một căn phòng nhỏ, Vinh xin phép bố" mẹ cho ra ở ngoài Hà Nội để tiện cho công việc của cả hai vợ chồng. Nhưng mới ra được hai năm thì Vinh lại nằm trong diện giảm biên chế, thật là lỡ cơ, nhưng dù sao cũng là một gia đình, anh ở nhà sắp xếp nhà cửa và nuôi lợn. Chính vì ở nhà ở độ tuổi đang có thể làm việc tốt mặc dù sức khỏe của anh không tốt lắm nên Vinh lúc nào cũng như bức bối. Anh yêu vợ và chỉ lo mất vợ. Linh cảm thấy điều đó nên Thùy luôn luôn sông để Vinh tin. Trong cái đêm cuối cùng chia tay nhau, Vinh khóc yếu đuối bên vai vợ, giọng đứt, quãng "đằng ấy thế

là bay bổng, đừng bỏ ba cô" con, tội lắm đấy". "Vớ vẩn, này thế bà cho vay mấy tạ thóc". Thùy tưởng nói cho qua chuyện để tránh cho Vinh những suy nghĩ. Không ngờ, Vinh búng tỉnh ngay tính toán rất kỹ: "Ba tạ đấy, lại còn lợn của chú Cương". "Em đã bảo là mang ít hàng thôi, vay lợn của chú ấy làm gì", "ừ, không vay, nhưng tôi nói để đảng ấy biết, khi về nhớ mua quà cho con cái nó, rồi cho ông bà. Mà này, cố kiếm kinh tế một tí, về đưa tôi giữ cho". Thùy cứ nằm im lắng nghe, và chờ đợi xem chồng có nhắc gì đến đảng nhà mình không, thế mà tuyệt nhiên. Cô cô ghìm tiếng thở dài. Vẫn cái tính ấy. Vinh chỉ sợ Thùy bù trừ cho cô" mẹ vợ, các cậu, các dì. Chẳng thế mà thằng Đức đi bộ đội từ Lạng Sơn về, rẽ qua nhà anh chị, thấy chị không ở nhà, cuốc bộ về Chiện. Mẹ Thùy thì giận con rể thực sự: "Nó chỉ biết vợ nó thôi". Trong khi đó, hai đứa con của Thùy, hồi nhỏ có đứa nào khỏi tay bà. Có thể vì Vinh ít học, nên tầm nhìn và cách cư xử của anh như vậy, có thể Vinh lo xa một điều gì mơ hồ bởi sự chênh lệch giữa hai vợ chồng. Anh yêu vợ, và tự hào vì vợ. Nhưng trong niềm tự hào có cái gì làm Thùy khó chịu, nó giống như đứa trẻ con nhà quê có cái áo đẹp mặc tết. Đạo vợ chồng con cái về quê ngoại ở trong Quốc Oai, Vinh thích thú khi cô bác bảo thằng ấy học mới lớp mười mà lấy được con vợ học đại học, trí thức, lại là nhà báo. Thùy chạnh buồn. May có con Vân, thằng Vịnh. Cứ nhìn hai con tất cả mọi nỗi buồn suy nghĩ vớ vẩn bay đi hết. Cô sẽ sống làm sao ngay cả trên đất Liên Xô này cũng làm cho Vinh tin cô. Anh ấy dù thế nào vẫn là người chồng tốt, người cô chú cháu của các con mình. Thùy giật mình khi tiếng gõ cửa vang lên, rồi giọng Ồm Ồm của anh Lý.

- Đi chú?

Thùy nhìn đồng hồ:

- Tám giờ rồi đi gì nữa.
- Thùy ra xem nào, tối đâu, vẫn nắng chang chang kia kìa.

Thùy mở cửa sổ và reo lên “ừ nhỉ”. Ngoài trời, Mátxcơva hết như lúc bốn giờ chiều mùa hè ở làng Chiện. Đàn quạ đen trên cành bạch dương kêu lên những tiếng đứt đoạn, đám trẻ con vẫn đang hồ hết đá bóng trong sân nhò có rào lưới xung quanh. Thùy chột thần người, khi thấy một đứa bé mặc áo như kiểu áo đông xuân đang bới cát. Nó giống thằng Vinh quá, cũng cái tay cầm xẻng thế kia, cũng cái chân co lại và đôi môi cười. Kỳ này về, dứt, khoát cô sẽ mua tất cả những thứ đồ chơi thằng bé dặn, và một con búp bê cho con Vân.

- Có đi không đây?
- Đợi em tí.
- Nhớ vôi ve vào.
- Phấn son ấy à?
- ừ, ở đây là phải thế, không có ra đường không ổn đâu.

Tây mà lại.

Thùy lại nén tiếng thở dài, mở vali lấy hộp trang điểm, ở nhà, chỉ cần thấy Thùy đứng trước gương là Vinh đã khó chịu. Có lần, chịu không được, Vinh đã gắt:

- Ngắm vuốt cho ai mà chải chuốt lắm thế, không hở da hở thịt là được rồi.

Chương 2

Ngồi trên ô tô buýt Thùy thấy ngượng chín cả người khi ngay trước mặt Lý và Thùy, một cặp trai gái Liên Xô đang ôm nhau

thật chặt, thỉnh thoảng người con trai tóc vàng lại cúi đầu hít hít vào sau tai cô gái. Lý thì hầu như không để ý, mặt anh khó đăm đăm nhìn ra ngoài thành xe. Tháng tư ở Mátxcova theo như người ta nói không phải là tháng đẹp nhất, nhưng cây cối và cảnh vật y hệt như một cô bé đang bước vào tuổi 15, còn xộc xệch, lồi thối, nhưng chỉ đợi một điều gì đây để rồi bùng lên, đầy đặn, quyến rũ. Mới hôm nào đến đương phố còn xơ xác bởi những hàng cây còm cõi sau mùa đông tuyết phủ bên cạnh dãy nhà cao tầng bạc Sũn. Thế mà hôm nay, những búp cây đã bắt đầu xòe ra để lộ màu xanh non dại của mình, vài ba chú sẻ béo nức ních đang mổ vụn bánh mì do mấy cụ già nhàn rỗi ngồi trên những dải ghê vút ra, bị mấy con quạ đen sì nhả nhót quanh vùng nước còn sót lại trên đường tranh ăn, thỉnh thoảng bay vọt lên.

- Qua ở đâu lắm thê anh nhỉ?

Thùy ngoảnh lại, Lý nghe tiếng Thùy nói cũng quay vào, nhưng anh thờ dãi.

- Chán thật, không thể tưởng được.

- Cái gì anh?

- Nhìn người Việt Nam đứng xếp hàng mà cảm thấy nhục nhã. Nhục nhã quá.

- Kệ họ chứ.

- Kệ làm sao được. Sáng nay anh đến "Sum" định mua cho bà mẹ vợ đôi tất chân dài, cụ bị tê thấp mà. Đi qua chỗ bán đồ điện, thấy bán đèn ngủ, loại bóng các màu, lại có công tắc liền anh định xếp hàng mua một cái, vì thây hay hay. Nhưng mới đứng nhìn thôi đã kinh khủng rồi, cánh lao động xuất khẩu không phải là mua hai, ba, hay một chục chiếc, mà từng hộp,

ba mươi chiếc một hộp. Vừa mua xong họ đứng ngay trước quầy hàng bóc vỏ ra, vút đầy một đóng, rồi lại lao vào xếp hàng mua tiếp. Nhìn mặt cô bán hàng, biết cô ta rất khó chịu.

- Họ đi lao động thì phải thê thôi.

- Lao động, muôn làm gì cũng phải giữ danh dự chứ. - Rõ ràng Lý đã nổi giận, mây tiếng đầu anh nổi khá to, song chợt nhận ra ánh mắt của một sô" người đi trên ô-tô buýt, anh hạ giọng.

- Anh mua cả cho mẹ vợ à?

- Sao lại không mua. Đi chuyển công tác nào xa xa, đã có quà là mọi người đều có, vợ con, mẹ đẻ, mẹ vợ, các dì, các cậu, các chú. Anh chẳng phân biệt gì cả.

- Chẳng bù cho chồng em, anh ấy chỉ biết có nhà mình. - Như cảm thấy lỡ lời, Thùy lắc đầu rồi nói tiếp. - Chỉ được cái yêu vợ, yêu con thì ít ai bằng. Hôm kia tiễn em đi, buồn cười thật, anh ấy khóc.

- Khóc? - Lý nghiêng đầu hỏi lại.

- Vâng.

- Đàn ông khỉ gì thế. À mà thôi, xuống đi. Đến Mê-trô rồi.

Thùy vội vã rời khỏi chỗ ngồi. Lý đã xuống từ lúc nào, thấy Thùy vừa ra đến bậc xe, anh giơ tay định đỡ, Thùy xua tay, tránh bàn tay Lý, tự bước xuống. Mây người Liên Xô khẽ ồ lên một tiếng.

- Em buồn cười thật.

Lý lầu bầu khi hai người đứng trước máy đổi tiền tự động.

- Sao cơ? - Thùy ngạc nhiên và liền sau đó, cô suýt bật cười khi thấy khuôn mặt vuông vắn của Lý nhăn lại.

- Không phải anh có ý định gì, em cứ việc chung thủy với ông chồng ở nhà, nhưng cái chính là ta phải theo tục lệ, nếp sông ở đây. Ra đương, đàn ông không giúp đỡ đàn bà, con gái thì chỉ là loại vô học. Thùy làm thế, người ta cho rằng Thùy đang giận dỗi gì tôi. ừ, về mặt hình thức tôi và Thùy như một cặp người yêu.

- Anh vớ vẫn.

- Để tôi nói đã, tất nhiên tôi không có một ý nghĩ vớ vẫn nào, vì thế, nếu bạn sau Thùy ngại thì Thùy có thể đi với người khác.

Nét mặt Lý căng thẳng thật sự, chứng tỏ điều anh nói là quan trọng. Thùy cười khẽ: “Thôi được rồi. Kìa, anh bước vào đi”. Như để sửa chữa những nhược điểm vừa qua và thực ra, Thùy cũng thấy sợ. Chiếc thang máy đen sì đang lao xuống tuần tuột, máy cô gái Liên Xô bạo dạn, quen thuộc thế mà khi bước lên khoảng trống đầu tiên của dải thang cũng phải nắm lấy tay chàng trai. Nếu không, nhỡ trượt chân. Thùy ngập ngừng, rồi đưa tay nắm vào bắp tay của Lý. Ý định của cô là chỉ vượt qua bước đầu tiên, còn khi đã đứng vững ở bậc thang rồi, là có thể tự đi một mình, nhưng chiếc thang cứ trôi vun vút xuống phía dưới, và bên kia, dải cầu thang lên, những cặp trai gái bình thản ôm hôn nhau.

- Thấy chưa? - Lý hát hàm về phía trước để chỉ cho Thùy.

- Họ đẹp thật.

Tuy khen những đôi trai gái nhưng cô lại cảm thấy rõ nhất dưới bàn tay mình là một bắp tay rắn chắc... khác hẳn tay Vinh, và một mùi thơm dịu dịu từ mái đầu của Lý thoảng lên. Đã có lần, bắt đầu đi nằm, Thùy còn phát hiện ra trên đầu chồng có mạng nhện và bồ hóng, cô bảo anh ra gọi, anh nhồm

dậy xoa tay, hất nhẹ hai cái, rồi lại nằm xuống, giọng hơi bực tức:

- Đẳng ấy chỉ hình thức thôi.

Nghe chồng gắt, Thùy nằm im lặng. Cô không bao giờ muôn chồng vì tự ái mà suy diễn các chuyện làm mất sự vui vẻ trong gia đình. Nhưng cả đêm ấy, mỗi khi tỉnh dậy, mùi bồ hóng cùng với mùi cám lợn nhàn nhạt lại xộc vào mũi cô... Còn lúc này, dưới mắt cô là mái tóc hơi xoăn của Lý, anh chàng có tiếng ở cơ quan là thoải mái, từ ăn nói đến cách cư xử, cứu lại là những bài viết đầy tâm huyết và sâu sắc, bộc lộ một vốn học văn uyên bác và một tầm nhìn xa. Mấy hôm nay chỉ có hai người cùng cơ quan, lại ở gần Lý, Thùy cảm thấy bây giờ cô mới lờ mờ nhìn ra thực chất con người này đằng sau cái vỏ lỏm chỏm, cứng nhắc tào lao. Lý đỡ tay Thùy bước ra khỏi thang máy. Rồi gần như kéo Thùy bước vào toa điện ngầm. Anh đưa mắt nhìn quanh, rồi dẫn Thùy về phía cuối toa.

- Thùy ngồi đi, có chỗ đây.

- Còn ngồi được đây này. - Thùy nhích ra nhường chỗ cho anh.

- Không, không. Chỗ ngồi chỉ dành cho người già, trẻ con và người tàn tật. Trên kính ghi rõ rồi.

- Sao có người vẫn ngồi.

- À khi ít người thì được thôi. Mà tôi ngồi cạnh thì Thùy lại không được son sắt với chồng.

- Anh đừng giễu em thế.

Con tàu lao đi gấp gáp như trốn chạy. Khi đến "ốp" của Cận, vừa bấm chuông điện, cánh cửa đã tự động ở đó có một bàn thức ăn hầu như vẫn nguyên vẹn, nhưng một nửa chai rượu

đã vợ. Mặt Cận đã lóng lánh, anh xòe bàn tay qua các đĩa thức ăn túm lấy tay Lý, giọng anh líu ríu:

- Đến muộn quá. Thôi cũng được. Thùì vào bếp cho anh, đun lại một tí.

- Vâng, vâng. Lan có thư và quà cho anh đấy.

- Được rồi, để đây đọc sau. Vợ với con chán lắm. Còn tôi với ông ông đã, ông cùng cơ quan với Thùì nhỉ?

- Anh Lý đấy mà. - Thùì ra đến cửa quay lại nhắc.

- À, phải rồi Quang Lý, nhà lý luận phong tục cự phách. Tôi có đọc nhiều bài của anh. Nào chúc mừng!

- Anh Lý uống ít thôi để còn về.

- Bồ hả. Tốt.

- Ai lại nói thế. - Thùì từ bếp vọng ra.

- Cô chỉ vợ vẩn. ở đây là phải bồ bịch. Tây mà lại. Có điều là phải yêu, yêu thực sự chứ không như con vợ tôi. Nhục lắm, nhục lắm nhưng chưa thể, chưa thể...

- Kìa, sao lại thế. - Lý lúng túng can.

- ừ nhỉ. Xin lỗi, xin lỗi các bạn. Nào nghiêm chỉnh, phải hết chai này.

Cận cố làm bộ bình tĩnh cầm cốc giơ lên chạm vào cốc của Lý.

Chương 3

Lý ông đến cốc thứ ba thì thầy người mình lằng lằng, mọi ý định cần ngăn cản không cho Cận ông nữa hầu như quên

hết. Thỉnh thoảng Thùy lại giơ tay chặn ngang chai rượu đang nghiêng, thì Cận lại găm giữ:

- Cô là bạn của Lan, Lan là vợ tôi, cô lại là học trò cũ của tôi, thế tức là ruột thịt, thân thiết lắm rồi. Tôi coi cô như em gái, em lo cho hai anh là phải, nhưng không sao hết. Hôm nay phải vui, tôi đủ gương cho mọi người ngủ.

Lý cũng đề vào, giọng lâng lâng:

- Nếu Thùy muôn về tôi đủ sức đưa em về mà em không sợ mất sự chung thủy với chồng đâu.

- Anh say quá rồi đấy. - Thùy hơi chạnh lòng vì sự đay nghiến của Lý. Cô bỏ vào trong bếp đứng bên cửa sổ nhìn xuống. Trời tối, bãi cỏ dưới kia đã nhạt sắc xanh, những đám hoa vàng sẫm tím dần, tiếng nhạc từ cửa sổ nhà ai vọng tới cùng tiếng ô tô. Xa kia nữa, tháp vàng hình cử hành của nhà thờ xạm dần cạnh những vì sao rụt rề hiện ra. Cô thấy buồn buồn và nỗi nhớ con lại từ từ len vào. Lúc này có thể thằng Vịnh đã ngủ rất ngon. 10 giờ đêm ở đây tức là 2 giờ đêm ở nhà. Con Vân lại tép miệng và Vinh nữa. Giá đạo ấy Vinh vẫn đi học tiếp cho đến hết đại học, vì Thùy biết chồng mình hồi nhỏ học rất giỏi. Có học con người vẫn hữn, người ta sẽ biết lẽ phải trái, biết nhìn nhận cuộc đời toàn diện hơn, và ngay cả bản thân mình, người ta cũng biết chăm chút hữn. Còn Vinh, Vinh chỉ lo mất Thùy. Vinh sợ Thùy suy bì chồng mình với người đàn ông khác. Làm sao cấm được, nhưng Thùy vất vả quá, lấy nhau rồi, Vinh thỉnh thoảng lại ôm đau. Giữa trời nắng mà từ cơ quan đạp về, rồi lai chồng lên bệnh viện để chăm cứu. Gần hai tháng trời, con còn nhỏ, Thùy có suy nghĩ gì đâu. Nghĩa vợ chồng là trên hết, cho dù có đôi lúc Thùy đã ngờ đến một cái gì giống như sự so sánh. Không, Thùy không có tính ấy, Thùy

không thể như Lan. Sao nó nhẹ nhàng, tùy tiện thế, bất kỳ người đàn ông nào cũng có thể là chồng nó, Cận...

- Phải hy sinh vì con cái, đúng không ông?

Cận nói khá to làm Thùy giật mình chạy vào.

- Xong chưa? - Thùy nhẹ nhàng hỏi.

- ừ, về đây. - Lý quay lại, ánh mắt cầu khẩn.

- Sao lại về? Tôi và Lý sẽ nằm dưới sàn, Thùy nằm trên giường.

- Không, còn sớm, bọn em phải về, vì mai phải đến lớp sớm.

- Đúng đấy. Hai anh em tôi không ở được đâu.

- Thôi được rồi. Nhưng trước khi về tôi nói câu này để Thùy bạn của Lan, trò của tôi, và Lý, cùng cơ quan với vợ tôi biết rằng: khi tôi chuẩn bị dứt khoát với cô ấy, giấy ly hôn đã viết rồi, đánh máy đang hoàn làm 3 bản, Lan sắp ký, thì cô ấy bảo về nhà. Tôi không về, thì chiều hôm đó, mẹ Lan tức là bà mẹ vợ tôi ra. Tôi bị bà ấy mắng cho một trận. Bà bảo tôi là một thằng hèn, lấy vợ không đủ tiền nuôi vợ, bám vào sách vở, vợ vì chuyện công tác bị cưỡng bách, bị rủ rê. Nó mới lớn lên - mẹ vợ tôi bảo thế - nó còn ngốc nghếch, còn dại. Người ta lại có quyền có thể vậy mà khi vợ có chuyện, không thương vợ, còn hắt hủi vợ trong khi vợ có mang. Bà ấy bảo: “Anh tính ngày, tính giờ đi. Con anh chứ chang phải con ai đâu”. Nếu anh bất nhân thì cứ việc ra tòa, tôi sẽ nuôi cháu ngoại. Anh cứ việc đi Tây, ăn sung mặc sướng, lấy vợ mới thì tùy, nhưng cái thằng đàn ông đã bỏ con thì chả ra cái gì đâu. Lan mà cứ ký đữn đi, coi như cái thai trong bụng là hoang, xấu xa tao chịu”. Bà ấy gào thét, mắng mỏ, làm tôi đâm ra thương con tôi.

Đúng là con tôi thật, tôi nhắm tính rồi, năm tháng, mà chuyện vợ vẫn kia mới ba tháng chứ mấy. YẾN LY là con tôi, vì nó, tôi không ly hôn nữa. Tôi lên đường và dành dụm được bao tôi để lại hết. Sang đến đây ở một mình, nhiều đêm tôi lại nghĩ đến nỗi nhục nhã bị phản bội, nghĩ đến lời bà mẹ vợ, tôi đăm lúng túng không hiểu Lan là nạn nhân hay là tội nhân, là nỗi bất hạnh hay là sự phản bội. Trước đây tôi có uống rượu đâu, thế mà sang đây, buồn quá, lạnh lẽo quá, cô đơn quá, tôi đã uống. Mỗi lần uống, tôi cố tìm ra lý lẽ để bênh vực cho Lan, tha thứ cho Lan nhưng không được. Có lẽ đến lúc nào đó phải chia tay thôi. Chỉ thương YẾN LY. Vì thế tôi dùng dằng mãi, lúng túng mãi. Các bạn bảo nên thế nào?

Nhìn Cận rũ đầu xuống trước đồng bát đĩa ngổn ngang, Thùy ái ngại, nhưng cô vừa định cầm lấy chiếc bát thì Cận lại xua tay:

- Thôi, không ở lại được thì về đi, về đi cho kịp. Nhớ đường chưa?
- Anh yên chí. - Lý đứng dậy.
- Chủ nhật lại đến nhớ, tôi sẽ chờ. Thôi chào hai bạn.

Đương phố MÁTXCƠVA về đêm vắng hắt, thỉnh thoảng một người đàn bà cao lớn bước thong thả bên con chó xồm màu đen, hoặc một người đàn ông vội vã gõ giày lộp cộp. Không gian trong trẻo và êm đềm, ánh đèn khuya lặng lẽ thanh bình. Hai người im lặng bước vào MÊTRÔ, rồi vẫn im lặng lên chuyên xe buýt gần như chạy không. Khi về đến khách sạn đang ở, hai người hầu như không có gì để nói với nhau. Tiếng giày cao gót của cô gái đi chơi khuya gõ vang trên đường phố vắng. Lý và Thùy đã đi vào bóng tối của hàng cây trên hẻm nhỏ về phía tòa nhà. Chợt có tiếng con mèo hoang gào lên. Thùy hoảng hốt

túm chặt lấy tay Lý và khi nhận ra điều gì đó Thùy cố quẫy mình ra khỏi cổ tay cứng chắc của Lý. Đầu cô lắc lia lịa để tránh cặp môi nóng, dính, thoảng hơi rượu của người đàn ông đang rượt tìm, nhưng không kịp nữa rồi. Môi Lý như bị dán lại, cô cố vùng ra, và trong bóng cây chập chờn, cô thấy nét mặt mệt mỏi và ánh mắt trô ra của chồng. Khi Lý buông Thùy ra, cô thở hổn hển nói dứt khoát:

- Sao lại thế, sao lại thế, chẳng mang lại cái gì đâu.

Lý lắp bắp, hai tay dang ra, dáng người loạng choạng, Thùy túm lấy tay anh giữ lại.

- Kìa, kìa. Em đã bảo rồi, không nên uống quá say, không nên.

Chương 4

Hai nguyên cơ gần như định mệnh là Lan tìm đến nhà Liễu. Một là chuyện nhớ vả của Lâm. Hai là sự thôi thúc rất kỳ lạ, có dính dáng đến chồng Liễu, nhân một chuyến đi công tác sang Mátxcơva - Cận có gửi một gói quà về nhân sinh nhật lần thứ bốn của con gái Yên Ly. Lâm - người yêu đầu tiên cùng làng với Lan, anh chàng chăn trâu nghịch ngợm mà ngay từ những trang đầu của cuốn tiểu thuyết này chúng ta ta bắt gặp. Đi bộ đội một mạch từ khi Lan đang học lớp 10, chín năm sau đáng ra anh ta đã trở về, và sô" phận của Lâm có thể sẽ thay đổi khác đi, nếu như Lâm vẫn giữ nguyên tính cách ngang tàng, cố chấp và trẻ con như thuở tát cá ở rìa làng và chăn trâu ở Phân Nha. Đẳng này, năm 1975, Lâm lại là một anh bộ đội trong mũi tiến công phía bắc vào Sài Gòn. Sau khi miền Nam hoàn toàn giải phóng được hữn hai tháng, Lâm

đang sửa soạn vài ba chiếc khung xe đạp, mấy con búp bê để đi phép và gặp Lan sau gần chục năm trời xa cách, thì tình cờ anh được tin Lan đã lấy chồng, còn bà anh đã mất sau một trận cảm. Vì thế, anh đã tặc lưỡi, đành chịu tội bất nghĩa với làng xóm, với vong linh bố và bà, ở lại Sài Gòn để vợ đi nỗi buồn riêng. Đến năm 1977, khi Lâm đến Hồ Nai thăm một người bạn cùng đứn vị, anh có làm quen với Loan - con một gia

đình quê ở Nam Định di cư. Gia đình Loan trước ở Lăng Cha Cả, vì Cữn bão của chiến tranh cùng tác động của những lời đồn đại đã trôi dạt đến Hồ Nai. Duyên trời xe lại, Loan và Lâm lấy nhau. Mặc dù sinh ra ở miền Nam nhưng hầu như Loan vẫn giữ nguyên giọng nói của người miền Bắc, cùng với sự đảm đang mà bà mẹ bán hàng khô ở chợ Rồng truyền lại. Khi Lâm phục viên, mặc dù bà mẹ vợ đã khuyên nhưng Lâm vẫn nặng nạch xin phép được đưa vợ trở về quê. "Thôi thì lá rụng về cội". Bà mẹ vợ đồng ý, đơn vị và chính quyền ưu tiên chọn một người lính liêm khiết đã cấp giấy cho hai vợ chồng và hai đứa con ra Bắc. Thấy chị gái và anh rể trở về quê, Liên

- em trai của Loan cũng nặng nạch xin bà mẹ theo ra. Ông bà vợ Lâm đồng ý, vì ở Vụ Bản ông còn cả một dinh cơ gồm một nhà ngói năm gian trên nửa mẫu ruộng, còn ông chú không con cũng để cho vợ chồng bà vợ Lâm vẫn tự. Đó là đất, nhưng nó là kế sinh nhai mai sau, dù ở Hồ Nai nhà cửa, của nả cũng chẳng thiếu gì, nhưng một miếng đất ở quê cũng là cục vàng ròng, vàng cây. Hữn nữa ông lại có sáu đứa con trai, thằng cả ở đây rồi, còn thằng hai có ý yêu quê như vậy, cũng nên động viên con. Liên em vợ Lâm lại là kỹ sư điện, vừa tốt nghiệp.

về quê được dăm bữa nửa tháng, Liên lại lên Hà Nội, về nhà anh rể ở Chiện. Những lý do qua lại dích dắc rất nhiều, cho đến khi nghe Lan làm báo, Lâm đã cất công ra gặp người yêu cũ, định nhờ người tình xưa, may ra có đường hướng nào chẳng để lo lót cho em vợ. Từ dạo Lâm ra khỏi quân ngũ, đưa vợ con về làng, nhà cửa có vẻ khấm khá hữn bởi sô" tiền dành dụm chặt bóp được cùng với sô" của nả bà" mẹ vợ thương con gái cho cái cát sét mở oang oang, tivi những tối làng có điện trẻ con đến ngồi chậ nhà. Nhưng chỉ sau hai năm về làng, Lâm lại trở lại vóc dáng, nghĩ suy của anh chàng nông dân.

Tuy có bôn ba nhiều, am hiểu đôi chút lễ đời và kinh nghiệm sông, song sự cố lổ thâm căn cố đế cứ lộ dần, lộ dần. Lâm sống bình lặng bên cạnh vợ và ba đứa con (về đến làng vợ Lâm để thêm đứa con gái). Loan có đôi chút nghề thuốc làm ở trạm xá làng. Lâm chẳng oán gì Lan, nỗi buồn vì sự phản bội đã tan mờ từ lâu trong anh, vì thế nên khi đến nhà ông lái Nghé để hỏi địa chỉ của Lan, lòng Lâm bình lặng như không. Gặp Lâm ở cơ quan, Lan có một chút băn khoăn và sợ sệt, nhưng nghe Lâm nói cô thở phào nhẹ nhõm. Lan chợt nhớ đến Liễu vì thế cô nhận lời giúp Lâm. Nhìn chiếc xe đạp nhãn “Đồng Nai” đầy bùn của Lâm và chiếc khăn cẩu bẩn buộc trên ghiđông cô thầm mừng “anh ấy đã không hề nhắc đến chuyện xưa” và “sô phận đã không bắt mình gắn liền với con người này”. Lan bảo: “Anh yên chí, em có đứa bạn, bô chồng nó là thứ trưởng may ra”. “Cô cứ nhờ hộ tôi để cậu nó có công việc, về Nhà máy Điện Ninh Bình cũng được, tớn kém bao nhiêu cô cứ bảo, đừng ngại”. “Ai lại thế. Em với anh”, “vẫn biết thế, nhưng đây là tiền trà thuốc cho người ta”... Nói ra miệng là thế, nhưng Lan cũng trù tính rồi. Cô đã nghe ở làng nói về sự giàu có của nhà Lâm “lấy được cô vợ Sài Gòn, bố vợ nó là tư sản giàu nhất Sài Gòn”. Còn nguyên cố thứ hai là do Tín - chồng Liễu, làm kỹ sư ở Bộ điện than - cái chức danh mà Đoàn đã gán cho Liễu hồi lên ăn cưới Thùy. Thực ra, đương học trong bàn tay phải của Liễu rất ngắn. Giống bất cứ một cô gái nào có nhan sắc, hồi đang học, Liễu bị xếp vào loại học trò dốt. Đạo cấp I còn đỡ, lên cấp hai, nhất là đến lớp 6, lớp 7, người hơi phồng phao một tí, cô đã đúp liền hai năm, trầy trật mãi mới tốt nghiệp được lớp 7, nhưng phải phá ngang đi học trung cấp kỹ thuật vì không vào được lớp 8. Sau khi học xong, cô về làm nhân viên căn ke bản vẽ. Nghề này cô cũng không

có khả năng, vừa hay khi sợi dây ràng buộc cô với cơ quan sắp đứt thì cô lấy Tín - con trai ông thứ trưởng thứ nhất của Bộ mới học Liên Xô về. Lây chồng xong, Liễu được điều động ra làm chủ nhiệm căng tin cơ quan. Mối quan hệ của Liễu với Lan bắt đầu từ đám cưới của Thùy sau này cũng không đảm thắm lắm vì Liễu nhận ra điều đau lòng là Lan đẹp hữn mình, và Lan có vẻ khôn ngoan quá. Do đó, trong chuyến công tác sang Mátxcova, Cận nhờ Tín chuyển một gói quà về cho Lan, về đến nhà, Tín định mang quà đến nhà Lan, nhưng Liễu gàn: “Rõ rồi hơi, anh ta có trả tiền cước không?”. “Gói nhỏ ấy mà, đáng bao nhiêu?” Tín xuề xòa. “Anh cứ cái kiểu ấy, thời nay tốt bụng vừa thôi”. “Dù sao cũng mang hộ người ta”. “Để em gọi điện bảo nó đến nhà lấy”. Và Tín không ngờ, sự xử sự của Liễu cùng với cú điện thoại có vẻ ban ữn kia đã thay đổi cuộc đời Liễu, Lan và anh.

Chương 5

Ông Nghĩa thứ trưởng thứ nhất Bộ X, bô chồng Liễu là một người tốt phúc và gặp may trong nhiều lĩnh vực. Song có hai điểm lớn nhất chứng tỏ hai thân của ông trước đây đã dày công ăn chay niệm Phật, ăn ở có đức nên để phúc cho con. về chuyên môn của Bộ X, ông Nghĩa hầu như không biết tí gì, nhưng ông sinh ra trong thời buổi chuyên môn không phải là tiêu chuẩn đầu tiên để đánh giá và xếp vị trí cho công việc. Ông vốn là một chính ủy cao to, vai vông rất hợp cho việc đeo quân hàm. Bà Hải vợ ông hồi trẻ là một cô gái đẹp khéo léo và yêu chồng rất mực - ngoài tình yêu với chồng, cô Hải còn biết sử dụng lợi thế của đàn bà để giúp đỡ chồng thế bí.

Chiến công của bà nhiều không kém chiến công của ông song ta không kể kỹ ở đây. Cái may thứ hai của ông Nghĩa ăn với cung điền trạch. Ngôi nhà ông ở hiện nay nằm ngay giữa một phố trung tâm Hà Nội, trước đây là nhà một ông giám đốc Nhà máy Thịnh Hưng, vì tham ô và vô trách nhiệm đã làm cháy gần hết hệ thống dây chuyền sản xuất chính do nước ngoài giúp đỡ khoảng một tỷ đồng. Tay giám đốc bất hạnh nhưng láu lỉnh này đến làm việc với bà Hải, xin đổi nhà “để xứng với cương vị thứ trưởng và tiện công việc”. Thế là đang ở căn hộ 32 mét vuông trong khu nhà chung trên Hoàng Hoa Thám, gia đình ông Nghĩa dọn về đây. Và tay giám đốc nọ dưới sự bảo trợ của thứ trưởng Nghĩa không những không bị khuyết điểm mà còn được xét đề bạt lên làm tổng giám đốc liên hiệp, về gốc tích xa xôi, tòa nhà này lại là của một tư sản nhà cửa, xuất thân là một anh cai thầu du học ở Tây, khá lộc lỏi, do đó căn nhà mang đầy dấu ấn của một ông chủ sang giàu, biết ăn, biết chơi, biết ở. Ngoài đường nhìn vào, chỉ thấy tương bao bọc, ở giữa trở ra một chiếc cổng rộng có hai cánh cửa sắt Sứ lá xanh và con đường lớn lát sỏi rẽ trái vào gara. Còn con đường nhỏ rải sỏi đi thẳng là đến cửa chính của tòa nhà gác hai tầng, bậc lên xuống xây mở ra hai bên càng lên cao bậc càng nhỏ, hai thành lan can xây theo hình sóng cuốn. Mặt tiền của tòa nhà xây theo trường phái Gô-tích, vút thẳng lên cao với những cột cuốn thẳng tắp ở hai bên cánh gà, và phía trên chính giữa là mặt bích lớn, có đắp hình mặt người đàn bà mũi lõ đội mũ giáp trụ. Cửa chính bằng gỗ gụ nặng, chạm trổ công phu. Vừa lọt qua cánh cửa là phòng khách khá rộng rãi, có bộ xalông tiện kiểu miền Nam bằng gỗ cẩm lai, một chiếc đàn pianô Yamaha có phủ vải xoa Pháp màu xanh lơ, rồi một chiếc tủ ly đựng chật cứng các loại cốc, ly, rượu, búp bê. Cạnh tủ ly là hòm kính dài, trong đó đựng một chú báo hoa còn non nhồi bông. Hai bức tranh thảm thêu làm đàn hươu uống nước bên suối và cô vũ nữ Ân Độ hở rốn treo ngay trên hai cửa ngách dẫn ra phòng trái và cầu thang dẫn lên gác hai. Chiếc đôn đắp tích “Quan Công tuần doanh” trên

đặt chiếc chậu đại trồng cây trúc bách diệp khá to, ai nhìn kỹ chắc sẽ nhận ra một cánh cửa nữa dẫn vào phòng - đó chính là phòng ngủ của ông bà thứ trưởng. Những căn phòng đó là chôn thâm nghiêm chính tác giả cũng chưa nhìn thấy nên không kể cho các bạn được, chỉ biết gác hai là hai phòng ngủ của vợ chồng Tín và Tấn em trai Tín có sân khá rộng xây giàn hoa và ban công. Bao quanh tòa nhà là một khu vườn có nhiều cây lưu niên như vải, nhãn, dưới một vài gốc cây là những chiếc ghế tựa bằng xi măng. Viên theo chân nhà ở phía

Sau khi ghé qua tạp chí lấy lệ, Lan đạp xe thẳng đến nhà Liễu. Một thoáng tần ngần trước cánh cổng Sứn xanh nặng nề, Lan giơ tay bấm chuông. Lát sau, có tiếng sỏi lạo xạo và tiếng mở khóa lách cách. Một khuôn mặt đàn ông trắng bệch với cặp kính cận lấp lóa hiện ra. Lan tự giới thiệu:

- Em là Lan, bạn của Liễu.

- À, à, cô vào trong này đi.

- Hôm qua anh gọi điện cho em, nhưng em bận quá. Nhà có hai mẹ con...

- A, tôi nhớ rồi, cô là vợ anh Cận, phải rồi. Xin mời, xin mời vào nhà đã.

Tín quay lại khép cánh cổng, anh cài then rồi rảo bước vượt lên dẫn đường. Khi đi qua Lan, anh ngửi thấy một mùi thơm dễ chịu và không hiểu sao anh thấy quen quen.

Chương 6

Vào đến phòng khách, rồi khi ngồi lên chiếc divăng, trong đầu Lan không ngừng những ý nghĩ lộn xộn thầm ghen tuông

với Liễu, so sánh với căn phòng chật chội, sơ sài của mình. Và cô cũng tự xếp đặt luôn: nếu là chủ căn phòng này Lan sẽ thay đổi khác hẳn. Cô đẩy lui con báo nhồi vào trong, để một cái tủ lạnh Sanyo hai cửa lên phía trên tủ ly để tiện cho việc tiếp khách. Đẳng này... như thế này điệu vợ quá. Từ cánh cửa ngách dưới bức thảm cô vũ nữ Ân Độ hở rốn, Tín bưng hai cốc nước ra.

- Mời Lan. Nước mơ đây, còn đây là vang nho chát. À, hình như Lan làm phóng viên?

- Vâng.

- Thê thì Lan uống được vang nhỉ?

- Thôi, em uống thê này là tốt lắm rồi.

Lan cầm cốc nước từ tay Tín rồi ngửa mặt nhìn lên, cái cổ cao trắng mịn của cô lộ ra làm Tín chột nghĩ “rõ ràng trắng hũn cổ vợ mình”. Vì Lan ngồi bên xalông bên phải nên cô chỉ thấy tâm thảm đàn hươu.

- Đẹp quá!

- Lan khen cái gì cơ?

- Tấm thảm đàn hươu kia kìa.

- Tưởng gì, không bằng tâm bên này. Lan nhìn xem.

Chiếc đầu duyên dáng của cô khách quay theo hướng tay chủ nhà. Lan kêu lên:

- Eo ơi, em không thích. Nó hở hang quá!

- Thế này đã ăn thua gì, tôi còn có cả một tập ảnh đẹp lắm ở trên gác. - Tín nói vội vàng và cầm cốc vang lên, anh uống nhanh một hớp khá to để làm trôi xuống cái gì đó nghèn nghẹn vô lý trong cổ. - Chết rồi, quên cho đá.

- Cốc của em cũng thế.

Tín nghiêng đầu làm điệu, đi vào phía trong. Có tiếng mở cửa tủ lạnh âm âm, rồi tiếng đồng cặp rập. Tín mang khay đá ra.

- Lan uống đi.

- Vâng, em xin. Những tấm thảm này chắc đắt tiền lắm nhỉ.

- À, người ta biếu bô" tôi đấy mà, tất nhiên quà biếu không ai nói giá, nhưng tôi biết ở bên Nga, tấm xấu hữn thế này đã 500 rúp, nghĩa là hữn tiền một cái Fiziđe.

- Fiziđe là...

- Tủ lạnh ấy mà.

- Thê à. - Một chút suy tính lóe lên trong đầu Lan: "Tặng kiểu này phí thật, nếu mình được, mình sẽ bán đi...".

Tín nâng cốc vang lên một lần nữa và hiểu lầm nét mặt của khách anh buông giọng:

- Anh ấy ở bên đó khỏe mạnh.

- Vâng, vâng. Nhà anh phải nhiều phòng lắm nhỉ.

- Nếu Lan thích, tôi có thể mời Lan đi xem.

- Em chưa bao giờ đến một nhà nào to thế này.

Lan vừa nói vừa đứng dậy đi theo chủ nhà. Họ gần như sóng đôi đi hết phòng nọ sang phòng kia, có những chỗ bóng tối làm họ như vô tình chạm vào nhau. Mỗi lần như thế khi ra chỗ ánh sáng, Lan lại kêu lên:

- Đẹp thật (hay) rộng thật.

- Mời Lan lên gác, trên đó có ban công nhìn ra phố rất tuyệt.

Tín làm ra vẻ dứt khoát và tận tình với khách, anh xăm xăm bước lên. Cốc rượu vang bắt đầu làm anh vui vẻ hẳn. Lan chậm chậm đi sau, tiếng cầu thang nghiêng treo treo dưới chân. Mặt cô thoáng buồn vì nhận ra những nỗi bất hạnh của đời mình: “Người đàn bà có thể cực kỳ sung sướng như Liễu, chàng cần đi đâu, học hành gì, còn mình thì quá khôn khổ, lo đủ thứ, ham muôn đủ thứ, rồi chàng được gì. Cái chính là do kiếm được tám chồng ra sao?” Lên hết cầu thang, mặc dù đang đăm chiêu, Lan vẫn reo lên khá đúng chỗ.

- Thích quá!
- Mời vào đây, vào đây.
- Đây là...
- Ờ, phòng của vợ chồng mình đấy.
- Thảo nào.

Lan không giấu một tiếng thở dài khi nhận ra đằng sau tấm rèm trắng óng ánh đang bị xô vội về một phía là một chiếc gương kiểu cổ bằng gỗ màu nâu sẫm, trên đầu gương chạm nổi thú nhò và dây leo, cạnh đó là bàn trang điểm với các loại son, phấn và nước hoa các kiểu. Một cái tủ lạnh màu vàng nhạt để góc phòng, cạnh đó là chiếc tủ đứng mà trên nóc chất đầy đệm mút dùng cho mùa đông. Cánh cửa vừa được Tín mở ra, ánh sáng rực rỡ của một ngày nắng to ào vào.

- Lan có ra ngoài này ngắm thành phố không?
- Thôi, em sợ nắng lắm.
- À, thế thì sang ban công này vậy.

Tín quay người lại và đi về phía khác. Khi cánh cửa xanh sẫm mở ra, Lan thấy một khoảng sân nhỏ, được viền bởi một hàng rào sắt trở hoa, bóng cây rủ xuống lỗ chỗ ánh nắng.

- Bây giờ chúng ta phải uống một tí.
- Thôi, thôi.
 - Vang Pháp rất ngon, loại rượu nhẹ của phụ nữ ấy mà. Tín không để ý cái xua tay của Lan, anh vội vàng đi đến tủ lạnh. Anh cầm cả chai rượu còn nguyên giấy bạc bọc nút.
 - Chú Liên, vụ trưởng vụ kế hoạch vừa đi Pháp về biểu đấy.
- A, chết rồi! May quá, anh nhắc em mới nhớ. Em có ông anh, đang cần đưa cậu em vợ từ trong Nam ra.
 - Kỹ sư à?
 - Vâng.
 - Mới tốt nghiệp?
 - Vâng.

Những lời đôi thoại này xen giữa tiếng mở nút chai, và tiếng chai chạm vào cốc lạnh canh.

- Anh giúp được em không?
- Có lẽ được. Nhưng nào, em phải uống đi chứ.
- Em chịu thôi.
- Cô lên, rượu nhẹ thôi mà.

Tín cầm cốc của mình, tay kia cầm cốc rượu khác đưa cho Lan. Anh biết rằng, thế là mình đã có một nguyên cơ để có thể gặp lại Lan.

- Nào, Lan về bảo cậu ta đưa cho anh lý lịch, bằng và đữn xin việc. Kìa, sao còn nguyên thế.

- Vâng, vâng. - Lan giơ cốc rượu lên đụng nhẹ vào cốc của Tín, cô nhìn chủ nhà, đôi mắt Tín chăm chăm theo dõi động tác của khách.

- Kìa kìa.

Lan đưng môi vào chén rượu. Một mùi thơm nhẹ nhẹ quyến rũ, một vị ngọt êm ả, cô ngửa cổ, liều lĩnh dốc tuốt cốc rượu vào miệng mình. Lập tức Lan thấy xốc lên một chút ga tê tê, khiến cô muốn chảy nước mắt.

- Ngon quá!

- ừ, nào cốc nữa.

- Thôi, em chịu thôi.

- Phải cốc nữa, anh mới vui lòng, trông em uống rượu đẹp thật! - Tín rót vội vào cốc của Lan. Đôi mắt anh nháy nháy.

- Anh cứ ép. Nhưng thôi, một cốc này thôi đấy. Mồ này - Lan giơ ngón tay trò ra - không được nói bậy đâu, còn vợ anh nữa.

- ừ, nào cạn. Vợ thì sợ gì, anh chấp hết.

Tiếng chạm thủy tinh lại vang lên.

- Em say rồi đấy. Thôi lấy quà và thư cho em về đi.

- Vội thế.

- Chết, em thấy lắc lư quá.

- Đi được không?

- Không sao, hơi choáng một chút thôi. Thôi, em còn đi đón cháu Yến Ly.

- Tên hay quá nhỉ?

- Kìa, anh lấy cho em đi.

- ừ, nào có xem ảnh nghệ thuật không?

- Thôi, em phải về rồi.

Lan làm như cô đang vội lắm.

Cô rút khăn tay lau mặt, và cô biết người cô đã như chớm

chút lửa vừa lạ vừa quen. “Dù sao, đây cũng là nhà người ta và mới lần đầu, không thể để anh chàng được quá dễ dãi”. Lan bước nhanh ra phía cầu thang. Tín đang mở tủ quay lại, anh lôi vội một hộp giấy, rồi lao theo:

- Khéo ngã đấy.
- Không sao, em đi được.

Nói thế nhưng mới được ba bước, cô sững lại, cả thân người cô làm vẻ đu đưa. Tín giơ vội tay đỡ lấy Lan và anh từ từ dìu cô xuống cầu thang. Xuống đến bậc thang cuối cùng, Tín ôm chặt Lan vào trong tay, đôi môi ngọt lịm của anh lướt trên mặt Lan. Lan lắp bắp:

- Thôi, bỏ em ra. Để em về, không...

Câu nói bị chặn ngang bởi một cái hôn ngẫu nhiên, tiếng Tín thì thầm “lên gác hay vào nhà”. “Không, không, để em về, anh không được làm thế, em giận đây”. “Sáng nay không có ai về đâu”. “Không, không”. Lan đẩy tay vào ngực Tín, cô đi nhanh ra phòng khách, sửa lại đầu tóc và quần áo, rồi chìa hai tay với một vẻ đùa:

- Nào, cho em xin quà để em về.
- về thật à?
- Chứ sao? Gặp chị Liễu, em sẽ mách cho mà xem. Anh hư lắm.
- ừ, hư hư.

Tín tiến lại, Lan lùi ra, đôi má cô hồng lên rục rỡ, đôi mắt cô lóng lánh. Tín đưa gói quà cho Lan, giọng nhũn đi rên rì, khấn khoản:

- Mai anh gọi điện cho em nhé.

- Tùy anh.

Lan cầm gói quà, quay lại, kiên quyết đi nhanh ra khỏi cửa.

Chương 7

Bây giờ thì gần như Tín phát rồ vì Lan. Không ngày nào anh không gọi điện cho cô, rất ít buổi trừ những hôm anh phải đi công tác xa Hà Nội. Tín thương giả vờ cắt ngang lời đi của Lan bằng chiếc cúp màu nỡn chuối. Tín công cuồng như con kiến vừa bị mất ngang bụng, mãi miết tìm chỗ ẩn vô vọng. Lan biết hết, hiểu hết, vì thế có lần cô đã bảo thẳng:

- Anh đừng làm thế, Liễu biết thì em còn mặt mũi nào.

- Mặc kệ cô ta.

- Thôi đừng giả vờ, các anh chúa là hay sợ vợ, chỉ thích làm khổ những người đàn bà khác.

- Không, không, anh yêu em, yêu không chịu nổi. Còn em, em đối với anh thế nào? Nói ngay đi.

- Anh phải tự hiểu chứ, nếu thờ ơ với anh em đã không thế này.

- Nhưng sao em vẫn...

- À, em là gái có chồng, các anh chỉ chơi bởi lợi dụng vợ vẫn, chơi chán các anh bỏ đi, để chết cho chúng em. Dù yêu anh đến đâu, em cũng không thể.

- Trời ơi! Em vẫn chưa hiểu anh ư?

- Lúc nào các anh chả nói như vậy. Thôi anh về đi.

Mỗi lần Lan có vẻ giận dữ, Tín lại bồn chồn. Anh muôn giằng xé chính mình, muôn đập vỡ và dứt bỏ tất cả để cho Lan hiểu rằng mình yêu Lan thế nào. Anh muôn được chà đạp, cắn

cấu Lan cho đến thỏa thích để Lan tan biến đi, nhỏ vụn lại trong bàn tay mình. Ôi, cái nhìn say đắm kỳ lạ của cặp mắt cô ấy, hơi thở và làn môi như mật ngọt, cánh tay mềm mại hồ hững khi được hôn, khờ dại và bàng hoàng như những cô gái nhỏ lần đầu được yêu. Thế mà chứng nó bảo, Lan là phù thủy trong quan hệ trai gái, Lan lợi dụng và hủy diệt bọn đàn ông. Nói láo, nói láo tất. Lời đồn đại này chạng qua từ miệng những kẻ từng bị Lan xua đuổi, chứ thật ra cô là người đàn bà xinh đẹp, quá xinh đẹp và hiền lành. Chẳng thế mà có lần khi bắt Yến Ly trả lại Tín con búp bê biết đi, biết khóc, Lan đã bảo:

- Anh hửn anh Cận em ở chỗ biết đến con gái cần gì.

Trước đó khi nghe tiếng xe của Tín, Lan đã cất tất cả mọi đồ chơi trong đó đa số là búp bê các cỡ Cận gửi về cho con.

- Em không thể cho con em lấy, người ngoài không biết, lại nghĩ rằng em thân anh là con ông thứ trưởng nên... Anh giúp em việc tầy đình thế kia là em biết ừn lắm rồi.

- Lan, sao Lan lại nói thế?

- Ôi - Lan thở dài. - Đời em đã khổ nhiều rồi, em không muôn khổ thêm nữa. Thôi anh về đi.

Để tránh cho bạn đọc khỏi cau trán truy tìm việc tầy tình là gì, tôi xin một chút ghi chú, đó chính là việc ông thứ trưởng, bố của Tín đã phê duyệt vào đữn xin việc của em vợ Lâm, để cậu ta ra làm ở nhà máy điện ở thị xã N cách nhà dăm cây số.

Trong vụ này, vợ chồng Lâm đã cầm ra cho Lan hai chỉ vàng, số tiền bô" vợ gửi ra để tạ ừn. Lan cầm cả, và để đền đáp lại công ừn của Tín, cô đã đi chơi với anh tới gần 10 giờ đêm, và đã để anh chỉ thiếu một chút nữa thôi làm cái việc của người chồng. Liễu tình cờ đọc được tập hồ sơ của em vợ Lâm cô gặng hỏi. Song Tín đã tảng lờ, không nói rõ. Anh bực vợ lắm,

nhất là khi Liễu bảo: “Anh nên nhớ bây giờ không ai người ta giúp không đâu”. “Cô là kẻ ích kỷ, lúc nào cũng chỉ nghĩ đến tiền. Đây là bạn tôi, cô có hiểu không”. Bà mẹ Tín nghe tiếng găt của Tín chạy lên. Nghe chưa thủng chuyện, bà bênh con trai: “Con phải hiểu chồng, phải nghĩ đến uy tín của bố”. Tín lắc đầu với vẻ cao ngạo của một đại trí thức, bỏ xuống nhà, anh thay quần áo rồi đến thẳng nhà Lan. Lan không có nhà, Tín phóng xe vòng về mãi mới gặp Lan ngoài chợ. Lan mời Tín ở lại ăn cơm. Tín bỏ tiền ra mua bia và dúi vào tay Lan một xấp tiền để mua thức ăn: “Em phải cầm lây”, Tín găt lên. “Ghê chưa kìa, rõ là anh chàng được chiều chuộng”. “Chứ còn sao nữa, từ bé anh muôn gì bố mẹ đều đáp ứng kể cả những việc khó nhất như đi học nước nào, thê mà con vợ anh, anh không ngờ, cô ta được voi đòi tiên, cô ta địnhh...”. Tín trút một tràng dài những lời chê bai vợ. Lan tủm tỉm cười. Cho đến một hôm, khi Yên Ly về chơi với bà ngoại, Tín đến chơi từ sáng, rồi ở luôn đến lúc ăn cơm. Khi anh đã uống tới cốc bia thứ tư, thì lòng dạ Tín xôn xang, người anh lẩy bẩy tưởng như không chịu được khi nhìn thây đôi má hồng rục vì bia của Lan. Tín nhảy ba bước đến ôm chầm lấy Lan rên ri: “Em phải ở với anh, thật sự với anh, không anh chết mất”.

- Kìa tỉnh lại đi, còn vợ anh nữa chứ.

- Vợ anh là cái gì. Cái chính là em... - Tín nuốt nước bọt. - Chồng em hư lắm, ở bên ấy, khi anh đến thây một cô sinh viên nghe đâu học ở Leningrát.

- Tên là Bích phải không?

- Đúng rồi, đúng rồi.

- Em biết mà, biết mà. - Lan không ngờ cô lại xúc động bởi chính cái tên và câu chuyện mình bịa ra. Cô làm ra vẻ thần thờ để mặc Tín bê bổng mình đặt lên giường. - Em chết mất khi bị phản bội. Thảo nào, từ lâu lắm rồi mẹ con em có nhận được cái gì đáng giá đâu.

Lan úp mặt vào tay, mặc kệ cho Tín cởi khuy áo.

- Còn anh. Anh cũng chẳng hay ho gì đâu. Vợ anh... anh về đi. - Lan gần như giận dữ đột ngột, gạt bàn tay Tín ra khỏi bộ ngực trần của mình.- Anh lại lừa gạt tôi, để tôi đau khổ. Anh có biết không, trong khi... trong khi tôi... tôi yêu anh. Trôi đi...

Mắt Tín sáng lại.

- Em nói với anh sao?

- Anh biết tay Đoàn bên đài phát thanh chứ.

- Người cao to chứ gì, giọng trầm trầm, phải không?

- Sao người ta cứ hay phản bội, lừa gạt nhau thế. Còn em, em..

Lan vùng dậy chạy ra úp mặt lên bàn, đôi vai cô rung lên. Tín chạy lại, anh đặt tay lên vai cô và nhìn thấy lá thư gần như trải rộng trên bàn trong đó những tên người đều được viết tắt. Tín liếc vội mấy hàng đầu "L thân yêu, Đ bao giờ cũng... Đ thế nào em đã biết..." Trong đầu Tín một ý nghĩ bỗng rã chạy qua. Khi ra về, Tín đã cầm luôn lá thư đó cho vào túi quần mình.

Chương 8

Tín về rồi, Lan nằm ngả trên giường. Một nửa lòng cô muôn reo mừng, một nửa lòng băn khoăn, Lan mừng vì tất cả những điều dự tính của cô đều được thực hiện một cách tuần tự. Cô không cho Tín đi đến bước cuối cùng trong việc chiếm đoạt thân xác. Việc này với người đàn bà khác là hệ trọng bởi nó đụng chạm đến danh dự và nó còn là ham muôn. Vì thế, ngay cả khi người đàn bà đó đang ra sức gìn giữ danh dự vẫn có thể xảy ra vì ham muôn tuy không sáng chói như danh dự nhưng lại mạnh hữn. Còn Lan, cô coi hành vi đàn bà ăn nằm với đàn ông chỉ là một phương tiện, nó như con dao, cái kéo dùng đúng chỗ thì sinh lợi, dùng không hợp tất sinh hại. Mà đã là phương tiện thì không có ham

muôn và danh dự. Tín đã cầm thư rồi, một lá thư của Đoàn viết cho cô đúng vào thời gian cô hoạn nạn, để tránh mọi phiền toái nếu thư rơi vào tay người thứ ba anh chàng khôn ngoan này để tên toàn viết tắt. May làm sao, chữ đầu của vợ Tín trùng với chữ đầu tên Lan và những câu mập mờ của Lan nói về quan hệ giữa Liễu và Đoàn lại ăn nhập với những dòng đầy thương cảm của Đoàn với Lan: “L biết không, Đ không lúc nào không nghĩ đến hoạn nạn của L, cả đêm Đ không ngủ vì hiểu rằng L đang ở trong tù ngục”. Khi đã nghi ngờ Tín sẽ suy đoán, và vì anh chàng được nuông chiều như một kẻ độc đoán, và luôn ghen ghét khi thân đồ vật của mình bị xúc phạm. Thế mà đây chính vợ mình lại phản bội lại mình... Còn với Lan, Tín cứ tưởng quà cáp, những giúp đỡ lớn lao của Tín có thể làm cho Lan dâng hiến, chấp nhận ngay... Không ngờ, Lan vẫn giữ gìn, đến nỗi ngay cả khi nằm bên Lan, bị Lan từ chối, Tín đã kêu lên khe khẽ: “Anh không tin những gì bọn họ nói về em. Bịa đặt hết, vì ngay đến với anh em còn... Em không thể dễ dãi như vậy, không bao giờ dễ dãi. Trong khi đó, ở bên kia chồng em thì quá thoải mái, anh biết chứ”. “Kệ anh ây, em cứ giữ gìn cho đến khi nào anh ây bỏ em”, “Em bỏ hẳn đi, anh sẽ...”. “Thôi đừng bẻm mép nữa, vợ anh còn sờ sờ ra đấy”. “Anh sẽ bỏ, sẽ bỏ”. Lan thấy mặt Tín lạc đi trong nỗi đam mê bị ngăn cản. Mối Lan như đứt ra bởi cái hôn đầy răng, ngực cô muôn vỡ tung vì đôi cánh tay thơm phức của Tín ôm ấp dày vò. Cô gạt ra và cười thầm. Nửa lòng băn khoăn của Lan, vì cô nhớ đến lão Đách, đến cô Liêm. Lâu lắm rồi, từ khi xảy ra vụ động trời với lão Quý, Lan hầu như lỳ ra, xếp mình trong cái vỏ của sự lẩn trốn. Cô chỉ muôn ở một mình, ngay con Yến Ly cũng chẳng làm cô thích thú gì. Lan không phải là người mẹ ham con, sống chết, cảm thấy vinh hoặc nhục vì con. Cô xa lánh tất cả, ngạc nhiên thấy trong mình không một chút tính toán, ganh đua, kể cả việc Thùy được cử đi học ngắn hạn ở Liên Xô. Sô phận, tất cả là sô" phận, con người dù có khôn khéo xếp đặt đến bao nhiêu cũng không thể cưỡng lại được. Thùy đây, nó cứ nhẹ nhàng, chấp nhận hết thảy, kể cả sự thua thiệt, để rồi được tất cả. Nhưng nếu là

mình, đặt mình trong cuộc đời đó? Lan chán nản cố quên cái giả thiết kỳ lạ ấy. Không được, không bao giờ. Ba bốn năm yên ả, chồng đi vắng, Đoàn thỉnh thoảng tìm đến, rồi những cái ngắm nguyệt bốn cọt ngang đường của cánh đàn ông Lan đều bỏ rơi lại đằng sau. Cô như tảng đá nhẵn lì, ở đó không có gì bầu víu, móc nối được. Thế mà giờ đây, sở nguyện của thời trẻ thơ lớn dần lên trở thành mục đích của đời mình: “Mình phải ở nhà lầu, phải lấy chồng đi ô tô về làng”. Tín có đủ cho mình thực hiện mục tiêu đó, nhưng Liễu là bạn mình. Không, chưa thể gọi là bạn. Một lần cùng mâm, vài ba lần gặp gỡ, đã có gì tâm tình sâu đậm đâu. Không thể gọi là bạn được. Vậy thì việc này dẫu xảy ra cũng không có gì phải áy náy. Chà, Lan học hành đến nơi đến chốn, bao công sức vất vả mà chả được gì. Một ông chồng ẻo ợt toàn sách vở mà mình lại xinh đẹp. Sau khi sinh con, người Lan đẩy ra, da trơn và mỏng hũn, mắt như đọng nước, môi như quệt mật hoa. Thế mà cô phải ở trong căn nhà tồi tàn thế này, trong khi Liễu học hành dang dở, lại thêm thân người phát phì vì sung sướng, vì dưỡng mở. Thôi kệ, tùy anh ta. Tại anh ta chứ tại mình đâu, việc gì mà ân hận nếu như có chuyện gì xảy ra. Chồng mình, chắc anh ta cũng chả trông đợi vào sự mỏng manh của mối quan hệ này đâu, mình có thể làm nó dày ra, bền chặt, nhưng cũng có thể làm đứt đôi trong nháy mắt sau cái phẩy tay dứt khoát. Con Yến Ly, lúc đó thì... Không, toàn những chuyện xa vời. Thôi vút hết đi, ngồi viết bài xong ra chợ kiếm cái gì ăn tươi một tí. Anh chàng Độ cũng bỏ vợ rồi, may hán sông một mình, nên không dám đến đòi những thứ gửi mình.

Chương 9

Mấy tuần nay Tín như bị ma quỷ ám. Đầu óc anh lúc nào cũng như cái suýt-vôn-tơ quá tải chạy, nghĩ cái gì cũng không rành mạch, làm cái gì cũng không dứt khoát. Đêm không mấy khi hình ảnh tươi cười nũng nịu

rời khỏi anh, ngày anh khó chịu mỗi khi vợ về. Toàn gia đình ông Thứ trưởng Nghĩa vẫn bình lặng nhưng mặt trận thầm lặng đã nhen dần trong phòng ngủ của vợ chồng ông con cả. Bắt đầu một bên nhận ra bên kia không còn là bạn bè nữa mà là đối thủ, họ bắt đầu xét nét hành động, thái độ đôi phương.

- Trời ơi, tôi đã bảo tôi không ăn trứng ôplét buổi sáng, thế mà cô vẫn cô tình nhồi nhét...

Đôi phương vẫn vô tình:

- Em biết đâu, em tưởng món này là bổ.

Nếu món ôplét không trở thành viên đạn cứng rắn thì... Tín nhìn vào cửa tủ:

- Tôi đề nghị cô bạn sau đừng là áo cho tôi nữa, đem ra hiệu.

- Ra hiệu bây giờ vừa đắt, vừa xa mà dễ bị chệch ly...

- Cô ngại thì tự tay tôi làm hết.

Tiến thêm một bước nữa, đôi phương đã hết giai đoạn vô tình, hiểu ra mình không còn giữ vị trí tin cậy của bạn tình xưa nữa. Đã có cái gì rạn nứt.

- Anh dạo này có chuyện gì ở cơ quan phải không, nói với bố một tiếng, bố" giải quyết ổn thỏa ngay. Đến việc nhà cửa của bác bộ trưởng bố" còn dàn xếp được nữa là.

- Tôi không phải đứa trẻ con hay là kẻ hèn kém để lúc nào cũng bám đít bố", nắm tay người lớn.

- Hay là tại em?

- Cô tự xét thân mình đi.

- Anh cứ kể ra xem nào.

- Kể? Kể?

Tín lúng túng khi không biết thùng đạn của quân mình để ở

đâu (khi đó anh chưa nắm được lá thư Đ gửi L) nên lâu bầu một lúc thật vô nghĩa, anh bỏ đi. Chiến trường tạm im ắng một, hai ngày. Trong khi một bên vẫn tin vào sự hòa giải tất yếu giữa những người nằm cùng giường, còn bên kia mỗi lần gặp đồng minh, tuy có bị kìm hãm song vẫn được thỏa mãn đôi chút và chính cũng là do bị kìm hãm nên ý chí chiến đấu ngày càng tăng lên cùng với lực lượng và vũ khí cũng theo đó mà nhiều lên.

- Tại sao cô đi làm về muộn thế, mẹ phải đi ăn phở, còn tôi, tôi không quen ra hàng.

- Anh hỏi bô xem, hôm nay phải tiếp đoàn khách ký hợp đồng.

- Cô đừng bịa lý do nữa, vì chỉ cần cô bảo bô" một câu là cô có thể về.

- Chính bô không muôn em làm thế.

- Hừ, đó là sự bịa đặt, cô đang tìm lý do để che lấp, chống chế. Tôi biết rồi, tôi bây giờ là một cái gai, tôi xấu xí, tôi yếu đuối.

- Anh Tín, sao anh lại nghi ngờ, hắt hủi em thế?

Một bên có vẻ hơi thủ thế, thì bên kia tiến tới.

- Cô từng bảo, vì thương tôi, vì nể bô" tôi nên cô mới lấy tôi. Tôi không cần sự ban ỉn đó.

- Em khó chịu lắm rồi, sao anh cứ gây chuyện thế?

Quả đạn chống trả bất ngờ này làm bên tấn công hơi lúng túng, nhưng bộ chỉ huy chợt hiểu chính đòn tấn công không chủ định này đã làm lộ lực lượng.

- Được rồi. Tôi hiểu vì sao cô khó chịu. Vâng, tôi lúc nào cũng gây sự khó chịu cho cô.

- Anh im đi, im đi. Tôi mệt lắm rồi.

Thê cân bằng mỏng manh được thiết lập cùng với không khí yên tĩnh giả tạo bao phủ mặt trận. Tình hình sẽ êm dịu trở lại, hba bình sẽ trở về nếu như hai bên đều không có viện binh, và cả hai đều cảm thấy cần cần thiết cho nhau. Đẳng này, những cuộc chiến tranh như vậy sẽ phải nổ ra đại chiến, khi một bên đã hoàn toàn muốn xóa sổ bên kia. Đúng lúc ấy, lá thư “Đ gửi L” xuất hiện như một lực lượng viện binh cần thiết, đúng lúc. Cả một bữa ăn im lặng như thời tiết trước Cữn bão, như không gian trong chiến hào trước giờ nổ súng, mặc dù Vân Anh líu lô hát và kể chuyện mẫu giáo, chú Tấn thì vừa ăn vừa huýt sáo làm bà Hải phải âu yếm gắt lên “đừng huýt sáo trong bữa ăn. Con mở cát sét mà nghe, có mấy cuộn băng chú Hà thứ trưởng đi Pháp về biểu bố, thấy bảo hay lắm”. Ăn xong Tín nhắc vợ để con gái xem tivi với bà, giục vợ lên gác.

- Cô dọn xong, lên tôi có câu chuyện muôn nói.

- Cái gì con cũng nên mềm mỏng và bình tĩnh. - Thứ trưởng phu nhân nhắc con trai.

Bước vào phòng, Liễu cảm thấy ngọt ngọt khi nhìn thấy chồng đang ngồi im lặng, vẻ mặt khó chịu, cô cô tìm xem mình có điều gì lỗi lầm với Tín, với gia đình. Ôi, thê mới biết chúng nó nói không sai, lấy chồng con ông to sướng thì sướng thật, nhưng cũng chang êm ả gì.

- Cô ngồi xuống.

- Có chuyện gì đây anh? - Liễu cô mềm dịu.

- Cô cứ ngồi xuống đã. - Tất cả mọi cuộc chiến tranh thoát đầu đều từ chính trị. - Cô có quen ai là Đoàn không?

- Đoàn ư?... A, phải rồi, đó là tay phóng viên bên đài phát

thanh, bô" hình như cũng biết, anh ta vẫn sang phỏng vấn, lấy tin ở Bộ mình.

- Thân chú?

- Em quen sơ sơ, ờ, bây giờ em hiểu rồi. Anh nghe đứa nào xúc xiểm, đơm đặt chứ gì.

- Tôi nhắc lại, tôi là người lớn, là đàn ông, là trí thức, tôi có hiểu biết của tôi, tôi không phải nghe ai.

- Thê thì anh nhầm rồi.

- Tôi không nhầm đâu. Còn có thư từ trao đổi giữa hai người. Thư của cô tôi không nắm được, nhưng thư tay Đoàn gửi cho cô, tôi đã có.

- Anh bịa ra cái chuyện gì thế? Lâu lắm rồi, hồi chưa có Vân Anh, em và mấy đứa bạn trong đó có Đoàn rủ nhau lên Chiện dự đám cưới một cô ở bên tạp chí ấy.

- Tôi nghi cả Vân Anh cũng...

- Trời ơi, anh đừng nói thê khổ em, khổ cả con.

- Hừ, khổ. Chính tôi đang đau đốn về sự phản bội của cô. Tôi nhịn nhục đã nhiều, nhưng đến nước này, đây cô xem đi, tôi đã cho photocopy để lưu lại.

Tín ném bản sao lá thư "Đ gửi L" ra giữa bàn, Liễu gần như xbe tay ra chộp lấy, nước mắt cô đã ướt sũng hai bên má. Vừa đọc mới được vài dòng, cô đã ngẩng lên, miệng reo to.

- Anh nhầm rồi, đây là thư viết cho ai đây chứ.

- Thôi đi, tôi không có nhầm.

- Em làm gì có những sự việc như thê này. Đây nhé: hoạn nạn, nhà tù.

- Đó là sự viết lách bóng bẩy của bọn nhà văn nhà báo. Ờ,

nó tán giỏi, nó đẹp trai... Nên cô, cô là một con đĩ.

- Trời ơi. - Liễu gục đầu choáng váng.

- Hừ, nhà tôi và cả tôi nữa đã làm ỉn cho cô, đưa cô lên vị trí ngày nay. Cô được sống đầy đủ, sung túc là do tôi. Thế mà, tôi không thể ngờ...

- Anh đừng nói nữa. - Liễu vươn dậy vì bị chích quá đau.

Tín vẫn đờ đẫn, như một con thú đang say máu:

- Cô ăn nhờ vào gia đình tôi, cô lợi dụng tôi để... ăn chơi, kiếm chác hả.

- Anh ăn nói thê mà nghe được à.

Trước cặp mắt chói sáng của đối phương, Tín bắn viên đạn cuối cùng vào tim đối thủ:

- Cô rút đi, rút khỏi nhà tôi ngay.

- Anh không phải đuổi.

Sau câu nói ngắn gọn đó, Liễu sầm sầm đến tủ, nhặt nhanh quần áo của hai mẹ con, rồi mặc dù thứ trưởng phu nhân ra sức ngăn lại, cô vẫn thuê xe xích lô về thẳng nhà mẹ đẻ ở Hàng Bún. Chiều hôm sau, nằm bên Lan, Tín hể hả kể.

- Liễu đã về nhà cô ta rồi.

- Nhưng vẫn là vợ anh, sớm muộn chị ấy lại trở về.

- Anh sẽ bỏ, bỏ thẳng.

- Thôi đừng bịa đặt.

- Mai anh cho em xem đứn ly dị, liệu em có tin không?

- Biết đâu việc nhà anh ấy.

Thùy vừa đặt vali xuống giường, chưa kịp cởi áo khoác ngoài ra thì cái Vân, thằng Vịnh đã ùa vào, hai đứa ôm chầm lấy mẹ, òa khóc.

- Sao nào, mẹ về rồi cơ mà. Nín đi, bô" đâu con?

Cái Vân thôi khóc trước, sụt sịt kể lể:

- Bô đi chợ rồi. ở nhà không có mẹ khổ lắm.

Thằng Vịnh thấy chị nói, gạt nước mắt lậu bậu:

- Bô" chỉ toàn cho ăn đậu với lạc thôi. Bô" còn bảo kỳ này mẹ đi hẳn không về đâu.

Thùy cô làm vẻ tươi cười, nhưng cô lén quay đi chùi nhanh mắt. Mũi cô cũng cay cay.

- Thôi nào, để mẹ lấy quà cho.

Cái Vân reo lên khi thấy con búp bê đang nhắm mắt, được mẹ nhấc ra, mở bừng mắt. Thằng Vịnh thì tự rút từ đáy vali ra khẩu súng, nó mừng quá giọng líu lại:

- Súng này của bé hả mẹ?

- ừ, của bé, của bé hết.

- Của con đâu? - Cái Vân ghen.

- ừ, cả con nữa, áo quần, đồ chơi, và cả đồng hồ khi nào lớn con đeo.

Thằng Vịnh cầm súng chạy ào ra ngoài để khoe với chúng bạn, nó va phải bô" ngay ngoài cửa. Vịnh hỏi con:

- Mẹ về hả?

Thằng Vịnh nhăn mặt lại vì chạm vào đầu gối của bei, nhưng mãi vui nó khập khiễng lao đi. Thùy trông ra, cô muôn kêu lên vì ngạc nhiên. Mới xa có ba tháng mà Vịnh gầy xòm hẳn đi, nước da cộm nắng bệch bạc. Nếu hôm nay Vịnh ra đón

cô ngoài sân bay, có lúc nào đó tình cờ đứng cạnh Lý, thì... Một đấng đẹp đẽ, cao lớn, đương hoàng, một đấng quê mùa, cục mịch, gầy gò. Vinh lúng túng khi nhìn thấy vợ, khuôn mặt hồng rực và chiếc áo phông xanh óng ánh bó sát lấy người để lộ ra những đường nét đầy đặn và một mùi thơm thoang thoảng làm anh khó chịu.

- Đấng ấy về bằng xe ca phải không? Tôi vừa thấy xe đi ra cổng. May quá tôi chưa thổi cơm.

- Ở nhà anh bị ốm hay sao mà gầy rộc ra thế?

- Cũng mệt xoàng mấy hôm, mới lại đấng ấy vừa ở Tây về nhìn thấy toàn người béo, nên... Cũng chang sút mấy, mà giới lắm gầy đến xương là cùng chứ gì. Đấng ấy xuống mà xem, lợn nhà mình sắp xuất được rồi, gần tạ cơ đấy.

Thùy thay nhanh quần áo, khi cô luồn chiếc áo phông ra khỏi cổ, Thùy ngửi thấy mùi ôđờcôlôn dùng cho phụ nữ ngan ngát, nhạt dần. Mùi thơm quen thuộc và quyến rũ này, chắc chắn còn lâu cô mới được dùng lại, mặc dù trong vali còn cả một lọ... Vinh không bao giờ để vợ ra khỏi nhà lại bôi một chút nước hoa hay thoa chút son phấn. Không bù cho Lý, ở bên ấy mỗi bận đi đâu, dù vội vàng thế nào, anh ấy đều nhắc:

- Em trang điểm một tí cho mặt mũi đỡ nhạt nhạt.

Thùy nhìn vào chiếc làn Vinh vừa xách về cô lắc đầu, một mớ rau cải và ba bì đậu.

- Vân, mang xuống bếp rửa đậu đi. Hôm nay mẹ về, bô" sẽ rán đậu.

- Tiền em còn trong túi, để em ra chợ mua thêm một chút gì-

- ừ phải đấy. Bữa nay có đấng ấy về, ăn tươi một tí nhỉ.

- Vân đi với mẹ không?

- Thôi đằng ấy để nó ở nhà nhặt rau. Con gái lớn rồi, theo mẹ ra chợ chỉ tổ ăn quà chứ làm gì.

Nghe bô" nói, cái Vân phụng phịu giằng tay mẹ, xách làn xuống nhà. Con bé cũng vào loại khái tính, đang vui vẻ là thế, nghe bô nói nó tự ái, mặt lỳ ra, mãi đến gần tối mới vui vẻ lại. Nó bê con búp bê định nựng, thì Vinh trông thấy nhắc luôn:

- Chơi cho cẩn thận, giữ cho sạch, hai ba hôm nữa bán đi, khô tiền ra đấy. Lớn rồi không phải búp bê búp beo gì cả.

- Kìa anh. - Thùy bàng hoàng khi nghe chồng nói và muôn bật khóc, khi con Vân lẳng lẳng cho con búp bê vào hộp. - Anh buồn cười quá, em mua về cho con chơi, nó mơ ước từ lâu rồi, chả nhẽ mẹ đi nước ngoài về lại...

- Đằng ấy đi Tây về lại nhiễm cái máu tiêu hoang rồi, vì thế phải để tôi quản lý cho, tiền bán hàng được bao nhiêu cùng với lợn, một nửa mua vàng, một nửa gửi tiết kiệm. Ta chặn cả hai đường mới chắc được.

Thùy cau mặt, định nói lại, nhưng chả lẽ mới về, vợ chồng đã xung khắc với nhau, cô nhỏ nhẹ:

- Được rồi, nhưng cũng phải thay cái vô tuyến đi.

- Vẽ trò, cái này vẫn xem tốt. Mới lại vô tuyến dạo này nhạt hoét. Mà có mua cứ để tôi, chứ tiền để đằng ấy cầm phung phí hết.

"Chao ôi". Thùy bậm môi lại đi xuống bếp. Mới cổ ngày hôm qua. Không, sáng nay thôi, mà cuộc đời biến đổi nhiều quá. Từ những lời nói dịu dàng, chăm sóc, những cử chỉ tế nhị và những con người thơm phức hầu như không biết tính toán chi ly, thì bây giờ người thân nhất của đời mình lại là người đàn ông sến so gần như bản tiện. Phải rồi, Vinh sợ mình cầm tiền

rồi lại dúi cho mẹ, cho các cậu... Không, dù thế nào, bán xong các thứ, Thùy sẽ về biếu mẹ ít ra là vài nghìn để bà đóng thóc. Các cậu, các dì đều làm nghề nông cả, tiền có sẵn đâu. Tất cả chỉ trông vào hạt thóc. Đêm đó, Vinh nôn nả ôm ấp vợ. Thùy cũng cố gắng tìm trong sự chung đụng với chồng một chút quen thân, để rồi tha thứ tất cả mọi điều mà Vinh làm cho Thùy suy nghĩ. Song trong vòng tay chồng, ngửi mùi khói thuốc缭绕 từ miệng Vinh, mùi cám lợn vương vất trên tóc chồng, mấy lần Thùy thấy cổ họng mình chộn rộn lên. Cũng may sự khao khát của chồng đã giúp cô nén được. Thùy thủ thỉ:

- Anh cứ để con chơi những thứ em mua cho chúng.

Vinh đang nằm nghiêng ôm vợ, chợt vật người ra, càu nhàu:

- Đàng ấy đừng nghĩ quẩn nữa. Cứ để tôi xử sự, chiều chúng nó chỉ tổ hư ra thôi.

Vinh nói xong chìm ngay vào giấc ngủ. Thùy xoay người lại mong tìm một sự yên tĩnh nhưng không tài nào ngủ được. Tất cả những hình ảnh lộn xộn của Mátxcova cứ trở lại trong cô mỗi khi Thùy nhắm mắt. Ga tàu điện ngầm Bêlôrútxi và những con bồ câu lướt cánh đậu đầy. Cửa hàng Detski Mia với chiếc đồng hồ mặt trẻ con, những con búp bê. Dây pho Kalinin mênh mông và những cửa hàng óng ánh. Sân vận động Lênin và những con ngựa... Nhấp nhoáng giữa những hình ảnh đó là chiếc áo màu ghi nhạt của Lý, khuôn mặt vuông với đôi mắt màu nâu lóng lánh của anh. Mới có sáng nay thôi, trên máy bay Lý còn khoác cho mình chiếc chăn len, còn gỡ cho mình miếng thịt gà có mùi khét gần giống mùi lưu huỳnh. Không được, không thể được. Cô quay sang ôm chặt lấy con, thẳng Vĩnh khó chịu cô quấy ra nhưng rồi nằm im. Mùi tóc hôi và gây

của nó giống như mùi chim sẻ làm tan đi tất cả. Cô giận mình hôm nay bận bịu không tắm cho con. Bên giường kia con Vân ngủ mê đang nấc. “Dù thế nào, vẫn để con búp bê lại cho nó chơi, chỉ sợ con bé tự ái vì bô” lại kiên quyết từ chối thì thật tội”.

Hữn một tuần sau, Lý gần như đón đươg gặp lại Thùy, với giọng buồn bã anh nhìn cô nói khẽ:

- Anh nhớ em quá, nhớ không chịu đượ.
- Em cũng vậy, nhất là khi có một mình, nhưng...
- Sao em?
- Em nghĩ, chấm dứt hết đi, vì chẳng mang lại cái gì đâu.
- Anh không chịu nổi.
- Rồi cũng quen đi thôi, ở đây khác Mátxcova.

Không nhìn khuôn mặt rầu rĩ của Lý, Thùy dứt khoát.

- Thôi anh về đi, em phải đi mua thuốc cho chồng em đã, vết thương cũ của anh ấy mấy hôm nay đau lại, khổ quá.

Chương 11

Phó tiến sĩ Lê Cận ngồi chết lặng trên ghê đến gần nửa tiếng rồi. Anh như một pho tượng rêu đã phủ mờ trong thành phố đã bị bỏ quên, như một xác chết không người thân thích sau một trận đánh. Người ngoài nhìn vào tưởng anh như một kẻ thông manh đang ngủ. Chính anh cũng tưởng mình đã cạn hết ham muốn trên đời. Người ta chỉ sông bằng ham muốn, mất nó, con người như cây bị chặt lìa khỏi gốc. Còn gì nữa trong hành trang cuộc đời. Ôi! Thê là hết! Khua tay khoáng

trong chiếc túi tích lũy quá nửa cuộc đời, anh giật mình hiểu ra một thực tế chua xót, không còn một hạt nào hết, kể cả hạt Păngđô^[3] nhỏ bé luôn luôn sót lại trong cái túi thủng của mọi người. Thế là hết! Cô ta - Bích Lan - người đàn bà có sắc đẹp làm ngơ ngẩn mọi người đàn ông, người đàn bà có bộ mặt đẹp đã mang đi cái đày túi đời anh. Chẳng còn gì nữa thật. Một mảnh bằng học vị phó tiến sĩ văn học có là cái gì so với những yếu tố cần thiết nhất cho một con người - gia đình, hạnh phúc, và những kỳ vọng cho sự xây đắp hai điều đó. Năm năm trên đất Liên Xô, trong tiếng rì rào vui vẻ của cây bạch dương tháng năm, trong sự hoang vắng tẻ ngắt của một chiều tuyết rơi, anh đã nhớ về hạnh phúc, gia đình. Anh đã tha thứ và gạt bỏ tất cả sự đau đớn nhục nhã mà Bích Lan gây ra cho anh, để anh nghĩ đến cô, đến Yến Ly như một nỗi an ủi thần thánh nhất. Nhưng thế là hết, con cô ấy cũng lây đi rồi. Trong phiên tòa xử vợ chồng anh ly dị, mặc dù Lan đã tàn nhẫn nhắc lại một sự thật đau lòng mà trước đó đến hữn hai lần cô ta đã nói lên "Yến Ly không phải con anh ấy". Nhưng thấy vẻ mặt ngơ ngác, giàn giụa nước mắt của nó lấp bắp gọi "bô", anh đã xin với tòa "dù cháu là con ai, xin tòa vẫn cho tôi được nuôi cháu, vì vậy...". Anh không thể hiểu nổi, một người mẹ, một người đàn bà lại lạnh lùng nói hết những điều thầm kín đó trước đám đông với dáng điệu nhu mì của một người dịu hiền nhận lỗi của mình. Rằng Bích Lan không muôn sống mãi trong cảnh lừa dối, không muôn bôi nhọ và trở thành gánh nặng cho phó tiến sĩ Lê Cận, rằng thà cô sống cô đơn còn hữn lúc nào nhìn thấy chồng lại nghĩ rằng anh ấy đang ban ứn cho mình, mình đang từng ngày từng giờ phải cầu mong anh ấy tha thứ, rằng cô như vết nhục của đời anh, cô muốn tẩy rửa đi bằng chính sự đập vỡ gia đình này, để anh có thể tự do sông

với những người con gái đoan chính hũn, trong trắng hơn, mà cô ấy biết rõ năm năm ở Liên Xô anh ấy đã quan hệ. Ôi, có phải là sự ghen tuông quái đản của đàn bà ẩn sau lời sỉ mắng, tự thú nhẫn nhục không. Năm năm ở Liên Xô, anh chợt giật mình nghĩ về thời gian đó. Xa vợ bản bật, với nỗi đau vặt đau lòng chưa thể một lúc xóa được trước sự ngoại tình đê tiện của vợ. Cho dù anh đã tha thứ, song như một cái gai nằm trong mớ chỉ rối, như mảnh đạn cũ nằm dưới làn da. Những năm tháng đó, anh đã an ủi mình bằng hai ba môi tình chớp nhoáng với Hằng - sinh viên trường tổng hợp Mátxcova, với Thúy phó tiến sĩ âm nhạc và Quỳnh, phiên dịch cho đội công nhân lao động số 3 ở Leningrát. Nhưng đó chỉ là những môi tình thoáng qua mang nặng chất trữ tình còn sót lại của một thời son trẻ hay đúng hũn là sự an ủi vì bị lừa gạt của mình. Chứ có gì... Ai đã nói cho Bích Lan biết? Hay là Thùy, hay là Lý? Hay là anh chàng kỹ sư Tín. Không có lẽ, họ có biết gì đâu... mà thôi lục vấn để làm gì. Chẳng phải thế đâu, cô ta là một kẻ khôn ngoan mà. A đàn bà quỷ quái. Chẳng thế mà ngày xưa... Có lẽ Quỳnh không phải là kẻ đã gây ra chuyện đau lòng ở Trảng Dương hồi nào, cô ta đã bịa đặt, vu khống tất cả cho một tham vọng nào đấy. của cải. Hừ, ngay trước khi về, anh còn nhận được lá thư nồng nàn của Lan: "Em và con rất nhớ anh, anh cố gắng dành dụm để mai sau vợ chồng, con cái mình đỡ khổ. Em nói thê anh đừng nghĩ sai về em, mà chỉ vì hạnh phúc gia đình mình. Còn ở bên ấy anh phải nhớ bồi dưỡng sức khỏe để học tập công tác"... Tất cả hbm xiêng, đồ đạc dành dụm 5 năm trời, anh gửi về đều đề tên cô ta. về nhà, anh biết Lan đã bán đi hoặc giấu đi gần như tất cả, chỉ để lại dăm ba thứ. Bao nhiêu lần anh hỏi, cô ta lần lữa không trả lời. Cho đến khi ra tòa, cô ta lên giọng nhân nghĩa: chia ba. Đàn bà là thế đấy, giá anh có thể nổi giận để đánh chửi, sỉ nhục cô ta một tí, giá anh có thể tính toán để thu lại cho mình... Nhưng

để làm gì? Trong một căn nhà trống rỗng, một tấm lòng quặn đau cũng hoang vắng như căn nhà bởi trận bão quá lớn thổi lên từ sự đề tiện xảo quyệt của người đàn bà đẹp. Sau này khi đứng trước linh cữu của Bích Lan, Lê Cận đã lén lau một giọt nước mắt xót thương và buông một tiếng thở dài với câu hỏi: “Em tàn nhẫn, em xảo quyệt để làm gì trước lỗ huyệt dành cho tất cả mọi người”. Còn lúc này, Lê Cận từ từ đứng dậy, anh cầm lấy chai vodka uống dở. Chất rượu cháy bỏng làm đầu óc anh như bùng lên. Một ý nghĩ bất chợt đến với anh “Bích Lan như một người đánh cờ xảo trá, luôn luôn giữ thế chủ động, còn anh lúc nào cũng là kẻ bị động đáng thương”. Sự đập vỡ gia đình của cô ta vừa rồi là cái cớ cuối cùng để kiếm lợi của cô ấy. Lê Cận ham hồ uống thêm một cốc rượu nữa, khi thấy cốc đã cạn trơ, anh đập mạnh cốc xuống sàn gạch, nắm vật ra, lồng rợn lên sự cay

Ba tháng sau, kỹ sư Trần Tín hoàn tất thủ tục ly dị với vợ

để tiến hành đăng ký kết hôn và cử hành đám cưới với Bích Lan. Ai đi dự đám cưới đó cũng bảo “cô dâu ăn mặc đẹp quá!” Cô dâu xinh quá! Thảo nào, đám cưới to quá, con trai ông thứ trưởng mà lại, xe con bóng lộn kéo dài cả nửa dãy phố.

Chương 12

Ngồi trên xe Mốtxcovich, Tín đang ngủ gà ngủ gật vì đêm qua Lan đã cuốn chồng vào một cuộc ân ái mê mải. Tín như hốt hoảng vì nỗi đam mê của vợ.

- Hình như em làm sao thế? - Tín gục đầu xuống thì thào vào tai

“Không. Em yêu anh, em sợ mất anh”. Đáng ra Lan nói “anh sẽ, anh sẽ mất em” nhưng cô đã ghìm lại được, trong khi đó, Tín nằm lả sang một bên, tay ôm má lầu bầu.

- Vớ vẩn, vớ vẩn, đàn bà đúng là vớ vẩn.

Cho đến lúc này, tiếng xe êm ru, những cảnh quen thuộc dọc hai bên đường, cùng với niềm kiêu hãnh sắp được người làng chứng kiến vẫn không xóa đi được nỗi day dứt, khó chịu của Lan bởi tác động của giấc mơ kỳ lạ đêm qua. Cô quay đầu trở lại nhìn vào bó vàng hương, chục cam và chục bó hoa huệ để bên cạnh túi quà bố" mẹ chồng gửi cho ông bà lái Nghệ. Có cái gì không nhỉ? Lan thầm tự nhủ. Giấc mơ kỳ quái quá. Cô Liêm hiện ra trắng xóa, bông bênh giữa nền mây xanh ngắt vẫy tay gọi Lan. Tiếng cô âm u, lạnh lẽo.

- Đi con, nhanh lên.

- Cô cho con ở lại.

- Được rồi, thế là đủ rồi. Nhà cao cửa rộng, lây chồng đi ô tô về làng. Đợi người đàn bà mây ai đã được toại nguyện như con. Nào đi đi, nhanh lên.

Tín ra ôm chầm lấy vợ, giơ tay xua đuổi cô Liêm. Người đàn bà kỳ lạ cất tiếng cười ma quái, thò tay từ trời cao xuống nắm lấy tay Lan lôi đi. Người Lan cũng nhẹ bỗng tan ra thành mây, thành khói hút theo cô.

Lan choàng tỉnh dậy. Mồ hôi ướt đẫm trên trán và hai bên thái dương. Cô vỗ vào lưng chồng. Tín ú ớ trở mình tỉnh dậy, anh hiểu lầm vợ náo nức lao vào cuộc truy hoan. Lan vừa đáp lại chồng, vừa khóc. Sáng ra cô kể cho mẹ chồng nghe, rồi có ý định hoãn cuộc về Chiện. Bà thứ trưởng phu nhân hỏi khẽ:

- Mẹ nghĩ thế là cô nhắc con cứng lỗ đấy.

Ông thứ trưởng cười ngất nhìn con dâu:

- Mẹ con bà rõ thật.

- Ông đừng có báng bổ. Tôi không nằng đi lễ các chùa cho

ông thì cái ghế thứ trưởng của ông chưa chắc đã bền đâu.

- Vâng, vâng. Vậy thì con nên nghe mẹ, cứ về, một là thăm ông bà, hai là...

- Mà thánh đình Chiện cũng thiêng lắm, hôm nào hai mẹ con mình cùng lên. Rằm này đây, hôm nay ông nhắc anh lái xe cho tôi, để nó nhớ, chứ ông thì ruột để ngoài da lắm.

- Ờ, xe đến kia rồi.

Ông thứ trưởng tự ra mở cổng cho xe vào. Ông muốn con dâu ông hiểu rằng, ông rất thương con dâu. Nhà ông thật có phúc mới kén được nó, tuy rằng ông bà dâu gia thì... Ồ, có sao, họ có ở chung nhà đâu... Con Bích Lan này thực xinh đẹp, lại khéo cư xử. Nó là phóng viên có khác, chả thế mà ông bộ trưởng dạo này đến nhà luôn. Ông có vẻ cũng quý con bé, chính bộ trưởng đã ký cho vợ chồng nó mua bộ viđiô với giá chỉ bằng 1/3 giá ngoài. Giọng con bé ngọt, nó biết cách ăn nói lắm. Mây chú vụ trưởng trẻ nhìn thấy nó... Thằng Tín định đưa vợ về làng bằng xe máy. Thật điên rồ. Trời lạnh thế này, nhà lại sẵn xe, ông thứ trưởng nói suy nghĩ vừa rồi thành lời. Rồi ông cười, mắt nháy nháy con dâu. Bây giờ Lan nghĩ lại, thấy hạnh phúc của mình đang ử đầy chín mọng. Tất cả đều do mình chủ động, sắp xếp, thế mà... Đã là Sù, Gạ rồi đây. Bao nhiêu năm rồi, hầu như không có gì thay đổi, vẫn một bờ đê bạc phếch cỏ, những đứa trẻ chăn trâu khoác áo tơi ngồi xúm bên nhau chơi rải ranh và chống cái rét của luồng gió bắc hun hút thổi từ ngoài sông Cái vào. Dòng sông mùa nước cạn gần như đứng im bị chặn lại bởi các doi cát thâm sì, loe hoe vài ba cây dại lùn phề phề. Bên này đương, khung, lều chữa xe đạp dựng tạm uôn éo, run rẩy trong hơi gió. cổng làng Phú Thượng đen xạm rêu trầm ngâm trôi vùn vụt lại. Bầu trời phía

trước ô tô thâm tái, chết lặng một màu giun ngấm nước.

- Cầu Thăng Long đây rồi. - Anh lái xe khe khẽ nói để giải thoát nỗi buồn bực. Sáng nay nhà anh có giỗ mẹ vợ, vợ anh lâu bầu mãi khi biết anh vẫn phải đi làm bình thường, mà đâu phải đưa ông thứ trưởng đi họp.

- Nhà em sắp đến rồi đây. Nhưng anh nhớ cho xe rẽ xuống Phân Nha một tí.

- Vâng, cô cứ chỉ đường. - Anh lái xe cô nhũn nhặn vì anh biết, cô vợ mới của Tín đang được cả nhà, cả nửa sô" cán bộ lãnh đạo Bộ quý mến vì xinh và khéo.

- Ky chậm thôi anh. - Bích Lan vừa thò đầu ra ngoài vừa nói với anh lái xe.

- Đến rồi đấy à. - Tín choàng dậy, vươn vai hỏi vợ.

Lan vui vẻ chào bà Tỉu và bà Vươn đang cấp rổ đi chợ. Hai bà hốt hoảng nhảy né sang một bên, nhìn chiếc xe bóng loáng đang rẽ xuống đường cầu Bình.

- A, cái Lan con nhà lái Nghệ. Tươi quá nhỉ. Lây chồng thế mới là lấy chứ.

- ừ, chẳng bù cho con Bé nhà tôi, cũng chồng Hà Nội, mà hôm kia hai vợ chồng đạp xe về khuôn hơn yến khoai ra nuôi lợn.

- Ai đấy? - Bà Đại vợ ông Đại rền đi đến hỏi ngay khi thấy chiếc xe óng ánh dừng ngay lồi rẽ vào bãi chăn trâu: hai đàn ông, một đàn bà ăn mặc sang trọng, người cầm hoa huệ, người cầm túi du lịch bước xuống.

- ơ, bà không nhận ra à? Cái Lan con nhà lái Nghệ với chồng nó đây. - Bà Tỉu thành thạo khoe.

- Thế kia à? - Bà bà đứng ngẩn ra nhìn vợ chồng nhà Lan rón

rén đặt lên rẻo đường đất lồi lõm vết chân bò.

- Họ đi đâu đây?
- Chẳng biết.
- À, có nhẽ vào miếu cô Liêm.
- Ừ, thế a...

Lan đang đi dừng lại, đôi môi tô son của cô nở một nụ cười. Có lẽ đã gần ba mươi năm, hay quá hai mươi năm, bãi Phân Nha này vẫn như thuở nào, những bụi mọc điều khô, những bụi dứa dại tàn ứa xơ xác trong mùa đông, những đứa trẻ chăn trâu im lặng hay ồn ào trước những đồng lửa đốt các bụi cây khô, lũy tre chùa Vệ, và lũy tre nhà ông bếp Tư... Tiếng chuông chùa đột ngột ngân lên, Lan bước tiếp. May hôm nay trời khô, bãi cỏ không bị nhão chứ không đôi giày cao gót nhọn của cô... Chồng Lan đi bên cạnh, thỉnh thoảng quay đầu lại lăm bắm:

- Có cái xe mà cũng phải xem.

Lan im lặng cố không quay đầu lại, nhưng cô biết xe của vợ chồng cô cổ rất nhiều người làng đang xúm vào bàn tán, chang mấy chốc bà" mẹ sẽ biết tin vợ chồng cô về. Chẳng cần bù gì cho bà" mẹ nhiều về vật chất cũng được cái tiếng tăm... Qua bụi dứa này là đến miếu cô Liêm rồi, hình như trong đây có đám trẻ nào đó đang đùa nghịch thì phải. Ngày xưa, Lâm và mình...

- Kìa anh, nhìn xuống khéo phân trâu.

Lan vừa dứt lời nhắc chồng, bỗng cô thét lên một tiếng đau đớn, rồi lão đảo, chơi với bông bó hoa huệ. Tín chưa kịp chạy lại thì thấy vợ ngã sấp xuống. Anh ôm thốc vợ lên, người Lan mềm oặt, mái tóc sau gáy sẫm dần, anh rụt rề sờ vào và kêu

lên:

- Máu. Trời ơi!

Từ đâu một lũ trẻ con trai bần thỉu kéo ra, xúm quanh hai người.

- Đúng thằng Lành, thằng Lành nhà Lâm ném hòn đá này đây.

- Không phải tao, không phải tao.

Thằng bé méo xệch mồm và khóc. Khi Tín bê được vợ lên ô-tô, người làng Chiện càng xúm vào đông hơn. Giữa lúc anh đang lân bân chưa biết làm gì thì một giọng thất thanh kêu lên:

- Lan, đứng Lan rồi.

Đó là Thùy. Cô mới từ xe buýt xuống, chủ nhật này cô về

cắt thuốc bắc của ông lang Ba cho chồng, và mang về biếu bố" mẹ ít tiền để đóng thóc vụ mùa.

Chương 13

Cuốn sách này có thể gấp lại rồi, vì nó được viết ra để kể về một con người. Con người ấy đã chết, vì thế cuốn sách chẳng có lý do gì để kể tiếp. Nói như giọng chơi rả ranh của bọn con gái nhỏ là "hết quan toàn dân kéo quân về nhà", sở dĩ cuốn sách buộc phải có đôi ba dòng sau, vì người kể này phải làm công việc của một đám cưới, hoặc đám tang. Thủ phạm của việc gây ra cái chết bất công của Bích Lan cuối cùng cũng chẳng biết là ai. Công an có cho gọi tất cả lũ trẻ có mặt ở

Phân Nha hôm đó lên trên trụ sở ủy ban xã, thì chỉ thấy toàn những khuôn mặt nguếch ngoác, bản thủ, đứa thì nhìn trân trân vào bao súng của chú công an để có chuyện về bàn tán, đứa thì nhăn mặt bởi phải ngồi yên quá lâu. Rút cục công an quận, công an thành cũng chịu. Tín đau đớn vì mất vợ nên quay sang uống rượu, công việc ở Bộ xem chừng chệnh mảng, may mà anh làm thứ trưởng, chứ không Tín đã bị giảm biên chế. Hữn một tháng sau khi Lan mất, Cận đến đón Yến Ly về ở với mình. Cận bẽ hỏi anh sao không tục huyền, chim còn phải có đôi nữa là người. Cận cười ngất rồi nhún vai không trả lời. Ấy là khi tỉnh, còn khi say anh xbe cả 10 đầu ngón tay giọng bả lả: "Tôi sợ đàn bà đến gần 20 đầu ngón tay, ngón chân rồi". Ngoài nghĩa địa làng Chiện mộ của Bích Lan xanh rcm cỏ và ngất ngưỡng mây cây xương rồng, trông khảng kheo và còi cọc thê mà cũng nở tóa ra những giọt hoa đỏ nhạt. Lãng đi một thời gian, bỗng một hôm người đi làm đồng thấy trên mộ Bích Lan một đóa hồng nhung đỏ rực, xa đến nửa cây sô còn thấy màu hoa cháy trên nền xanh lổ chỗ. Nhiều người ở xóm Tám là xóm mới lập ra từ hồi cầu Thăng Long lấy đất xây mô - gần đây truyền nhau câu chuyện: Hễ cứ mỗi khi có trăng sông, mưa dầm vào quãng 12 giờ đêm, 1 giờ sáng, trên con đường trồng phi lao của các cụ nối liền từ Phân Nha ra nghĩa địa, có hai bóng người đàn bà mặc quần áo trắng toát dắt tay nhau chập chữn từ miếu cô Liêm đi ra. Họ cứ đi đi lại lại như thê một hồi lâu, rồi tách làm hai và tan dần trong ánh trăng. Cụ Vạc làm lều trông lúa gần nghĩa địa còn nói như đinh đóng cột, nghe thây cả tiếng hai người nói chuyện với nhau. Hỏi cụ họ nói gì. Cụ ngửa mặt lên trời như để nhớ, rồi cụ thắp một nén hương cắm lên bát hương rồi bảo:

Người đàn bà thắp bé nước nở.